Yokyer

Neil Gaiman

NEIL GAIMAN, Bugüne kadar pek çok bilimkurgu, fantezi romanı ve çizgi roman yazmış olan Neil Gaiman 1960 yılında İngiltere’de doğdu. *Sandman* serisi, *Yıldız Tozu, Amerikan Tanrıları, Bir Kıyamet Komedisi, Yokyer* ve *Koralin* yazarın öne çıkan eserlerinden başlıcalarıdır. Hugo, Nebula, Bram Stoker ve Newbery Medal gibi pek çok ödül kazanan yazar, hayranları tarafından edebiyat dünyasının ‘rock yıldızı’ olarak görülmektedir.

Neil Gaiman şimdilerde Minneapolis, Minnesota yakınlarında, egzotik balkabakları yetiştirdiği, bilgisayar ve kedi biriktirdiği karanlık, kocaman bir evde yaşamaktadır.

Neil Gaiman
Orijinal adı: *Neverwhere*
İthaki Yayınları - 674
Edebiyat - 541
İMİN 978-605-375-062-8
I. Baskı, İstanbul / Mayıs 2010

Redaksiyon: Niran Elçi
Düzelti: Ayşegül Uyanık Ümekal
Sanat Yönetmeni: Murat Özgül
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: Yeşim Ercan Aydın
Sertifika No: 11410

Neil Gaiman

YOKYER

Çeviri

EVRİM ÖNCÜL

Başından sonuna kadar bunu mümkün kıldığı için, arkadaşım ve meslektaşım Lenny Henry'ye, ve her şeyi güzel kıldığı için arkadaşım ve temsilcim Merrilee Heifetz'e.

St. John Koruluğu’na hiç gitmedim. Cesaret edemem. Köknarların sayısız karanlığından, kan kırmızısı bir kaseyle karşılaşmaktan ve Kartal kanatlarının taşıdığından korkuyor olmalıyım.

- *The Napoleon of Notting Hill*, G. K. Chesterton

Bir kez dahi verdiysen çorap ve ayakkabı Her gece
Oturup giyebilirsin onları İsa kucaklayacak ruhunu.
Bu gece, bu gece Her gece
Aile ocağı ve mum ışığı İsa kucaklayacak ruhunu.
Bir kez dahi verdiysen et ve içki Her gece
Kavurmayacak ateş seni İsa kucaklayacak ruhunu.

- Ölüyü *Beklerken* (anonim)

GİRİŞ

Richard Mayhew Londra’ya gitmeden önceki gece kendini pek iyi hissetmiyordu.

Akşama keyifli başlamıştı: Veda kartlarını okumaktan, tanıdığı, çok da çekici olmayan birkaç genç hanımla kucaklaşmaktan keyif almıştı; Londra’nın kötülükleri ve tehlikelerine dair uyarıları dinlemek, arkadaşlarının kendi aralarında para toplayarak aldığı, üstünde Londra Metrosu’nun haritasının bulunduğu beyaz şemsiyeyi kabul etmek hoşuna gitmişti, ilk birkaç bardak biranın keyfini çıkarmış, ama sonra art arda içtiği her bardakla kendini çok daha az iyi hissetmeye başlamıştı ve şimdi de küçük bir İskoç kasabasındaki birahanenin önündeki kaldırımda oturmuş, titriyordu; kusmanın ve kusmamanın göreceli avantajlarını tartıyor ve kendini hiç iyi hissetmiyordu.

Birahanede ise, Richard’ın arkadaşları onun yaklaşan yolculuğunu, Richard’a göre kötü niyetli bir eğilim kazanmaya başlayan bir coşkuyla kutlamaya devam ediyorlardı. Richard kaldırımda oturmuş, kapalı şemsiyeyi sıkıca tutuyor ve güneye, Londra’ya gitmenin iyi bir fikir olup olmadığını merak ediyordu.

“Gözünü dört aç,” dedi çatallı, yaşlı bir ses. “Kaşla göz arasında tepelerler seni. Ya da dolandırırlar. Hiç şaşmam.” İki keskin göz, gaga burunlu, pis bir surattan dikkatle ona bakıyordu. “Sen iyi misin?”

“İyiyim, teşekkür ederim,” dedi Richard. Temiz yüzlü, çocuksu bir genç adamdı; koyu renk, hafif dalgalı saçları ve büyük, ela gözleri vardı. Yeni uykudan kalkmış gibi, darmadağın bir hali vardı, ki bu onu karşı cins için, kendisinin anlayabileceğinden ya da inanabileceğinden daha etkileyici kılıyordu.

Kadının pis suratı yumuşadı. “Al bakalım, zavallıcık,” dedi kadın ve Richard’ın eline elli peni tutuşturdu. “Ee, ne zaman düştün sokaklara?”

“Ben evsiz değilim,” diye açıkladı Richard utanmış bir tavırla, yaşlı kadına bozuk parayı geri vermeye çalışarak. “Lütfen... paranızı alın. Ben

iyiyim. Biraz hava almak için dışarı çıkmıştım. Yarın Londra’ya gidiyorum.”

Kadın Richard’a şüpheyle baktı, sonra elli peniyi geri alıp, sarındığı palto ve şal tabakalarının altında gözden kaybetti. ”Londra’ya gitmişliğim var,” diye sırrını açıkladı. “Londra’ya evlendim, Ama adam beş para etmezdi. Annem dışarıya evlenmemem gerektiğini söylediydi; şimdi inanmazsın ama, o zamanlar genç ve güzeldim, Ve yüreğimin peşine gittim.”

“Eminim öyledir,” dedi Richard. Kusmak üzere olduğu fikri yavaş yavaş etkisini yitirmeye başlıyordu.

“Ne işime yaradıysa. Benim de evsiz kaldığım oldu, onun için nasıl olduğunu bilirim,” dedi yaşlı kadın. “O yüzden senin de öyle olduğunu sandım. Londra’ya ne demeye gidiyorsun?”

“İş buldum,” dedi Richard gururla.

“Ne işi?” dedi kadın.

“Mımm, menkul kıymetler.”

“Ben dansçıydım,” dedi yaşlı kadın ve akortsuz bir şekilde kendi kendine mırıldanarak kaldırımda beceriksizce dans etti. Sonra, durmak üzere olan dönen bir topaç misali bir o yana bir bu yana yalpaladı ve sonunda Richard’a dönerek durdu. “Elini uzat da,” dedi, “falına bakayım.” Richard söyleneni yaptı. Kadın yaşlı elini onunkine koyup sıkıca tuttu. Ardından, yuttuğu farenin midesinde duruma itiraz ettiğini hissetmeye başlamış bir baykuş gibi, birkaç kez gözlerini kırpıştırdı. “Uzun bir yola gideceksin...” dedi kadın kafası karışmış bir halde.

“Londra,” dedi Richard.

“Yalnızca Londra değil...” Yaşlı kadın duraksadı. “Bildiğim Londra’ya değil.” O anda hafif hafif yağmur atıştırmaya başladı. “Üzgünüm,” dedi. “Kapılarla başlıyor.”

“Kapılar mı?”

Kadın başıyla onayladı. Yağmur hızlandı, çatılarda ve asfaltta patırtılar çıkarıyordu. “Senin yerinde olsam, kapılara dikkat ederdim.”

Richard biraz sarsakça ayağa kalktı. “Peki,” dedi böyle bir bilgi karşısında nasıl davranması gerektiğinden emin olamayarak. “Dikkat edeceğim. Teşekkürler.”

Birahanenin kapısı açıldı ve sokağa ışıkla gürültü yayıldı. “Richard? Sen iyi misin?”

“Evet, iyiyim. Birazdan geliyorum.” Yaşlı kadın şakır şakır yağan yağmurun altında ıslanarak, yalpalaya yalpalaya uzaklaşmaya başlamıştı bile. Richard onun için bir şeyler yapması gerektiğini hissediyordu; gerçi ona para veremezdi. Dar sokakta aceleyle arkasından gitti, soğuk yağmur yüzünü ve saçlarını sırılsıklam ediyordu. “Buyrun,” dedi Richard. Şemsiyeyi açmaya yarayan düğmeyi bulmaya çalışarak şemsiyenin sapını yokluyordu. Sonra çıt diye bir ses geldi ve şemsiye Londra Metrosu ağına ait kocaman, beyaz bir haritaya dönüştü; her hat farklı renklendirilmiş ve her durak işaretlenip isimlendirilmişti.

Yaşlı kadın minnetle şemsiyeyi aldı ve gülümseyerek teşekkürlerini sundu, “İyi bir kalbin var,” dedi Richard’a. “Bazen, nereye gidersen git, güvende olman için bu yeterlidir.” Sonra başını iki yana salladı. “Ama çoğu zaman yetmez.” Ani bir rüzgar şemsiyeyi onun ellerinden alacakmış ya da tersyüz edecekmiş gibi esince, kadın şemsiyeyi sıkı sıkı tuttu. Kollarıyla onu sarmalayıp yağmur ve rüzgara karşı neredeyse iki büklüm olarak eğildi. Sonra da, üstünde Londra Metrosu duraklarının isimlerinin -Earl’s Court, Marble Arch, Blackfriars, White City, Victoria, Angel, Oxford Circus...- yazılı olduğu yuvarlak, beyaz bir şekil halinde, yağmurun ve gecenin içine doğru uzaklaştı.

Richard sarhoşlukla, Oxford Circus’ta[1] gerçekten bir sirk olup olmadığını düşünüyordu: palyaçoların, güzel kadınların ve tehlikeli hayvanların olduğu gerçek bir sirk. Birahanenin kapısı bir kez daha açıldı: Az önce birahanedeki ses ayarı yükseltilmiş gibi, bir ses patlaması geldi. “Richard, seni aptal, bu lanet parti senin ve sen tüm eğlenceyi kaçırıyorsun.” Richard birahaneye geri döndü, tüm o tuhaflık sırasında kusma isteği kaybolmuştu.

“Boğulmuş bir fare gibi görünüyorsun,” dedi birisi.

“Sen hiç boğulmuş fare görmemişsin,” dedi Richard.

Başka biri ona büyük bir bardak viski uzattı. “Al, midene indir şunu. İçini ısıtır. Biliyorsun, Londra’da hakiki İskoç viskisi bulamazsın.”

“Eminim bulurum,” diye iç geçirdi Richard. Saçından içkisine su damlıyordu. “Londra’da her şey var.” Viskiyi midesine indirdi ve ardından başka biri ona bir tane daha viski aldı. Ve akşam bulanıklaşıp bölük pörçük

oldu: Sonrasında hatırladığı tek şey, küçük ve makul -anlaşılır gelen- bir yerden ayrılıp, kocaman ve eski -anlaşılır gelmeyen- bir yere gitmek üzere olduğu hissi; sabaha karşı, yağmur suyuyla dolu bir oluğa durmamacasına kustuğu; küçük, yuvarlak bir böceğe benzeyen, tuhaf renkli sembollerle bezenmiş beyaz bir şeklin yağmurda uzaklaşmasıydı.

Richard ertesi sabah, güneye yapacağı altı saatlik yolculuğun ardından kendisini tuhaf, gotik kuleleri ve kemerleri olan St. Pancras Garı'na bırakacak trene bindi. Annesi ona yolluk olarak cevizli kek ile bir termos çay vermişti ve Richard Mayhew, kendini berbat hissederek, Londra'ya gitti.

BİR

Kız dört gündür koşuyordu, geçitlerin ve tünellerin içinde bilinçsizce, düşe kalka bir kaçıştı bu. Aç ve bitkindi, bir insanın kaldırabileceğinden daha yorgundu, ve peş peşe gelen kapıları açmak gittikçe zorlaşıyordu. Dört günlük kaçışın ardından bir gizlenme yeri bulmuştu, güvende olabileceği ya da öyle olması için dua ettiği, dünyanın altında ufak, taş bir oyuk. Ve nihayet uykuya daldı.

Bay Croup, Ross'u Westminster Manastırı'nda kurulan son Seyyar Pazar'da tutmuştu. "Onu bir kanarya olarak düşün," dedi Bay Croup Bay Vandemar'a.

"Şakıyor mu?" diye sordu Bay Vandemar.

"Sanmam; bundan içtenlikle ve kesinlikle kuşkuluyum." Bay Croup elini düz, cansız, turuncu rengi saçından geçirdi. "Hayır, sevgili dostum, mecazi olarak düşünüyordum -daha ziyade, madenlere götürülen kuşları kastediyorum." Bay Vandemar evet dercesine başını salladı, yavaş yavaş idrak etmeye başlamıştı: Evet, bir kanarya. Bay Ross'un kanaryaya benzeyen başka hiçbir tarafı yoktu. Dev gibiydi -neredeyse Bay Vandemar kadar iriydi- ve aşırı derecede pisti, azıcık saçı vardı. Çok az konuşuyordu, ama bir şeyleri öldürmeyi sevdiğini, bu işte iyi olduğunu her ikisine de söylemeye özen göstermişti; bu, Bay Croup ile Bay Vandemar'ı eğlendirmişti. Ancak o bir kanaryaydı ve bunun asla farkında değildi. Bu yüzden, kirli bir tişört ve pislikten kaskatı olmuş bir kot pantolon giyen Bay Ross önden, şık siyah takımlar giymiş olan Croup ile Vandemar da onun arkasından gidiyordu.

Dikkatli gözler Bay Croup ile Bay Vandemar'ı dört basit yolla ayırt edebilir: İlk olarak, Bay Vandemar Bay Croup'tan iki buçuk baş daha uzundur; ikinci olarak, Bay Croup'un gözleri uçuk mavi, Bay Vandemar'ınkilerse kahverengidir; üçüncü olarak, Bay Vandemar sağ elinde dört tane kuzgun kafatasından biçimlendirdiği yüzükler taşırken, Bay Croup'un görünürde hiçbir takısı yoktur; dördüncü olarak da, Bay Croup sözcükleri severken, Bay Vandemar her daim açtır. Ayrıca, birbirlerine hiç benzemezler.

Tünelin karanlığından bir hışırtı geldi; Bay Vandemar'ın bıçağı bir anlığına elinde belirdi, ama bir sonraki anda elinde değildi, yaklaşık on

metre ötede titreşiyordu. Bay Vandemar bıçağına doğru yürüdü ve sapından tutup kaldırdı. Ucunda gri bir sıçan vardı, canı onu terk ederken ağzı güçsüz bir şekilde açılıp kapanıyordu. Bay Vandemar sıçanın kafatasını parmaklarıyla ezdi.

“İşte bu sıçan bir daha hikâye anlatamayacak,” dedi Bay Croup ve kendi şakasına güldü. Bay Vandemar karşılık vermedi. “Sıçan. Hikâye. Anladın mı?”

Bay Vandemar sıçanı bıçağın ucundan çekti ve kafasından başlayarak, dikkatlice katır kutur yemeye koyuldu. Bay Croup onun ellerine vurup sıçanı aşağı düşürdü. “Kes şunu,” dedi. Bay Vandemar biraz surat asarak bıçağını ortadan kaldırdı. “Hadi neşelen,” diye tısladı Bay Croup teşvik edici bir şekilde. “Her zaman başka bir sıçan olur. Şimdi, ileri. Yapılacak işler var. Zarar verilecek insanlar var.”

Londra’daki üç yılı Richard’ı değiştirmemiş, ama şehre bakış açısını değiştirmişti. Richard gördüğü resimlerden dolayı ilk başta Londra’yı gri, hatta siyah bir şehir olarak tasavvur etmiş, ama renklerle dolu olduğunu görünce şaşırmıştı. Burası kırmızı tuğlalar, beyaz taşlar, kırmızı otobüsler, büyük, siyah taksiler, parlak kırmızı posta kutuları, yeşil, çimlerle kaplı parklar ve mezarlıklarla dolu bir şehirdi.

Çok eski olan ile biçimsizce yeni olan şeylerin birbirini, rahatsız edici şekilde olmasa da, saygısızca dürtüklediği bir şehirdi. Dükkanlar, işyerleri, lokantalar, evler, parklar, kiliseler, görmezden gelinen anıtlar ve dikkat çekici ölçüde görkemsiz saraylarla dolu bir şehirdi. Tuhaf isimleri - Crouch End, Chalk Farm, Earl’s Court, Marble Arch[2] - ve garip şekilde farklı kimlikleri olan yüzlerce ilçesi vardı. Turistlerle beslenen, onları hor görse de onlara ihtiyaç duyan gürültülü, pis, neşeli, sıkıntılı bir şehirdi. Beş yüz yıldır aralıklarla gerçekleştirilen yol genişletme çalışmalarının ve, atlı ya da, daha yakın dönemde, motorlu araç trafiğinin ihtiyaçları ile yayaların ihtiyaçlarını uzlaştırmak için verilen beceriksiz ödünlerin ardından, şehir içi ulaşımın ortalama hızı son üç yüz yıldır artmamıştı. Bu şehirde her renk, her tarz ve her türden insan yaşıyordu. Richard buraya ilk geldiğinde Londra’yı kocaman, tuhaf ve özünde anlaşılamaz bulmuştu. Bu şehri düzenliymiş gibi gösteren tek şey, metro hatları ile duraklarının zarif ve rengarenk bir topografik sunumu olan Tünel haritasıydı. Richard Tünel haritasının hayatı kolaylaştıran marifetli bir kurmaca olduğunu ve

yukarıdaki şehrin şeklinin gerçekliğine hiç benzemediğini yavaş yavaş fark etmişti. Bir seferinde gururla, bunun tıpkı bir siyasi parti üyesi olmak gibi olduğunu düşünmüştü. Fakat bir partideyken, şaşkınlık içindeki bir grup yabancıya, Tünel haritası ile siyaset arasındaki benzerliği açıklamaya çalıştıktan sonra, gelecekte siyasi yorumları başkalarına bırakmaya karar vermişti.

Bir geçişme ve -beyaz gürültüye benzeyen ama daha kullanışlı olan-beyaz bilgi süreciyle, şehri ağır ağır kavramaya devam etmişti. Bu süreç, Richard'ın asıl Londra Şehri'nin doğuda Aldgate'ten başlayıp batıda Fleet Sokağı ve Old Bailey adliyelerine kadar uzanan iki buçuk kilometrekarelik alandan daha büyük olmadığını ve her şeyin orada başladığını fark etmesiyle birlikte hızlanmıştı. Ufak bir belediye olan Old Bailey Londra'nın mali kuruluşlarına ev sahipliği yapıyordu.

İki bin yıl önce Londra, Thames'in kuzey kıyısındaki küçük bir Kelt köyüydü; Romalılar burayı bulmuş ve yerleşmişti. Londra yavaş yavaş büyümüştü, ta ki yaklaşık bin yıl sonra, hemen batısındaki Westminster Kraliyet Şehri'yle karşılaşana dek. Ve Londra Köprüsü inşa edilince nehrin tam karşısındaki Southwark'a temas etmişti. Böylece Londra büyümeyi sürdürürken tarlalar, korular ve bataklık araziler büyüyen şehirle birlikte yavaş yavaş ortadan kalkmıştı. Ayrıca, genişlemeyi sürdürürken başka küçük köylerle de karşılaşmıştı: doğuda Whitechapel ve Deptford, batıda Hammersmith ve Shepherd's Bush, kuzeyde Camden ve Islington, güneyde, Thames'in karşı kıyısında Battersea ve Lambeth. Tıpkı bir cıva birikintisinin daha ufak cıva damlalarıyla karşılaşıp onları bünyesinde toplaması gibi, hepsini içine çekmişti ve köylerden geriye yalnızca adları kalmıştı.

Londra zıtlıklarla dolu devasa bir şeye dönüşmüştü, iyi bir yer ve hoş bir şehirdi, ama her iyi yer için ödenmesi gereken bir bedel ve her iyi yerin ödemesi gereken bir bedel vardır.

Bir süre sonra Richard Londra'yı olduğu gibi kabul ettiğini fark etti; zamanla, Londra'nın turistik mekânlarının gezmediği için (Londra Kulesi hariç; bir hafta sonu teyzesi Maude şehre gelmiş ve Richard gönülsüzce ona eşlik etmişti) kendiyle gurur duymaya başladı.

Ancak Jessica her şeyi değiştirdi. Bir işinin olmadığı hafta sonlarında, Richard kendini onunla birlikte National Gallery ve Tate Gallery gibi yerlere giderken buldu. Bu gezilerde, müzelerde uzun uzun gezinmenin

ayaklarını ağrıttığını, dünyanın büyük sanat hazinelerinin bir süre sonra birbirine benzemeye başladığını ve müze kafeteryalarının bir dilim kek ve bir bardak çaya yüzsüzce koydukları fiyatları kabul etmenin insanoğlunun inanma kapasitesini neredeyse aştığını öğrendi.

“Buyur, çay ve ekler pastan,” dedi Jessica’ya. “Tintoretto’nun tablolarından birini almak daha ucuza gelirdi.”

“Abartma,” dedi Jessica neşeyle. “Hem, Tate’te hiç Tintoretto yok.”

“O vişneli keki almalıydım,” dedi Richard. “O zaman bir Van Gogh daha satın alabilirlerdi.”

Richard Jessica’yla, iki yıl önce Paris’e yaptığı bir hafta sonu gezisinde tanışmıştı. Louvre’da, geziyi ayarlayan ofis arkadaşlarını bulmaya çalışırken ona rastlamıştı. Muazzam bir heykele bakarak gerilerken, tarihsel açıdan önemli koskocaman bir elması hayran hayran izleyen Jessica’ya çarpmıştı. Ondan Fransızca özür dilemeye çalışmış, ama beceremeyip vazgeçmiş ve İngilizce özür dilemeye başlamış, sonra da İngilizce özür dilediği için Fransızca özür dilemeye çalışmıştı, ta ki Jessica’nın herhangi bir insanın olabileceği kadar İngiliz olduğunu fark edene dek. Bunun üzerine Jessica, özür dilemenin bir yolu olarak Richard’ın kendisine pahalı bir Fransız sandviçi ve yüksek fiyatlı elmalı gazoz alması gerektiğine karar vermişti, işte, aslında her şey böyle başlamıştı. Ve ondan sonra Richard Jessica’yı, sanat galerilerine giden türden birisi olmadığına hiçbir zaman inandıramamıştı.

Sanat galerisine ya da müzeye gitmedikleri hafta sonları, Jessica Richard’ı alışverişe sürüklerdi. Jessica alışverişini zengin Knightsbridge’te yapardı. Knightsbridge, Jessica’nın Kensington sıra evlerindeki dairesinden kısa bir yürüyüş ve daha da kısa bir taksi yolculuğu mesafesindeydi. Jessica’nın takıdan, kitaplara, haftalık yiyecek ihtiyacına kadar her şeyi bulabildiği Harrods ve Harvey Nichols gibi kocaman ve göz korkutucu alışveriş merkezlerinde Richard ona eşlik ederdi.

Güzel, çoğu zaman oldukça komik ve kesinlikle önemli bir yerlere varacağı kesin olan Jessica, Richard’da korkuyla karışık bir hayranlık uyandırıyordu. Jessica da Richard’da muazzam bir potansiyel görüyordu; bu potansiyel, doğru kadın tarafından düzgün bir şekilde dizginlendiğinde, Richard’ı muhteşem bir evlilik ortağı haline getirebilirdi. Keşke biraz daha odaklanabilse, diye mırıldanıyordu Jessica kendi kendine. Bu yüzden ona *Başarmak İçin Giyinmek* ve *Başarılı Erkeklerin Yüz Yirmi Beş Alışkanlığı*

gibi isimler taşıyan kitaplar ile bir işi askeri operasyon gibi yürütmek üzerine kitaplar veriyordu. Richard her seferinde teşekkür ediyor ve yine her seferinde onları okumaya niyetleniyordu. Jessica, Harvey Nichols'ın erkek giyim kısmında, Richard'ın giymesi gerektiğini düşündüğü kıyafetleri seçiyor ve Richard da onları giyiyordu... en azından hafta içinde. İlk karşılaşmalarının üstünden bir yıl geçtiğinde, Jessica Richard'a nişan yüzüğü için alışverişe çıkma vaktinin geldiğini düşündüğünü söylemişti.

"Neden onunla berabersin?" diye sordu Müşteri ilişkilerinden Gary bir buçuk yıl sonra. "Benim ödümü patlatıyor."

Richard başını sallayıp, "Onu bir tanısan, gerçekten tatlı biri," dedi.

Gary Richard'ın masasının üzerinden aldığı plastik trol bebeği geri koydu. "Bunlarla oynamana hâlâ izin verdiğine şaşırıyorum."

"Bu konu hiç açılmadı," dedi Richard masasındaki yaratıklardan birini alırken. Yaratığın fosforlu turuncu rengi gür saçları ve, sanki kaybolmuş gibi, hafif şaşkın bir ifadesi vardı.

Ama konu tabii ki açılmıştı. Bununla birlikte, Jessica Richard'ın trol koleksiyonunun, Bay Stockton'ın melek koleksiyonu gibi, sevimli bir tuhaflığın işareti olduğuna kendini ikna etmişti. Jessica Bay Stockton'ın melek koleksiyonu için gezici bir sergi düzenliyordu ve büyük adamların her zaman bir şeyler biriktirdiği sonucuna varmıştı. Aslında Richard trol biriktirmiyordu. Ofisin dışındaki kaldırımda bir trol bulmuş ve kendi iş dünyasına biraz şahsiyet kazandırmak gibi boş bir girişimde bulunarak, trolü bilgisayar ekranının üstüne koymuştu. İzleyen birkaç ayda da diğerleri gelmişti; Richard'ın çirkin küçük yaratıklara tutkusu olduğunu fark eden çalışma arkadaşlarının hediyeleri. Hediyeleri kabul etmiş, onları masasının üstüne, telefonların ve Jessica'nın çerçeveli fotoğrafının yanına stratejik bir biçimde yerleştirmişti.

Fotoğrafın üstünde sarı bir not kâğıdı vardı.

Cuma öğleden sonraydı. Richard olayların korkak şeyler olduğunu fark etmişti: Tek tek değil, topluca gerçekleşip birden üstüne atlıyorlardı. Mesela, bu cuma gününü ele alalım.

Jessica'nın geçen ay pek çok kez işaret ettiği üzere, bu Richard'ın hayatındaki en önemli gündü. Dolayısıyla, evinde buzdolabına yapıştırdığı ve masasında Jessica'nın fotoğrafının üzerine koyduğu nota rağmen, bunu tamamen unutmuş olması talihsizlikti.

Üstüne üstlük, kafasını fazlasıyla meşgul eden, teslim tarihi geçmiş Wandsworth raporu vardı. Richard bir başka sayı dizisini kontrol etti; sonra 17. sayfanın ortalarda olmadığını gördü ve yeniden çıkış aldı; bir sayfa daha çevirdi... biliyordu ki, onu bu işi bitirebilmek üzere rahat bıraksalardı... eğer, bir mucize eseri, telefon çalmasaydı... Telefon çaldı. Richard telefonun hoparlörünü açtı.

“Alo? Richard? Genel müdür raporun ne zaman elinde olacağını merak ediyor.”

Richard saatine baktı. “Beş dakika içinde Sylvia. Neredeyse bitti. Sadece kâr-zarar tahminlerini ekleyeceğim.”

“Sağol Dick. Raporu almaya inerim.” Sylvia, kendi deyimiyle, “GM’nin KA’sı”ydı ve kendine güvenen bir beceriklilik abidesi gibi hareket ederdi. Richard hoparlörü kapar kapamaz telefon yeniden çaldı. “Richard,” diyen Jessica’nın sesi geldi hoparlörden, “benim, Jessica. Unutmadın, değil mi?”

“Unutmak mı?” Richard ne unutmuş olabileceğini hatırlamaya çalıştı. Çağrışım yapması için Jessica’nın fotoğrafına baktı ve ihtiyacı olan bütün çağrışımı Jessica’nın alnındaki sarı not kâğıdında buldu.

“Richard? Telefonu aç.”

Richard telefonu açarken, bir yandan da notu okuyordu. “Pardon, Jess. Hayır, unutmadım. Saat yedide Ma Maison İtaliano’da. Seninle orada mı buluşayım?”

“Jessica, Richard. Jess değil.” Bir an durdu. “Son sefer olanlardan sonra mı? Hiç sanmam. Sen kendi arka bahçende bile kaybolabilirsin Richard.”

Richard, *herkesin* National Gallery ile National Portrait Gallery’yi karıştırabileceğini ve bütün gün yağmurda bekleyenin -ki Richard’a göre bu, her iki mekânda ayakları ağrıyana dek yürümek kadar eğlenceliydi- *o* olmadığını belirtmeyi düşündü, ama bu fikirden vazgeçti.

“Senin evde buluşalım,” dedi Jessica. “Birlikte yürürüz.”

“Tamam Jess. Pardon... Jessica.”

“Rezervasyonumuzu teyit ettin, değil mi Richard?”

“Evet,” diye yalan söyledi Richard ciddiyetle. Telefonun diğer hattı çalmaya başlamıştı. “Jessica, bak, ben...”

“Güzel,” dedi Jessica ve telefonu kapadı. Richard diğer hattı aldı.

“Merhaba Dick. Benim, Gary.” Gary Richard’dan birkaç masa ötede oturuyordu. El salladı. “İçmeye gidiyoruz, değil mi? Merstham hesabını

gözden geçirebileceğimizi söylemiştin.”

“Kapa şu lanet telefonu Gary. Tabii ki gidiyoruz.” Richard telefonu kapadı. Haftalar önce yazdığı notun altında bir telefon numarası vardı. Ve, evet, rezervasyon yaptırmıştı: Bundan neredeyse emindi. Ancak teyit etmemişti. Niyetlenmişti, ama yapacak bir sürü işi vardı ve zaten Richard bol bol zamanı olduğunu biliyordu. Ne var ki, olaylar topluca akın eder...

Sylvia şimdi yanında duruyordu. “Dick? Wandsworth raporu?”

“Neredeyse hazır Sylvia. Bak, biraz bekle lütfen, olur mu?”

Numarayı sertçe tuşladı ve karşıdan, “Ma Maison. Yardımcı olabilir miyim?” dendiğini duyunca rahat bir nefes aldı. “Evet,” dedi Richard. “Bu gece için üç kişilik masa. Sanırım yer ayırtmıştım. Eğer öyleyse, rezervasyonu teyit ediyorum. Eğer değilse, acaba ayırtabilir miyim? Lütfen.” Hayır, bu gece Mayhew adına bir kayıt yoktu. Ya da Stockton. Ya da Bartram -Jessica’nın soyadı. Ve yer ayırtmaya gelince...

Richard’ın hoşuna gitmeyen şey sözcükler değil, bilgi aktarılırken kullanılan ses tonuydu. *Bu gece* bir masaya sahip olmak için kesinlikle yıllar öncesinden yer ayırtılması gerekiyordu -hattâ belki de Richard’ın anne babası tarafından. Bu *gece* için masa bulmak imkânsızdı: Papa, başbakan ve Fransa cumhurbaşkanı bu akşam, teyit edilmiş bir rezervasyonları olmadan gelseler, onlar bile Avrupai bir alayla reddedilirdi. ”Ama bu nişanlımın patronu için. Biliyorum, daha önceden telefon etmeliydim. Sadece üç kişiyiz, *lütfen...”*

Karşı taraf telefonu kapadı.

“Richard?” dedi Sylvia. “GM bekliyor.”

“Sence,” dedi Richard, “onları yeniden arayıp fazladan para önersem, bana masa ayarlarlar mı?”

Kız düşünde hep birlikte evde olduklarını görüyordu. Anne babası, erkek kardeşi, henüz bebek olan kız kardeşi. Balo salonunda durmuş, ona bakıyorlardı. Hepsi çok soluk, çok sıkıntılı görünüyordu. Annesi Portia onun yanağına dokunup tehlikede olduğunu açıkladı. Door düşünde güldü ve bunu bildiğini söyledi. Annesi başını iki yana salladı: Hayır, hayır -şimdi tehlikedeydi. *Şimdi.*

Door gözlerini açtı. Kapı usul usul açılıyordu; nefesini tuttu. Ayak sesleri taşlarda yavaşça ilerliyordu. *Belki beni fark etmez,* diye geçti aklında. *Belki çekip gider.* Sonra da umutsuzca, *Acıktım,* diye düşündü.

Ayak sesleri duraladı. Door gazete ve çaput yığınının altına iyice gizlendiğini biliyordu. Hem, belki davetsiz misafir ona zarar vermeyebilirdi. *Kalp atışlarımı duymuyor olabilir mi?* diye düşündü. Sonra ayak sesleri yaklaştı, Door ne yapması gerektiğini biliyor ve bundan korkuyordu. Bir el, üstündeki yığını çekti ve Door boş, tüysüz bir yüze baktı; yüz hain bir gülümsemeyle çarpıldı. Door yuvarlanıp kıvrıldı ve göğsüne nişan alınan bıçağın ağzı kolunun üst kısmına denk geldi.

O ana dek, bunu yapabileceğini hiç düşünmemişti. Buna cüret edecek kadar cesur ya da korkmuş ya da umutsuz olabileceğini hiç düşünmemişti. Ama bir eliyle adamın göğsüne dokundu ve açtı...

Nefesi kesilen adam Door'un üstüne devrildi. Islak, sıcak ve kaygan olan adamın altından sürünüp yalpalayarak çıktı ve odadan fırladı.

Dışarıda, dar ve alçak tünelde soluklandı; hıçkıra hıçkıra ağlayarak, kesik kesik nefes alarak duvarın dibine yığıldı. Yaşadığı bu şey gücünün son damlasını da götürmüştü, Door artık tükenmişti. Omzu zonklamaya başlıyordu. *Bıçak*, diye düşündü. Ama güvendeydi.

"Aman, aman," dedi bir ses sağındaki karanlığın içinden. "Bay Ross'un elinden sağ kurtuldu. İnanılır gibi değil Bay Vandemar." Ses ağır ağır akıyor, gri bir çamur gibi çıkıyordu.

"Bence de inanılır gibi değil Bay Croup," dedi tekdüze bir ses sol taraftan.

Bir ışık yandı ve titreşti. "Buna rağmen," dedi Bay Croup gözleri yeryüzünün altındaki karanlıkta parlayarak, "bizden kurtulamayacak."

Door diziyle adamın kasıklarına sertçe vurdu ve sağ eliyle sol omzunu tutarak ileri fırladı.

Ve koştu.

"Dick?"

Richard elini sallayarak, işini kesintiye uğratan sesi geçiştirmeye çalıştı. Hayat neredeyse kontrolü altına girmişti. Sadece birazcık daha zamana ihtiyacı vardı...

Gary yeniden adını söyledi. "Dick? Saat altı buçuk."

"Kaç?" Kâğıtlar, kalemler, çizelgeler ve troller karman çorman bir şekilde Richard'ın evrak çantasına girdi. Richard çantayı kapayıp koştu.

Giderken paltosunu giydi. Gary peşinden geliyordu. "Ee, içmeye mi gidiyoruz?"

Richard bir an durdu. Olur da Olimpiyatlara düzensizlik diye bir spor dalı eklenirse, Britanya'yı temsil edecek kişinin kendisi olabileceğine karar verdi. "Gary," dedi, "üzgünüm. Her şeyi yüzüme gözüme bulaştırdım. Bu gece Jessica'yla görüşmem gerek. Patronunu yemeğe götüreceğiz."

"Bay Stockton? Stockton'lardan? O Stockton mı?" Richard başıyla onayladı. Merdivenden hızla indiler. "Eminim çok eğleneceksin," dedi Gary samimiyetsiz bir şekilde. "Ya, Kara Göl'den gelen Yaratık nasıl?"

"Jessica aslen Ilfordlu Gary. Ve o, hayatımın ışığı ve aşkı olmaya devam ediyor, sorduğun için teşekkürler." Lobiye ulaştıklarında Richard otomatik kapıya doğru fırladı ama, olağanüstü bir şekilde, kapı açılmadı.

"Saat altıyı geçti Bay Mayhew," dedi binanın güvenlik görevlisi Bay Figgis. "Deftere imza atmanız gerek."

"Bu saçmalık," dedi Richard ortaya. "Gerçekten saçmalık." Bay Figgis belli belirsiz merhem kokardı ve, söylentiye göre, ansiklopedik bir porno koleksiyonu vardı. Delilik sınırına varan bir ihtimamla kapıyı beklerdi; koca bir katın tüm bilgisayar donanımının, iki saksı palmiye ve genel müdürün Axminsler halısıyla birlikte ansızın kaybolduğu geceyi hiç unutmamıştı.

"Öyleyse, içme işi yatar?"

"Üzgünüm Gary. Pazartesi sana uyar mı?"

"Tamam. Pazartesi uyar. O zaman görüşürüz."

Bay Figgis, Richard ile Gary'nin imzalarını kontrol edip, yanlarında bilgisayar, palmiye ya da halı bulunmadığına ikna olduktan sonra masasının altındaki düğmeye bastı ve kapı açıldı.

"Kapı," dedi Richard.

Yeraltındaki yol dallanıp bölünüyordu. Door gelişigüzel bir yön seçiyordu, tünellere giriyor, koşuyor, tökezliyor ve zikzaklar çiziyordu. Bay Croup ve Bay Vandemar da, Kristal Saray'da sergi gezen Victoria dönemi kodamanları gibi, sakin ve neşeli bir tavırla onun arkasından ilerliyorlardı. Bir kavşağa vardıklarında, Bay Croup diz çöküp yakınlardaki kan damlasını buluyordu ve birlikte onu takip ediyorlardı. Sırtlanlar gibi, avlarını bitkin düşürüyorlardı. Bekleyebilirlerdi. Ne de olsa bol bol zamanları vardı.

Şans bir değişiklik yapıp Richard'dan yana davrandı. Richard siyah bir taksi çevirdi; yaşlıca bir adam olan taksi şoförü, Richard'ı evine daha önce hiç görmediği sokaklardan götürüyordu. Bu sırada da, Richard'ın Londra'daki tüm taksi şoförlerinin -yaşayan, nefes alan, İngilizce konuşan

bir yolcusu olduğu sürece- yaptığını keşfettiği şeyi yapıyordu: Şehiriçi trafik, suçla başa çıkmanın en iyi yolu, günün çetrefilli siyasi olayları hakkında nutuk çekiyordu. Richard şoföre bahşiş verip evrak çantasını koltukta bırakarak arabadan hızla indikten sonra, taksiyi anayola girmeden önce durdurmayı başarıp çantasını geri aldı ve merdivenleri koşa koşa tırmanıp dairesine geldi. Koridora girdiğinde çoktan soyunmaya başlamıştı bile: Çantası oda boyunca uçtu ve çarparak kanepenin üstüne indi; cebinden anahtarlarını çıkardı ve daha sonra unutmamak için dikkatlice masaya bıraktı.

Ardından hızla yatak odasına daldı. O sırada zil çaldı. Richard vücudunun dörtte üçünü en iyi takım elbisesine sokmuşken, hoparlöre doğru seğirtti.

"Richard? Benim, Jessica. Umarım hazırsındır."

"Ah. Evet. Hemen iniyorum." Paltosunu giydikten sonra arkasından kapıyı çarpıp aşağı koştu. Jessica merdivenin dibinde onu bekliyordu. Richard'ı hep orada beklerdi. Onun evini sevmiyordu: Oradayken kendini rahatsız edici bir şekilde dişi hissediyordu. Her yerde Richard'ın iç çamaşırlarına rastlama olasılığı vardı, ayrıca banyo lavabosundaki katılaşmış diş macunu öbeklerinden bahsetmeye gerek yoktu. Hayır, orası Jessica'ya göre bir yer değildi.

Jessica çok güzeldi; o kadar ki, Richard ara sıra kendini onu seyrederken bulur ve *nasıl benimle birlikte oldu?* diye merak ederdi. Jessica'nın sosyetik Kensington'daki dairesinde, tiril tiril, beyaz keten yatak örtüsü serili (çünkü anne babası kuştüyü yorganların bayağı olduğunu söylemişti) pirinç başlıklı yatağında karanlıkta seviştikten sonra Jessica ona sarılır ve kahverengi, uzun bukleleri Richard'ın göğsüne düşerdi. Richard'a onu ne kadar çok sevdiğini fısıldar, o da Jessica'yı sevdiğini ve her zaman onunla birlikte olmak istediğini söylerdi ve ikisi de bunun doğru olduğuna inanırdı.

"Vay canına, Bay Vandemar. Yavaşlıyor."

"Yavaşlıyor Bay Croup."

"Çok fazla kan kaybediyor olmalı Bay V."

"Enfes kan Bay C. Enfes, kurumamış kan."

"Az kaldı."

Klik... Bir sustalının açılma sesi, boş, yalnız ve karanlık...

“Richard? Ne yapıyorsun öyle?” diye sordu Jessica.

“Hiçbir şey Jessica.”

“Yine anahtarlarını unutmadın, değil mi?”

“Hayır, Jessica.” Richard üstünü yoklamayı bırakıp, ellerini palto ceplerinin derinliklerine daldırdı.

“Şimdi... Bu gece Bay Stockton’la tanıştığında,” dedi Jessica, “onun sadece çok önemli biri olmadığını takdir etmelisin. O ayrıca, başlı başına bir tüzel kişi.”

“Sabırsızlanıyorum,” diye iç geçirdi Richard.

“O neydi öyle Richard?”

“Sabırsızlanıyorum,” dedi Richard daha hevesli bir şekilde.

“Ah, lütfen acele et,” dedi Jessica. Tuhaf bir enerji yaymaya başlamıştı ve onun yerinde daha güçsüz bir kadın olsaydı, bu enerji neredeyse sinirlilik olarak tanımlanabilirdi. “Bay Stockton’ı bekletmemeliyiz.”

“Evet Jess.”

“Bana öyle deme Richard. Lakaplardan iğrenirim. Çok küçük düşürücüler.”

“Biraz bozukluk verir misiniz?” Adam kapı girişinde oturuyordu. Sarı ve kır bir sakalı, derine kaçmış, karanlık gözleri vardı. Göğsünde, boynundan aşağı aşınmış bir iple sarkan elyazısı bir levha duruyordu. Levha, onu okuyacak gözleri olan herkese, adamın evsiz ve aç olduğunu söylüyordu. Bunu anlamak için levhaya gerek yoktu; eli zaten cebinde olan Richard bozukluk aradı.

“Richard. Vaktimiz yok,” dedi hayır cemiyetlerine bağışlarda bulunan ve etik bir biçimde yatırım yapan Jessica. “Nişanlım olarak, iyi bir izlenim uyandırmanı istiyorum. Müstakbel bir eşin iyi bir izlenim uyandırması çok önemli.” Sonra yüzü çarpıldı ve bir an Richard’a sarıldı. “Ah, Richard. Seni *gerçekten* seviyorum. Biliyorsun, değil mi?”

Richard başıyla onayladı, biliyordu.

Jessica saatine baktı ve hızını artırdı. Richard gizlice bir fiske vurup bir poundluk bozukluğu geriye, kapı girişinde oturan adama doğru attı ve adam parayı kirli eliyle yakaladı.

“Rezervasyonla ilgili sorun çıkmadı, değil mi?” diye sordu Jessica. Doğrudan bir soru karşısında yalan söylemeyi pek beceremeyen Richard, “Ah,” dedi.

Door yanlış yönü seçmişti -koridor kör bir duvarla bitiyordu. Normalde, bu onu duraksatmazdı bile, ama şu anda çok yorgundu, çok açtı ve müthiş bir acı çekiyordu... Duvara yaslandığında tuğlanın pürüzlü yüzeyini yüzünde hissetti. Güçlükle soluyor, hıçkırıyor ve ağlıyordu. Kolu soğumuş, sol eli hissizleşmişti. Daha ileriye gidemezdi, dünya çok uzak gelmeye başlamıştı. Durmak, uzanmak ve bir yüzyıl uyumak istiyordu.

"Vay benim küçük, kara ruhum. Benim gördüğümü sen de görüyor musun Bay Vandemar?" Ses yumuşaktı ve yakından geliyordu. Door'un düşündüğünden daha yakında olmalıydılar. "Bil bakalım gördüğüm şey ne: gördüğüm şey birazdan…

"Birazdan ölecek olan, Bay Croup," dedi ifadesiz ses Door'un tepesinden.

"İşverenimizin pek hoşuna gidecek."

Ve kız ruhunun derinliklerinde her ne varsa onu, tüm acı, ağrı ve korkulardan koparıp aldı. Tükenmiş, yıpranmış, tamamen bitkin düşmüştü. Gidecek yeri yoktu, gücü ve vakti kalmamıştı. "Eğer bu," diye dua etti sessizce Tapınak'a, Baş melek'e, "açacağım son kapıysa güvenli... bir yere... herhangi bir yere..." Ve sonra, Birisine, diye düşündü çılgınca.

Kendinden geçmeye başladığı sırada bir kapı açmaya çabaladı.

Karanlık onu çekerken, Bay Croup'un sesini duydu. Sanki çok uzaklardaymış gibi gelen ses, "Lanet olsun," diyordu.

Jessica'yla Richard kaldırımda lokantaya doğru yürüyorlardı. Jessica Richard'ın koluna girmişti ve topuklularının izin verdiğince hızla ilerliyordu. Richard da ona yetişmek için acele ediyordu. Sokak lambaları ve kapalı dükkanların vitrinleri yürüdükleri yolu aydınlatıyordu. Büyük, tuğla bir duvarla sınırlanmış, karaltı halindeki, terk edilmiş ve ıssız, yüksek binaların önünden geçiyorlardı.

"Bu geceki masamız için onlara fazladan elli pound ödemeye söz vermek zorunda kaldığını mı söylüyorsun sahiden? Sen bir aptalsın Richard," dedi Jessica, kara gözleri çakmak çakmak.

"Rezervasyonumu kaybetmişler. Ayrıca, tüm masaların ayırtıldığını söylediler." Ayak sesleri yüksek duvarlarda yankılanıyordu.

"Muhtemelen bizi mutfağın yanında bir yere oturtacaklar," dedi Jessica. "Ya da kapının. Bunun Bay Stockton için olduğunu söyledin mi?"

"Evet," diye cevapladı Richard.

Jessica iç geçirdi ve Richard'ı sürüklemeye devam etti. O sırada, biraz ötede, duvarda bir kapı açıldı. Dışarıya biri çıktı ve korkunç, uzun bir an boyunca sağa sola sallandıktan sonra beton zemine yığıldı. Jessica yürümesi için Richard'ı çekiştirdi.

"Şimdi... Bay Stockton'la konuşurken, onun sözünü kesmemeye dikkat edeceksin. Ya da tartışmamaya -kendisiyle tartışılmasından hoşlanmaz. Bir şaka yaptığında, gül. Eğer şaka yapıp yapmadığından emin olamıyorsan, bana bak. Ben... mımm, işaretparmağımla masaya vururum.

Kaldırımdaki kişinin yanına varmışlardı. Jessica büzülmüş bir şekilde duran şeklin üstünden geçti. Richard duraksadı. "Jessica?"

"Haklısın. Sıkıldığımı düşünebilir," dedi düşünceli bir biçimde. "Tamam," dedi neşeyle, "eğer şaka yaparsa, kulakmememi ovarım."

"Jessica?" Richard onun, ayaklarının dibindeki şekli görmezden geliyor olmasına inanamıyordu.

"Ne?" Jessica düşüncelerinin bölünmesinden hoşlanmamıştı.

"Baksana."

Kaldırımı gösterdi. Yerdeki kişi yüzükoyun yatıyordu ve üstünde kabarık kıyafetler vardı. Jessica Richard'ı kolundan tutup kendine çekti. "Ah. Görüyorum. Eğer onlara ilgi gösterirsen Richard, tepene binerler. Aslında hepsinin evi var. Uyuyup uyandığında, eminim kız iyi olacaktır." *Kız mı?* Richard aşağı baktı. O *gerçekten* bir kızdı. Jessica, "Bay Stockton'a bizim..." diye devam ederken, Richard tek dizinin üstüne çökmüştü. "Richard? Ne yapıyorsun?"

"O sarhoş değil," dedi Richard. "Yaralı." Kendi parmak uçlarına baktı. "Kanaması var."

Jessica gergin ve kafası karışmış bir halde Richard'a bakıp, "Geç kalıyoruz," dedi.

"Bu kız yaralı."

Jessica yeniden kaldırımda yatan kıza baktı. Öncelikler: Richard'ın öncelikleri yoktu. "Richard. Geç kalıyoruz. Buradan başka biri geçecektir, başka biri ona yardım eder."

Kızın yüzü toz içindeydi ve kıyafeti kandan ıslanmıştı. "Yaralı," diyebildi Richard sadece. Yüzünde, Jessica'nın daha önce görmediği bir ifade vardı.

"Richard," diye uyardı onu, sonra biraz merhamete gelip ödün verdi. "999'u ara ve bir ambulans çağır madem. Hadi, çabuk ol."

Birden kızın gözleri açıldı; toz ve kan lekeleriyle kaplı yüzünde beyaz beyaz belermişlerdi. “Hastaneye gitmeyelim lütfen. Beni bulurlar. Güvenli bir yere götürün beni. Lütfen.” Sesi zayıftı.

“Kanaman var,” dedi Richard. Kızın nereden gelmiş olduğuna baktı, ama karşısında tuğladan, sapasağlam, kör bir duvar vardı. Sonra kızın hareketsiz vücuduna baktı ve, “Neden hastane olmasın?” diye sordu.

“Yardım edin,” diye fısıldadı kız ve gözleri kapandı.

Richard yeniden, “Neden hastaneye gitmek istemiyorsun?” diye sordu, ama bu sefer cevap alamadı.

“Ambulansı aradığında,” dedi Jessica, “sakın adını verme. İfade vermek filan zorunda kalabilirsin ve bu yüzden de geç kalabiliriz... Richard? Ne yapıyorsun?”

Richard kızı yerden kaldırmış, kollarında tutuyordu. Kız şaşırtıcı bir şekilde hafifti. “Onu evime götürüyorum Jess. Onu öylece bırakamam. Bay Stockton’a gerçekten üzgün olduğumu, ama acil bir şey çıktığım söyle. Eminim anlayacaktır.”

“Richard Oliver Mayhew,” dedi Jessica soğuk bir şekilde. “O kızı yere bırak ve hemen buraya gel. Yoksa bu nişan şu an itibariyle biter. Seni uyarıyorum.”

Richard gömleğini ıslatmakta olan kanın yapış yapış sıcaklığını hissetti. Bazen insanın yapabileceği hiçbir şey olmadığını fark etti. Kaldırımda durmuş, gözleri yaşlarla dolan Jessica’yı arkasında bırakarak oradan uzaklaştı.

Richard yol boyunca, düşünmek için durmadı. Bu konuda karar verme gücüne sahip değildi. Aklının mantıklı kısmındaki bir yerde, birisi -normal, makul Richard Mayhew- ona, ne kadar saçma davranmakta olduğunu söylüyordu: sadece polisi ya da ambulansı aramış olması gerektiğini, yaralı birini taşımanın ne kadar tehlikeli olduğunu, Jessica’yı ciddi ciddi üzdüğünü, bu gece kanepede yatmak zorunda kalacağını, tek iyi takım elbisesini mahvetmekte olduğunu, kızın berbat koktuğunu... Ama Richard bir ayağını diğerinin önüne koyarken buldu kendini; kollarına kramplar giriyor, sırtı ağrıyordu; yoldan geçenlerin bakışlarını görmezden geliyor ve sadece yürümeye devam ediyordu. Bir süre sonra, oturduğu binanın zemin katına vardı, merdiveni tökezleye tökezleye çıktıktan sonra dairesinin önünde durdu ve anahtarlarını masada... içeride bıraktığını fark etti.

Kız kirli elini kapıya uzattı ve kapı ardına dek açıldı.

Kapı iyice kilitlenmediği için memnun olacağım hiç aklıma gelmezdi, diye düşündü Richard. Sonra içeri girip ardından kapıyı ayağıyla kapadı ve kızı yatağa yatırdı. Gömleğinin önü kandan sırılsıklam olmuştu.

Kız yarı bilinçli görünüyordu; gözleri kapalıydı, ama göz-kapakları titreşiyordu. Richard onun deri ceketini çıkardı.

Sol üst kolu ile omzunda uzun bir kesik vardı. Richard nefesini tuttu. "Bak, bir doktor çağıracağım," dedi sessizce. "Beni duyabiliyor musun?"

Kızın gözleri korkuyla kocaman açıldı. "Lütfen, hayır. Yaram iyileşir. Göründüğü kadar kötü değil. Sadece uyumaya ihtiyacım var. Doktor yok."

"Ama kolun -omzun..."

"İyi olacağım. Yarın. N'olur?" Kızın sesi fısıltıdan biraz daha fazlasıydı.

"Mımm, sanırım, tamam," dedi Richard. Aklı yeniden başına gelmeye başlarken, "Şey, bir şey sorabilir miyim?.." diye ekledi.

Ama kız uyumuştu. Richard dolaptan eski bir eşarp çıkarıp kızın kolunu ve omzunu sıkıca sardı. Bir doktor getiremeden, kızın yatağında kan kaybından ölmesini istemiyordu. Sonra parmak uçlarına basa basa yatak odasından çıktı ve ardından kapıyı kapadı. Televizyonun önündeki kanepeye oturdu ve ne yaptığını düşündü.

İKİ

Richard yerin altında bir yerde: belki bir tünel ya da kanalizasyonda. Işık titreşerek geliyor; karanlığı defetmiyor, tanımlıyor. Yalnız değil. Yanında başkaları yürüyor, ama onların yüzünü göremiyor. Şimdi, kanalizasyonun içinde etrafa çamur ve pislik saçarak koşuyorlar. Su damlacıkları yavaşça havada süzülüyor, karanlıkta apaçık görünüyorlar.

Bir köşeyi dönüyor, ve hayvan onu bekliyor.

Hayvan dev gibi. Kanalizasyonu kaplıyor: İri kafasını eğmiş, vücudu kıllı ve nefesi soğuk havada buharlar çıkarıyor. İlk başta onun bir yabandomuzu olduğunu sanıyor, ama sonra hiçbir yabandomuzunun o kadar büyük olamayacağını fark ediyor. Karşısındaki hayvan bir boğa, kaplan ya da öküz boyutlarında.

Hayvan ona bakıyor ve, Richard mızrağını kaldırırken, Hayvan bir yüzyıl gibi gelen bir an boyunca yerinden kıpırdamıyor. Richard mızrağı tutan eline bakıyor ve bunun kendi eli olmadığını görüyor: kol siyah kıllarla kaplı ve tırnakları neredeyse pençe gibi.

Ve sonra Hayvan saldırıyor.

Richard mızrağı fırlatıyor, ama artık çok geç. Hayvan'ın uzun, keskin dişleriyle vücudunun yanını kestiğini hissediyor, hayatının çamura doğru kayıp gittiğini hissediyor. Ve yüzükoyun suya düşmüş olduğunu fark ediyor; su, boğucu kan girdaplarıyla kıpkırmızı oluyor. Bağırmak için çok çabalıyor, uyanmaya çalışıyor, ama yalnızca çamur, kan ve su soluyabiliyor, yalnızca acı hissediyor...

"Kötü bir düş mü?" diye sordu kız.

Richard nefes nefese kanepede doğruldu. Perdeler hâlâ çekili, ışıklar ve televizyon hâlâ açıktı, ama aralıklardan sızan solgun ışıktan sabah olduğunu anlayabiliyordu. Kanepede el yordamıyla, gece boyunca sırtının ortasına batan uzaktan kumandayı aradı ve televizyonu kapadı.

"Evet," dedi. "Öyle gibi."

Elleriyle gözlerindeki uykuyu sildi ve şöyle bir kendine baktı; uyumadan önce en azından ayakkabılarını ve ceketini çıkarmış olduğunu görünce sevindi. Gömleğinin önü kurumuş kan ve kirle kaplıydı. Evsiz kız konuşmuyordu. Kötü görünüyordu: Kir ve kurumuş kan tabakasının altında solgundu ve kuvvetsizdi. Üzerinde kat kat, farklı kıyafetler vardı: tuhaf

kumaşlar, kirli kadifeler, çamurlu danteller, diğer katmanların ve modellerin görülebildiği yırtık ve delikler. Richard'a, kız sanki Victoria ve Albert Müzesi'nin Moda Tarihi bölümüne bir gece yarısı baskını yapmış da, oradan aldığı şeyler hâlâ üstündeymiş gibi geldi. Kısa saçları kirliydi, ama kirin altından rengi koyu kızıl olabilirmiş gibi görünüyordu.

"Uyanmışsın," dedi Richard.

"Burası kimin baronluğu?" diye sordu kız. "Kimin beyliği?"

"Hımm. Pardon?"

Kız etrafına şüpheyle baktı. "Neredeyim ben?"

"Little Comden Sokağı, Newton Konakları..." Richard durdu. Kız perdeleri aralamış, soğuk gün ışığında gözlerini kırpıştırıyordu. Richard'ın penceresinden gayet sıradan olan manzaraya bakıyordu; afallamış bir halde aşağıdaki arabaları, otobüsleri ve bir fırın, bir eczane ve bir likör dükkanından oluşan küçük alanı kocaman gözlerle izliyordu.

"Ben Yukarı Londra'dayım," dedi zayıf bir sesle.

"Evet, Londra'dasın," dedi Richard. Ne *yukarısı?* diye merak etti. "Sanırım, dün gece şoka filan girdin. Kolundaki berbat bir kesik." Richard onun bir şey söylemesini, açıklamasını bekledi. Kız ona baktı, sonra gözlerini yeniden otobüslere ve dükkanlara çevirdi. "Ben, şey, seni kaldırımda buldum. Çok fazla kan vardı," diye devam etti Richard.

"Endişelenme," dedi kız ciddi bir şekilde. "Kanın çoğu başkasına aitti."

Perdeleri bıraktı. Sonra kolundaki kan lekeli, kabuklaşmış eşarbı açmaya başladı. Kesiği inceledi ve yüzünü ekşitti. "Bununla ilgili bir şey yapmamız gerekecek," dedi. "Bana yardım eder misin?"

Richard bunun biraz boyunu aşan bir iş olduğunu hissetmeye başladı. "İlkyardım konusunda cidden pek bir bilgim yok," dedi.

"Eh," dedi kız, "gerçekten hassassan, sadece bandajı tutup benim ulaşamadığım yerde uçları bağlarsın. Bandajın var, değil mi?"

Richard başıyla onayladı. "Ah, evet," dedi. "İlkyardım çantasında. Banyoda. Lavabonun altında." Sonra yatak odasına gidip üstünü değiştirdi ve gömleğindeki pisliğin (en iyi gömleği, ah Tanrım, hem de onu Jessica almıştı, kesin *çılgına* dönecekti) çıkıp çıkmayacağını merak etti.

Kanlı su ona bir şeyi, belki de bir seferinde görmüş olduğu bir tür düşü çağrıştırdı, ama ne kadar uğraşırsa uğraşsın, bunun tam olarak ne olduğunu artık hatırlayamıyordu. Tıkacı çekip suyun akıp gitmesini sağladı, sonra lavaboyu yeniden temiz suyla doldurdu ve içine dumanlar çıkaran bir damla

sıvı dezenfektan koydu: Keskin antiseptik kokusu, son derece aklı başında, tedavi edici ve kendisi ile misafirinin durumunun tuhaflığı için bir deva gibiydi. Kız lavaboya doğru eğildi ve Richard onun koluyla omzuna sıcak su çarptı.

Richard asla sandığı kadar hassas değildi. Ya da daha doğrusu, ekranda kan görürse hassaslaşıyordu: İyi bir zombi filmi, ya da her şeyin açık açık gösterildiği bir hastane filmi bile onun bir köşeye kıvrılıp hızlı hızlı nefes almasına ve elleriyle gözlerini örterek, “Bitince haber ver,” gibi şeyler mırıldanmasına neden olurdu. Ancak gerçek kan, gerçek acı söz konusu olduğunda, bununla ilgili kesinlikle bir şeyler yapardı. Yarayı temizlediler - Richard’ın bir önceki geceden hatırladığı kadar kötü değildi- ve sardılar; bu işlemler sırasında kız acıyla geri çekilmemek için elinden gelenin en iyisini yapmıştı. Richard onun kaç yaşında olduğunu, o kir tabakasının altında nasıl göründüğünü ve neden sokaklarda yaşadığını merak ederken buldu kendini...

“Adım ne?” dedi kız.

“Richard. Richard Mayhew. Dick.” Kız bunu hafızasına kazıyormuş gibi başını salladı. O sırada kapı zili çaldı. Richard banyodaki karışıklığa ve kıza baktıktan sonra bunun dışarıdan birine nasıl görüneceğini merak etti. Örneğin... “Ah, Tanrım,” dedi olabilecek en kötü şeyin farkına vararak. “Bu kesin Jess’tir. Beni öldürecek.” *Hasar kontrolü. Hasar kontrolü.* “Bak,” dedi kıza. “Sen burada bekle.”

Dışarı çıkıp ardından banyo kapısını kapadı ve koridorda yürüdü. Ön kapıyı açtı ve derin, rahat bir nefes aldı. Gelen Jessica değildi. Bunlar... neydi? Mormonlar mı? Yehova Şahitleri mi? Polis mi? Richard seçemiyordu. Ama her halükarda, iki kişiydiler.

Üstlerinde biraz yıpranmış, hafiften yağlı siyah takım elbise vardı ve kendini terzilikten anlamayanlardan sayan Richard bile paltolarının kesimindeki tuhaflığı fark etmişti. Sanki iki yüz yıl önce, hayatında hiç modern takım görmemiş, ama kendine tarif edilenlerden bir şeyler çıkarmış bir terzi tarafından dikilmiş gibilerdi. Çizgiler yanlıştı, süslemeler de öyle.

Bir tilki ve *bir kurt*, diye düşündü Richard istemeden. Öndeki adam, yani tilki, Richard’dan biraz daha kısaydı. Alışılmadık bir turuncu renge sahip olan saçları düz ve yağlıydı; teni soluktu. Richard kapıyı açarken, adam azıcık gecikmeyle geniş geniş gülümsedi ve bir mezarlık enkazına

benzeyen dişlerini sergiledi. “Böylesine güzel ve hoş bir günde,” dedi, ”size iyi sabahlar beyefendi.”

“Ah. Merhaba,” dedi Richard.

“Kapı kapı dolaşarak, bir bakıma hassas mahiyete sahip bir konuyla ilgili özel soruşturma yapıyoruz. İçeri girmemizin bir mahsuru var mı?”

“Şey, şu an pek uygun değilim,” dedikten sonra, “polis misiniz?” diye sordu Richard. Gelenlerden İkincisi, Richard’ın kurt olarak düşündüğü, dik dik kısa saçları olan uzun adam, arkadaşının biraz arkasında duruyor ve göğsünde bir yığın fotokopi tutuyordu. O ana kadar susmuş, o iri-yarı cüssesiyle, ifadesiz bir şekilde sadece beklemişti. Ancak şimdi kısık ve pis bir kahkaha attı. Kahkahasında hastalıklı bir şey vardı.

“Polis mi? Heyhat,” dedi daha ufak olan adam, “O saadete erişemedik. Şüphesiz cazip olsa da, Şans Tanrıçası’nın kartlarında kardeşim ile benim için emniyet güçlerinde bir kariyer yazılı değil. Yo, bizler sade vatandaşlarız yalnızca. Takdim etmeme izin verin. Ben Bay Croup, bu beyefendi de kardeşim Bay Vandemar.”

Kardeşe benzemiyorlardı. Richard’ın daha önce gördüğü hiçbir şeye benzemiyorlardı. “Kardeşiniz mi?” diye sordu Richard. “Soyadlarınızın aynı olması gerekmez mi?”

“Etkileyici. Ne zekâ ama, Bay Vandemar. Üstünlük ve açıklık... En hafif tabiriyle bir sivri zekâ. Bazılarımızın zekâsı öyle keskin ki,” dedi Richard’a doğru iyice eğilip parmak uçlarında yükselerek yüzüne yaklaşırken, “kendilerini kesebilirler.” Richard istemeden geri geri gitti. “İçeri girebilir miyiz?” diye sordu Bay Croup.

“Ne istiyorsunuz?”

Bay Croup, kendisinin oldukça efkarlı olduğunu sandığı açık olan bir tavırla iç geçirdi. “Kız kardeşimizi arıyoruz,” diye açıkladı, “Ele avuca sığmaz bir çocuk, inatçı ve dediği dedik, Zavallı, sevgili dul annemizin kalbini kırdı kıracak.”

“Kaçtı,” diye açıkladı Bay Vandemar sessizce. Bir deste fotokopiyi Richard’ın ellerine tutuşturdu. “Kendisi biraz... acayip,” diye ekledikten sonra, akli dengesizliği gösteren evrensel jesti kullanarak, parmağını şakağının yanında döndürdü.

Richard elindeki kâğıda baktı. Kâğıtta şu yazılıydı:

BU KIZI GÖRDÜNÜZ MÜ?

Altında, bir kıza ait fotokopi grisi bir fotoğraf vardı. Bu Richard'a banyoda bıraktığı genç hanımın daha temiz ve daha uzun saçlı bir versiyonu gibi geldi.

Onun altında şöyle yazıyordu:

DOREEN DEDİĞİNİZDE BAKAR.
ISIRIR VE TEKME ATAR. EVDEN KAÇTI.
ONU GÖRÜRSENIZ BIZE HABER VERİN.
ONU GERİ İSTİYORUZ. ÖDÜL VERİLECEKTİR.

Kâğıdın sonunda ise bir telefon numarası vardı. Richard yeniden fotoğrafa baktı. Bu kesinlikle banyosundaki kızdı. "Hayır," dedi. "Maalesef onu görmedim. Üzgünüm."

Ancak Bay Vandemar dinlemiyordu. Kafasını kaldırmıştı ve tuhaf ya da nahoş bir şeyin kokusunu alan biri gibi, havayı kokluyordu. Richard elindeki kâğıtları ona geri vermek için uzandı, ama koca adam onu iterek dairenin içine girdi; av peşindeki kurt etrafı kolaçan ediyordu. Richard onun arkasından koşturdu. "Ne yaptığınızı sanıyorsunuz? Şuna bir son verin. Çıkın dışarı. Bak, oraya giremezsin..." Bay Vandemar doğrudan banyoya yönelmişti. Richard kızın -Doreen'di galiba- banyo kapısını kilitlemeyi akıl etmiş olduğunu umut etti. Ama hayır; Bay Vandemar'ın itmesiyle kapı açıldı. Adam içeri girdi ve Richard, postacının peşinden havlayarak giden aciz, küçük bir köpek gibi, onu takip etti.

Büyük bir banyo değildi. İçinde bir küvet, klozet, lavabo, birkaç şampuan şişesi, bir kalıp sabun ve bir havlu vardı. Richard birkaç dakika önce oradan ayrıldığında, içeride ayrıca kanlar içinde pis bir kız, oldukça kanlı bir lavabo ve açık bir ilkyardım çantası duruyordu. Şimdiyse, banyo pırıl pırıldı.

Kızın saklanabileceği hiçbir yer yoktu. Bay Vandemar banyodan çıkıp Richard'ın yatak odasının kapısını iterek açtı ve içeri girip etrafa baktı. "Ne yaptığınızı sandığınızı bilmiyorum," dedi Richard. "Ama ikiniz de hemen dairemi terk etmezseniz, polisi arayacağım."

Oturma odasını incelemekte olan Bay Vandemar Richard'a doğru döndü ve Richard hayatı boyunca hiçbir insandan bu kadar çok korkmuş olmadığını fark etti.

Sonra tilki Bay Croup, "Ya, evet, sana bir haller oldu Bay Vandemar. Bahse girerim, sevgili, tatlı kız kardeşimiz için duyduğu keder başını

döndürdü. Şimdi beyefendiden özür dile Bay Vandemar,” dedi.

Bay Vandemar başını salladı ve bir an kafa yordu. “Tuvaleti kullanmam gerektiğini düşünmüştüm,” dedi. “Gerekmiyormuş. Üzgünüm.”

Bay Croup önündeki Bay Vandemar’ı iterek koridorda yürümeye başladı. “İşte. Nezaket yoksunu serseri kardeşimi bağışlayacağınıza inanıyorum. Zavallı, sevgili dul annemiz ve, konuştuğumuz şu anda bile, sevgisiz ve bakımsız bir halde Londra sokaklarında dolanan kız kardeşimiz için duyduğu endişe neredeyse aklını oynatmasına sebep oldu, kesin. Ama tüm bunlara rağmen, sizin tarafınızda olmasını isteyeceğiniz iyi bir adamdır. Öyle değil mi yiğit adam?” Artık Richard’ın dairesinde değil, merdiven boşluğundaydılar. Bay Vandemar bir şey söylemedi. Kederden aklını oynatmış gibi görünmüyordu. Croup, Richard’a döndü ve bir tilki gülümsemesi daha sunma girişiminde bulundu. “Onu görürseniz bize haber verirsiniz,” dedi.

“Güle güle,” dedi Richard. Sonra kapıyı kapayıp kilitledi. Ve orada yaşadığı süre boyunca ilk kez emniyet zincirini taktı.

Richard ilk defa polisi aramaktan bahsettiğinde telefon hattını kesmiş olan Bay Croup, doğru kordonu kesip kesmediğini merak ediyordu. Yirminci yüzyıl telekomünikasyon teknolojisi konusunda iyi değildi. Vandemar’ın elindeki fotokopilerden birini aldı ve merdiven boşluğundaki duvara koydu. “Tükür!” dedi Vandemar’a.

Bay Vandemar öksürerek boğazının gerisinden ağız dolusu balgam çıkardı ve el ilanının arkasına düzgünce tükürdü. Bay Croup el ilanını Richard’ın kapısının yanındaki duvara kuvvetle çarptı. İlan sağlam bir şekilde hemen yapıştı.

BU KIZI GÖRDÜNÜZ MÜ? diye soruyordu ilan.

Bay Croup Bay Vandemar’a döndü. “Adama inandın mı?”

Birlikte merdivene yöneldiler. “İnanmak mı, tabii ki hayır,” dedi Bay Vandemar. “Kızın kokusunu alabiliyordum.”

Richard, birkaç kat aşağıdaki apartman kapısının çarpıldığını duyana kadar dairesinin kapısında bekledi. Koridorda yeniden banyoya doğru yürümeye başladı ve telefon gürültüyle çalınca ürktü. Koridorda geriye doğru fırlayıp ahizeyi kaldırdı. “Alo?” dedi Richard. “Alo?”

Ahizeden ses gelmiyordu. *Klik* diye bir ses duyuldu ve telefonun yanındaki telesekreterden Jessica’nın sesi yükseldi. “Richard? Ben Jessica. Orada olmadığın için üzgünüm, çünkü bu bizim son konuşmamız olacaktı

ve bunu senin yüzüne söylemeyi çok istedim." Richard telefonun çalışmadığını fark etti. Ahizenin kordonu birkaç santim gidiyor, sonra düzgün bir şekilde kesiliyordu.

"Dün gece beni son derece utandırdın Richard," diye devam etti ses. "Beni ilgilendirdiği kadarıyla nişanımız sona erdi. Ne yüzüğü geri vermeye ne de seni bir daha görmeye niyetim var. Hoşçakal."

Kaset dönmeyi bıraktı, *klik* diye bir ses daha geldi ve küçük, kırmızı ışık yanıp sönmeye başladı.

"Kötü haber mi?" diye sordu kız. Richard'ın hemen arkasında, dairenin mutfak kısmında, kolu düzgünce sarılmış bir halde durmuş, poşet çayları çıkarıp kupalara koyuyordu. Çaydanlık kaynıyordu.

"Evet," dedi Richard. "Hem de çok kötü." Kıza doğru yürüyüp, üstünde BU KIZI GÖRDÜNÜZ MÜ? yazan ilanı uzattı. "Bu sensin, değil mi?"

Kız kaşlarını kaldırdı. "Fotoğraftaki benim."

"Ve sen... Doreen'sin?"

Kız başını iki yana salladı. "Benim adım Door, Richardrichardmayhewdick. Süt ve şeker?"

Richard şu ana kadar bu işin onu düpedüz aştığını hissediyordu. "Richard. Sadece Richard. Şeker almayacağım," dedi. Sonra da, "Bak, eğer özel bir soru olmayacaksa... başına neler geldi?" diye ekledi.

Door kupalara sıcak su döktü. "Bilmek istemezsin," dedi yalnızca.

"Ah, şey, özür dilerim eğer seni..."

"Hayır. Richard. Gerçekten, bilmek istemezsin. Sana bir yararı dokunmaz. Zaten yapman gerekenden fazlasını yaptın." Door poşet çayları çıkarıp ona bir kupa çay uzattı. Richard çayı aldı ve ahizenin hâlâ elinde olduğunu fark etti. "Eh. Yani. Seni orada öylece bırakamazdım."

"Bırakabilirdin," dedi Door. "Ama bırakmadın." Duvara yaslanıp pencereden dışarıya baktı. Richard da pencereye yürüyüp dışarı baktı. Sokağın karşısında, Bay Croup ile Bay Vandemar fırından çıkıyordu ve vitrinde, göze çarpacak bir yerde, BU KIZI GÖRDÜNÜZ MÜ? asılıydı.

"Onlar gerçekten senin kardeşlerin mi?" diye sordu Richard.

"Lütfen," dedi Door. "Saçmalama."

Richard çayını yudumladı ve her şey normalmiş gibi davranmaya çalıştı. "Öyleyse neredeydin?" diye sordu. "Az önce?"

"Buradaydım," dedi Door. "Bak, o ikisi hâlâ etraftayken, bir mesaj iletmemiz gerek..." Sustu. "Yardım edebilecek birine. Ama buradan

çıkmaya cesaret edemem.”

“Peki, gidebileceğin bir yer yok mu? Arayabileceğimiz biri?” Door kordonu sarkan bozuk ahizeyi Richard’ın elinden aldı ve başını salladı. “Arkadaşlarıma telefondan ulaşamayız,” dedi. Ahizeyi beşiğine geri koydu ve telefon orada faydasızca, yapayalnız kalakaldı. Sonra kız çabuk ve muzip bir şekilde gülümseyip, “Ekmek kırıntıları,” dedi.

“Efendim?” dedi Richard.

Yatak odasının arka tarafında, çatı kiremitlerine ve oluklarına bakan küçük bir pencere vardı. Door ona ulaşmak için Richard’ın yatağına çıktı ve pencereyi açıp ekmek kırıntılarını saçtı. “Ama anlamıyorum,” dedi Richard.

“Elbette anlamazsın,” diye kabul etti Door. “Şimdi, sus.” Kanat sesleri geldi ve bir güvercinin mor-gri-yeşil parıltısı göründü. Kuş kırıntıları gagalarken, Door sağ eliyle uzanıp onu tuttu. Güvercin ona merakla baktı, ama şikayetçi olmadı.

Yatağın üstüne oturdular. Door güvercini tutması için Richard’a verdi ve kuşun bacağına bir mesaj iliştirdi, bunu yaparken Richard’ın daha önce tüm elektrik faturalarını bir arada tutmak için kullandığı parlak mavi lastik bandı kullandı. Richard en iyi zamanlarda bile güvercin tutmaya hevesli biri değildi. “Bunun amacını anlamıyorum,” diye açıkladı. “Yani, bu bir posta güvercini değil ki. Normal bir Londra güvercini. Lord Nelson’ın üzerine pisleyen cinsten.”

“Doğru,” dedi Door. Yanağı sıyrılmış ve kirli, kızıl saçları dolaşmıştı; dolaşmış, ama keçeleşmemişti. Ve gözleri... Richard kızın gözlerinin ne renk olduğunu seçemedi. Mavi, yeşil, kahverengi ya da gri değillerdi; Richard’a ateş opallerini çağrıştırıyorlardı: alev alev yeşil ve maviler, hatta Door hareket ettikçe sönüp parlayan kırmızı ve sarılar. Door güvercini nazikçe Richard’ın elinden aldı, yukarı kaldırdı ve doğrudan yüzüne baktı. Kuş kafasını bir yana eğdi ve boncuk, kara gözleriyle kızın bakışlarına karşılık verdi. “Tamam,” dedi Door ve güvercinlerin yumuşak kuğurdamalarına benzeyen bir ses çıkardı. “Tamam *Krrpllrr,* sen Marquis de Carabas’ı arayacaksın. Anladın mı?”

Güvercin yumuşak yumuşak kuğurdayarak ona cevap verdi.

“Aferin kızıma. Şimdi, bu önemli, o yüzden...” Güvercin sabırsızlığa benzeyen bir kuğurdamayla onun sözünü kesti. ”Özür dilerim,” dedi Door. “Elbette ne yaptığını biliyorsun.” Ve kuşu pencereye götürüp dışarı saldı.

Richard bütün bunları biraz şaşkınlıkla izledi. “Biliyor musun, neredeyse seni anlıyormuş gibi görünüyordu,” dedi Door’a, kuş gökyüzünde ufalır, çatıların ardında gözden kaybolurken.

“Bak şu işe!” dedi Door. “Şimdi. Bekleyeceğiz.”

Yatak odasının köşesindeki kitaplığa gitti ve Richard’ın daha önceden sahip olduğunu bilmediği, *Mansfield Parkı*[3] adlı kitabı alıp oturma odasına geçti. Richard onun peşinden gitti. Door kanepeye oturup kitabı açtı.

“Öyleyse, Doreen’in kısaltması mı?”

“Ne?”

“Adın.”

“Hayır. Adım sadece Door.”

“Harflerini söylesene.”

“D-o-o-r. Tıpkı bir yerlerden geçmek için kullandığın şey gibi.”

“Ah.” Richard bir şeyler söylemeliydi, *o yüzden*, “Nasıl bir isim bu Door o zaman?” dedi.

Door tuhaf renkli gözleriyle ona baktı ve, “Benim ismim,” dedi. Sonra yeniden Jane Austen’a döndü.

Richard uzaktan kumandayı alıp televizyonu açtı. Sonra kanalı değiştirdi. Tekrar değiştirdi. İç geçirdi. Tekrar değiştirdi. “Eh, ne bekliyoruz?”

Door sayfayı çevirdi. Kafasını kaldırıp ona bakmadı. “Bir cevap.”

“Ne tür bir cevap?” Door omuz silkti. “Ah. Tamam.” O anda Richard, kir ve kanın bir kısmı gidince, kızın teninin çok beyaz olduğunu fark etti. Solgun teninin bir hastalıktan mı, kan kaybından mı, pek fazla dışarıya çıkmamaktan mı, yoksa anemiden mi kaynaklandığını merak etti. Biraz fazla genç olmasına rağmen, belki kız hapiste kalmıştı. Belki de, büyük adam onun deli olduğundan bahsettiğinde doğruyu söylemişti. “Baksana, o adamlar geldiğinde...”

“Adamlar mı?” Opal renkli gözleri parladı.

“Croup ve, mımm, Vanderbilt.”

“Vandemar.” Bir an düşündükten sonra başını salladı. “Sanırım onlara adam diyebilirsin, evet. İki bacak, iki kol, birer baş.”

Richard konuşmayı sürdürdü. “Buraya geldiklerinde, önceden... Neredeydin?”

Door parmağını ıslatıp sayfayı çevirdi. “Buradaydım.”

“Ama...” Richard konuşmayı bıraktı, söyleyecek bir şey bulamıyordu. Kızın dairede saklanabileceği bir yer yoktu. Ama daireden de ayrılmamıştı. Ama...

Bir tırmalama sesi geldi, ve bir fareden daha iri, kara bir şekil televizyonun altındaki video kaset yığınından dışarı fırladı. “Tanrım!” dedi Richard ve uzaktan kumandayı elinden geldiğince hızlı bir şekilde ona attı. Kumanda güm diye video kasetlere çarptı. Kara şekilden hiç iz yoktu.

“Richard!” dedi Door.

“Sorun yok,” diye açıkladı Richard. “Galiba sadece sıçan gibi bir şeydi.”

Door dik dik ona baktı. “O elbette bir sıçandı. Onu korkuttun. Zavallıcık.” Odada göz gezdirdi, sonra ön dişlerinin arasından ıslığa benzer alçak bir ses çıkardı. “Merhaba?” diye seslendi. *Mansfield Park*ı’ın bırakıp yere diz çöktü. “Merhaba?”

Richard’a tekrar dik dik bakıp, “Eğer onu incittiysen...” diye tehdit etti. Sonra da odaya doğru yumuşak bir sesle, ”Özür dilerim, o bir salak. Merhaba?” dedi.

“Ben salak değilim,” dedi Richard.

“Şşş,” dedi Door. “Merhaba?” Kanepenin altından pembe bir burun ve iki küçük siyah göz belirdi. Kafanın geri kalanı da ortaya çıktıktan sonra etrafı şüpheyle gözden geçirdi. Kesinlikle bir fare olamayacak kadar büyüktü, Richard bundan emindi. “Merhaba,” dedi Door sevgi dolu bir şekilde. “İyi misin?” Elini uzattı. Hayvan, Door’un eline tırmandı, sonra koluna çıkıp dirsek kıvrımına sokuldu. Door hayvanın böğrünü parmağıyla okşadı. Sıçan koyu kahverengiydi ve uzun, pembe bir kuyruğu vardı. Böğrüne, katlanmış bir kâğıt parçasına benzeyen bir şey iliştirilmişti.

“O bir sıçan,” dedi Richard.

“Evet, öyle. Özür dileyecek misin?”

“Ne?”

“Özür dile.”

Belki Richard doğru düzgün duymamıştı. Belki de aklını oynatıyordu. “Bir sıçandan mı?”

Door, gayet manidar bir şekilde, hiçbir şey söylemedi. Richard sıçana, “Seni ürküttüysem, özür dilerim,” dedi ciddiyetle.

Sıçan, Door’a baktı. “Hayır, söylediklerinde ciddi,” dedi Door. “Laf olsun diye söylemiyor. Ee, bana nefer getirdin?” Sıçanın böğrünü el yordamıyla aradı ve defalarca katlanmış kahverengi bir kâğıt parçası çıkardı. Richard’a, kâğıt parçası parlak mavi bir lastik bantla tutturulmuş gibi geldi.

Door kâğıdı açtı: üzeri ince ve şık bir elyazısıyla, siyah mürekkeple yazılmış, kenarları yıpranmış kahverengi bir kâğıt. Yazıyı okuyup başını salladı. “Teşekkür ederim,” dedi sıçana. “Yaptıklarına minnettarım.” Hayvan kanepeye seğirtip bir an Richard’a baktı ve sonra gölgelerin içine girdi.

Door adındaki kız kâğıdı Richard’a verdi. “Al,” dedi, “bunu oku.”

Londra’nın merkezinde, öğleden sonra geç saatlerdi ve sonbahar yaklaştığından, hava kararıyordu. Richard Metroyu kullanarak Tottenham Court Yolu’na gitmiş, şimdi de elinde bir kâğıtla Oxford Caddesi’nden aşağı, batıya yürüyordu. Oxford Caddesi, Londra’nın perakende merkeziydi ve bu saatte bile kaldırımlar alışveriş yapanlar ve turistlerle doluydu.

“Bu *bir mesaj,” demişti Door kâğıdı ona verirken, “Marquis de Carabas’tan.”*

Richard daha önce bu ismi duyduğundan emindi. “Çok hoş,” demişti. “Kartpostalı kalmamış mı?”

“Böylesi daha hızlı.”

Richard ışıkları, Virgin mağazasının gürültüsünü, hediyelik Londra polisi şapkaları ve küçük, kırmızı Londra otobüsleri satan dükkanı ve onun yanındaki dilim pizza satan yeri geçtikten sonra sağa döndü.

“Burada *yazan talimatlara uymak zorundasın. Kimsenin seni takip etmesine izin vermemeye çalış,” demişti Door. Sonra iç geçirip, “Cidden, seni bu işe çok bulaştırmamalıydım,” diye eklemişti.*

“Bu talimatlara uymam... seni buradan o kadar çabuk mu çıkarır?”

“Evet.”

Richard Hanway Caddesi’ne döndü. Oxford Caddesi’nin iyi aydınlatılmış keşmekeşinden sadece birkaç adım uzaklaşmış olsa da, başka bir şehre gelmiş gibiydi: Hanway Caddesi boş ve ıssızdı; bir ara sokaktan biraz daha fazlası olan dar ve karanlık yol, kasvetli müzik dükkanları ve kapalı lokantalarla doluydu. Tek ışık, binaların üst katlarındaki gizli kulüplerden geliyordu. Richard endişe içinde, ışık boyunca yürüdü.

‘“*... sağa sapıp Hanway Caddesi’ne girdikten sonra sola, Hanway Sokağı’na dön, oradan sağa sapıp Örme Geçidi’ne gir. Karşına çıkan ilk sokak lambasının orada dur...’ Bunun doğru olduğuna emin misin?”*

“Evet.”

Richard, daha önce Hanway Sokağı’na gelmiş olsa da, Örme Geçidi diye bir yer hatırlamıyordu: Bu sokakta, bodrum katta, arkadaşı Gary’nin çok sevdiği bir Hint lokantası vardı. Richard’ın hatırladığı kadarıyla, Hanway çıkmaz sokaktı. Mandeer... lokantanın adı buydu. Basamakları davetkar bir şekilde yeraltına inen lokantanın ışıl ışıl aydınlatılmış kapısının önünden geçti ve sonra sola döndü...

Yanılmıştı. *Gerçekten* Örme Geçidi diye bir yer vardı. Duvarın yukarısındaki, geçidi gösteren tabelayı görebiliyordu.

ÖRME GEÇİDİ W1

Onu daha önce fark etmemiş olmasına şaşırmamak gerekirdi: Burası evlerin arasında kalan ve gaz lambasının titreşen ışığıyla aydınlatılmış dar bir ara sokaktan fazlası değildi. Artık böyle yerler pek yok, diye düşündü Richard ve elindeki kâğıdı gaz lambasına yaklaştırarak talimatlarına baktı.

‘“*Sonra* üç *kez saat yönünün tersine dön’ mü?”*

“Saat yönünün tersi, sağdan sola demektir Richard.”

Richard kendini aptal gibi hissederek dönmeye başladı. “*Bak, sadece arkadaşını görmek adına neden bütün bunları yapmak zorundayım? Yani, bütün bu saçmalıkları...”*

“Saçmalık değil. Gerçekten. Yalnızca -bu konuda huyuma git, tamam mı?” Ve Richard’a gülümsemişti.

Richard üç kez döndükten sonra durdu ve ara sokağın sonuna kadar yürüdü. Hiçbir şey yoktu. Hiç kimse. Sadece metal bir çöp kutusu ve onun yanında da paçavra yığınına benzer bir şey vardı. “Merhaba?” diye seslendi Richard. “Kimse yok mu? Ben Door’un arkadaşıyım. Merhaba?”

Hayır. Hiç kimse yoktu. Richard rahatladı. Şimdi eve gidebilir ve kıza, hiçbir şey olmadığını söyleyebilirdi. Sonra yetkilileri arar ve onlar da bu işe bir çözüm bulurdu. Kâğıdı buruşturup top haline getirdi ve çöp kutusuna doğru fırlattı.

Richard’ın paçavra yığını sandığı şey açıldı, genişledi ve akıcı bir hareketle ayağa kalktı. Bir el, buruşturulmuş kâğıdı havada yakaladı.

“Bu benim, sanırsam,” dedi Marquis de Carabas. Üstünde kocaman, şık bir siyah palto vardı; pek redingot gibi değildi ve tam olarak trençkot da sayılmazdı. Yüksek siyah çizmeler giymişti ve paltosunun içinden yırtık pırtık giysiler görünüyordu. Son derece esmer tenli yüzünde gözleri beyaz beyaz parlıyordu. Sanki kendine özel bir şaka yapmış gibi, bir an beyaz dişlerini göstererek sırıttı ve Richard’ın önünde eğildi. ”Carabas, hizmetindeyim ve sen de?..”

“Hımm,” dedi Richard. “Şey. Hımm.”

“Sen Richard Mayhew’sun. Yaralı Door’umuzu kurtaran genç adam. Kendisi şimdi nasıl?”

“Şey. İyi. Kolu hâlâ biraz...”

“İyileşme süresi şüphesiz hepimizi hayrete düşürecektir. Ailesi fevkalade hızlı iyileşme gücüne sahipti. Birisinin onları öldürmeyi başarması şaşılası bir durum, değil mi?” Kendine Marquis de Carabas diyen adam sokak boyunca huzursuz bir şekilde bir aşağı bir yukarı yürüyüp duruyordu. Richard onun, büyük bir kedi gibi, her zaman hareket halinde biri olduğunu çoktan anlamıştı.

“Birisi Door’un ailesini mi öldürdü?” diye sordu Richard.

“Her dediğimi tekrar edersen pek fazla ilerleyemeyiz, değil mi?” dedi şimdi Richard’ın önünde durmakta olan Marquis. “Otur,” diye emretti. Richard sokakta üstüne oturabileceği bir şeyler aradı. Marquis elini Richard’ın omzuna koyup onu kaldırım taşlarına düşürdü. “Door benim ucuza iş yapmadığımı bilir. Bana tam olarak ne teklif ediyor?”

“Efendim?”

“Anlaşma ne? Seni buraya iş görüşmeye gönderdi genç adam. Ben ucuza iş yapmam, ayrıca katiyen bedavaya çalışmam.”

Richard omuz silkti -artık sırtüstü yatarken ne kadar omuz silkebilirse o kadar. “Kendisine evine kadar eşlik etmeni -orası her neresiyse- ve bir koruma ayarlamanı istediğini söyledi.”

Marquis’nin vücudu kıpırdamasa bile, gözleri sürekli hareket ediyordu. Yukarı, aşağı, sağa, sola; sanki bir şeyler arıyormuş gibiydi. Ekliyor, çıkarıyor, hesap yapıyordu. Richard adamın aklının yerinde olup olmadığını merak etti. “Ve bana teklifi?”

“Eh. Hiçbir şey.”

Marquis parmak uçlarına üfledi ve onları olağanüstü paltosunun yakasına sürttü. Sonra sırtını döndü. *“Bana* teklifi... Hiçbir şey.” Gücenmiş

gibiydi.

Richard ellerini kullanarak ayağa kalktı. “Şey, parayla ilgili bir şey demedi. Sadece sana büyük bir iyilik borcu olacağını söyledi.”

Marquis’nin gözleri parladı. “Tam olarak nasıl bir iyilikmiş bu?”

“Muazzam bir iyilik,” dedi Richard. “Sana muazzam bir iyilik borcu olacağını söyledi.”

Carabas, kaybolmuş bir çiftçi çocuğunu görmüş aç bir panter gibi kendi kendine sırıttı. Sonra Richard’a döndü. ”Onu tek başına mı bıraktın?” diye sordu. “Croup ve Vandemar dışarıdayken. Eh, daha ne bekliyorsun?” Diz çöküp cebinden küçük bir metal nesne çıkardı ve onu sokağın kenarındaki rögar kapağına sokup çevirdi. Kapak kolayca açıldı; Marquis metal nesneyi ortadan kaldırdı ve başka bir cepten, Richard’a uzun bir havai fişeği ya da işaret fişeğini çağrıştıran bir şey çıkardı. Boştaki elini nesnenin üstünde gezdirdi ve nesnenin ucundan kıpkırmızı bir alev fışkırdı.

“Bir şey sorabilir miyim?” dedi Richard.

“Kesinlikle hayır,” dedi Marquis. “Soru sormayacaksın. Cevap almayacaksın. Yoldan sapmayacaksın. Şu anda neler olduğunu dahi düşünmeyeceksin. Anladın mı?”

“Ama...”

“En önemlisi de: ‘Ama’ demek yok,” dedi Carabas. “Zaman çok önemli. Yürü.” Açık rögar kapağının ortaya çıkardığı derinliği işaret etti. Richard yürüyüp rögarın altındaki duvara kakılmış metal merdivenden aşağı indi; çoktan boyunu aşan bir işe bulaştığını hissettiği için daha fazla sorgulamak aklına bile gelmedi.

Richard nerede olduklarını merak ediyordu. Burası kanalizasyona benzemiyordu. Belki de telefon kabloları ya da çok küçük trenler için yapılmış bir tüneldi, ya da... başka bir şey için. Londra caddelerinin altında neler olup bittiğine dair pek bir şey bilmediğini fark etti. Gergin bir şekilde yürüyordu; bir şeylerin ayağını yakalayabileceğinden, karanlıkta takılıp ayak bileğini kırabileceğinden endişeleniyordu. Carabas uzun adımlarla, kayıtsız bir şekilde önden yürüyordu, görünüşe göre Richard’ın onunla birlikte olup olmamasına aldırmıyordu. Kırmızı alevler tünelin duvarlarına devasa gölgeler düşürüyordu.

Richard yetişmek için koştu. “Bir bakalım...” dedi Carabas. “Onu pazara götürmem gerek. Bir sonraki, mımm, iki gün içinde kurulacak, eğer

doğru hatırlıyorsam, ki daima doğru hatırlanın. O zamana kadar Door'u saklayabilirim."

"Pazar mı?" diye sordu Richard.

"Seyyar Pazar. Ama onu bilmek istemezsin. Artık soru sormak yok."

Richard etrafa baktı. "Şey, şu anda nerede olduğumuzu soracaktım. Ama sanırım bana söylemeyeceksin."

Marquis bir kez daha sırıttı. "Çok güzel," dedi onaylarcasına. "Zaten başın yeteri kadar belada."

"Sana katılıyorum," diye iç geçirdi Richard. "Nişanlım beni terk etti, ve muhtemelen yeni bir telefon almam gerek..."

"Tapınak ve Başmelek adına. Telefon bunca belanın arasında en önemsizi." Carabas işaret fişeğini aşağı indirip duvara yasladı, ama fişek titremeye ve yanmaya devam etti. Sonra duvara kakılmış metal basamakları tırmanmaya başladı. Richard duraksadı, sonra onu takip etti. Basamaklar soğuk ve paslıydı; tırmanırken ellerinin altında ufalandığım hissedebiliyordu, pas parçacıkları gözlerine ve ağzına giriyordu. Aşağıdan gelen kırmızı ışık titreşti, sonra söndü. Ve zifiri karanlığın içinde tırmanmayı sürdürdüler.

"Öyleyse, Door'a mı dönüyoruz?" diye sordu Richard.

"Nihayetinde evet. Ama önce yapmam gereken küçük bir şey var. Sigorta. Bu arada, gün ışığına çıktığımızda aşağı bakma."

"Neden?" diye sordu Richard. Sonra gün ışığı yüzüne çarptı ve Richard aşağı baktı.

Gün ışığına çıkmıştı *(Nasıl gün ışığı olabilir ki? diye sordu kafasının gerisinden küçük bir ses. Yaklaşık bir saat önce ara sokağa girdiğinde neredeyse gece olmuştu*) ve oldukça yüksek bir binanın kenarındaki metal bir merdivene tutunmaktaydı *(ama daha birkaç saniye önce aynı merdiveni tırmanıyordu ve içerideydi, değil mi?)* ve aşağıda gördüğü şey...

Londra'ydı.

Ufacık arabalar. Ufacık otobüs ve taksiler. Ufacık binalar. Ağaçlar. Minyatür kamyonlar. Minik, minicik insanlar. Richard'ın altında bir netleşiyor bir bulanıklaşıyorlardı.

Richard Mayhew'un yükseklikler konusunda pek iyi olmadığını söylemek doğru olurdu, ama bu yine de bütün resmi anlatmaya yetmezdi. Richard uçurumlardan nefret ederdi, bir de yüksek binalardan: Eğer kenara

çok yaklaşırsa, kendi içindeki pek de uzak olmayan bir yerde korku -katıksız, kati, sessizce haykıran bir dehşet- oluşurdu, ancak sonra bir şey korkunun yerini alır ve Richard kendini uçurumun kenarına gidip boşluğa adım atarken bulurdu. Sanki tam olarak kendine güvenemiyordu ve bu, Richard'ı basit düşme korkusunun yapabileceğinden daha çok korkutuyordu. Bu yüzden ona yükseklik korkusu deyip geçiyor, ondan ve kendinden nefret ediyor ve yüksek yerlerden uzak duruyordu.

Richard merdivende donakaldı. Elleri basamakları sıkıca kavramıştı. Gözyuvarlarının gerisinde bir yerde gözleri acıyordu. Çok hızlı, çok derinden nefes almaya başladı. “Birisi,” dedi eğleniyora benzeyen bir ses yukarıdan, “beni dinlemedi, değil mi?”

“Ben...” Richard'ın boğazı işlemiyordu. Boğazındaki kuruluğu gidermek için yutkundu. “Ben hareket edemiyorum.” Elleri terliyordu. Ya elleri çok fazla terler de, kayıp boşluğa düşerse?..

“Elbette hareket edebilirsin. Yoksa, burada kalır ve ellerin kaskatı kesilene, bacakların çözülene ve üç yüz metre aşağıdaki pis ölüme doğru düşene kadar duvarın kenarında asılı durursun.” Richard kafasını kaldırıp Marquis'ye baktı. O da Richard'a bakıyor ve hâlâ gülümsüyordu; Richard'ın kendisini izlediğini görünce basamakları bırakıp parmaklarını ona doğru salladı.

Richard içinden sempatik bir yükseklik korkusu dalgasının geçtiğim hissetti. “Piç herif,” diye fısıldadı ve sağ elini basamaktan çekip yirmi santim yukarı uzattı ve diğer basamağa ulaştı. Ardından aynı şeyi sol eliyle yaptı. Bir süre sonra kendini düz bir çatının kenarında buldu, oraya adım attı ve yığıldı.

Marquis'nin, kendisinden uzakta, uzun adımlarla çatıda dolaşmakta olduğunun farkındaydı. Richard elleriyle çatıyı hissediyordu, altındaki katı yapıyı hissediyordu. Kalbi göğsünde küt küt atıyordu.

Biraz öteden aksi bir ses bağırdı: “Burada istenmiyorsun Carabas. Git. Defol.”

Richard Carabas'ın, “İhtiyar Bailey,” dediğini duydu. “Fevkalade sağlıklı görünüyorsun.”

Sonra biri ayak sürüyerek Richard'a doğru geldi ve bir parmak nazikçe kaburgalarını dürtükledi. “Sen iyi misin delikanlı? Arkada yahni pişiyor. İster misin? Sığırcık kuşundan.”

Richard gözlerini açtı. “Hayır, teşekkür ederim,” dedi. Önce kuştüylerini gördü. Bunun bir palto ya da pelerin ya da isimsiz bir tür tuhaf örtü olup olmadığından emin değildi, ama her ne çeşit bir giysi olursa olsun, her yanı sık kuştüyleriyle kaplıydı. Kırışıklarla dolu, gri favorileri olan sevecen bir yüz, tüylerin tepesinden ona bakıyordu. Yüzün altındaki bedenin, tüylerle kaplı olmayan yerleri halatlarla kuşatılmıştı. Richard çocukken gittiği, *Robinson Crusoe* oyununu hatırlarken buldu kendini: Eğer ıssız bir ada yerine bir çatıya düşmüş olsaydı, Robinson Crusoe buna benzeyebilirdi.

“Bana ihtiyar Bailey derler delikanlı,” dedi adam. Boynundaki bir ipe bağlı yamuk yumuk gözlüğü el yordamıyla buldu ve onu takıp Richard’a baktı. “Tanıyamadım seni. Hangi baronluğa sadakat yemini ettin? Adın ne?”

Richard toparlanıp oturur pozisyona geçti. Kahverengi taştan yapılmış eski bir binanın çatısındaydılar ve tepelerinde bir kule yükseliyordu. Kanatları, kolları, bacakları ve, hatta bazı durumlarda, kafaları olmayan, havanın etkisiyle aşınmış, yaratık biçiminde heykeller kulenin köşelerinden hüzünlü bir şekilde çıkıntı yapıyorlardı. Richard çok, çok aşağıdan bir polis sireninin feryadını ve trafiğin boğuk gürültüsünü duyabiliyordu. Çatının karşı tarafında, kulenin gölgesinde kalan, çadıra benzer bir şey vardı; eski, kahverengi bir çadırdı, pek çok kez tamir edilmişti ve beyaz kuş pislikleriyle benek benekti. Richard ihtiyar adama ismini söylemek için ağzını açtı.

“Sen! Kapa çeneni,” dedi Marquis de Carabas. “Sakın bir şey söyleyeyim deme.” Sonra İhtiyar Bailey’ye döndü. “İstenmedikleri yerlere burunlarını sokanlar,” -ihtiyar adamın burnunun altında parmaklarını gürültüyle şaklattı ve adam yerinde sıçradı- “onları kaybederler. Şimdi... Yirmi yıldır bana bir iyilik borcun var ihtiyar Bailey. Büyük bir iyilik. Ve şu anda onu ödemeni istiyorum.”

İhtiyar adam gözlerini kırpıştırdı. “Aptalmışım,” dedi sessizce.

“ihtiyar bir aptal kadar kötüsü olamaz,” diye onayladı Marquis. Elini paltosunun iç ceplerinden birine soktu ve enfiye kutusundan büyük, puro kutusundan küçük ve her ikisinden çok daha süslü olan gümüş bir kutu çıkardı. “Bunun ne olduğunu biliyor musun?”

“Keşke bilmeseydim.”

“Bunu benim için saklayacaksın.”

“İstemiyorum.”

“Başka seçeneğin yok,” dedi Marquis. İhtiyar çatı adamı gümüş kutuyu Marquis’den aldı ve sanki kutu her an patlayabilecek bir şeymiş gibi, iki eliyle beceriksizce tuttu. Marquis küt burunlu siyah çizmesiyle Richard’ı hafifçe dürttü. “Evet,” dedi. “İşimize baksak iyi olur, değil mi?” Çatı boyunca uzun adımlarla yürüdü ve Richard da ayağa kalkıp binanın kenarından epey uzak durarak onu izledi. Marquis kulenin yan tarafında, yüksek baca kümesinin yanında bir kapı açtı ve birlikte, az aydınlatılmış döner merdivenden indiler.

“O adam kimdi?” diye sordu Richard loş ışıkta dikkatlice bakarak. Ayak sesleri metal basamaklarda yankılanıyordu.

Marquis de Carabas homurdandı. “Söylediğim hiçbir şeyi duymadın, değil mi? Zaten başın belada. Yaptığın her şey, söylediğin her şey, duyduğun her şey durumu sadece daha da kötüleştiriyor. Bu işe çok fazla bulaşmamış olmak için dua etsen daha iyi olur.”

Etraf artık tamamıyla karanlıktı, Richard son basamağa adım atarken hafifçe sendeledi ve kendini orada olmayan bir basamağı ararken buldu. “Başına dikkat et,” dedi Marquis ve bir kapı açtı. Richard alnını sert bir şeye çarptı ve, “Of,” dedi. Sonra alçak bir kapıdan içeri adım attı ve gözlerini ışığa karşı örttü.

Richard önce alnını, sonra da gözlerini ovaladı. İçinden geçtikleri kapı, kendi apartmanının merdiven boşluğundaki temizlik dolabına açılıyordu. İçerisi süpürgeler, eski bir paspas ve muazzam çeşitlilikte temizlik sıvıları, tozları ve cilalarla doluydu. Richard’ın görebildiği kadarıyla arka tarafta merdiven yoktu, sadece üstünde -1979 geri gelmediği müddetçe- pek işe yaramayacak olan lekeli, eski bir takvimin asılı olduğu bir duvar vardı.

Marquis, Richard’ın ön kapısının yanında duran BU KIZI GÖRDÜNÜZ MÜ? ilanını inceliyordu. “Bu, Door’un en iyi profili değil,” dedi.

Richard temizlik dolabının kapısını kapadı. Arka cebinden anahtarlarını çıkarıp kapısını açtı; artık evindeydi. Bir kez daha gece vaktiydi, mutfak penceresinden bunu gördüğünde oldukça rahatlamıştı.

“Richard,” dedi Door. “Başardın.” Kız, Richard yokken yıkanmıştı ve kat kat giysileri, en azından Door onların üstündeki pisliğin ve kanın en kötü kısmını çıkarmak için çaba harcamış gibi görünüyordu. Ellerindeki ve yüzündeki pislik gitmişti. Yıkandığında, saçlarının bakır ve bronz gölgelere

sahip koyu kestane renginde olduğu ortaya çıkmıştı. Richard onun kaç yaşında olduğunu merak etti: On beş? On altı? Daha büyük mü? Bir türlü kestiremiyordu.

Door, Richard onu bulduğunda üstünde olan kahverengi deri ceketini giymişti. Ceket tıpkı pilot ceketi gibi kocamandı ve her yanım sarıyordu, ki bu da kızı olduğundan daha küçük, ayrıca daha savunmasız gösteriyordu.

“Eh, evet,” dedi Richard.

Marquis de Carabas kızın önünde tek dizinin üstüne çöktü ve başını eğdi. “Hanımım,” dedi.

Door rahatsız olmuş gibiydi. “Ah, ayağa kalk Carabas. Geldiğine memnun oldum.”

Carabas akıcı bir hareketle ayağa kalktı. “Öğrendiğime göre,” dedi, “*iyilik, gerçekten* ve *muazzam* kelimeleri kullanılmış. Hem de bir arada.”

“Sonra.” Door Richard’a doğru yürüyüp onun ellerini tuttu. “Richard. Teşekkür ederim. Yaptığın her şey için minnettarım. Yatak çarşaflarını değiştirdim. Keşke yaptıklarının karşılığını ödeyebilseydim.”

“Gidiyor musun?”

Door başım evet anlamında salladı. “Artık güvendeyim. Az çok. Umarım. Kısa bir süreliğine.”

“Şimdi nereye gidiyorsun?”

Door hafifçe gülümsedi ve başını iki yana salladı. “I-ıh. Hayatından çıkıyorum. Bana karşı çok iyiydin.” O anda parmak uçlarında yükselip, arkadaşların yaptığı gibi, Richard’ı yanağından öptü.

“Olur da sana ulaşmam gerekirse?..”

“Gerekmeyecek. Asla. Ve...” Door duraksadı. “Bak, özür dilerim, tamam mı?”

Richard mahcup bir şekilde ayaklarına baktı. “Özür dilenecek bir şey yok,” dedikten sonra, “eğlenceliydi,” diye ekledi şüpheyle. Ardından bakışlarını yine yukarı çevirdi.

Ama ortalıkta kimsecikler yoktu.

ÜÇ

Richard pazar sabahı, Maude Teyze'sinin yıllar önce Noel'de hediye ettiği Batmobil şeklindeki telefonunu dolabın altındaki çekmeceden çıkardı ve duvara taktı. Jessica'ya ulaşmaya çalıştı, ama başaramadı. Jessica'nın telesekreteri kapalıydı, cep telefonu da öyle. Richard onun, ailesinin kırsaldaki evine gitmiş olduğunu varsaydı, ama içinden orayı aramak gelmiyordu. Jessica'nın anne babasını ayrı ayrı açılardan korkutucu buluyordu. İkisi de Richard'ı müstakbel damatları olarak kabul etmiyordu: Aslında, bir seferinde Jessica'nın annesi ona, büyük kayıtsızlıkla, kendilerinin bu nişandan dolayı ne kadar hayal kırıklığına uğradıklarından ve kendi fikrine göre, Jessica'nın isterse çok daha iyisini bulabileceğinden bahsetmişti.

Richard'ın anne ve babası yaşamıyordu. Richard henüz küçük bir çocukken babası ani bir kalp krizinden ölmüştü. Annesi ise bu olaydan sonra yavaş yavaş ölmüş, oğlu evden ayrılır ayrılmaz da solup gitmişti: Richard Londra'ya taşındıktan altı ay sonra trenle İskoçya'ya dönmüş ve küçük bir ilçe hastanesinde yatan annesinin başucunda iki gün geçirmişti. Annesi bazen onu tanımıştı; diğer zamanlarda ise ona babasının ismiyle hitap etmişti.

Richard kanepeye oturup düşüncelere daldı. Son iki gündür yaşadığı olaylar gitgide daha az gerçek, daha az inanılır bir hal aldı. Gerçek olan şey, Jessica'nın telesekretere bırakmış olduğu, onu bir daha görmek istemediğini söylediği mesajdı. Richard o pazar günü mesajı tekrar tekrar dinledi ve her seferinde Jessica'nın merhamete geleceğini, onun sesinde yeniden sıcaklık duyacağını umdu. Ama duymadı.

Dışarı çıkıp bir pazar gazetesi almayı düşündü, ama bundan vazgeçti. Jessica'nın patronu, kat kat gerdanlı, kendi başına bir yerlere gelmiş, karikatür gibi bir adam olan Arnold Stockton, Rupert Murdoch'ın zamanında satın almayı başaramadığı tüm pazar gazetelerinin sahibiydi. Adamın gazeteleri ondan bahsediyordu, diğerleri de öyle. Richard, pazar gazetelerinden birini okursa, muhtemelen, cuma gecesi katılamadığı yemeği hatırlayacağını düşündü. Ve bunun yerine, uzun, sıcak bir banyo yaptı ve birkaç sandviç yiyip birkaç fincan çay içti. Televizyonda biraz pazar programlarını izledi ve kafasında Jessica'yla yapacağı konuşmaları kurdu.

Aklındaki diyalogların her birinin sonunda birbirlerinin kollarına atılıp, vahşi, öfkeli, tutkulu ve gözü yaşlı bir şekilde sevişiyorlardı, sonra da her şey yoluna giriyordu.

Pazartesi sabahı Richard'ın saatinin alarmı çalmadı. Richard dokuza on kala koşturarak caddeye fırladı; evrak çantasını sallayarak, deli bir adam gibi bir aşağı bir yukarı bakıyor, taksi bulmak için dua ediyordu. Sonra rahat bir nefes aldı, çünkü büyük, siyah bir araba ona doğru ilerliyordu ve arabanın sarı 'taksi' lambası yanıyordu. Richard el edip bağırdı.

Taksi onu tamamen görmezden gelerek yanından yavaş yavaş geçti. Sonra bir köşeyi döndü ve gözden kayboldu.

Başka bir taksi. Taksinin müsait olduğunu belirten başka bir sarı ışık. Richard bu sefer taksiyi durdurmak için yolun ortasına yürüdü. Taksi aniden yön değiştirerek yoluna devam etti. Richard sessiz sessiz küfür etmeye başladı. Sonra en yakın Metro istasyonuna koştu.

Bir cep dolusu bozukluk çıkarıp, Charing Cross'a bir bilet almak için bilet makinesinin düğmesine sertçe bastı ve bozuklukları makineye attı. Attığı her bozukluk doğrudan makinenin içinden geçiyor ve bir tangırtı çıkararak aşağıdaki tepsiye düşüyordu. Başka bir bilet makinesini daha denedi, ama yine sonuç alamadı. Bir makine daha... Richard şikayette bulunmak ve biletini elden almak için gişeye gittiğinde bilet satıcısı telefonda birisiyle konuşuyordu. Ama Richard'ın "Hey!" ve "Affedersiniz!" diye bağırıp, bir bozuklukla plastik bölmeye çılgınca vurmasına karşın -ya da belki de bu yüzden- adam istifini bozmadan telefonda konuşmaya devam etti.

"Siktir et," dedi Richard ve turnikenin üstünden atladı. Kimse onu durdurmadı; kimsenin umurunda değil gibiydi. Richard yürüyen merdivenden aşağı koştu, nefes nefese ve ter içindeydi, ama tam trenin geldiği anda kalabalık perona varmayı başardı.

Richard çocukken, kendisinin orada olmadığı, ne kadar gürültü çıkarırsa çıkarsın, ne yaparsa yapsın kimsenin onu fark etmediği kâbuslar görürdü. Şimdi de, insanlar önünde itişirken yeniden öyle hissetmeye başlamıştı; kalabalık tarafından hırpalanıyor, inen ve binen yolcular tarafından bir o yana bir bu yana itiliyordu.

O da inat etti ve karşılık olarak insanları itip kaktı, kapılar tıslayarak kapanmaya başlarken neredeyse trene binmişti -bir kolu içerideydi. Ellerini geri çekti, ama paltosunun kolu kapıya sıkıştı. Richard kapıyı

yumruklamaya ve bağırmaya başladı, makinistin kapıyı en azından kolunu kurtarmasına yetecek kadar açmasını bekliyordu. Ancak bunun yerine tren hareket edince Richard peronda sendeleyerek ve gitgide hızlanarak koşmaya başladı. Çantasını yere bırakıp boştaki elini kullanarak kolunu çılgınca çekiştirdi. Paltosunun kolu yırtılınca Richard öne doğru düştü, eli yere sürtündü ve pantolonun dizleri parçalandı. Biraz sarsak bir şekilde ayağa kalktı, sonra peronda geriye yürüyüp çantasını aldı.

Yırtık koluna, sıyrılmış eline ve parçalanmış pantolonuna baktı. Ardından taş basamakları tırmanıp Metro istasyonundan çıktı. Dışarı çıkarken kimse ona bileti olup olmadığını sormadı.

“Üzgünüm, geciktim,” dedi Richard kalabalık ofise. Duvardaki saat 10.30’u gösteriyordu. Çantasını sandalyeye bırakıp mendiliyle yüzündeki teri sildi. “Buraya nasıl geldiğime inanamazsınız,” diye devam etti. “Tam bir kâbustu.”

Masasının üstüne baktı. Bir şeyler eksikti. Ya da daha doğrusu her şey eksikti. “Eşyalarım nerede?” diye sordu odaya doğru biraz daha yüksek sesle. “Telefonum nerede? Trollerim nerede?”

Çekmecelere baktı. Onlar da boştu: Richard’ın daha önce orada bulunduğunun kanıtı olarak ne bir çikolata ambalajı ne de eğilip bükülmüş bir ataş vardı. Sylvia ona doğru geliyor, bir yandan da gayet iriyarı olan iki adamla konuşuyordu. Richard ona yaklaştı. “Sylvia? Neler oluyor?”

“Pardon?” dedi Sylvia kibarca. Sonra iriyarı adamlara masayı gösterdi ve onlar da masayı birer ucundan tutup ofisten dışarı taşımaya başladılar. “Dikkat edin,” dedi Sylvia.

“Masam. Nereye götürüyorlar onu?” diye sordu Richard.

Sylvia hafif afallamış bir ifadeyle ona baktı. “Siz kimsiniz?..”

Bu saçmalıktan bıktım, diye düşündü Richard. “Richard,” dedi alaycı bir şekilde. “Richard Mayhew.”

“Ah,” dedi Sylvia, sonra dikkati kolayca Richard’dan başka yöne kaydı. “Hayır, oraya değil. Tanrı aşkına!” dedi Richard’ın masasını taşımakta olan adamlara ve aceleyle peşlerinden gitti,

Richard Sylvia’nın gidişini izledi. Sonra Gary’nin masasına ulaşana kadar ofiste yürüdü. Gary bir elektronik postaya cevap yazıyordu. Richard ekrana baktı: Yazdığı elektronik posta hem açık saçıktı hem de Gary’nin kız arkadaşı olmayan birineydi. Richard utandı ve masanın diğer tarafına geçti.

“Gary. Neler oluyor? Bu bir şaka filan mı?”

Gary bir şey duymuş gibi etrafa bakındı. Hafifçe klavyeye vurdu ve dans eden bir suaygırının olduğu ekran koruyucuyu etkinleştirdi. Sonra aklını boşaltmak ister gibi kafasını iki yana salladı ve telefonu açıp tuşlamaya başladı. Richard sertçe elini telefona koyarak Gary’nin konuşmasını engelledi.

“Bak, bu hiç komik değil. İnsanların nasıl bir oyun çevirdiğini bilmiyorum.” Sonunda Richard’ı müthiş rahatlatan bir şey oldu, Gary başını yukarı çevirip ona baktı. “Eğer kovulduysam, sadece kovulduğumu söyle, ama sanki ben burada yokmuşum gibi davranmak filan...” diye devam etti Richard.

O anda Gary gülümseyip, “Merhaba. Evet. Ben Gary Perunu. Yardımcı olabilir miyim?” dedi.

“Sanmıyorum,” dedi Richard soğuk bir şekilde ve çantasını orada bırakarak ofisten çıktı.

Richard’ın ofisi, Strand’in hemen dışındaki büyük, eski, esintili bir binanın üçüncü katındaydı. Jessica ise Londra Şehri’ndeki büyük, parlak, aynalarla kaplı bir yapının orta katında çalışıyordu, orası yoldan yukarıya on beş dakikalık yürüme mesafesindeydi.

Richard yolu yavaş yavaş koşarak çıktı. On dakika içinde Stockton binasına vardı, giriş katındaki üniformalı güvenlik görevlilerini geçti ve asansöre binip yukarı çıktı. Asansörün içi aynalıydı ve Richard yukarı çıkarken kendine baktı. Kravatı bollanmıştı ve eğri duruyordu, paltosu yırtılmış, pantolonu parçalanmıştı, saçlarıysa terli ve darmadağınıktı... Tanrım, berbat görünüyordu.

Tiz bir ses geldi ve asansörün kapısı açıldı. Jessica’nın olduğu kat sade bir biçimde, ama oldukça lüks döşenmişti. Asansörün yanında bir sekreter vardı; kadın özgüvenli ve şık bir yaratıktı, net maaşı Richard’ınkini kolayca alt edebilirmiş gibi görünüyordu. *Cosmopolitan* okuyordu. Richard geldiğinde kafasını çevirip bakmadı.

“Jessica Bartram’la görüşmem lazım,” dedi Richard. “Önemli bir konu. Onunla konuşmalıyım.”

Sekreter onu görmezden gelerek tırnaklarını inceledi. Richard koridorda yürüyüp Jessica’nın ofisine gitti. Kapıyı açıp içeri girdi. Jessica üç tane büyük posterin önünde duruyordu; her posterde ‘İngiltere’deki Melekler Gezici Sergisi’ diye bir duyuru vardı ve her birinde bir meleğe ait

farklı bir görüntü yer alıyordu. Richard içeri girince Jessica döndü ve sıcak bir şekilde ona gülümsedi.

“Jessica. Şükürler olsun. Dinle, deliriyorum falan sandım. Her şey bu sabah taksi bulamamamla başladı, sonra ofis, Metro ve...” Yırtık kolunu gösterdi. “Sanki var olmayan biri haline geldim.” Jessica, rahatlatıcı bir şekilde, biraz daha gülümsedi. “Bak,” dedi Richard. “Geçen gece için özür dilerim. Eh, yaptığım şey için değil, ama seni üzdüğüm için, ve... dinle, özür dilerim. Her şey çılgınca ve ne yapacağımı gerçekten bilmiyorum.”

Jessica başını salladı, duygudaşlıkla gülümsemeye devam etti ve sonra, “Kesinlikle korkunç biri olduğumu düşüneceksiniz, ama yüzleri hatırlama konusunda gerçekten kötüyüm-dür. Bana bir saniye verin, sizi çıkaracağımı biliyorum,” dedi.

O noktada Richard her şeyin gerçek olduğunu anladı ve göğsüne ağır bir dehşet hissi çöktü. O gün her nasıl bir çılgınlık olduysa, hepsi gerçekti. Bu ne bir şaka, ne bir oyun, ne de bir muziplikti. “Sorun değil,” dedi cansız bir şekilde. “Unut gitsin.”

Odadan çıkıp koridorda yürümeye başladı. Neredeyse asansöre varmıştı ki, Jessica ona adıyla seslendi.

“Richard!”

Richard geriye döndü. Bunlar bir şakaydı. Ufak çapta bir intikamdı. Açıklayabileceği bir şeydi. “Richard... Maybury?” Jessica o kadarını hatırladığı için kendiyle gurur duyuyormuş gibiydi.

“Mayhew,” dedi Richard ve asansöre bindi, ardından kapanan kapı hüzünlü, alçalan, titrek ve tiz bir ses çıkardı.

Richard dairesine doğru yürüyordu, üzgün, kafası karışmış ve öfkeliydi. Arada bir taksilere el ediyordu, ama bunu yaparken duracaklarına dair ciddi bir umut beslemiyordu ve gerçekten de hiçbiri durmadı. Ayakları acıyor, gözlerine iğneler batıyordu. Kısa süre sonra bugünden uyanacağını ve doğru dürüst bir pazartesinin, makul bir pazartesinin, usturuplu, hilesiz bir pazartesinin başlayacağını biliyordu.

Dairesine vardığında, küveti sıcak suyla doldurdu, giysilerini yatağın üstüne bıraktı, çıplak bir halde koridordan geçti ve kendini rahatlatıcı suyun içine bıraktı. Neredeyse içi geçmişti ki, bir kilidin döndüğünü, bir kapının açılıp kapandığını ve bir erkek sesinin, “Elbette, bugün burayı ilk olarak size gösteriyorum, ama bu daireyle ilgilenenlerden oluşan çok uzun bir listem var,” dediğini duydu.

“Ofisinizin gönderdiği ayrıntılara bakarak kafamda canlandırdığım kadar da geniş değilmiş burası,” dedi bir kadın. “Dar, evet. Ama ben bunu bir avantaj olarak görüyorum.” Richard banyo kapısını kilitlemeye zahmet etmemişti. Sonuçta oradaki tek kişi kendisiydi. Daha aksi ve kulak tırmalayan bir erkek sesi, “Buranın mobilyasız olduğunu söylediğinizi sanıyordum. Ama bana gayet mobilyalı göründü,” dedi.

“Önceki kiracı bazı malzemelerini geride bırakmış olmalı. Tuhaf. Bana bununla ilgili bir şey söylenmedi.”

Richard küvette ayağa kalktı. Ama sonra, çıplak olduğu ve insanlar her an içeri girebileceği için geri oturdu. Banyoda çılgın gibi etrafına bakınarak havlu arandı. “Ah, bak George,” dedi koridordaki kadın. “Birisi sandalyeye havlu bırakmış.” Richard havlu yerine kullanıp kullanamayacağını merak ederek bir lifi, yarısı boş bir şampuan şişesini ve küçük, sarı bir ördeği inceledi, ama hiçbiri işe yaramazdı. “Banyosu nasıl?” diye sordu kadın. Richard sabun bezini kapıp apış arasını örttü. Sonra sırtını duvara vererek ayağa kalktı ve kepaze olmaya hazırlandı. Kapı açıldı. Üç kişi banyoya girdi: devetüyü palto giymiş genç bir adam ve orta yaşlarda bir çift. Richard onların da kendisi kadar utanıp utanmadığını merak etti.

“Biraz küçük,” dedi kadın.

“Dar,” diye düzeltti devetüyü paltolu adam riyakarca. “Bakımı kolay.” Kadın parmağını lavabonun kenarında gezdirdi ve burnunu buruşturdu. “Sanırım her yeri gördük,” dedi orta yaşlı adam. Banyodan dışarı çıktılar.

“Gayet kullanışlı olacak,” dedi kadın. Alçak tonda konuşmaya devam ettiler. Richard küvetten çıkıp kapıya yanaştı. Koridordaki sandalyenin üzerinde havluyu gördü ve dışarı eğilip havluyu aldı. “Tutuyoruz,” dedi kadın.

“Tutuyor musunuz?” dedi devetüyü palto.

“Tam istediğimiz gibi,” diye açıkladı kadın. “Ya da onu bir ev gibi yaptığımızda öyle olacak. Çarşambaya hazır olur mu acaba?”

“Elbette. Tüm bu ıvır zıvırı yarın buradan çıkarttırınız, sorun değil.”

Üşümüş, üstünden sular damlayan ve havluya sarınmış Richard kapının oradan onları izledi. “Onlar ıvır zıvır değil,” dedi. “Benim eşyalarım.”

“Anahtarları sizin ofisten alırız o halde.”

“Affedersiniz,” dedi Richard sızlanır bir şekilde. “Ben burada yaşıyorum.”

İki adamla kadın, Richard'ı iterek dairenin kapısına ilerlediler. "Sizinle iş yapmak bir zevkti," dedi devetüyü palto.

"Beni... beni duymuyor musunuz? Burası benim dairem. Ben burada yaşıyorum."

"Sözleşme ayrıntılarını ofisime faks çekerseniz..." dedi aksi adam, sonra kapı kapandı ve Richard bir zamanlar kendisine ait olan dairenin koridorunda kalakaldı. Sessiz ortamda, üşüdüğü için titriyordu. "Bu," diye bildirdi Richard dünyaya, duyularının tanıklığına doğrudan meydan okuyarak, "gerçek olamaz." Batmobil tiz bir ses çıkardı ve ışıkları yanıp söndü. Richard temkinli bir şekilde telefonu açtı. "Alo?"

Sanki arama uzaktan geliyormuş gibi, hatta bir tıslama ve çıtırdama oldu. Telefonun diğer ucundaki ses tanıdık değildi. "Bay Mayhew? Bay Richard Mayhew?"

"Evet," dedi Richard ve sonra sevindi. "Beni duyabiliyorsunuz. Ah, şükürler olsun. Kimsiniz?"

"Ortağım ve ben geçen cumartesi sizinle tanışmıştık Bay Mayhew. Malum bir hanımefendinin nerede olduğuna dair bir araştırma yapıyorduk. Hatırladınız mı?" Ses tonu aşırı yapmacık, tiksinç ve kurnazdı.

"Ah. Evet. Sizsiniz."

"Bay Mayhew. Door'un sizinle birlikte olmadığını söylemiştiniz. Gerçeği biraz allayıp pulladığınıza inanmak için sebeplerimiz var."

"Eh, siz de onun kardeşi olduğunuzu söylemiştiniz."

"*Tüm* insanlar kardeştir Bay Mayhew."

"Door artık burada değil. Ve nerede olduğunu da bilmiyorum."

"Bunu biliyoruz Bay Mayhew. Belirttiğiniz her iki durumun da gayet farkındayız. Son derece dürüst olmak gerekirse Bay Mayhew -ve eminim dürüst olmamı istersiniz, öyle değil mi?- sizin yerinizde olsam, genç hanımefendi hakkında endişelenmezdim. Kendisinin günleri sayılı, ve söz konusu sayı iki haneli bile değil."

"Neden beni aradınız?"

"Bay Mayhew," dedi Bay Croup yardımseverce, "ciğerinizin tadının nasıl olduğunu biliyor musunuz?" Richard sessiz kaldı. "Çünkü Bay Vandemar, ciğerinizi şahsen sökeceğine ve zavallı, küçük gırtlağınızı kesmeden önce onu ağzınıza tıkacağına dair bana söz verdi. Böylece nasıl bir tadı olduğunu öğreneceksiniz, değil mi?"

“Polisi arıyorum. Beni bu şekilde tehdit edemezsiniz.”

“Bay Mayhew. Arzu ettiğinizi arayabilirsiniz. Ne kendim ne de Bay Vandemar tehdit savururuz, değil mi Bay Vandemar?”

“Öyle mi? O zaman bu yaptığınıza *ne* demeli?”

“Bir söz veriyoruz,” dedi Bay Croup parazitin, yankının ve tıslamanın arasından. “Nerede yaşadığınızı biliyoruz.” Ve telefonu kapadı.

Richard telefonu sıkı sıkı tutup baktı, sonra 9 rakamına üç kez sertçe bastı: İtfaiye, Polis ve Ambulans. “Acil Yardım Servisi,” dedi santral memuru. “Nasıl bir yardıma ihtiyacınız var?”

“Beni polise bağlar mısınız lütfen? Biraz önce bir adam beni ölümle tehdit etti ve şaka yaptığını hiç sanmıyorum.”

Bir duraklama oldu. Richard polise bağlanmakta olduğunu umut ediyordu. Bir an sonra ses, “Acil Yardım Servisi. Alo? Hatta kimse var mı? Alo?” dedi. Bunun üzerine Richard telefonu kapadı, yatak odasına gitti ve üstünü giydi, çünkü üşümüştü, çıplaktı ve korkmuştu, ayrıca yapabileceği başka bir şey de yoktu.

Biraz düşünüp taşındıktan sonra, nihayet yatağının altından siyah spor çantasını çıkarıp içine çoraplarını koydu. İç çamaşırlarını. Birkaç tişörtünü. Pasaportunu. Cüzdanını. Üstünde bir kot pantolon ve kalın bir kazak, ayağındaysa spor ayakkabıları vardı. Kendine Door diyen kızın veda edişi geldi aklına. Duraklayışı, üzgün olduğunu söyleyişi...

“Biliyordun,” dedi boş dairesine. “Bunun olacağını biliyordun.” Mutfağa girdi ve kaseden birkaç meyve alıp çantasına attı. Sonra çantanın fermuarını çekti ve kararmış sokağa çıktı.

ATM bir vınlamayla Richard’ın banka kartını aldı. LÜTFEN ŞİFRENİZİ GİRİN, yazıyordu ekranda. Richard şifresini (D-I-C-K) girdi. Ekran karardı. LÜTFEN BEKLEYİN, dedi ve yine karardı. Makinenin derinlerinde bir şey homurdanıp vızıldadı.

BU KART GEÇERSİZDİR. LÜTFEN BANKANIZLA İRTİBATA GEÇİN. Bir takırtı oldu ve kart dışarı çıktı.

“Biraz bozukluk verir misin?” dedi yorgun bir ses arkasından. Richard döndü: Karşısındaki adam kısa boylu ve yaşlıydı, saçları dökülüyordu, düzensiz sakalı sarılı grili, keçeleşmiş bir düğümdü. Yüz çizgileri siyah kirle iyice belirginleşmişti. Pejmürde, koyu gri bir kazağın üstüne pis bir palto giymişti. Kazağı gibi gri olan gözleri çapaklıydı.

Richard adama banka kartını uzattı. “Al,” dedi. “Sende kalsın. Orada yaklaşık bin beş yüz pound var, tabii çekmeyi başarabilirsen.”

Adam sokak karası elleriyle aldığı karta baktı, çevirdi ve tekdüze bir tonla, “Sağol. Bu ve altmış peniyle kendime iyi bir kahve alırım,” dedi. Kartı Richard’a geri verip sokakta yürümeye başladı.

Richard yerden çantasını alıp adamın peşinden gitti ve, “Hey. Bekle. Beni görebiliyorsun,” dedi.

“Gözlerimde bir sorun yok,” dedi adam.

“Dinle,” dedi Richard, “‘Seyyar Pazar’ diye bir yer duydun mu hiç? Oraya gitmem lazım. Door diye bir kız var...” Ama adam sinirli bir şekilde Richard’dan kaçmaya başlamıştı. “Bak, gerçekten yardıma ihtiyacım var,” dedi Richard. “N’olur?”

Adam şefkatsiz bir şekilde gözlerini ona dikti. Richard iç geçirdi. “Tamam,” dedi. “Canını sıktığım için üzgünüm.” Sonra geriye döndü ve ana caddede aşağı doğru yürümeye başladı, bu sırada titremesinler diye iki eliyle birden çantasının sapını tutmuştu.

“Hey,” diye tısladı adam. Richard arkasını dönüp ona baktı. Eliyle onu çağırıyordu. “Hadi gel, aşağıda, çabuk ol.” Adam aceleyle, yolun kenarındaki harabe binalarda birkaç basamak aşağıya indi -bodrum katlardaki terk edilmiş dairelere giden, çöplerle kaplı basamaklardı bunlar. Richard tökezleye tökezleye adamı takip etti. Basamakların sonunda bir kapı vardı ve adam onu iterek açtı. Richard’ın geçmesini bekledikten sonra kapıyı arkalarından kapadı. Kapıdan geçmeleriyle birlikte karanlığa girdiler. Bir çıtırtı ve onun ardından da alev alarak canlanan bir kibritin sesi geldi: Adam kibriti eski bir fenerin fitiline dokundurdu ve fitil alev aldı, ama kibritten biraz daha az ışık yayıyordu. Sonra ikisi birden karanlık bir yerde ilerlemeye başladılar.

Ortam küf, nem, eski tuğla, çürük ve karanlık kokuyordu. “Neredeyiz?” diye fısıldadı Richard. Rehberi onu susturdu. Bir duvara yerleştirilmiş başka bir kapıya geldiler. Adam ritmik bir şekilde kapıya hafifçe vurdu. Bir duraklamanın ardından kapı açıldı.

Birden ortaya çıkan ışık bir an için Richard’ın gözünü aldı. Alev ışığı ve dumanla dolu kocaman, kemerli bir odada, bir yeraltı salonunda dikiliyordu. Odanın etrafında küçük ateşler yanıyordu. Gölgelerin içindeki insanlar alevlerin yanında durmuş, şişte ufak hayvanlar kızartıyorlardı. Bir ateşten diğerine seğirtiyorlardı. Bu görüntü Richard’a cehennemi -ya da

daha ziyade, bir okul çocuğuyken zihninde canlandırdığı cehennemi- çağrıştırdı. Duman ciğerlerini rahatsız ettiği için öksürdü. O anda yüzlerce göz dönüp ona baktı: kırpılmayan ve dostane olmayan yüzlerce göz.

Bir adam hızla onlara doğru geldi. Uzun saçları ve düzensiz, kahverengi bir sakalı vardı, üstündeki yırtık pırtık giysileri kürkle -üç renkli kedilerin postu gibi turuncu-beyaz-siyah kürkle-bezeliydi. Richard'dan daha uzun olabilirdi, ama bariz bir şekilde kambur yürüyordu, elleri göğsündeydi ve parmaklarını birbirine bastırıyordu. "Ne? Neler oluyor? Bu da neyin nesi?" diye sordu Richard'ın rehberine. "Bize kimi getirdin Iliaster? Konuş-konuş-konuş."

"O, Yukarı'dan," dedi rehber. (*Iliaster mı?* diye düşündü Richard.) "Leydi Door'u soruyordu. Ve Seyyar Pazar'ı. Onu size getirdim Sıçandilli Bey. Onunla ne yapılması gerektiğini siz bilirsiniz diye düşündüm." Şimdi etraflarında, kadın, erkek ve birkaç çocuğun olduğu, kürkle bezeli bir düzine insan toplanmıştı. Seğirterek hareket ediyorlardı: Hareketsizlik anlarını, Richard'a doğru yapılan aceleci sıçrayışlar izliyordu.

Sıçandilli Bey, elini kürk bezeli yırtık pırtık giysilerinin içine soktu ve yaklaşık yirmi santim uzunluğunda, kötücül görünüşlü, ince bir cam çıkardı. Camın altına doğru düzgün tabaklanmamış bir kürk parçası sarılarak eğreti bir sap yapılmıştı. Ateşlerden gelen ışık, camda parıldıyordu. Sıçandilli Bey kırık parçayı Richard'ın boğazına dayadı. "Ah, evet. Evet-evet-evet," diye cıvıldadı heyecanla. "Onunla ne yapılması gerektiğini *kesinlikle* biliyorum."

DÖRT

Bay Croup ile Bay Vandemar, on yıl önce Ulusal Sağlık Hizmetleri'nin yaptığı kesintilerden dolayı kapanan Victoria döneminden kalma bir hastanenin bodrumunu kendilerine ev yapmışlardı. Hastaneyi lüks yaşam tarzına uygun hanelerden oluşan eşsiz bir bloğa dönüştüreceklerini açıklamış olan yapsatçılar, hastane kapanır kapanmaz ortadan kaybolmuşlardı. Böylece hastane yıllar boyunca, pencerelerine tahtalar çakılmış, kapılarında asma kilitlerle, kasvetli, boş, istenmeyen bir bina olarak, öylece durdu. Çatı çökmüştü, bu yüzden boş binanın içine yağmur giriyor, etrafa nem ve çürüme yayıyordu. Hastane, içerisinin belli miktarda gri ve soğuk bir ışık almasını sağlayan merkezi bir boşluğu çevreliyordu.

Boş koğuşların altındaki bodrum bazısı boş, diğerleri ise terk edilmiş hastane gereçleriyle dolu yüzlerce ufak odadan oluşuyordu. Bir odada alçak, devasa bir metal fırın varken, diğer oda kapalı ve susuz tuvaletlerle duşlara ev sahipliği yapıyordu. Bodrum katın zemininin büyük kısmı yağlı yağmur suyundan ince bir tabakayla kaplıydı ve su, karanlığı ve yıpranmışlığı çürümüş tavanlara yansıtıyordu.

Hastanenin basamaklarından elinizden geldiği kadar aşağılara inip de terk edilmiş duş odalarını, çalışanlara ait tuvaletleri, cam kırıklarıyla dolu, tavanın tamamen çöktüğü ve yukarıdaki merdiven boşluğunu görebildiğiniz bir odayı geçtiğinizde, karşınıza bir zamanlar beyaz olan, şimdiyse boyasının uzun, ıslak şeritler halinde döküldüğü küçük, paslı bir demir merdiven çıkardı. Ve o merdivenden aşağı inip, basamakların dibindeki bataklık gibi yerden karşıya geçtikten ve yarı çürümüş tahta bir kapıdan ilerledikten sonra kendinizi, hastanenin yüz yirmi yıllık atığının terk edildiği, biriktiği ve nihayetinde de unutulduğu kocaman bir oda olan alt bodrumda bulurdunuz. İşte, Bay Croup ile Bay Vandemar burayı şimdilik kendilerine ev yapmışlardı. Duvarlar nemliydi ve tavandan su damlıyordu. Köşelerde, bazısı bir zamanlar canlı olan, tuhaf şeyler küfleniyordu.

Bay Croup ile Bay Vandemar zaman öldürüyorlardı. Bay Vandemar bir yerlerden bir kırkayak -korkunç, zehirli dişleri olan, aşağı yukarı yirmi santim uzunluğunda, kızıl-turuncu bir yaratık- bulmuştu. Kırkayağın ellerinde gezmesine izin veriyor, parmakları arasında eğilip bükülmesini,

bir yeninde kaybolduktan bir an sonra diğerinde ortaya çıkmasını izliyordu. Bay Croup ise jiletlerle oynuyordu. Bir köşede, yağlı kâğıtlara sarılmış, elli yıllık jiletlerle dolu bir kutu bulmuştu ve onlarla neler yapabileceğini düşünmeye çalışıyordu.

"Dikkatini bana verebilirsen Bay Vandemar," dedi sonunda. "Boncuk gözlerini buna çevir."

Bay Vandemar, kıpırdanmasın diye kırkayağın başını devasa başparmağı ile kocaman işaretparmağı arasında özenle tuttu. Sonra Bay Croup'a baktı.

Bay Croup parmaklarını açarak sol elini duvara dayadı. Sağ elinde beş tane jilet tutuyordu, dikkatle nişan aldı ve onları duvara fırlattı. Jiletlerin her biri duvara, Bay Croup'un parmaklarının arasına saplandı; usta bir bıçak fırlatıcının ufak çaplı bir gösterisi gibiydi. Bay Croup elini çekti -duvardaki jiletler biraz önce orada olan parmaklarının ana hatlarını çiziyordu- ve onay almak için ortağına döndü.

Bay Vandemar etkilenmemişti. "Bunun nesi ustaca?" diye sordu. "*Tek* parmağını bile vurmadın."

Bay Croup iç geçirdi. "Demek vurmadım?" dedi. "Eh, gırtlağım kesilsin ki, haklısın. Nasıl bu kadar budala olabildim?" Jiletleri duvardan teker teker söktü ve tahta masanın üstüne attı. "Neden bana bu işin nasıl yapılması gerektiğini göstermiyorsun?"

Bay Vandemar tamam dercesine başını salladı. Kırkayağı boş marmelat kavanozuna geri bıraktı. Sonra sol elini duvara koydu. Sağ kolunu kaldırdı: Kötücül, keskin ve mükemmel ağırlıktaki bıçağı sağ elindeydi. Gözlerini kıstı ve bıçağı fırlattı. Bıçak havada uçtu ve ağzı, Bay Vandemar'ın elinin tersini delip geçerek, nemli, alçı duvara tak diye isabet etti. Bir telefon çalmaya başladı.

Bay Vandemar, memnun ve eli duvara sabit bir halde dönüp Croup'a baktı. "*İşte* böyle yapılır," dedi.

Odanın köşesinde iki parçadan oluşan, 20'lerden beri kullanılmamış, tahta ve bakalitten, antika bir telefon vardı. Bay Croup uzun, kumaş kaplı bir kordonun ucundaki kulaklığı kaldırdı ve cihazın alt kısmındaki ağızlığa konuştu. "Croup ile Vandemar," dedi yumuşakça, "Kadını Müessese. Engeller bertaraf edilir, musibetler def edilir, sıkıntı veren uzuvlar koparılır ve koruyucu dişçilik yapılır."

Telefonun diğer ucundaki kişi bir şey söyledi. Bay Croup iki büklüm oldu. Bay Vandemar elini çekiştirdi. Ama eli gelmiyordu.

“Ah. Evet efendim. Evet, elbette. Sizinle telefonda hoşbeş etmenin, kasvetli ve hadisesiz günümüze nasıl da aydınlık ve neşe getirdiğini söyleyebilir miyim?” Bir duraklama oldu. “Elbette yağ çekmeyi ve dalkavukluk etmeyi keserim. Memnun olurum. Bu bir onur ve -ne mi biliyoruz? Biliyoruz ki...” Bir kesinti oldu; Bay Croup dalgın bir şekilde, sabırla burnunu karıştırdı ve sonra, “Hayır, kızın şu anda nerede olduğunu bilmiyoruz. Ama buna gerek de yok. Bu gece pazarda olacak ve...” dedi. Ağzı gerildi ve ekledi: “Onların pazar ateşkesini bozma gibi bir niyetimiz yok. Daha ziyade, kız pazardan ayrılana kadar beklemeyi ve sonra da başına çuval geçirip kaçırmayı...” Bay Croup o anda sessizleşti ve ara sıra başını sallayarak dinledi.

Bay Vandemar boş eliyle bıçağı duvardan çekmeye çalıştı, ama bıçak sıkıca saplanmıştı.

“Bu ayarlanabilir, evet,” dedi Bay Croup telefonun ağızlığına. “Demek istediğim, bu *ayarlanacak.* Elbette. Evet. Bunun farkındayım. Ve, efendim, daha önce bahsettiğimiz şu konuyu...” Ancak arayan kişi telefonu kapamıştı. Bay Croup bir an telefonun kulaklığına baktıktan sonra onu çengele geri koydu. “Kendini çok zeki sanıyorsun,” diye fısıldadı. Sonra Bay Vandemar’ın halini gördü ve, “Kes şunu,” dedi. Uzanıp bıçağı duvardan ve Bay Vandemar’ın elinin arkasından çekip çıkardı, masanın üstüne bıraktı.

Bay Vandemar sol elini silkeleyip parmaklarını esnetti, sonra da bıçağının ağzındaki nemli alçı parçalarını temizledi. ”Arayan kimdi?”

“İşverenimiz,” dedi Bay Croup. “Anlaşılan o ki, diğeri işe yaramayacak. Yaşı yeterince büyük değil. Dişi Door’un kendisi lazım.”

“Yani artık onu öldüremeyecek miyiz?”

“Uzun lafın kısası Bay Vandemar, öyle. Görünüşe göre, Küçük Bayan Door kendine bir koruma tutacağını ilan etmiş. Pazarda. Bu gece.”

“Ee?” Bay Vandemar bıçağın girdiği elinin tersine ve bıçağın çıktığı avucuna tükürdü. Kocaman başparmağıyla tükürüğü sıvazladı. Et kapandı, birleşti ve yeniden bir bütün haline geldi.

Bay Croup, ağır, siyah ve zamanın etkisiyle yıpranmış eski paltosunu yerden alıp üstüne giydi. “Öyleyse Bay Vandemar,” dedi, “neden biz de kendimize koruma tutmayalım?”

Bay Vandemar bıçağı kolundaki kılıfa geri koydu. O da paltosunu giydi, ellerini ceplerine soktu ve bir cebinde hemen hemen hiç dokunulmamış bir fare bulunca sevinçli bir şaşkınlık duydu. Bu iyiydi. Karnı açtı. Sonra Bay Croup'un son söylediğini, tek aşkını kesip inceleyen bir anatomistin dikkatiyle düşündü ve ortağının mantığındaki kusuru kavradı. "Bizim korumaya ihtiyacımız yok Bay Croup. Biz insanlara zarar veririz. Onlar bize değil," dedi.

Bay Croup ışıkları söndürdü. "Ah, Bay Vandemar," dedi, tüm kelimelerden zevk aldığı gibi, bu kelimelerden de zevk alarak, "bizi kesseler, kanımız akmaz mı?"

Bay Vandemar karanlıkta bir an buna kafa yordu. Sonra tam bir kesinlikle, "Hayır," dedi.

"Yukarıdünya'dan bir casus," dedi Sıçandilli Bey. "Hı? Seni gırtlağından midene kadar kesmeli ve bağırsaklarınla fal bakmalıyım."

"Bakın," dedi Richard, sırtı duvara yaslanmış ve ademelmasına cam bir hançer dayanmıştı. "Sanırım ufak bir hata yapıyorsunuz. Benim adım Richard Mayhew. Size kim olduğumu kanıtlayabilirim. Kütüphane kartlarım yanımda. Kredi kartlarım. Bir şeyler," dedi çaresizce.

Richard, delinin teki kırık bir cam parçasıyla gırtlağınızı kesmek üzereyken ortaya çıkabilecek türden soğukkanlı bir netlikle, salonun sonunda insanların kendilerini yere fırlattıklarını ve eğilerek, öylece kaldıklarını fark etti. Zeminde yürüyen küçük, siyah bir şekil onlara doğru yaklaşıyordu. "Bir an için düşünürsek, ne kadar aptalca davrandığımızı anlayabiliriz," dedi Richard. Kelimelerin ne anlama geldiğine dair hiçbir fikri yoktu, sadece ağzından dökülüyorlardı; hem, konuştuğu sürece ölü de değildi. "Şimdi, neden şunu bir kenara çekmiyorsun... Affedersin, o benim çantam." Bu son cümleyi, Richard'ın çantasını almış olan ve onu şiddetle sallayarak içindekileri yere boşaltan, zayıf, üstü başı darmadağınık, onlu yaşlarının sonundaki bir kıza söylemişti.

Küçük şekil yaklaşırken, salondaki insanlar eğilmeye ve o şekilde kalmaya devam ettiler. Şekil, Richard'ın etrafındaki grubun yanına geldi, ama hiçbiri bunu fark etmedi. Hepsi Richard'a bakıyordu.

Şekil bir sıçandı ve merakla Richard'a bakıyordu. Richard, sıçanın minik, yağ damlası gibi siyah gözlerinden birini kendisine *kırptığına* dair tuhaf ve anlık bir izlenime kapıldı. Sonra sıçan yüksek sesle cıvıldadı.

Cam hançerli adam dizlerinin üstüne çöktü. Etraflarındakiler de aynısını yaptı. Anlık bir duraksamadan sonra, Iliaster dedikleri evsiz adam da biraz beceriksiz bir şekilde dizlerinin üstüne çöktü. Çok geçmeden, ayakta kalan tek kişi Richard'dı. Zayıf kız onu dirseğinden çekiştirdi ve Richard da tek dizinin üstüne çöktü.

Sıçandilli Bey öyle aşağı eğilmişti ki, uzun saçları yerleri süpürüyordu. Sonra cıvıldayarak sıçanla konuştu; kendisi de kocaman bir sıçanmış gibi, burnunu buruşturuyor, dişlerini gösteriyor, ciyaklıyor ve tıslıyordu.

"Bakın, biri bana..." diye homurdandı Richard.

"Sessiz ol," dedi zayıf kız.

Sıçan -biraz küçümser gibi görünen bir tavırla- Sıçandilli Bey'in avucuna çıktı, ve adam onu saygılı bir şekilde Richard'ın yüzünün önünde tuttu. Sıçan, Richard'ın hatlarını incelerken, kuyruğunu aheste aheste sallıyordu. "Bu, Gri kabileden Efendi Uzunkuyruk," dedi Sıçandilli Bey. "Senin son derece tanıdık geldiğini söylüyor. Daha önce tanışıp tanışmadığınızı soruyor."

Richard sıçana baktı. Sıçan ona baktı. "Galiba bu mümkün olabilir," diye kabul etti Richard.

"Marquis de Carabas'a minnet borcunu ödediğini söylüyor."

Richard hayvana daha yakından baktı. "Bu *o* sıçan mı? Evet, biz tanıştık, işin aslı, ona uzaktan kumanda fırlatmıştım." Etrafındaki insanlardan bazısı şok olmuş gibiydi. Hattâ zayıf kız ciyakladı. Richard onlara hemen hemen hiç dikkat etmemişti; ama en azından bu çılgınlıkta tanıdık bir şey vardı. "Merhaba Sıçancık," dedi. "Seni yeniden görmek güzel. Door'un nerede olduğunu biliyor musun?"

"Sıçancık!" dedi kız ciyaklama ile dehşet dolu bir yutkunmaya benzer bir şey arasında. Yırtık pırtık giysilerinin üzerinde, doğum günü kartlarına iliştirilen türden, su lekeli, kırmızı, büyük bir düğme vardı. Üstünde sarı harflerle 11 YAŞINDAYIM yazıyordu.

Sıçandilli Bey cam hançerini uyarır bir şekilde Richard'a doğru salladı ve, "Efendi Uzunkuyruk'a hitap etmemelisin, ne söyleyeceksen bana söyle," dedi. Sıçan bir emir ciyakladı. Adamın yüzü düştü. "O mu?" dedi Richard'a küçümser bir şekilde bakarak. "Bakın, kimseyi gözden çıkaramam. Sadece onun boğazını kesmeme ve aşağıdaki Lağım Halkı'na göndermeme ne dersiniz?.."

Sıçan kararlı bir şekilde bir kez daha cıvıldadı, sonra da adamın omzundan yere atladı ve duvarları kaplayan deliklerden birine girerek gözden kayboldu.

Sıçandilli Bey ayağa kalktı. Yüzlerce göz ona dikilmişti, Adam salona dönüp, yağlı ateşlerinin yanına çökmüş halkına baktı. "Siz neye bakıyorsunuz öyle?" diye bağırdı. "Şişleri kim çeviriyor, hı? Yemeğin yanmasını mı istiyorsunuz? Görecek bir şey yok. Hadi. Hepiniz işinizin başına dönün." Richard gergin bir şekilde ayağa kalktı. Sol bacağı uyuşmuştu, karıncalanmayı geçirmek için onu ovaladı. Sıçandilli Bey, Iliaster'a baktı. "Onun pazara götürülmesi gerekiyor. Efendi Uzunkuyruk'un emri."

Iliaster başını iki yana salladı ve yere tükürdü. "Eh, onu ben götürmeyeceğim," dedi. "Hayatım pahasına bile olsa, o yolculuğa çıkmam. Siz sıçandilliler bana her zaman iyi davrandınız, ama oraya geri gidemem. Bunu biliyorsunuz."

Sıçandilli Bey onaylamasına başını salladı. Adam hançerini cübbesindeki kürklerin arasına koydu. Sonra da sarı dişlerini göstererek Richard'a gülümsedi. "Biraz önce ne kadar şanslı olduğunu bilmiyorsun," dedi.

"Evet, biliyorum," dedi Richard. "Gerçekten biliyorum."

"Hayır," dedi adam, "bilmiyorsun. Gerçekten bilmiyorsun." Ve başını iki yana sallayıp, garipsemiş bir şekilde, "'Sıçancık'mış," dedi.

Sıçandilli Bey, Iliaster'ı kolundan tuttu ve ikisi birlikte biraz öteye gidip konuşmaya başladılar, bu sırada da Richard'a bakıp durdular.

Zayıf kız, Richard'ın muzlarından birini midesine indiriyordu ve Richard bunun şimdiye kadar gördüğü en şehvetsiz muz yeme şekli olduğunu düşündü. "Şey, o benim kahvaltım olacaktı," dedi Richard. Kız suçlu bir şekilde ona baktı. "Adım Richard. Seninki ne?"

Richard kızın, yanında getirdiği meyvelerin çoğunu zaten yemiş olduğunu fark etti. Kız son muzu da yuttu ve duraksadı. Sonra yarım yamalak gülümsedi ve Anaesthesia'ya benzeyen bir şey söyledi. "Acıkmıştım," dedi kız.

"Eh, ben de," dedi Richard.

Kız odanın karşısındaki küçük ateşlere baktı. Sonra bakışlarını Richard'a çevirdi. Tekrar gülümsedi ve, "Kedi sever misin?" dedi.

"Evet," dedi Richard. "Kedileri çok severim."

Anaesthesia rahatlamış göründü. “But mu?” diye sordu. “Yoksa göğüs mü?”

Door denen kız avludan aşağı yürüyordu, Marquis de Carabas da peşindeydi. Londra’da bunun gibi yüzlerce küçük avlu, dar sokak ve geçit, eski zamanlara ait, üç yüz yıldır değişmemiş, ufak cumbalar vardı. Buradaki sidik kokusu bile, üç yüz yıl önce Pepys’in yaşadığı dönemle aynıydı. Güneşin doğmasına hâlâ bir saat vardı, ama gök aydınlanmaya başlıyor, koyu, kasvetli bir renge dönüşüyordu. Sisten iplikler, havada kurşuni hayaletler gibi asılı duruyordu.

Kapının üstünde kabaca çakılmış tahtalar ve unutulmuş müzik grupları ile uzun zaman önce kapanmış gece kulüplerine ait lekeli posterler vardı. Door ve Marquis de Carabas kapının önünde durdular. Marquis tahtaları, çivileri ve posterleri inceledi, etkilenmemiş görünüyordu, ama zaten bu onun her zamanki haliydi.

“Demek burası giriş?” dedi.

Door başını salladı. “Girişlerden bir tanesi.”

Marquis kollarını kavuşturdu. “Ee? ‘Açıl susam açıl,’ de, ya da ne yapıyorsan onu yap.”

“Bunu yapmak istemiyorum,” dedi Door. “Doğru şeyi yaptığımızdan gerçekten emin değilim.”

“Pekala,” dedi Marquis ve kollarını çözdü. “Sonra görüşürüz öyleyse.” Topukları üstünde döndü ve geldiği yolda geri yürümeye başladı. Door onun kolunu yakaladı. “Beni yalnız mı bırakıyorsun?” diye sordu. “Bu kadar basit mi yani?” Marquis keyifsiz bir şekilde sırıttı. “Kesinlikle. Ben çok meşgul bir adamım. Görülecek şeyler var. İlgilenilecek insanlar.”

“Bak, bekle.” Door onun kolunu bıraktı ve altdudağını ısırdı. “Buraya en son geldiğimde...” Sesi yitip gitti.

“Buraya en son geldiğinde aileni ölü buldun. Eh, işte bu. Artık açıklama yapmana gerek yok. Eğer içeri girmeyeceksek, iş ilişkimiz sona erer.”

Door başını kaldırıp ona baktı, küçük ve narin yüzü seher ışığında solgundu. “Hepsi bu mu?”

“Meslek hayatında sana bol şans dilemek isterdim, ama maalesef o kadar uzun yaşayacağından emin değilim.”

“Tam bir antikasın, değil mi?”

Carabas bir şey söylemedi. Door geri dönüp kapıya yürüdü. “Eh,” dedi. “Hadi. İkimizi de içeri sokayım.” Door sol elini tahtalarla kaplı kapıya dayadı ve sağ eliyle Marquis’nin kocaman, kahverengi elini tuttu. Minik parmakları Marquis’nin büyük parmaklarına dolandı. Gözlerini kapadı.

... bir şey ıslığa benzer bir ses çıkardı, titredi ve değişti...

... ve kapı karanlığa doğru yıkıldı.

Anı *tazeydi, yalnızca birkaç günlük: Door, “Ben geldim,” ve “Merhaba?” diyerek Kapısız Ev’de ilerledi. Giriş holünden yemek odasına, oradan kütüphaneye, oradan da konuk odasına geçti; hiç kimse cevap vermedi. Başka bir odaya geçti.*

Kapalı yüzme havuzu mermer ve dökme demirden inşa edilmiş, Victoria tarzında bir yapıydı. Door’un babası gençken, yıkılmak üzere olan bu sahipsiz havuzu bulmuş ve *onu Kapısız Ev’in tarzına uygun hale getirmişti. Belki de dışarıdaki dünyada, Yukarı Londra’da, oda çoktan tahrip edilmiş ve unutulmuştu. Door’un, evindeki odaların fiziksel olarak nerede bulunduğuna dair hiçbir fikri yoktu.* Büyükbabası evi *oradan buradan aldığı ayrık ve kapısız odalarla, Londra’nın her yanına inşa etmişti; babası da ona eklemeler yapmıştı.*

Eski yüzme havuzunun kenarı boyunca yürüdü; evde olmaktan memnundu, ama ailesinin yokluğu kafasını karıştırmıştı. O anda aşağıya baktı.

Suyun yüzeyinde bir adam vardı ve arkasında, biri boğazından, diğeri de kasıklarından gelen iki kan bulutu bırakarak yüzüyordu. Bu erkek kardeşi Arch’tı. Gözleri kocaman açılmıştı ve *kör gibi bakıyordu. Door ağzının açık olduğunu fark etti. Kendi çığlığını duyabiliyordu.*

“Bu acıttı,” dedi Marquis. Sertçe alnını ovaladı ve, ani, acı veren bir boyun tutulmasını hafifletmeye çalışır gibi, başını oynattı.

“Anılar,” diye açıkladı Door. “Duvarlara işlemiş.”

Marquis tek kaşını kaldırdı. “Beni uyarabilirdin,”

Kocaman, beyaz bir odadaydılar. Bütün duvarlar resimlerle kaplıydı ve her resim farklı bir odaya aitti. Beyaz odada kapı yoktu: Aralık türünden hiçbir şey yoktu, “ilginç dekor,” dedi Marquis.

“Burası giriş holü. Buradan Ev’deki her odaya gidebiliriz. Hepsi birbirine bağlı.”

“Diğer odalar nerede?”

Door başını iki yana salladı. “Bilmiyorum. Kilometrelerce uzakta muhtemelen. Aşağıtarafın her yerine dağılmış durumdalar.”

Marquis sabırsız, uzun adımlarla yürüyerek bütün odayı gezmişti. “Fevkalade. Her odanın başka bir yerde olduğu bağlantılı bir ev. Pek yaratıcı. Büyükbaban hayal gücü kuvvetli biriymiş Door.”

“Onu hiç tanımadım.” Door yutkunduktan sonra devam etti, Marquis’yle olduğu kadar kendi kendiyle de konuşuyordu. “Burada güvende olmamız gerekiyordu. Kimsenin bize zarar vermemesi gerekiyordu. Burada yalnızca ailem dolaşabilirdi.”

“Umalım ki, babanın günlüğü bize bazı ipuçları sunsun,” dedi Marquis. “Bakmaya nereden başlıyoruz?” Door omuz silkti. “Onun günlük tuttuğundan emin misin?” diye sıkıştırdı Marquis.

Door başını salladı. “Çalışma odasına giderdi ve yazmayı bitirene kadar da bağlantıları özelleştirirdi.”

“Öyleyse çalışma odasından başlıyoruz.”

“Ama oraya baktım. Gerçekten. Oraya *baktım.* Bedenini temizlerken...” Ve ağlamaya başladı; sanki içinden çekilip çıkarılıyormuş gibi gelen alçak, şiddetli hıçkırıklara boğuldu.

“Geçti. Geçti,” dedi Marquis de Carabas beceriksizce, kızın omzunu okşayarak. Sonra pekiştirmek için ekledi: “Geçti.” Teselli konusunda iyi değildi.

Door’un tuhaf renkli gözleri yaşlarla doluydu. “Bana... bana biraz izin verebilir misin? Toparlanırım.” Marquis başını salladı ve odanın öteki ucuna gitti. Geriye baktığında, Door hâlâ oradaydı; odaların resimleriyle dolu beyaz giriş holünde siluet halinde tek başına duruyordu ve kendine sarılıyor, sarsılıyor, küçük bir kız gibi ağlıyordu.

Richard çantası gittiği için hâlâ üzgündü.

Sıçandilli Bey hâlâ kayıtsızdı. Sıçanın -Efendi Uzunkuyruk- Richard’ın eşyalarının geri verilmesi konusunda hiçbir şey söylemediğini açıkça belirtti. Sadece pazara götürülecekti. Anaesthesia’ya, Yukarıdünyalıyı pazara onun götüreceğini söyledi, ve evet, bu bir emirdi. Sızlanmayı bırakmalı ve hareket etmeliydi. Richard’a da, kendisinin, yani Sıçandilli Bey’in, onu, yani Richard’ı, bir daha görürse, onun, yani Richard’ın, başının büyük belaya gireceğini söyledi. Richard’ın ne kadar şanslı olduğunu bilmediğini yineledi. Richard’ın, eşyalarının -ya da

en azından cüzdanının- geri verilmesi ricalarını duymazdan gelerek, onları bir kapıya götürdü ve kapıyı arkalarından kilitledi.

Richard ile Anaesthesia yan yana karanlığa girdiler.

Anaesthesia'nın elinde bir mum, bir konserve kutusu, biraz tel ve geniş ağızlı, cam bir limonata şişesinden yapılma uyduruk bir lamba vardı. Richard gözlerinin karanlığa bu kadar çabuk alışmasına şaşırdı. Birbirini izleyen mahzen ve depolardan geçiyormuş gibiydiler. Richard bazen, mahzenlerin uzak köşelerinde hareket eden bir şey gördüğünü düşünüyordu, ama insan ya da sıçan ya da tamamen farklı olan o şeyin bulunduğu yere vardıklarında o şey hep gitmiş oluyordu. Anaesthesia'ya bu hareketlerden bahsetmeye çalıştığında, kız onu susturuyordu.

Richard yüzünde soğuk bir cereyan hissetti. Sıçankız uyarıda bulunmaksızın çömeldi, mum lambasını yere bıraktı ve duvardaki metal ızgaraya asılıp çekti. Izgara aniden açıldı ve kızı yere serdi. Richard'a geçmesi için işaret etti. Richard çömeldi ve duvardaki deliğin içinde yavaş yavaş ilerledi; yaklaşık yarım metre sonra yol bitti. "Affedersin," diye fısıldadı Richard. "Burada bir delik var."

"Büyük bir düşüş olmayacak," dedi kız. "Devam et." Izgarayı ardından kapadı. Şimdi, Richard'a rahatsız edici bir şekilde yakındı. "Tut," dedi kız. Küçük lambasını tutması için Richard'a verdi ve aşağıya, karanlığa doğru indi. "İşte," dedi. "O kadar da kötü değildi, değil mi?" Yüzü, Richard'ın sallanan ayağının biraz aşağısındaydı. "Hadi. Lambayı ver." Richard lambayı ona uzattı. Kız lambayı almak için zıplamak zorunda kaldı. "Şimdi," diye fısıldadı Anaesthesia. "Gel." Richard gergin bir şekilde öne doğru ilerledi, deliğin kenarını aştı, bir an sallandı ve sonra kendini bıraktı. Elleri ve ayakları üstünde yumuşak, ıslak çamura indi. Ellerindeki çamuru kazağına sildi. Biraz ileride Anaesthesia bir başka kapıyı açıyordu. Birlikte içinden geçtikten sonra, kız kapıyı arkalarından kapadı. "Artık konuşabiliriz," dedi. "Yüksek sesle olmasa da konuşabiliriz. Eğer istersen."

"Ah. Sağol," dedi Richard, ama aklına söyleyecek bir şey gelmiyordu. "Eh. Mımm. Sen bir sıçansın, değil mi?" dedi. Anaesthesia eliyle ağzını kapayarak, bir Japon kızı gibi kıkırdadı. Sonra başını iki yana salladı ve, "Nerede bende o şans. Keşke. Hayır, ben bir sıçandilliyim. Biz sıçanlarla konuşuruz," dedi.

"Ne yani, sadece muhabbet mi ediyorsunuz onlarla?"

“Ah, hayır. Onlar için bazı şeyler yaparız. Yani,” dedi, ses tonu bunun Richard’ın yardım almadan düşünemeyeceği bir şey olduğunu ima ediyordu. “Sıçanların *yapamadığı* bazı şeyler *vardır,* bilirsin. Yani, parmakları, başparmakları falan yoktur. Bekle...” Aniden Richard’ı duvara yapıştırdı ve kirli eliyle ağzını kapadı. Sonra da üfleyerek mumu söndürdü.

Hiçbir şey olmadı.

Sonra Richard uzaktan gelen sesler işitti. Karanlığın içinde, soğukta beklediler. Richard titredi.

İnsanlar alçak sesle konuşarak onların yanından geçti. Tüm sesler kesildiğinde, Anaesthesia elini Richard’ın ağzından çekti, mumu yeniden yaktı ve yürümeye devam ettiler. ”Onlar kimdi?” diye sordu Richard.

Kız omuz silkip, “Önemli değil,” dedi.

“Öyleyse, sana onların bizi görmekten memnun olmayacağını düşündüren nedir?”

Anaesthesia ona oldukça üzgün bir şekilde baktı, tıpkı çocuğuna, evet, *bu* alev de sıcak, diye açıklamaya yapmaya çalışan bir anne gibi. *Bütün* alevler sıcaktır. Onun lafına güven, lütfen. “Hadi,” dedi kız. “Bir kestirme biliyorum. Yukarı Londra’dan hızlıca geçebiliriz.” Birkaç taş basamaktan çıktılar ve kız bir kapıyı iterek açtı. Onlar içinden geçtikten sonra kapı arkalarından kapandı.

Richard kafası karışmış bir halde etrafına bakındı. Embankment’ta duruyorlardı. Kilometrelerce uzunluktaki bu yürüme yolu, Victoria döneminde Thames’in kuzey kıyısı boyunca, kanalizasyon sistemini ve Metro’nun yeni yapılmış haltı District’i de kapsayacak şekilde inşa edilmiş ve son beş yüz yıldır Thames kıyısında birikmiş olan pis kokulu çamur tabakalarının yerini almıştı. Hâlâ geceydi -ya da bir kez daha gece olmuştu. Richard ne kadar zamandır yeraltında ve karanlıkta yürüdüklerinden emin değildi.

Ay yoktu, ama gece göğünde canlı ve ışıl ışıl sonbahar yıldızlarından bir karmaşa vardı. Ayrıca, sokak lambalarının, binaların ve köprülerin yeryüzündeki yıldızlar gibi görünen ışıkları da vardı; titrek bir şekilde, hafifçe parıldıyorlardı ve şehirle birlikte akisleri Thames’in karanlık sularına düşüyordu. *Burası periler diyarı,* diye düşündü Richard.

Anaesthesia mumu söndürdü. “Bunun doğru yol olduğuna emin misin?” diye sordu Richard.

“Evet,” dedi kız. “Oldukça eminim.”

Ahşap bir banka yaklaşıyorlardı, ve Richard onu görür görmez, bank şimdiye kadar gördüğü en çekici eşyalardan biri gibi geldi. “Oturabilir miyiz?” diye sordu. “Sadece bir dakikalığına.”

Anaesthesia omuz silkti. Bankın iki ucuna oturdular. “Cuma günü,” dedi Richard, “Londra’daki en iyi yatırım analizi şirketlerinden birinde çalışıyordum.”

“Yatırım şeyi de nedir?”

“Benim işim.”

Kız tatmin olmuş bir şekilde başını salladı. “Peki. Ee?..”

“Aslında, sadece kendime hatırlatıyordum. Dün ise... sanki burada yaşayanlara göre artık yoktum.”

“Çünkü yoksun,” diye açıkladı Anaesthesia. Gece gezmesine çıkmış bir çift Embankment’ta onlara doğru yavaşça yürüyordu. El ele tutuşmuş olan çift bankın ortasına, Richard ile Anaesthesia’nın arasına oturdu ve tutkuyla öpüşmeye başladı. “Affedersiniz,” dedi Richard. Adamın eli kadının kazağının içindeydi ve keşfedilmemiş bir kıtayı keşfe çıkmış yalnız bir gezgin gibi, şevkle hareket ediyordu. “Hayatımı geri istiyorum,” dedi Richard çifte.

“Seni seviyorum,” dedi adam kadına.

“Ama karın...” dedi kadın, adamın yüzünün yanını yalayarak.

“Siktir et onu,” dedi adam.

“Onu değil,” dedi kadın ve sarhoş sarhoş kıkırdadı. “Beni becermeni istiyorum...” Elini adamın kasıklarına götürdü ve biraz daha kıkırdadı.

“Hadi,” dedi Richard Anaesthesia’ya, bankın daha az çekici bir yer olmaya başladığını hissederek. Ayağa kalkıp oradan uzaklaştılar. Anaesthesia meraklı bir şekilde geriye, gittikçe daha yatay bir hal almakta olan banktaki çifte baktı.

Richard sessizdi. “Bir sorun mu var?” diye sordu Anaesthesia.

“Her şey sorun,” dedi Richard. “Hep aşağıda mı yaşadın?”

“Yok. Yukarıda doğdum,” dedi ve, duraksadı. “Hayatımı öğrenmek istemezsin.” Richard, neredeyse şaşırarak, aslında öğrenmek istediğini fark etti.

“İstiyorum. Gerçekten.”

Kız boynundaki kolyeden sarkan kaba kuvars boncuklara dokundu ve yutkundu. “Ben, annem, bir de ikizler vardı...” dedi ve konuşmayı bıraktı. Ağzı sımsıkı kapanmıştı.

“Devam et,” dedi Richard. “Sorun yok. Gerçekten. Doğruyu söylüyorum.”

Kız tamam dercesine başını salladı. Derin bir nefes aldı ve Richard’a bakmadan, gözlerini yere dikerek konuşmaya başladı. “Şey, annem, ben ve kız kardeşlerim vardı, ama annem biraz kafadan sakattı. Bir gün, okuldan eve döndüğümde, onu ağlarken buldum, üstünde hiçbir şey yoktu ve eşyaları kırıyordu. Tabakları filan. Ama bizi hiç incitmedi. Asla incitmedi. Sosyal hizmetlerden bir hanım geldi ve ikizleri götürdü, ben de teyzemin yanına gitmek zorunda kaldım. Teyzem bir adamla yaşıyordu. O adamdan hoşlanmıyordum. Teyzem her dışarı çıktığında...” Anaesthesia durdu; öylesine uzun süre sessiz kaldı ki, Richard onun anlatmayı bitirip bitirmediğini merak etti. Sonra tekrar konuşmaya başladı: “Her neyse. O adam beni incitiyordu. Diğer şeyleri yapıyordu. En sonunda olanları teyzeme söyledim, ama o beni dövmeye başladı. Yalan attığımı söyledi. Beni polise vereceğini söyledi. Ama yalan atmıyordum. O yüzden ben de doğum günümde kaçtım.”

Thames’i aşan zevksizlik abidesi Albert Köprüsü’ne ulaşmışlardı, üstünde binlerce ufak, beyaz ışık olan köprü güneyde Battersea ile Embankment’ın Chelsea kısmını birbirine bağlıyordu.

“Gidecek yerim yoktu. Ve hava soğuktu,” dedi Anaesthesia ve yeniden sustu. “Sokaklarda yattım. Biraz daha sıcak olduğundan gündüzleri uyuyor, geceleri de dolaşıyordum, sadece hareket etmek için. Yalnızca on bir yaşındaydım. Yemek için insanların kapılarının önündeki ekmek ve sütleri çaldım. Bunu yapmaktan nefret ediyordum, o yüzden marketlerde takılmaya başladım, çürük elma, portakal ve insanların attığı şeyleri topladım. Sonra çok hastalandım. Notting Hill’deki bir üstgeçidin altında yaşıyordum. Kendime geldiğimde, Aşağı Londra’daydım. Beni sıçanlar bulmuştu.”

“Bunlara dönmeye çalıştın mı hiç?” diye sordu Richard eliyle etrafı göstererek. Sessiz, sıcak, boş evler. Gecenin geç saatinde dışarıda olan arabalar. Gerçek dünya... kız başını iki yana salladı. Tüm *ateşler yakar bebecik. Öğreneceksin.* “Dönemezsin. Ya bu ya o. Hiç kimse ikisine birden sahip olamaz.”

“Üzgünüm,” dedi Door tereddüt ederek. Gözleri kızarmıştı ve bir süredir sertçe burnunu siliyor, gözleri ile yanaklarındaki gözyaşlarını ovuyormuş gibi görünüyordu.

Marquis, Door’un toparlanmasını beklerken, kendi kendine oyalanıyordu; paltosundaki bir sürü cebinden birinde sakladığı eski bozuk paralar ve kemiklerle beş taş oynuyordu. Başını çevirip soğuk bir şekilde Door’a baktı. “Öyle misin?”

Kız altdudağını ısırdı. “Hayır. Pek değil. Üzgün değilim. Öyle çok koştum, saklandım ve kaçtım ki... elime geçen bu ilk şansı...” dedi ve durdu.

Marquis bozuklukları ve kemikleri toplayıp cebine geri koydu. “Önden buyur,” dedi. Kızın peşinden resimlerin olduğu duvara doğru gitti. Door bir elini babasının çalışma odasının duvarındaki resme koydu ve diğer eliyle de Marquis’nin büyük, siyah elini tuttu.

... gerçeklik çarpıldı...

Seradaydılar, bitkileri suluyorlardı. İlk önce Portia bir bitkiye su verdi; yapraklara ve çiçeklere gelmemesine özen göstererek suyu bitkinin dibindeki toprağa akıttı. “Suyu ayakkabılara dökeceksin,” dedi Door’un küçük kız kardeşine. “Giysilere değil.”

Ingress’in *kendi küçük* sulama *kabı vardı. Onunla müthiş gurur duyardı. Tıpkı* annesininki *gibiydi, çelikten ve* açık yeşil *boyalı.* Annesi *her bitkiyle işini bitirdiğinde, lngre*ss minik *sulama kabıyla onlara* su *verdi. “Ayakkabılara,” dedi* annesine. *Sonra da o içten gelen küçük kız gülüşüyle gülmeye başladı.*

Ve annesi de onunla birlikte güldü, ta ki tilki Bay Croup arkadan gelip onun saçım hızla, aniden çekerek boğazını bir uçtan bir uca kesene kadar.

“Merhaba babacığım,” dedi Door sessizce.

Babasının büstüne dokundu ve yüzünün yanını okşadı. Zayıf, sade, hemen hemen kel bir adamdı. *Prospero olarak Sezar,* diye düşündü Marquis de Carabas. Biraz midesi bulanıyordu. Son görüntü canını *acıtmıştı.* Ama yine de, Lord Portico’nun çalışma odasındaydı. Bu bir ilkti.

Marquis odayı aklına kazıdı, gözleri ayrıntıdan ayrıntıya kayıyordu. Tavandan sarkan doldurulmuş timsah; deri ciltli kitaplar, bir usturlap, tümsek ve çukur aynalar, tuhaf bilimsel aletler; duvarlarda Carabas’ın hiç duymadığı ülkelere ve şehirlere ait haritalar; elyazısı yazışmalarla dolu bir masa. Masanın arkasındaki beyaz duvar kızıl-kahve bir lekeyle bozulmuştu. Masanın üstünde Door’un ailesine ait küçük bir portre vardı. Marquis ona uzun uzun baktı. “Annen, kız kardeşin, baban ve erkek kardeşlerin. Hepsi öldü. Sen nasıl kurtuldun?” diye sordu.

Door elini indirdi. “Şanslıydım. Birkaç günlüğüne keşfe çıkmıştım... Kilbum Nehri’nin orada hâlâ kamp kurmuş Romalı askerlerin olduğunu biliyor muydun?”

Marquis’nin bundan haberi yoktu, ama rahatsız olmuştu. “Hımm. Kaç tane?”

Door omuz silkti. “Birkaç düzine. On Dokuzuncu Lejyon’dan kaçanlar, sanırım. Latincem biraz çat pat. Her neyse, buraya döndüğümde...” Durdu ve yutkundu, opal gözleri yaşlarla doldu.

“Kendine gel,” dedi Marquis kısaca. “Babanın günlüğüne ihtiyacımız var. Bunu yapanın kim olduğunu bulmamız gerek.”

Door kaşlarını çattı. “Bunu kimin yaptığını biliyoruz. Croup ve Vandemar...”

Marquis tek elini açtı ve konuşurken parmaklarını oynattı. “Onlar kol. El. Parmak. Bunu emreden bir kafa var ve senin de ölmeni istiyor. O ikisi bedavaya çalışmaz.” Karman çorman ofise baktı. “Babanın günlüğü?” dedi Marquis.

“Burada değil,” dedi Door. “Söyledim ya. Baktım.”

“Ailenin hem görünür hem görünmez kapılar açabildiği gibisinden bir yanılsamaya kapılmışım.”

Door ona öfkeyle baktı. Sonra gözlerini kapadı ve işaret-parmağı ile başparmağını burun köprüsünün iki yanına koydu. Bu sırada da Marquis, Portico’nun masasındaki eşyaları inceledi. Bir mürekkep hokkası, bir satranç taşı, kemik bir zar, altın bir cep saati, bir sürü tüy kalem ve...

İlginç.

Bu küçük bir yaban domuzu ya da çömelmiş bir ayı ya da belki de bir boğa heykeliydi. Söylemesi zordu. Büyük bir satranç taşı büyüklüğündeydi ve siyah volkan camından oyul-muştu. Marquis’ye bir şeyi çağrıştırıyordu, ama bunun ne olduğunu söyleyemiyordu. Heykeli şöyle bir kaldırdı, çevirdi, parmaklarını üstünde gezdirdi.

Door elini yüzünden çekti. Kafası karışmış ve afallamış görünüyordu. “Sorun ne?” diye sordu Marquis.

“Günlük burada,” dedi sadece. Başını bir o yana bir bu yana çevirerek çalışma odasında yürüdü. Marquis çaktırmadan heykeli cebine attı.

Door yüksek, camlı bir dolabın önünde durdu. “İşte,” dedi. Bir eliyle uzandı: Bir *klik* sesi geldi ve dolabın yanında küçük bir panel açıldı. Door karanlığa uzandı ve aşağı yukarı küçük bir gülle büyüklüğünde ve şeklinde

olan bir şey çıkardı. Onu Marquis'ye uzattı. Bu, eski pirinçten ve cilalı ahşapları yapılma, arasına parlak bakır ve camdan lensler kakılmış bir küreydi. Küreyi Door'un elinden aldı.

"Bu mu?"

Door başım salladı.

"Bravo."

Çok kötü görünüyordu. "Daha önce nasıl göremedim bilmiyorum."

"Özgündün," dedi Marquis. "Günlüğün burada olacağından emindim. Ve ben çok nadiren yanılırım. Şimdi..." Küçük ahşap küreyi havaya kaldırdı. Işık perdahlanmış cama vurduktan sonra pirinç ve bakır kısımlardan parladı. Herhangi bir konuda cahil olduğunu itiraf etmek Marquis'yi kızdırırdı, ama yine de söyledi. "Bu nasıl çalışıyor?"

Anaesthesia Richard'ı köprünün güney tarafındaki küçük bir parka götürdü, birkaç taş basamağı indikten sonra bir duvarın yanına oturdu. Şişedeki mumu yeniden yaktı; köprü çalışanları için olan kapıyı açtı ve içeri girdikten sonra kapıyı arkalarından kapadı. Etraflarını saran karanlığın içinde basamakları inmeye başladılar.

"Door adında bir kız var," dedi Richard. "Senden biraz daha küçük. Onu tanıyor musun?"

"Leydi Door. Kim olduğunu biliyorum."

"Peki, mımm, o hangi baronluğa mensup?"

"Baronluğu yok onun. Başmelek Evi'ne mensup. Ailesi eskiden çok önemliydi."

"Eskiden mi? Niye önemli değiller artık?"

"Birileri onları öldürdü."

Evet, Richard Marquis'nin bununla ilgili bir şeyler söylediğini hatırlıyordu. Yollarına bir sıçan çıktı. Anaesthesia basamaklarda durdu ve derin bir reverans yaptı. Sıçan duraksadı. Kız, "Majesteleri," diye hitap etti sıçana. Richard da, "Merhaba," dedi. Sıçan bir an onlara baktı ve basamaklardan aşağı fırladı. "Eh," dedi Richard. "Seyyar pazar nedir?"

"Çok büyüktür," diye cevap verdi Anaesthesia. "Ama sıçandilliler hemen hemen hiç pazara gitmezler. Aslına bakarsan..." duraksadı. "Yok. Bana güleceksin."

"Gülmeyeceğim," dedi Richard dürüstçe.

"Şey," dedi zayıf kız. "Birazcık korkuyorum."

"Korkmak mı? Pazardan mı?"

Basamakların sonuna gelmişlerdi. Anaesthesia duraksadı, sonra sola döndü. “Ah. Hayır. Pazarda ateşkes vardır. Eğer oradayken birisi bir başkasına zarar verirse, tüm Aşağı Londra onların üstüne bir ton pislik gibi çöker.”

“Öyleyse neden korkuyorsun?”

“Oraya gitmekten. Pazar her seferinde farklı bir yerde kurulur. Seyyardır. Ve bu gece kurulduğu yere gitmek için...” Gergin bir şekilde boynundaki kuvars boncuklara dokundu. ”Sahiden sevimsiz bir yerden geçmemiz gerek.” *Gerçekten* korkuyormuş gibiydi.

Richard koluyla onu sarmamak için kendini tuttu. “Peki bu yer neresi?” diye sordu. Anaesthesia ona döndü, gözlerinin önündeki saçları çekti ve açıkladı.

“Knightsbridge,[4]” diye tekrarladı Richard ve yavaştan kıkırdamaya başladı.

Kız geriye döndü. “Gördün mü?” dedi. “Güleceğini söylemiştim.”

Derin tüneller 1920’lerde, Londra metro sisteminin kuzey hattının hızla genişletilebilmesi için kazılmıştı. İkinci Dünya Savaşı sırasında binlerce asker orada barındırılmıştı, askerlerin atıkları basınçlı havayla birlikte yukarılardaki kanalizasyonların seviyesine yükselmişti. Olukların her iki yanına askerlerin uyuması için metal ranzalar konmuştu. Savaş sona erdiğinde ranzalar orada kalmıştı; ranzaların telden hazalarına, içlerinde dosyaların ve kâğıtların olduğu karton kutular konulmuştu: En sıkıcı türden sırlar, unutulmak üzere derinlerde saklanmıştı. Ekonomik önlemler yüzünden derin tüneller 1990’ların başında tamamen kapatılmıştı. Sırların olduğu kutular oradan çıkarılmış; bazıları taranıp bilgisayarlarda arşivlenmiş, bazıları parçalanmış, bazıları da yakılmıştı.

Varney evini derin tünellerin en derinine, Camden Town Metrosu’nun çok, çok aşağılarına yapmıştı. Sahipsiz ranzaları girişin önüne yığmıştı. Sonra da mekânı dekore etmişti. Varney silahları severdi. Onları kendisi yapardı. Bulduğu, aldığı ya da çaldığı şeyleri, araba ve kurtarılmış makine parçalarını kullanarak kancalar, sustalılar, tatar yayları, arbaletler, duvarları yıkmaya yarayan küçük mancınıklar, lobutlar, sırıklı silahlar ve topuzlar yapardı. Sevimsiz görünen bu silahlar, derin oluğun duvarında ya da köşelerde duruyordu. Varney bir boğa gibi görünüyordu -tıraş olmuş, boynuzları kesilmiş, dövmelerle kaplı, ağzı tam bir enkaz olan bir boğa

gibi. Ayrıca, horluyordu. Başının yanındaki gaz lambası kısıktı. Varney horlayıp hırıldayarak, bir paçavra yığınının üstünde uyuyordu, ev yapımı çift ağızlı bir kılıcın kabzası da elinin yanında yerdeydi.

Bir el gaz lambasını açtı.

Varney çift ağızlı kılıcını kaptı ve neredeyse gözleri açılmadan önce ayağa fırladı. Gözlerini kırpıştırıp etrafına bakındı. Kimse yoktu: Girişi kapayan ranza yığını bozulmamıştı. Kılıcını indirmeye başladı.

Bir ses, “Pısst,” dedi.

“Hı?” dedi Varney.

“Sürpriz,” dedi Bay Croup aydınlığa çıkarak.

Varney bir adım geriledi, ki bu bir hataydı. Şakağına, gözünün kenarına bir bıçağın ucu dayandı. “Daha fazla hareket etmeni önermem,” dedi Bay Croup yardımseverce. “Bay Vandemar eski kasaturasıyla ufak bir kazaya neden olabilir. Kazaların çoğu evde olur. Öyle değil mi Bay Vandemar?”

“Ben istatistiklere güvenmem,” dedi Bay Vandemar’ın duygusuz sesi. Eldivenli bir el Varney’nin arkasından uzanıp kılıcı ezdi ve yamulmuş şeyi yere attı.

“Nasılsın Varney?” diye sordu Bay Croup. “İyisindir herhalde. Evet mi? Bu geceki pazara gidecek kadar zinde ve sağlıklı mısın? Bizim kim olduğumuzu biliyor musun?”

Varney hiçbir kasını oynatmadan, baş sallamaya yakın bir hareket yaptı. Croup ile Vandemar’ın kim olduğunu biliyordu. Gözleri duvarları tarıyordu. Hah, işte orada: bir zincire bağlı, üzeri çivilerle dolu tahtadan bir top olan gürz odanın uzak köşesindeydi...

“Malum bir genç hanımın bu akşam koruma seçmeleri yapacağına dair bir söylenti var. Bu görevi denemeyi düşünmüş müydün?” Bay Croup mezar taşından farksız dişlerini karıştırdı. “Açıkça söyle.” Varney gürzü zihin gücüyle kaldırdı. Bu da onun Hüner’iydi. Nazikçe, tamam... yavaşça... Gürzü kancadan kurtardı ve tünel kemerinin tepesine doğru çıkardı... Ağzıyla, “Varney Aşağıtaraftaki en iyi kiralık katil ve korumadır. Avcı’dan beri en iyisi olduğumu söylerler,” dedi.

Varney zihnini kullanarak, gürzü gölgelerin içinde Bay Croup’un başının arka tarafının üstünde tuttu, *önce Croup’un kafatasını ezer, sonra da Vandemar’ın icabına bakardı...*

Gürz Bay Croup’un başına doğru dalışa geçti: Varney kendini aşağıya, gözünün kenarındaki bıçak ağzından uzağa attı. Bay Croup başını kaldırıp

bakmadı. Dönmedi bile. Sadece aşırı hızlı bir şekilde başını hareket ettirdi ve gürz onu geçip yere çarparak etrafa tuğla ve beton parçaları saçtı. Bay Vandemar tek eliyle Varney'yi havaya kaldırdı ve, "Canını yakayım mı?" diye sordu ortağına.

Bay Croup başını iki yana, salladı: *Henüz* değil. Varney'ye, "Fena değil. Eh, 'en iyi kiralık katil ve koruma', bu gece pazara gitmeni istiyoruz. O malum genç hanımın kişisel koruması olmak için her ne gerekiyorsa onu yapmanı istiyoruz. Sonra, işi aldığında, bir şeyi unutma. Onu dünyanın geri kalanından koruyabilirsin, ama biz istediğimizde onu alacağız. Anladın mı?" dedi.

Varney dilini ağzındaki diş enkazında gezdirdi. "Beni yemliyor musunuz?" diye sordu.

Bay Vandemar gürzü yerden almıştı. Boştaki eliyle, zinciri halka halka koparıyor ve yamulmuş metal parçalarını yere atıyordu. *Çink.* "Yo," dedi Vandemar. "Seni tehdit ediyoruz." *Çink.* "Ve eğer Bay Croup'un dediğini yapmazsan..." *çink* "... seni öldürmeden önce..." *çink* "... canını..." *çink* "... feci şekilde yakacağız."

"Ah," dedi Varney. "Öyleyse, sizin için çalışıyorum, değil mi?"

"Evet, öyle" dedi Bay Croup. "Maalesef, bunu telafi edecek hiçbir şeyimiz yok."

"Dert değil," dedi Varney.

"Güzel," dedi Bay Croup. "Aramıza hoşgeldin."

Büyük, ama zarif bir düzenekti; cilalı ceviz ve meşe ağacı ile pirinç ve camdan yapılmıştı, üzerinde bakır, aynalar, fildişi oyma ve kakmalar, kuvars prizmalar, pirinç dişliler, yaylar ve çarklar vardı. Aletin tümü geniş ekran bir televizyondan çok daha büyüktü, ama ekranın kendisi on beş santimetreden fazla değildi. Üstüne yerleştirilmiş büyüteç görüntüyü büyütüyordu. Düzeneğin yan tarafından -antika gramofonlarda göreceğiniz türden- büyük bir pirinç huni çıkıyordu. Tüm düzenek, üç yüz yıl önce Sör Isaac Newton tarafından icat edilip yapılmış olsa öyle görünecek olan, birleşik bir televizyon ve video oynatıcısına benziyordu. Aşağı yukarı öyle bir şeydi zaten.

"İzle," dedi Door. Ahşap topu yüksekçe bir yere koydu. Makinenin içinde ışıklar parladı ve topun içine girdi. Top kendi etrafında dönmeye başladı.

Küçük ekranda capcanlı renklerde soylu bir yüz belirdi. Biraz sonra da huniden çıtırtılı bir ses geldi.”... iki şehir çok yakın olmalıydı,” dedi ses, “ama şimdiye dek bu gerçekleşmedi; üstümüzdeki malikler ile aşağıda ve arada, yarıklarda yaşayan biz mülksüzler.”

Door gözlerini ekrana dikmişti, yüzünden bir şey anlaşılmıyordu.

“... yine de,” dedi babası, “Aşağıtarafta ikamet eden bizlerin belini büken şeyin dar kafalı hizipçiliğimiz olduğunu düşünüyorum. Baronluk ve beylik sistemi hem bölücü hem aptalcadır.” Lord Portico’nun üstünde eski püskü bir robdöşambr ve başında takke vardı. Sesi günler ya da haftalar değil, yüzyıllar öncesinden geliyormuş gibiydi. Öksürdü. “Bu bir tek benim fikrim değil. Her şeyin olduğu gibi kalmasını isteyenler var. Durumun daha da kötüleşmesini isteyenler var. Bir de...”

“Şunu hızlandırabilir misin?” diye sordu Marquis. “Son kaydı bulabilir misin?”

Door başını salladı. Makinenin yan tarafındaki fildişi kola dokundu: Görüntü soldu, parçalandı ve yeniden biçimlendi.

Portico şimdi uzun bir palto giymişti ve takkesi yoktu. Başının bir yanında kırmızı, derin bir kesik vardı. Artık masasının başında oturmuyordu. Sessizce, aceleyle konuşuyordu. “Bunu kimin izleyeceğini, kimin bulacağını bilmiyorum. Ama her kimseniz, lütfen bunu kızım Leydi Door’a götürün, eğer yaşıyorsa...” Bir karlanma patlaması oldu ve görüntü ile ses kaydı. Sonra Portico, “Door? Kızım, durum kötü. Onlar bu odayı bulana kadar ne kadar vaktim olduğunu bilmiyorum. Galiba zavallı Portia’m, erkek ve kız kardeşin öldü,” diye devam etti. Ama ses ve görüntü bozulmaya başladı.

Marquis Door’a bir bakış attı. Kızın yüzü ıslaktı: Gözlerini dolduran yaşlar parıldayarak yanaklarından süzülüyordu. Ağladığının farkında değil gibiydi, yaşları silmek için hiçbir şey yapmıyordu. Sadece babasının görüntüsüne bakıyor, söylediklerini dinliyordu. *Çıtırtı. Kayma. Çıtırtı.* “Beni dinle kızım,” dedi ölü babası. “Islington’a git... Islington’a güvenebilirsin... Islington’a inanmalısın...” Ve soldu. Alnından gözlerine kan aktı. Eliyle kanı sildi. “Door? Öcümüzü al. Ailenin öcünü al.”

Gramafon hunisinden yüksek bir gümleme geldi. Portico kafası karışmış ve gergin bir halde, başını ekranın dışına çevirdi. “Neler oluyor?” dedi ve çerçevenin dışına çıktı. Bir an için görüntü olduğu gibi kaldı: masa, onun arkasındaki boş, beyaz duvar. Sonra duvara yay şeklinde parlak kan

sıçradı. Door düzeneğin yan tarafındaki kola hafifçe vurarak ekranı kararttı ve geriye döndü.

“Buyur,” dedi Marquis ona bir mendil uzatarak.

“Teşekkürler.” Door yüzünü sildi ve kuvvetli bir şekilde burnu sümkürdü. Sonra boşluğa baktı ve sonunda, “Islington,” dedi.

“Daha önce Islington’la hiç işim olmadı,” dedi Marquis.

“Onun bir efsane olduğunu sanıyordum,” dedi Door.

“Hiç de değil.” Masaya uzanıp altın cep saatini aldı ve kapağını açtı. “Güzel işçilik,” diye gözlemde bulundu.

Door başını salladı. “Babamındı.”

Marquis saatin kapağını çıt diye kapadı. “Pazara gitme zamanı geldi. Yakında açılır. Bay Zaman arkadaşımız değil.”

Door bir kez daha burnunu sümkürdü ve ellerini deri ceketinin ceplerine soktu. Sonra Marquis’ye döndü; küçük ve narin yüzü asılmıştı, tuhaf renkli gözleri parlıyordu. “Croup ve Vandemar’la başa çıkabilecek bir koruma bulacağımızı gerçekten düşünüyor musun?”

Marquis bir an için dişlerini göstererek sırıttı. “Avcı’dan beri hiç kimsenin böyle bir şansı olmadı. Hayır, senin kaçman için gereken yeterli zamanı sağlayacak birini ayarlayacağım.” Saatin köstekğini yeleğine iliştirdi ve saati cebine bıraktı.

“Sen ne yapıyorsun?” diye sordu Door. “Babamın saati o.”

“Artık onu kullanamıyor, değil mi?” Altın zinciri ayarladı. “İşte. Çok şık görünüyor.” Kızın yüzünde beliren duyguları izledi: büyük öfke ve sonunda da, boyun eğiş.

“Gitsek iyi olur,” dedi Door sadece.

“Köprüye az kaldı,” dedi Anaesthesia. Richard bunun doğru olduğunu umut etti. İki mum bitmiş, üçüncüyü yakmışlardı. Duvarlar titreşiyor, hafifçe hareket ediyordu, geçit sonsuza uzanıyormuş gibiydi. Hâlâ Londra’nın altında bulunduklarına şaşıyordu: Galler yolunun çoğunu yürümüş olduklarına hemen hemen inanmıştı.

“Gerçekten korkuyorum,” diye devam etti kız. “Daha önce hiç köprüden geçmedim.”

“Önceden bu pazara gittiğini söylediğini sanıyordum?” dedi Richard şaşırarak.

“Bu *Seyyar* Pazar, aptal. Sana söyledim ya. Yer değiştirir. Farklı yerlerde kurulur. Son gittiğim, şu büyük saat kulesindeydi. Big... birisi. Bir

sonraki de...”

“Big Ben?” diye önerdi Richard.

“Olabilir. Büyük dönme dolapların döndüğü yerin içindeydik, bunu da oradan aldım...” Kolyesini tutup kaldırdı. Mum ışığı berrak kuvarsı sarı sarı ışıldattı. Anaesthesia bir çocuk gibi gülümsedi. “Sevdin mi?” diye sordu.

“Çok güzelmiş. Pahalı mıydı?”

“Bunu bir şeylerle takas ettim. Burada işler böyle yürür. Biz takas yaparız.” O sırada bir köşeyi döndüler ve köprüyü gördüler. Richard bunun beş yüz yıl önce Thames’in üstündeki köprülerden biri olabileceğini düşündü; geniş, kara bir uçurumun üstünden geçen ve gecenin içine uzanan devasa bir taş köprü. Ama ne üstünde gök ne de altında su vardı. Karanlığa doğru yükseliyordu. Richard onu kimin, ne zaman inşa ettiğini merak etti. Böyle bir şeyin, kimsenin haberi olmaksızın, Londra Şehri’nin altında nasıl var olabildiğini merak etti. Midesine bir şeyin oturduğunu hissetti. Köprüden derinlemesine, acınası bir şekilde korktuğunu fark etti.

“Onu geçmek zorunda mıyız?” diye sordu. “Pazara başka bir yoldan gidemez miyiz?” Köprünün dibinde durdular.

Anaesthesia başını iki yana salladı. “Kurulduğu yere gidebiliriz,” dedi. “Ama pazar orada olmaz.”

“Hı? Ama bu saçmalık. Yani, bir şey ya oradadır ya değildir. Öyle değil mi?”

Kız tekrar başını iki yana salladı. Arkalarında insan seslerinin oluşturduğu bir uğultu vardı, ve birisi Richard’ı itip yere düşürdü. Richard başını çevirip yukarı baktı: Araba döşemelerinden kesilip dikilmiş gibi görünen lastik ve deri kıyafetlere bürünmüş kocaman, dövmeli bir adam duygusuz bir şekilde ona bakıyordu. Dev adamın arkasında kadınlı erkekli düzinelerce insan vardı: fevkalade ucuz bir kıyafet partisine gidiyormuşa benzeyen insanlar. “Birisi,” dedi keyfi pek yerinde olmayan Varney, “yoluma çıktı. Nereye gittiğine dikkat etmesi gereken birisi.”

Bir keresinde, Richard okuldan eve yürüyerek dönerken yolun kenarındaki kanalda bir sıçana rastlamıştı. Sıçan onu görünce arka ayakları üstüne kalkmış, tıslayıp sıçramıştı ve bu Richard’ı korkutmuştu. Öylesine küçük bir şeyin, kendinden çok daha büyük bir şeyle kavga etmeye bu kadar hazır olmasına şaşırıp geri geri gitmişti. Şimdi Anaesthesia, Richard ile Varney’nin arasına girdi. Varney’nin yarısı kadar bile değildi, ama koca adama dik dik baktı, dişlerini gösterdi ve köşeye sıkışmış öfkeli

bir sıçan gibi tısladı. Varney geriledi. Richard'ın ayakkabılarına tükürdü. Sonra geri döndü ve insan grubunu da yanına alarak köprüden karanlığa doğru yürüdü.

"Sen iyi misin?" diye sordu Anaesthesia, Richard'ın ayağa kalkmasına yardım ederek.

"İyiyim," dedi Richard. "Çok cesurdun."

Kız utanarak başını aşağı çevirdi. "Pek cesur değilim," dedi. "Hâlâ köprüden korkuyorum. Onlar bile korkuyordu. Bu yüzden hep birlikte karşıya geçtiler. Birlikten kuvvet doğar."

"Eğer köprüyü geçecekseniz, ben de sizinle gelirim," dedi arkalarından krema ve bal kadar yumuşak bir kadın sesi. Richard sesin aksanını çözemedi. Arkasına döndü; karşısında sarımsı kahverengi uzun saçları olan, yanık karamel tenli ve uzun boylu bir kadın duruyordu. Gri ve kahverengi tonlarda, alacalı deri kıyafetler giymişti. Omzunda yıpranmış, deri bir eşya çantası vardı. Elinde bir asa, kemerinde bir bıçak taşıyordu ve bileğinde bir el feneri asılıydı. Ve, tartışmasız, Richard'ın şimdiye kadar gördüğü en güzel kadındı.

"Birlikten kuvvet doğar. Bizimle gelmeni memnuniyetle karşılarız," dedi Richard bir anlık duraksamadan sonra. "Adım Richard Mayhew. Bu da Anaesthesia. İkimiz arasında, ne yaptığını bilen kişi o." Sıçankız üstünü başını düzeltti.

Deriler içindeki kadın Richard'ı baştan aşağı süzdü. "Sen Yukarı Londra'dansın," dedi.

"Evet." Bu tuhaf öteki-dünyada kaybolunabilecek kadar kaybolmuş olsa da, en azından oyunun nasıl oynandığını öğreniyordu. Aklı nerede olduğunu ya da neden burada olduğunu anlamlandıramayacak kadar uyuşmuştu, ama kurallara uyabiliyordu.

"Bir sıçandilliyle yolculuk etmek. Vay canına."

"Ben onun korumasıyım," dedi Anaesthesia saldırgan bir şekilde. "Sen kimsin? Kime sadıksın?"

Kadın gülümsedi. "Ben kimseye sadık değilim sıçankız. İçinizden biri daha önce Gece Köprüsü'nü[5] geçti mi?" Anaesthesia başını iki yana salladı. "Pekala. Bu eğlenceli olacak, değil mi?"

Köprüye doğru yürüdüler. Anaesthesia Richard'a mum lambasını uzattı. "Buyur," dedi.

“Sağol.” Richard deriler içindeki kadına baktı. “Gerçekten korkulacak bir şey var mı?”

“Yalnızca köprüdeki gece,” dedi kadın.

“Zırhlı olandan mı?”

“Günün sonunda çökenden.” Anaesthesia’nın eli Richard’ınkini aradı. Richard kızın ufak elini sıkıca tuttu. Anaesthesia gülümseyerek onun elini sıktı. Böylece Gece Köprüsü’ne adım attılar ve Richard karanlığı kavramaya başladı: basit ışık yokluğundan çok daha fazlası olan, katı ve gerçek karanlığı. Onun tenine dokunduğunu hissetti; araştırıyor, hareket ediyor, keşfediyordu: Aklının içinde süzülüyordu. Ciğerlerine, gözlerinin arkasına, ağzının içine giriyordu...

Attıkları her adımla birlikte mumun ışığı soluyordu. Aynı şeyin derili kadının el feneri için de geçerli olduğunu fark etti. Sanki ışıklar kısılıyormuş gibi değil de, karanlık açılıyormuş gibiydi. Richard gözlerini kırpıştırdı ve onları hiçliğe açtı: katıksız ve mutlak karanlık dışındaki hiçliğe. *Sesler.* Bir hışırtı, bir kıvranma sesi vardı. Richard gözlerini kırpıştırdı, gece tarafından kör edilmişti. Sesler daha kötü, daha aç geliyordu. Richard homurtular duyabildiğini hayal etti: köprünün altındaki biçimsiz, dev trollerden oluşan bir sürüden gelen homurtular...

Karanlıkta bir şey sürtünerek yanlarından geçti. “O ne?” diye ciyakladı Anaesthesia. Eli Richard’ın elinin içinde titriyordu.

“Sus,” diye fısıldadı kadın. “Onun dikkatini çekme.”

“Neler oluyor?” diye fısıldadı Richard.

“Karanlık kendini gösteriyor,” dedi derili kadın çok sessizce. “Gece kendini gösteriyor. Güven ve sıcaklık için korkuyla birbirimizi kucakladığımız mağara döneminden beri, güneş batınımda ortaya çıkan bütün kâbuslar kendini gösteriyor. Vakit,” dedi kadın onlara, “karanlıktan korkma vaktidir.” Richard bir şeyin yüzünde gezinmek üzere olduğunu biliyordu. Gözlerini kapadı: Bu, gördüğü ya da hissettiği şeyi değiştirmedi. Gece katıksızdı. O anda sanrılar başladı.

Bir şeklin gecenin içinden ona doğru düştüğünü gördü; şekil yanıyordu, kanatları ve saçları alevler içindeydi.

Ellerini yukarı attı... Hiçbir şey yoktu.

Jessica gözlerinde bir küçümseme ifadesiyle ona baktı. Richard ona bağırmak, üzgün olduğunu söylemek istedi.

Bir ayağının ardından diğerini attı.

Küçük bir çocuktu; geceleyin, sokak lambalarının olmadığı yolda okuldan eve yürüyordu. Kaç kere yaparsa yapsın, bu iş asla daha kolay, daha iyi bir hal almıyordu.

Kanalizasyonların derinliklerindeydi, bir labirentte kaybolmuştu. Hayvan onu bekliyordu. Richard mızrağını kavradı... Sonra arkasında, Hayvan'ın gırtlağının derinlerinden gürültülü bir böğürtü koptu. Richard arkasına döndü. Yavaşça, işkence edercesine yavaş bir şekilde, Hayvan karanlığın içinden ona saldırdı.

Ve Hayvan saldırdı.

Richard öldü.

Yürümeye devam etti.

Yavaşça, işkence edercesine yavaş bir şekilde, Hayvan karanlığın içinden ona saldırdı, saldırdı, saldırdı.

Bir cızırtı duyuldu ve can acıtacak kadar parlak bir alev Richard'ın gözlerini kısmasına ve sersemlemesine neden oldu. Limonata şişesinin içindeki mumun aleviydi bu. Tek bir mumun bu kadar parlak yanabileceği hiç aklına gelmemişti.

Nefes nefese, yutkunarak, hissettiği rahatlamayla titreyerek şişeyi kaldırdı. Kalbi göğsünde küt küt atıyor ve sarsılıyordu.

"Görünen o ki, başarılı bir şekilde karşı tarafa geçmiş bulunuyoruz," dedi derili kadın.

Richard'ın kalbi öyle güçlü atıyordu ki, bir an için konuşamadı. Kendini yavaş yavaş nefes almaya, sakinleşmeye zorladı. Diğer taraftakinin tıpatıp aynısı olan büyük bir giriş salonundaydılar. Aslında, Richard bunun biraz önce ayrıldıkları odanın ta kendisi olduğuna dair tuhaf bir hisse kapılmıştı. Ama yine de, gölgeler daha derindi ve Richard'ın gözlerinin önünde, kamera flaşından sonra görülenlere benzeyen, ardıl görüntüler süzülüyordu. "Sanırım," dedi Richard tereddüt ederek, "herhangi bir gerçek tehlikeyle karşı karşıya değildik... Perili bir ev gibiydi. Karanlıkta birkaç ses... ve gerisini hayal gücün hallediyor. Gerçekten korkulacak bir şey yoktu, değil mi?"

Kadın adeta acıyarak ona baktı ve Richard elini tutan kimsenin olmadığını fark etti. "Anaesthesia?"

Köprünün başındaki karanlıktan, bir hışırtı ya da iç çekmeye benzer hafif bir ses geldi. Bir avuç dolusu, şekil şekil kuvars boncuk, köprünün kavisinden onlara doğru pıtır pıtır döküldü. Richard bir tanesini aldı.

Sıçankızın kolyesindeki boncuklardandı. Richard'ın ağzı açıldı, ama hiç ses çıkmadı. Sonra sesini yeniden buldu. “En iyisi. Geri dönmemiz gerek. O...”

Kadın el fenerini kaldırıp köprüye tuttu. Richard köprünün üstündeki yolu görebiliyordu. Bomboştu. “O nerede?” diye sordu.

“Gitti,” dedi kadın tekdüze bir tonda. “Karanlık onu aldı.”

“Bir şey yapmamız gerek,” dedi Richard aceleyle.

“Ne gibi?”

Bir kez daha ağzını açtı. Bu sefer de söyleyecek söz bulamadı. Ağzını kapadı. Parmağını kuvarsın üstünde gezdirdi, yerdeki diğerlerine baktı.

“O gitti,” dedi kadın. “Köprü geçiş bedelini alır. Seni almadığına şükret. Şimdi, eğer pazara gidiyorsan, buradan yolun yukarısına çıkacağız.” Önlerindeki, el feneriyle zar zor aydınlanan loşluğa doğru çıkan dar bir geçidi işaret etti.

Richard kıpırdamadı. Uyuşmuş hissediyordu. Sıçankızın gittiğine -kaybolduğuna ya da çalındığına ya da yoldan çıkarıldığına ya da...- inanmakta zorlanıyordu; ama deriler içindeki kadının sanki olağandışı hiçbir şey olmamış -sanki tüm bunlar gayet olağanmış- gibi davranmasına inanmakta daha da zorlanıyordu. Anaesthesia ölmüş olamazdı...

Düşüncesini tamamladı. O ölmüş olamazdı, çünkü, eğer öyleyse, bu bizzat Richard'ın suçu olurdu. Anaesthesia onunla gitmeyi talep etmemişti. Kuvars boncuğu öyle sıktık ki, eli acıdı; Anaesthesia'nın kolyesiyle duyduğu gururu Richard'a gösterişini, kızla geçirdiği birkaç saatlik zamanda onu ne kadar sevmiş olduğunu düşünüyordu.

“Geliyor musun?”

Richard birkaç kalp atışı kadar süren bir an boyunca karanlıkta öylece durdu, sonra kuvars boncuğu kot pantolonunun cebine koydu. Birkaç adım önde olan kadınının peşinden gitti. Ardından yürürken, kadının adını hâlâ bilmediğini fark etti.

BEŞ

Lamba, meşale, el feneri ve mum taşıyan insanlar karanlığın içinde süzülerek yanlarından geçiyordu. Richard'ın aklına belgesellerde gördüğü, okyanusun içinde parıldayarak hızla hareket eden balık sürüleri geldi... gözlerini kullanmayı unutmuş şeylerin mesken edindiği derin sular.

Richard derili kadını yukarı çıkan, kenarları metalle çevrili taş basamaklarda takip etmeye devam etti. Bir Metro istasyonundaydılar. Bir ızgaradan geçmek için sıraya girmiş insanlara katıldılar; yaklaşık otuz santim kadar aralık olan ızgara, kaldırıma giden kapıyı ortaya çıkarıyordu.

Hemen önlerinde iki genç oğlan vardı ve her birinin bileğine birer ip bağlanmıştı. Formaldehit kokan, solgun, kel bir adam ipleri tutuyordu. Onların hemen önünde de kır sakallı bir adam bekliyordu, adamın omzunda siyah-beyaz bir yavru kedi oturmaktaydı. Kedi kendini temizledi, büyük bir dikkatle adamın kulağını yaladı, sonra da kıvrılıp uykuya daldı. Sıra yavaş ilerliyordu, en öndeki şekiller ızgara ile duvar arasından birer birer süzülüp gecenin içinde kayboluyordu. ”Neden pazara gidiyorsun Richard Mayhew?” diye sordu derili kadın alçak bir sesle. Richard onun aksanım hâlâ çıkaramıyordu: Kadının Afrikalı ya da Avustralyalı olduğundan -ya da belki daha egzotik ve meçhul bir yerden geldiğinden şüphe etmeye başlıyordu.

“Orada karşılaşmayı umduğum arkadaşlarım var. Eh, aslında bir arkadaşım var. Bu dünyadan fazla insan tanımıyorum. Bir bakıma Anaesthesia'yı tanımaya başlamıştım, ama...” dedi ve sesi gitti. Şu ana kadar dile getirmeye cesaret edemediği o soruyu sordu. “O öldü mü?”

Kadın omuz silkti. “Evet. Ya da. Öyle sayılır, inanıyorum ki, senin pazara yapacağın ziyaret onun kaybını değerli kılacaktır.”

Richard titredi. “Öyle olacağını sanmam,” dedi. Kendini boş ve hepten yalnız hissediyordu. Sıranın başına yaklaşıyorlardı. “Sen ne yapıyorsun?” diye sordu.

Kadın gülümsedi. “Kişiye özel fiziksel servis satıyorum.”

“Ah,” dedi Richard. “Ne tür bir ‘kişiye özel fiziksel servis’ bu?” diye sordu.

“Bedenimi kiraya veriyorum,” dedi, ama ayrıntıya girmedi.

“Ah.” Bunu kurcalayamayacak, ne demek istediğini açıklaması için ona baskı yapamayacak kadar bitkindi; gerçi bir fikri vardı. O sırada geceye doğru adım attılar. Richard geriye baktı. İstasyondaki levhada KNIGHTSBRIDGE yazıyordu. Gülümsesin mi, kederlensin mi, bilemedi. Sabahın ilk saatleriymiş gibiydi. Richard saatine baktı ve dijital kadranın tamamen boş olduğunu fark edince şaşırmadı. Belki pili bitmişti ya da, Richard’a göre, onun alışık olduğu türden zamanla Aşağı Londra’daki zamanın sadece uzaktan tanışıyor olması daha muhtemeldi. Richard bunu umursamadı. Saati çıkarıp en yakındaki çöp kutusuna attı.

Tuhaf insanlar yoldan karşıya akın ediyor ve karşılarındaki çift kanatlı kapıdan geçip gidiyorlardı. “Orası mı?” dedi şok olmuş bir şekilde.

Kadın başıyla onayladı. “Orası.”

Büyük bir yapıydı ve binlerce yanan ışıkla kaplıydı. Karşılarındaki duvarda duran dikkat çekici armalar, İngiliz Kraliyet Ailesi’nin çeşitli üyelerinden onaylı olarak, her türlü şeyi sattığını gururla ilan ediyordu. Londra’daki her meşhur mağazaya giren Jessica’nın peşinden giderek ayak ağrılı pek çok hafta sonu geçiren Richard, adı yazılı devasa tabelası olmasa da, onu hemen tanıdı. “Harrods mı?” diye sordu.

Kadın başını salladı. “Sadece bu gecelik,” dedi. “Bir sonraki pazar herhangi bir yerde olabilir.”

“Ama demek istediğim,” dedi Richard. “Harrods.” Geceleyin bu mekâna gizlice girmek kutsal olana saygısızlık gibiydi adeta.

Yan kapıdan içeri girdiler. Ortam karanlıktı. Döviz bürosunu ve hediye paketleme bölümünü, güneş gözlüğü ve heykelcik satan karanlık mağazayı geçtikten sonra Mısır Odası’na adım attılar. Renk ve ışık, Richard’a bir dalga gibi çarptı. Yol arkadaşı ona döndü: Kedi gibi esnedi ve karamel rengi elinin tersiyle ağzının canlı pembeliğini örttü. Sonra gülümseyip, “Eh. Buradasın. Az çok sağ ve salim olarak. İlgilenmem gereken işler var. Sana uğurlar olsun,” dedi. Başını sertçe öne eğdi ve kalabalıkta süzülerek uzaklaştı.

Richard karmaşanın içinde tek başına durmuş, hayran hayran seyrediyordu. Katıksız bir çılgınlıktı -buna hiç şüphe yoktu. Gürültülü, arsız, çıldırmış, ama pek çok açıdan da oldukça göz kamaştırıcıydı. İnsanlar tartışıyor, pazarlık ediyor, bağırıp çağırıyordu. Satıcılar tezgahlarına müşteri çekmek için çığırtkanlık yapıyor ve yüksek sesle kendi mallarının üstünlüğünü ilan ediyorlardı. Müzik çalıyordu -bir düzine farklı müzik, bir

grup enstrüman tarafından bir düzine farklı şekilde çalınıyordu; çoğu uydurmaydı, o anda gelişiyordu ve inanılmazdı. Richard yemek kokularını alabiliyordu. Her türden yemek -köri ve baharat kokuları ağır basıyor gibiydi, onların altından da ızgara et ve mantar kokusu yayılıyordu. Mağazanın her yerine -gün boyunca parfüm, saat, esans ya da ipek eşarp satan tezgahların yanına ve hatta üstlerine- tezgahlar kurulmuştu. Herkes satın alıyordu. Herkes satış yapıyordu. Richard, kalabalığın içinde dolanmaya başlarken, pazardaki bağırış çağırışları dinledi.

“Güzel taze düşler. Birinci sınıf kâbuslar. Hepsi bizde. Güzel kâbuslarınızı buradan alın.”

“Silahlar! Kendinizi donatın! Kilerinizi, mağaranızı ya da yuvanızı savunun! Onları vurmak mı istiyorsunuz? Hepsi bizde. Hadi tatlım, buraya gel...”

“Ivır zıvır!” diye bağırdı şişman ve yaşlıca bir kadın, o sırada onun pis kokulu tezgahının önünden geçmekte olan Richard’ın kulağına. “Hırdavat!” diye devam etti bağırmaya. ”Çöp! Döküntü! Süprüntü! Moloz! Gelip alın! Tek parça ya da hasarsız hiçbir şey yok! Pislik, işkembe ve işe yaramaz bok yığınları! Onu istediğinizi biliyorsunuz.”

Zırh giymiş bir adam trampet çalıyor ve, “Kayıp Eşyalar. Toplanın, toplanın, kendi gözlerinizle görün. Kayıp Eşyalar. Bulunmuş hiçbir eşyanız burada değil. Her şey doğru dürüst kaybolmuşluk garantilidir,” diye sesleniyordu tekdüze bir tonla.

Richard kendinden geçmiş bir halde mağazanın kocaman salonlarında geziniyordu. Gece pazarında kaç kişi olduğunu tahmin bile edemiyordu. Bin? İki bin? Beş bin?

Bir tezgaha dolu ve boş şişeler istiflenmişti; yukarılara uzanan yığında içki şişelerinden tutun da içinde tutsak bir cinden

Bir başka pişen yemek kokusu daha etrafta süzüldü. Richard bir kedinin en iyi kısmını yeme önerisini geri çevirdiği andan itibaren -bunun kaç saat önce olduğunu hatırlayamıyordu- açlığını unutmayı başarmıştı, ama şimdi ağzının sulandığını ve düşünme süreçlerinin durma noktasına yaklaştığını fark ediyordu.

Yaklaştığı bir sonraki yemek tezgahının başındaki sert saçlı kadın Richard’ın beline bile gelmiyordu. Richard onunla konuşmaya çalıştığında, kadın başını iki yana sallayıp parmağını dudaklarının üstünden geçirdi. Konuşamıyordu ya da konuşmuyordu ya da konuşmak istemiyordu.

Richard, bir süzme peynirli, bir marullu sandviç ile ev yapımı gibi kokan ve görünen bir bardak limonata için işaret diliyle görüşmeler yaparken buldu kendini. Yemek tükenmezkalemine ve üstünde taşıdığını unuttuğu bir kibrit kutusuna mal oldu. Ufak tefek kadın bu alışverişte çok daha kârlı çıktığını düşünmüş olmalıydı ki, Richard yemeğini alırken, ona fazladan birkaç cevizli kurabiye verdi.

Richard karmaşanın orta yerinde durdu; müziği dinliyor -birisi, Richard'ın bir sebep olmaksızın kolayca ayırt edebildiği, 'Greensleeves'in şarkı sözlerini 'Yakety-Yak'ın ezgisiyle söylüyordu- etrafında yayılan tuhaf pazarı izliyor ve sandviçlerini yiyordu.

Son sandviçini de bitirdiğinde, daha demin yediği şeylerin tadının nasıl olduğuna dair hiçbir fikri olmadığını fark etti. Bunun üzerine yavaşlamaya karar verdi ve kurabiyeleri ağır ağır çiğnedi. Hemen bitmesin diye limonatayı yudum yudum içti. "Kuşa mı ihtiyacınız var bayım?" diye sordu çok yakından gelen neşeli bir ses. "Elimde ekin kargaları, kuzgunlar, kargalar ve sığırcıklar var. Güzel, akıllı kuşlar. Lezzetli ve akıllı. Nefis."

"Hayır, teşekkür ederim," dedi Richard ve geriye döndü.

Tezgahın yukarısındaki el boyaması levhada şöyle yazıyordu:

İHTİYAR BAILEY'NİN KUŞLARI VE BİLGİSİ

Her yandan fırlayan daha küçük diğer levhalar ise, 'İSTİYOSUNUZ, BİLİYORUZ' ve 'DAHA TOMBUL SIĞIRCIK BULAMASINIZ!!!!!' ve 'EKİN KARGASI VAKTİ GELDİĞİNDE, İHTİYAR BAILEY'YE GİTME VAKTİDİR!!' diye ilan ediyordu. Richard Londra'ya ilk geldiğinde gördüğü, Leicester Meydanı Metro Istasyonu'nun dışında duran adamı hatırladı; adamın omuzlarına astığı, önüne ve sırtına sarkan elboyaması, kocaman levha 'Daha Az Protein, Yumurta, Et, Fasulye, Peynir ve Oturma Sayesinde Daha Az Şehvet' diye uyarıda bulunuyordu.

Kuşlar, televizyon anteninden örülmüş gibi görünen küçük kafeslerin içinde sıçrayıp kanat çırpıyorlardı. "Bilgi öyleyse?" diye devam etti ihtiyar Bailey satış konuşmasına ısınarak. "Çatı haritaları? Tarih? Gizli ve esrarengiz bilgi? Eğer ben bilmiyorsam, muhtemelen en iyisi onu unutmaktır. Ben böyle derim." ihtiyar adam hâlâ tüylerle kaplı paltoyu giyiyordu ve hâlâ halat ve kordonlarla sarmalanmış bir haldeydi. Richard'a bakarak gözlerini kırpıştırdı, sonra boynundaki ipin ucuna bağlanmış gözlüğünü taktı. Gözlüğünün içinden Richard'ı dikkatle inceledi. "Dur bakayım... Seni tanıyorum. Sen Marquis de Carabas ile birlikteydin. Çatıda.

Hatırladın mı? Hı? Ben İhtiyar Bailey. Beni hatırladın mı?” Elini uzatıp, Richard’ın elini şiddetle sarstı.

“Aslında,” dedi Richard, “ben de Marquis’yi arıyordum. Bir de Door adındaki bir hanımı. Sanırım birlikte olma ihtimalleri var.”

İhtiyar adam hafifçe hopladı; bu hareketiyle birlikte paltosundaki birkaç tüy kopunca, etraflarındaki çeşit çeşit kuşlardan bu olayı kınayan nahoş sesler yükseldi. “Bilgi! Bilgi!” diye ilan etti kalabalığa. “Gördün mü? Onlara söyledim. Çeşitlendirin, dedim. *Çeşitlendirin!* Ekin kargalarını sonsuza dek güveç için satamazsın -hem, kaynatılmış terlik gibi tatları var. Ve çok da aptallar. Muhallebi kadar kalın kafalılar. Hiç ekin kargası yedin mi?” Richard başını iki yana salladı. Her durumda, buna emin olabilirdi. “Bana ne vereceksin?” diye sordu ihtiyar Bailey.

“Efendim?” dedi Richard, ihtiyar adamın bilinç akışında bir buz parçasından diğerine beceriksizce atlarken.

“Eğer sana bilgi verirsem, karşılığında ne alacağım?”

“Hiç param yok,” dedi Richard. “Az önce tükenmezkalemimi de verdim.”

İhtiyar Bailey Richard’ın ceplerindeki eşyaları çıkarmaya başladı. “İşte,” dedi. “Bu!”

“Mendilim mi?” diye sordu Richard. Pek temiz bir mendil değildi; son doğum gününde onu Maude Teyze’si hediye etmişti. İhtiyar Bailey mendili kavradı ve başının üstünde mutlu mutlu salladı.

“Asla korkma delikanlı,” diye şarkı söyledi zafer kazanmış bir edayla. “Arayışın sona ermek üzere. Aşağıya git, o kapıdan geç. Onları bulursun. Seçmeler düzenliyorlar.” Harrods’ın geniş bir alana yayılmış Yiyecek Bölümleri’ni işaret ediyordu. Bir ekin kargası kötücül bir şekilde gakladı. “Seni ilgilendirmez,” dedi İhtiyar Bailey kargaya. Sonra da Richard’a, “Küçük bayrak için teşekkürler,” dedi. Tezgahının etrafında, Richard’ın mendilini aşağı yukarı sallayarak, sevinçle hopladı.

Seçmeler mi? diye düşündü Richard. Sonra da gülümsedi.

Önemli değildi. Çılgın ihtiyar adamın da söylediği gibi, arayışı sona ermek üzereydi. Yiyecek Bölümleri’ne doğru yürüdü.

Korumalar için moda, her şey demek gibiydi. Hepsinin şu ya da bu türden bir Hüner’i vardı ve her biri onu dünyaya göstermek için çırpınıyordu. Şu andaysa Ruislip, Adsız Züppe’yle karşılaşmaktaydı.

Adsız Züppe on sekizinci yüzyılın başlarındaki hovardalara benziyordu biraz, ama gerçek hovarda kıyafetleri bulamamış, bu yüzden de Kurtuluş Ordusu'nun deposunda bulduklarıyla idare ediyordu sanki. Yüzünde beyaz pudra, dudaklarında ise kırmızı ruj vardı. Züppe'nin rakibi Ruislip, Bob Marley şarkıları eşliğinde televizyonda sumo güreşi izlerken uykuya dalmış birinin göreceği türden kötü bir düşe benziyordu. Obez ve kocaman bir bebek gibi görünen dev bir Rastafaryandı.

İki adam izleyiciler, diğer korumalar ve geziye çıkmış olanların oluşturduğu bir halkanın ortasında karşı karşıya duruyorlardı. İkisi de kılını kıpırdatmıyordu. Züppe, Ruislip'ten rahat rahat bir kafa daha uzundu. Öte yandan Ruislip, her biri tamamen domuz yağıyla dolu, büyük birer deri bavul taşıyan dört züppe kadar çekiyormuş gibi görünüyordu. Gözlerini kaçırmaksızın, birbirlerine dik dik bakıyorlardı.

Marquis de Carabas hafifçe Door'un omzuna vurdu ve işaret etti. Bir şeyler olmak üzereydi.

Bir an sakin bir şekilde durup sadece birbirine bakan iki adam vardı, bir an sonraysa Züppe'nin başı, sanki az önce yüzüne vurulmuş gibi, geriye gitti. Yanağında küçük, kızıl-mor bir çürük belirdi. Züppe dudaklarını büzüp kirpiklerini kırpıştırdı. "Hah," dedi ve kırmızı dudaklarını, korkunç bir gülümsemeye benzer bir şekilde, iyice gerdi.

Züppe el kol hareketleri yaptı. Ruislip sendeledi ve kamını tuttu.

Adsız Züppe zalimce sırıttı, parmaklarını oynatıp izleyicilere öpücük yolladı. Ruislip öfkeyle Züppe'ye baktı, zihinsel saldırısını iki katına çıkarıyordu. Züppe'nin dudaklarından kan gelmeye başladı. Sol gözü şişiyordu. Sersemledi. İzleyicilerden takdir dolu mırıltılar geldi.

"Göründüğü kadar etkileyici değil," diye fısıldadı Marquis Door'a.

Adsız Züppe aniden yalpaladı ve, sanki birisi onu aşağı doğru itiyormuş gibi, dizlerinin üstüne çökerek hantal bir şekilde yere düştü. Sonra, birisi karnına şiddetle vurmuş gibi sarsıldı. Ruislip muzaffer görünüyordu. İzleyiciler kibarca alkışladılar. Züppe acıyla kıvrandı ve Harrods'ın Balık ve Et Bölümü'nün zeminindeki talaşın üstüne kan tükürdü. Birkaç arkadaşı tarafından köşeye sürüklendi ve şiddetle kustu.

"Sonraki," dedi Marquis.

Bir sonraki koruma özentisi yine Ruislip'ten zayıftı -ama bu seferki, domuz yağıyla dolu tek bir bavulu birlikte taşıyan iki buçuk züppe boyutlarındaydı. Vücudu dövmelerle kaplıydı ve araba döşemeleri ile

lastikten dikilmiş gibi görünen kıyafetler giymişti. Kafası tıraşlıydı ve çürük dişlerini göstererek dünyaya alaycı bir şekilde gülümsüyordu. “Ben Varney,” dedi ve boğazını temizleyip, talaşın üstüne yeşil balgam tükürdü. Sonra çembere doğru yürüdü.

“Hazır olduğunuzda baylar,” dedi Marquis.

Ruislip çıplak ayaklarını sumo güreşçileri gibi yere vurdu -bir-iki, bir-iki- ve Varney’ye sertçe bakmaya başladı. Varney’nin alnında küçük bir kesik oluştu ve kesikten sızan kan gözüne aktı. Varney umursamadı; bunun yerine, sağ koluna odaklanıyormuş gibiydi. Kolunu yavaşça kaldırdı, sanki büyük bir basınca karşı mücadele ediyordu. Sonra yumruğunu Ruislip’in burnuna indirdi ve burundan kan fışkırdı. Ruislip uzun, berbat bir nefes aldı ve yarım ton ağırlığındaki ıslak ciğer banyo küvetine atıldığında çıkana benzer bir ses çıkararak yere yığıldı. Varney kıkırdadı.

Ruislip yavaşça ayağa kalktı. Burnundan gelen kan ağzını ve göğsünü sırılsıklam etmiş, talaşa damlıyordu. Varney alnındaki kanı sildi ve enkaza dönmüş ağzını korkunç bir sırıtışla açtı. “Hadisene,” dedi. “Şişko piç. Vursana bana.”

“Bu umut vaat ediyor,” diye mırıldandı Marquis.

Door kaşını kaldırdı. “Çok hoş görünmüyor.”

“Bir korumada *hoşluk,”* diye nutuk çekti Marquis, “ıstakozları bütün bütün kusma becerisi kadar kullanışlıdır. O *tehlikeli* görünüyor.” Varney Ruislip’e hızlı ve acı dolu bir şey -Varney’nin deri kaplı ayağının aniden Ruislip’in hayalarıyla birleşmesini de içeren bir şey- yaptığında takdir dolu bir mırıltı geldi. Bu mırıltı, uyuşuk, güneşli pazar öğleden sonraları İngiltere’de köylerde oynanan kriket maçlarında duyulabilecek kontrollü ve oldukça cansız türden bir beğeniyi yansıtıyordu. Marquis de diğerleriyle birlikte kibarca alkışladı. ”Çok iyi bayım,” dedi.

Varney Door’a baktı ve sahiplenircesine göz kırptıktan sonra, dikkatini Ruislip’e yöneltti. Door ürperdi.

Richard alkışları duydu ve oraya doğru yürüdü.

Neredeyse birbirinin aynı giyinmiş, soluk tenli beş genç kadın onun yanından geçti. Gece kadar koyu renkte, uzun, kadife elbiseler giyiyorlardı -birininki koyu yeşil, birininki koyu kahve, birininki koyu mavi, birininki koyu kırmızı ve birininki de siyahtı. Hepsi siyah saçlıydı ve gümüş takıları vardı; saçları ve makyajları kusursuzdu. Sessizce hareket ediyorlardı. Onlar geçtiği sırada Richard ağır kadifenin iç çekişe benzeyen

hışırtısının farkına vardı yalnızca. Kadınların sonuncusu, simsiyah giyinmiş, en soluk tenli ve en güzel olanı Richard'a gülümsedi. O da kadına ürkekçe gülümsedi ve sonra seçmelerin yapıldığı yere doğru yürüdü.

Seçmeler Balık ve Et Bölümü'nde, Harrods'ın balık heykelinin dibindeki açık alanda yapılıyordu. Sırtları ona dönük olan izleyiciler arka arkaya iki üç kişi olarak duruyorlardı. Richard Door ile Marquis'yi kolayca bulup bulamayacağını merak etti. O anda kalabalık aralandı ve ikisini de gördü, somon füme tezgahının cam kapağının üstünde oturuyorlardı. Door'a seslenmek için ağzını açtığı sırada, kalabalığın neden aralanmış olduğunu anladı. Vücudunun orta kısmına çocuk bezi gibi sarılmış yeşil, sarı ve kırmızı renklerdeki bir örtü dışında çırılçıplak olan, kocaman, rastalı bir adam, sanki bir dev tarafından fırlatılmış gibi kalabalığı yararak geldi ve doğrudan Richard'ın tepesine indi.

"Richard?" dedi Door.

Richard gözlerim açtı. Ona bakan surata odaklanmakta güçlük çekiyordu. Solgun, narin bir yüzdeki ateş opal rengi gözler onun gözlerine bakıyordu.

"Door?" dedi Richard.

Door kızgın görünüyordu; kızgından da öte görünüyordu. "Tapınak ve Başmelek adına, Richard. *İnanmıyorum.* Burada ne arıyorsun?"

"Ben de seni gördüğüme sevindim," dedi Richard halsiz bir şekilde. Yattığı yerden doğruldu ve beyin sarsıntısı geçirip geçirmediğini merak etti. Eğer beyin sarsıntısı geçiriyorsa bunu nasıl anlayabileceğini ve neden Door'un onu gördüğü için sevinebileceğini düşündüğünü merak etti. Door, burun delikleri kabararak, dikkatle tırnaklarına bakıyordu; sanki başka bir şey söyleyecek kadar güvenmiyordu kendine. Berbat dişleri olan, köprünün orada Richard'a çarpıp onu düşüren iriyarı adam, bir cüceyle dövüşüyordu. Levye kullanarak dövüşüyorlardı, ama dövüş düşünülebileceği kadar dengesiz değildi. Cüce olağandışı bir şekilde hızlıydı: Yuvarlanıyor, vuruyor, sıçrıyor ve dalıyordu; onun her hareketi Varney'nin nispeten hantal ve beceriksiz görünmesine neden oluyordu.

Richard dövüşü dikkatle izlemekte olan Marquis'ye döndü. "Neler oluyor?" diye sordu.

Marquis ona bir bakış attıktan sonra gözlerini önlerindeki çarpışmaya çevirdi. "Sen," dedi, "boyunu aşan işlere girdin, boğazına kadar boka battın ve zannımca, vakitsiz ve kesinlikle pis bir sondan birkaç saat uzaktasın. Öte

yandan *biz,* koruma seçmesi yapıyoruz.” Varney levyesini cüceye geçirdi ve cüce sıçrayıp fırlamayı anında keserek baygın bir şekilde yerde kaldı. “Sanırım yeteri kadar gördük,” dedi Marquis yüksek sesle. “Hepinize teşekkürler. Bay Varney, sen arkada bekler misin?”

“Neden buraya gelmek zorundaydın ki?” dedi Door Richard’a soğuk bir şekilde.

“Pek fazla seçeneğim yoktu,” dedi Richard.

Door iç geçirdi. Marquis çemberin etrafında yürüyor, seçmelere katılmış korumaları gönderiyor, sağa sola övgü ve öğüt dağıtıyordu. Varney bir kenarda sabırla bekliyordu. Richard Door’a gülümsemeye kalkıştı, ama Door görmezden geldi. “Pazara nasıl geldin?” diye sordu.

“Şu sıçan-insanlar...” diye başladı Richard.

“Sıçandilliler,” dedi Door.

“Ve bize Marquis’nin mesajını getiren sıçan...”

“Efendi Uzunkuyruk,” dedi Door.

“Eh, onlara beni buraya getirmeleri gerektiğini, işte o söyledi.”

Door tek kaşını kaldırdı ve başını hafifçe yana eğdi. “Seni buraya bir sıçandilli mi getirdi?”

Richard başıyla onayladı. “Yolun çoğunda birlikteydik. Adı Anaesthesia’ydı. O... şey, onun başına bir şey geldi. Köprüde. Yolun kalanını diğer hanımla geldim. Sanırım o bir... bilirsin işte.” Bir an tereddüt ettikten sonra, “Fahişe,” dedi.

Marquis geri gelmişti. Sinir bozucu bir şekilde kendinden memnun görünen Varney’nin önünde durdu. “Silah konusunda uzman mısın?” diye sordu.

“Off,” dedi Varney. “Şöyle diyeyim. Eğer bir şeyle birisini kesebiliyor, birisinin kafasını uçurabiliyor, kemik kırabiliyor ya da birisinin içinde berbat delik açabiliyorsan, o zaman Varney onun ustasıdır.”

“Senden memnun kalmış önceki işverenlerin?”

“Olympia, Çoban Kraliçe, Kavşak Ahalisi. Ayrıca, Mayıs Şenliği’ne kısa bir süre korumalık yaptım.”

“Eh,” dedi Marquis de Carabas. “Hepimiz senin maharetinden çok etkilendik.”

“İşittiğime göre,” dedi bir kadın sesi, “korumaya ihtiyaç duyuyormuşsunuz. Hevesli amatörlere değil.” Teni yanık karamel rengiydi

ve gülümsemesi bir devrimi bile durdurabilirdi. Baştan aşağıya yumuşak, alacalı gri ve kahverengi derilere bürünmüştü. Richard onu anında tanıdı.

“Bu o,” diye fısıldadı Richard Door’a. “Fahişe olan.”

“Varney,” dedi hakarete uğramış olan Varney, “Aşağıtaraftaki en iyi kiralık katil ve korumadır. Bunu herkes bilir.”

Kadın Marquis’ye baktı. “Denemeleri sonlandırdın mı?” diye sordu.

“Evet,” dedi Varney.

“Pek sayılmaz,” dedi Marquis.

“Öyleyse,” dedi kadın, “seçmelere katılmak istiyorum.” Bir an sonra Marquis de Carabas, “Pekala,” deyip geriye çekildi.

Varney hiç şüphesiz tehlikeliydi, ayrıca bir kabadayı, sadist ve etrafındaki insanların beden sağlığı için zararlı biri olduğunu belirtmeye gerek yoktu. Bu özelliklerine rağmen pek akıllı değildi. Varney jetonu düşer, düşer ve düşmeye devam ederken, Marquis’ye bakakaldı. Nihayet inanmazlıkla, *”Onunla* dövüşmem mi gerek?” diye sordu.

“Evet,” dedi derili kadın. “Önce kısa bir şekerleme yapmak istemezsen tabii.” Varney kahkaha atmaya başladı: manyakça bir kıkırdama. Bir an sonra, kadın onun karın boşluğuna sert bir tekme atınca, kahkahayı kesti ve bir ağaç gibi devrildi.

Yerde, elinin yanında, cüceyle yaptığı dövüşte kullandığı levye duruyordu. Onu kaptığı gibi rakibinin yüzüne indirdi -ya da, tabii rakibi yoldan çekilmemiş olsaydı, indirecekti. Derili kadın açık ellerini çok hızlı bir şekilde Varney’nin kulaklarına yapıştırdı. Levye odanın diğer yanına uçtu. Kulaklarındaki acı yüzünden hâlâ yalpalamakta olan Varney çizmesinden bir bıçak çıkardı. İşte, bundan sonra olanlardan pek emin değildi: Bir tek, dünyanın ayaklarının altından kaydığını, yüzükoyun yere yığıldığını, kulaklarından kan geldiğini, bıçağının kendi boğazına dayanmış olduğunu ve Marquis de Carabas’ın, “Yeter!” dediğini fark edebildi.

Varney’nin bıçağını onun boğazında tutmakta olan kadın başını yukarı çevirip baktı ve, “Ee?” dedi.

“Oldukça etkileyici,” dedi Marquis. Door da başıyla onayladı.

Richard donakalmıştı: Biraz önce sanki, her biri tek kişide toplanmış ve üzerine bol bol da kral kobra öldüren firavunfaresi havası eklenmiş, Emma Peel’i, Bruce Lee’yi ve oldukça şiddetli bir kasırgayı izlemişti. Kadın böyle hareket etmiş, böyle dövüşmüştü.

Richard normalde gerçek şiddet gösterilerini sinir bozucu bulurdu. Ama bu kadının dövüşmesini izlerken keyif almıştı; sanki o, Richard'ın kendinde var olduğunu bile bilmediği bir parçasını keşfediyordu. Tanıyageldiği Londra'nın bu gerçekdışı yansımasında, bu kadının burada bulunması ve böylesine tehlikeli, böylesine iyi bir şekilde dövüşmesi son derece gerçeğe uygunmuş gibi geliyordu.

Kadın Aşağı Londra'nın bir parçasıydı. Richard bunu şimdi anlıyordu. Aklında bunlar geçerken, Yukarı Londra'yı düşündü, hiç kimsenin böyle dövüşmediği -kimsenin böyle dövüşmeye ihtiyaç duymadığı- o dünyayı, emniyetli ve aklı başında olan o dünyayı. Ve bir an için sıla özlemi her yanını ateş gibi sardı.

Kadın başını aşağı çevirip Varney'ye baktı. "Teşekkürler Bay Varney," dedi kibarca. "Maalesef sizin hizmetlerinize ihtiyacımız kalmadı." Varney'nin üstünden kalktı ve onun bıçağını kemerine taktı.

"Senin adın ne?" diye sordu Marquis.

"Bana Avcı derler," dedi kadın.

Hiç kimse bir şey söylemedi. Sonra Door tereddüt ederek konuştu: "*Şu* Avcı mı?"

"Evet," dedi Avcı ve deri tozluklarındaki tozları eliyle süpürdü. "Geri döndüm."

Bir yerde iki kez çan çaldı ve Richard'ın dişlerini titreten derin bir *donk* sesi çıktı. "Beş dakika," diye mırıldandı Marquis. Sonra geriye kalan kalabalığa, "Sanırım korumamızı bulduk. Hepinize çok teşekkürler. Görecek bir şey kalmadı," dedi.

Avcı Door'a doğru gidip onu baştan aşağı süzdü. "İnsanların beni öldürmesini engelleyebilir misin?" diye sordu Door. Avcı başını Richard'dan yana eğip, "Bugün köprüden geçerken ve pazara gelirken, *onun* hayatını üç kez kurtardım," dedi.

Sendeleyerek ayağa kalkmış olan Varney zihin gücüyle levyeyi kaldırdı. Marquis hiçbir şey söylemeden onu izliyordu.

Door'un dudaklarında belli belirsiz bir gülümseme gezindi. "Komik," dedi. "Richard senin bir..."

Avcı, Richard'ın onu ne sandığını hiçbir zaman öğrenemedi. Levye hızla kafasına doğru uçtu. Avcı sadece elini uzattı ve onu yakaladı: Levye, memnun edici bir şekilde, *pat* diye avucuna geldi.

Varney'ye doğru yürüyüp, "Bu senin mi?" diye sordu. Var-ney sarı, siyah ve kahverengi dişlerini ona gösterdi. "Şu anda," dedi Avcı, "Pazar Ateşkesi'ndeyiz. Ama eğer bir daha böyle bir şeyi denersen, ateşkesten vazgeçerim ve iki kolunu da kırıp, onları eve ağzında götürmeni sağlarım." Sonra Varney'nin bileğini geriye bükerek devam etti: "Şimdi özür dile, kibarca."

"Of," dedi Varney.

"Evet?" dedi Avcı cesaret verircesine.

Sanki bu onu boğuyormuş gibi, tükürürcesine, "Özür dilerim," dedi. Avcı onu bıraktı. Varney güvenli bir mesafeye çekilip Avcı'yı izledi, açıkça korkmuştu ve öfkeden kuduruyordu. Yiyecek Bölümleri'nin kapısına vardığında duraksadı ve, "Sen ölüsün. Feci ölüsün hem de!" diye bağırdı ağlama sınırında gezinen bir sesle. Sonra döndü ve koşarak oradan ayrıldı.

"Amatörler," diye iç geçirdi Avcı.

Mağazada Richard'ın gelmiş olduğu yönden geri yürüdüler. Richard'ın daha önce duyduğu çan şimdi derinden ve sürekli olarak çalıyordu. Çanın bulunduğu yere geldiklerinde onun devasa ve pirinçten olduğunu gördü. Ahşap bir çerçevede asılı duruyordu ve tokmağına bağlı bir ipi vardı. Harrods'taki fasulye şeker standının yanına kurulmuştu ve Dominiken keşişlerininki gibi siyah bir cübbe giymiş, iriyarı, siyahi bir adam tarafından çalınıyordu.

Pazarı izlemek ne kadar etkileyiciyse de, Richard onun boşaltılma, parçalara ayrılma ve kaldırılma hızını daha da etkileyici bulmuştu. Pazarın orada kurulmuş olduğuna dair tüm kanıtlar ortadan kayboluyordu: Tezgahlar sökülüyor, insanların sırtına yükleniyor, caddelerde sürükleniyordu. Richard mağazadan sarsak sarsak yürüyerek çıkmakta olan ihtiyar Bailey'yi fark etti, elleri kolları eğreti levhalar ve kuş kafesleriyle doluydu. İhtiyar adam Richard'a mutlulukla el salladı ve gecenin içinde kayboldu.

Kalabalık azaldı, pazar sırra kadem bastı ve neredeyse anında Harrods'ın giriş katı -herhangi bir cumartesi öğleden sonrasında Richard'ın Jessica'nın peşinden gezinirken göründüğü gibi- alelade, sakin, zarif ve temiz göründü. Sanki pazar hiç var olmamıştı.

"Avcı," dedi Marquis. "Bahsini duymuştum tabii ki. Bunca zamandır nerelerdeydin?"

“Avlanıyordum,” diye cevap verdi kadın kısaca ve sonra Door’a, “Emir alabilir misin?” diye sordu.

Door başını salladı. “Gerekirse alırım.”

“Güzel. O zaman seni hayatta tutabilirim belki,” dedi Avcı. “Eğer işi kabul edersem.”

Marquis durdu. Gözleri şüpheyle kadının üstünde gezindi. “*Eğer* işi kabul edersem mi dedin?..”

Avcı kapıyı açtı ve gece vakti Londra’nın asfalt yollarına adım attılar. Onlar pazardayken dışarıda yağmur yağmıştı, sokak lambaları ıslak ziftte hafifçe parıldıyordu. “Kabul ettim,” dedi Avcı.

Richard ışıldayan caddeye baktı. Her şey öylesine normal, öylesine sessiz, öylesine aklı başında görünüyordu ki. Bir an, hayatını geri almak için tek yapması gereken şeyin bir taksi çevirip şoföre kendisini eve götürmesini söylemek olduğunu hissetti. Sonra da geceyi kendi yatağında uyuyarak geçirebilecekti. Ama taksiler onu görmeyecek ya da durmayacaktı; kaldı ki bir taksi dursa bile, Richard’ın gidecek hiçbir yeri yoktu.

“Yoruldum,” dedi.

Hiç kimseden ses çıkmadı. Door onunla göz göze gelmekten kaçınıyor, Marquis neşeyle onu görmezden geliyor ve Avcı ona alakasız bir şeymiş gibi davranıyordu. Kendini istenmeyen, etraftaki büyük çocukları izleyen küçük bir çocuk gibi hissetti ve bu onu rahatsız etti. Boğazını temizleyip, “Bakın,” dedi, “hepinizin çok meşgul olduğunuzu biliyorum. Peki ya bana ne olacak?”

Marquis dönüp ona dik dik baktı, kara yüzünde gözleri kocaman ve bembeyazdı. “Sen mi?” dedi. “Sana ne mi olacak?”

“Eh,” dedi Richard. “Yeniden normale nasıl döneceğim? Sanki bir kâbusun içine girdim. Geçen hafta her şey mantıklıydı, ama şimdi hiçbir şey mantıklı değil...” Sesi azaldı. Yutkundu. “Hayatımı nasıl geri alacağımı bilmek istiyorum,” diye açıkladı.

“Bizimle gezerek hayatını geri alamazsın Richard,” dedi Door. “Her durumda senin için yeteri kadar zor olacak. Ben... ben gerçekten üzgünüm.”

En önden giden Avcı asfalta diz çöktü. Kemerinden küçük bir metal çubuk çıkardı ve onu kullanarak kanalizasyona giden kapağı açtı. Kapağı kaldırdı, dikkatle içeri baktı, aşağı inmeye başladı ve sonra Door’u kanalizasyonun içine yönlendirdi. Door aşağı inerken Richard’a bakmadı.

Marquis burnunun yanını kaşıdı. “Genç adam,” dedi, “şunu anlamalısın: İki Londra var. Biri senin yaşadığın Yukarı Londra, diğeri de dünyanın yarıklarından düşen insanların meskeni olan Aşağı Londra, yani Aşağıtaraf. Artık sen de o insanlardan birisin. iyi geceler.”

Kanalizasyon merdiveninden aşağıya inmeye başladı. Richard, “Bekle,” dedi ve kapanmadan önce kanalizasyon kapağını tuttu. Marquis’nin ardından aşağıya indi. Etraf, kanalizasyonun üstündeki su yolları gibi kokuyordu -sabunsu, lahanamsı, keskin bir koku. Aşağı inerken bunun daha da kötüleşeceğini sanıyordu, ama kanalizasyonun zeminine yaklaştıkça koku çabucak dağıldı. Tuğla tünelin dibinden sığ ve gri su hızla akıyordu. Richard suya bastı. Önden giden diğerlerinin ışıklarını görebiliyordu, onlara yetişene kadar tünelde etrafa su saçarak koştu.

“Git,” dedi Marquis.

“Hayır,” diye karşılık verdi Richard.

Door ona baktı ve, “Gerçekten üzgünüm Richard,” dedi.

Marquis, Richard ile Door’un arasına girdi. “Eski evine, eski işine ya da eski hayatına geri dönemezsin,” dedi Richard’a neredeyse kibar bir şekilde. “Onların hiçbiri yok. Yukarıda, *sen* yoksun.” Üç tünelin birleştiği bir kavşağa gelmişlerdi. Door ile Avcı tünellerden birinde -su olmayan tünelde- ilerlemeye başladılar ve geriye bakmadılar. Marquis oyalanıyordu.

“Kanalizasyonlarda, sihirde ve karanlıkta,” dedi Richard’a, “burada elinden gelenin en iyisini yapmalısın.” Sonra beyaz dişlerini göstererek kocaman gülümsedi: muazzam yapmacıklıkta, pırıl pırıl bir sırıtış. “Eh... seni yeniden görmüş olmaktan memnuniyet duydum. Bol şans. Bir iki gün hayatta kalmayı başarabilirsen,” dedi sır verir gibi, “belki bütün bir ayı da atlatabilirsin.” Bunun üzerine döndü ve kanalizasyonda uzun adımlarla yürüyerek Door ile Avcı’nın peşinden gitti.

Richard bir duvara yaslandı ve onların uzaklaşan ayak seslerini, Doğu Londra’nın pompalama istasyonlarına doğru hızla akan suyu ve kanalizasyon çalışmalarını dinledi. “Lanet olsun,” dedi. Ve bunun üzerine Richard Mayhew, inanılmaz bir şekilde, babasının ölümünden beri ilk kez, karanlıkta tek başına ağlamaya başladı.

Metro istasyonu epeyce boş ve karanlıktı. Varney duvarlara yakın durarak yürüyor, arkasına, önüne, sağına soluna gergin bakışlar fırlatıyordu. İstasyonu gelişigüzel seçmiş, takip edilmediğini garantilemek için çatıların üstünden ve gölgelerin içinden ilerleyerek oraya gitmişti. Camden Town’un

derin tünellerindeki sığınağına gitmiyordu. Bu çok riskliydi. Varney'nin silah ve yiyecek zula ettiği başka yerler de vardı. Bu fırtına dinene dek, bir süreliğine yeryüzüne çıkacaktı.

Karanlıkta, bir bilet makinesinin yanında durdu ve etrafı dinledi: Mutlak bir sessizlik hakimdi. Yalnız olduğundan emin olunca, kendini rahat bıraktı. Döner merdivenin başında durdu ve derin bir nefes aldı.

Yanından gelen kaypak bir ses, "Varney Aşağıtaraftaki en iyi kiralık katil ve korumadır. Bunu herkes bilir. Bizzat Bay Varney bize böyle söyledi," dedi sohbet havasında. Varney'nin diğer tarafından bir ses de, "Yalan söylemek kötü bir şeydir Bay Croup," diye karşılık verdi ruhsuz bir şekilde.

Zifiri karanlıkta, Bay Croup konuyu iyice açtı. "Evet, öyle Bay Vandemar. Şunu söylemeliyim ki, bu şahsi bir ihanettir ve beni derinden yaralamıştır. Ayrıca hayal kırıklığına uğratmıştır. Eğer telafi edeceğin bir şey yoksa, hayal kırıklığını pek de hoş karşılamazsın, öyle değil mi Bay Vandemar?"

"Hem de hiç hoş karşılamam Bay Croup."

Varney kendini öne doğru attı ve karanlıkta, döner merdivenden aşağıya paldır küldür koştu. Merdivenin tepesinden Bay Croup'un sesi, "Aslında," dedi, "buna acısız ölüm olarak bakmalıyız."

Varney'nin ayak sesleri metal basamaklarda takırdıyor ve merdiven boşluğunda yankılanıyordu. Hızlı hızlı soluyor, omuzları duvarları sıyırıyor, karanlığın içinde aşağı doğru körlemesine yuvarlanıyordu. Basamakların dibindeki, yolcuları uyaran bir levhanın yanına vardı. Levhada tepeye giden basamak sayısının 259 olduğu ve yalnızca sağlıklı insanların merdivenden çıkmayı denemesi gerektiği yazıyordu. Diğerlerine de asansör kullanmalarını öneriyordu.

Asansör mü?

Bir şey çınladı ve asansörün kapısı olağanüstü bir yavaşlıkla açılarak koridoru ışığa boğdu. Varney bıçağını arandı:

Bıçağın Avcı kaltağında kaldığını hatırlayınca küfrü bastı. Omuz kınındaki palaya uzandı, ama orada yoktu.

Arkasında nazik bir öksürme sesi duyunca döndü.

Bay Vandemar döner merdivenin dibindeki basamaklarda oturmuş, Varney'nin palasıyla tırnaklarını temizliyordu.

O anda Bay Croup, bütün dişlerini, pençelerini ve küçük jiletleri kullanarak ona saldırdı, Varney bağırma şansı bile bulamadı. “Güle güle,” dedi Bay Vandemar duygusuzca ve tırnaklarını temizlemeyi sürdürdü. Ondan sonra kan akmaya başladı. Muazzam miktarda taze ve kırmızı kan akıyordu, zira Varney iriyarı bir adamdı ve bugüne kadar tüm kanını içinde tutmuştu. Ancak Bay Group ile Bay Vandemar işlerini bitirdiğinde, döner merdivenin dibinde, yerdeki minicik lekeyi bulmakta bile zorlanırdınız.

Yerlerin yıkandığı bir sonraki seferde, o da sonsuza dek kayboldu.

Avcı öndeydi. Door ortada yürüyordu. Marquis de Carabas ise arkadaydı. Yarım saat önce Richard’ı geride bıraktıklarından beri hiç kimseden ses çıkmamıştı.

Door birden durdu. “Bunu yapamayız,” dedi tekdüze bir tonda. “Onu orada bırakamayız.”

“Elbette bırakabiliriz,” dedi Marquis. “Bıraktık bile.”

Door başını iki yana salladı. Seçmelerde, Richard’ı Ruislip’in altında sırtüstü yatarken gördüğünden beri, kendini suçlu ve aptal hissediyordu.

“Saçmalama,” dedi Marquis.

“O hayatımı kurtardı,” dedi Door. “Beni kaldırımda öylece bırakabilirdi. Ama yapmadı.”

Bu onun hatasıydı. Bunun doğru olduğunu biliyordu.

Kendisine yardım edebilecek birine bir kapı açmıştı ve Richard da ona yardım etmişti. Onu sıcak bir yere götürmüş, onunla ilgilenmiş ve ona yardım getirmişti. Door’a yardım etmesi Richard’ın kendi dünyasından onun dünyasına yuvarlanmasına neden olmuştu.

Richard’ı yanlarında götürmeyi düşünmek bile aptallıktı. Yanlarında birisini götürmeyi göze alamazlardı: Karşı karşıya oldukları bu yolculukta üçünün birbirini koruyabileceğinden bile emin değildi.

Kısa bir an için şunu merak etti: Acaba onu Richard’a götürmüş, Richard’ın onu fark etmesini sağlamış olan şey sırf açtığı kapı mıydı, yoksa, bir şekilde, bundan daha fazlası mı vardı?

Marquis kaşını kaldırdı: O bağımsız, mesafeli biriydi, katıksız bir müstehziydi. “Sevgili genç hanımım,” dedi. “Bu gezide yanımızda kimseyi götürmüyoruz.”

“Bana patronluk taslama Carabas,” dedi Door. Öylesine yorgundu ki. “Ve sanırım, bizimle kimin geleceğine karar verebilirim. Sen bana çalışıyorsun, değil mi? Yoksa tam tersi mi?” Kederi ve bitkinliği sabrını

tüketmişti. Carabas'a ihtiyacı vardı -onu kovmayı göze alamazdı- ama artık tahammülü kalmamıştı.

Carabas soğuk bir öfkeyle dik dik ona baktı. "O bizimle gelmiyor," diye belirtti kesin bir şekilde. "Hem, şimdiye kadar muhtemelen ölmüştür."

Richard ölmemişti. Karanlıkta, bir yağmur kanalının yan tarafındaki çıkıntıda oturmuş, ne yapacağını, daha ne kadar kendi boyunu aşan işlere bulaşabileceğini düşünüyordu. Vardığı sonuca göre, hayatı bugüne kadar onu menkul kıymetler sektöründe çalışmaya, süpermarketten alışveriş yapmaya, hafta sonları televizyonda futbol maçı izlemeye, üşüdüğünde termostatı açmaya mükemmel bir şekilde hazırlamıştı. Ama aynı hayat onu görmezden gelinen biri olarak, Londra'nın çatıları ile kanalizasyonlarında soğuk, ıslak ve karanlıkta yaşamaya hazırlama konusunda olağanüstü başarısız olmuştu.

Hafif bir ışık parladı. Ona doğru yaklaşan ayak sesleri duydu. Eğer gelenler bir grup katil, yamyam ya da canavarsa, onlara karşı mücadele bile edemeyeceği kanısına vardı. Onun adına her şeyi sona erdirsinlerdi; kendisi artık usanmıştı. Karanlıkta aşağıya, ayaklarının durması gereken yere baktı. Ayak sesleri iyice yaklaştı.

"Richard?" Door'un sesiydi bu. Richard sıçradı, ama bilerek onu duymazdan geldi. *Sen olmasaydın,* diye düşündü... "Richard?"

Başını yukarı çevirip bakmadan, "Ne?" dedi.

"Dinle," dedi Door. "Ben olmasaydım, bu belaya bulaşmayacaktın." *Ha şunu, hileydin,* diye düşündü Richard. "Ve bizimleyken daha güvende olacağını sanmıyorum. Ama. İşte." Durup derin bir nefes aldı. "Üzgünüm. Gerçekten. Geliyor musun?"

Richard o zaman Door'a -kalp biçimli solgun yüzündeki iri gözlerini ısrarla ona dikmekte olan küçük yaratığa- baktı. Tamam, dedi Richard kendi kendine. Galiba pes edip ölmeye pek hazır değilim henüz. "Eh, şu anda olmam gereken başka bir yer yok," dedi isteri eşiğindeki kasıtlı bir kayıtsızlıkla. "Neden olmasın?"

Door'un yüzü değişti. Kollarını Richard'ın göğsüne dolayıp sıkı sıkı sarıldı. "Seni evine geri göndermeyi deneyeceğiz," dedi. "Söz. Aradığım şeyi bir bulalım." Richard onun bunu söylerken ciddi olup olmadığını merak etti ve, ilk kez, kızın söz verdiği şeyin imkânsız olabileceğinden şüphelendi. Ama bu düşünceyi aklında çıkardı. Tünelden aşağı yürümeye başladılar. Richard, Avcı ile Marquis'nin tünelin ağzında onları beklediğini

görebiliyordu. Marquis sanki limon posası yutmaya zorlanmış gibi görünüyordu.

“Bu arada, sen ne arıyorsun?” diye sordu Richard, biraz neşelenmişti.

Door derin bir nefes aldı ve uzun bir aradan sonra cevap verdi. “Uzun hikâye,” dedi ciddi bir şekilde. “Şu anda Islington adında bir meleği arıyoruz.” Bunun üzerine Richard kahkaha atmaya başladı; kendine engel olamıyordu. Bunun kesinlikle isteriyle alakası vardı, ama ayrıca son yirmi dört saatte düzinelerce imkânsız şeye inanmayı bir şekilde başarmış ve doğru dürüst bir kahvaltı bile edememiş birinin bitkinliği de söz konusuydu. Kahkahası tünelde yankılanıyordu.

“Bir melek?” dedi çaresizce kıkırdayarak. “Adı da Islington?”

“Gitmemiz gereken uzun bir yol var,” dedi Door.

Richard başını iki yana salladı, kendini posası çıkmış, boşalmış ve derisi yüzülmüş gibi hissediyordu. “Bir melek,” diye fısıldadı isterik bir şekilde tünellere ve karanlığa doğru.

Büyük Salon’un her yerinde mum vardı: tavanı taşıyan demir sütunların kenarındaki mumlar; bir duvardan aşağıdaki küçük, taş havuza akan şelalenin yanında bekleyen mumlar; taş duvarın iki yanına kümelenmiş mumlar; iki kara demir sütunun arasındaki devasa kapının kenarında, mumluklarda duran mumlar. Cilalı siyah çakmaktaşından yapılmış olan kapı, geçen yüzyılların etkisiyle neredeyse kapkara olmuş bir gümüş tabana yerleştirilmişti. Mumlar yanmıyordu, ama uzun bir şekil yanlarından geçtiğinde alev alıyorlardı. Hiç el değmeden, fitillerine ateş değmeden...

Şeklin cübbesi sade ve beyazdı ya da beyazdan fazlasıydı. Ürkütecek kadar parlak bir renk ya da renksizlikti. Şekil Büyük Salon’un soğuk, taş zemininde çıplak ayak yürüyordu. Soluk yüzü bilge ve narindi, ve belki biraz da yalnız.

Çok güzeldi.

Kısa süre sonra Salon’daki bütün mumlar yanmıştı. Şekil, taş havuzun kenarında durup suyun yanına çöktü ve ellerim çanak gibi yaparak berrak suyun içine daldırıp kaldırdı ve içti. Su soğuk, ama çok arıydı. Su içmeyi bitirdiğinde, takdis eder gibi, bir an gözlerini kapadı. Sonra ayağa kalktı ve Salon’da geldiği yönden geriye yürüdü; o geçerken mumlar sönüyordu, on binlerce yıldır yaptıkları gibi. Şeklin kanatları yoktu, ama yine de, şüphe götürmez bir şekilde, o bir melekti.

Islington Büyük Salon’dan ayrıldı; son mumlar da söndü ve karanlık geri geldi.

ALTI

Richard zihnindeki günlüğe bir şeyler yazdı.

Sevgili Günlük, diye başladı. *Cuma günü bir işim, bir nişanlım, bir evim ve mantıklı bir hayatım vardı. (Eh, herhangi bir hayat ne kadar mantıklıysa o kadar.) Sonra kaldırımda, kanaması olan yaralı bir kız buldum, ve bir yardımsever olmaya çalıştım. Şimdiyse ne nişanlım ne evim ne de* işim *var ve Londra caddelerinin birkaç yüz metre aşağısında, intihara meyilli bir meyve sineğinin tahmini yaşam süresiyle yürüyorum.*

"Buradan," dedi Marquis zarifçe, dantelli pis manşetini havada savurarak işaret etti.

"Bu tünellerin hepsi aynı görünmüyor mu?" diye sordu Richard günlüğüne yazmayı o an için bırakarak. "Hangisinin hangisi olduğunu nasıl bilebiliyorsun?"

"Bilemiyorsun," dedi Marquis üzgün bir şekilde. "Tamamen kaybolmuş durumdayız. Bir daha kimse bizi görmeyecek. Birkaç gün içinde yemek için birbirimizi öldürmeye başlayacağız."

"Gerçekten mi?" dedi Richard. Bunu söylediği sırada, oyuna geldiği için kendinden nefret etti.

"Hayır." Marquis'nin ifadesi, bu zavallı şapşala işkence etmenin eğlenceli olamayacak kadar kolay olduğunu söylüyordu. Ama Richard bu insanların kendisi hakkında ne düşündüğünü gittikçe daha az umursadığını fark etti. Bir ihtimal, Door hariç.

Zihin günlüğüne yazmaya geri döndü. Bu, *öteki Londra'da yüzlerce insan var. Binlerce belki de. Buralı olan ya da yarıklardan düşen insanlar. Door adında bir kız, onun koruması ve yine onun manyak sadrazamıyla birlikte geziyorum. Dün gece, Door'un dediğine göre, bir zamanlar Regency kanalizasyonunun bir bölümü olan küçük bir tünelde uyuduk. Koruma, hem ben uyumak için yatarken hem de beni uyandırdıklarında uyanıktı. Onun hiç uyumadığını düşünüyorum. Kahvaltıda meyveli kek yedik; Marquis'nin cebinde büyük bir parça kek vardı. Niye insan cebinde büyük bir parça meyveli kek taşır ki? Uyuduğum sırada ayakkabılarım kurudu.*

Eve gitmek istiyorum. Zihninde son cümlenin altını üç kez çizdi, cümleyi kırmızı kalemle kocaman harflerle yeniden yazdı ve yuvarlak içine alıp, zihinsel sayfasının kenarına birkaç ünlem işareti koydu.

En azından, şu anda yürümekte oldukları tünel kuruydu. Burası ileri teknolojiye sahip bir tüneldi: tamamen gümüş renkte olan borular ve beyaz duvarlar. Marquis ile Door birlikte önden yürüyorlardı. Richard onların birkaç adım gerisinde kalmaya çalışıyordu. Avcı bir orada bir buradaydı: Bazen onların arkasına, bazen birinin ya da diğerinin yanına geçiyordu, çoğu zaman biraz önden gidiyor ve gölgelerin içine giriyordu. Hareket ederken hiç ses çıkarmıyordu, ki Richard bunu oldukça rahatsız edici buldu.

Önlerinde bir ışık patlaması oldu. "İşte," dedi Marquis. "Bank İstasyonu. Aramaya başlamak için iyi bir yer."

"Sen aklını kaçırmışşın," dedi Richard. Bunun duyulmasını istememişti, ama en küçük fısıltı bile karanlıkta yayılıp yankı yapıyordu.

"Öyle mi?" dedi Marquis. Yer gümbürdemeye başladı: Bir Metro treni çok yakındaydı.

"Richard, kes şunu," dedi Door.

Ama yine de laf ağzında durmuyordu. "Eh," dedi. "İkiniz de aptalca davranıyorsunuz. Melek diye bir şey yoktur."

Marquis başını sallayıp, "Ah. Evet. Ne demek istediğini şimdi anlıyorum. Melek diye bir şey yoktur. Tıpkı Aşağı Londra'nın, sıçandillilerin, Shepherd's Bush'ta[6] çobanların olmaması gibi," dedi.

"Shepherd's Bush'ta hiç çoban *yok.* Oraya gittim. Sadece evler, mağazalar, yollar ve bir de BBC var. Hepsi bu," dedi Richard düz bir şekilde.

"Orada çobanlar var," dedi Avcı karanlığın içinden Richard'ın kulağına. "Dua et de onlarla hiç karşılaşma." Bunu son derece ciddi bir tonda söylemişti.

"Eh," dedi Richard, "burada dolaşan melek sürüleri olduğuna hâlâ inanmıyorum"

"Melek sürüleri yok," dedi Marquis. "Sadece bir tane melek var." Tünelin sonuna varmışlardı. Önlerinde kilitli bir kapı vardı. Marquis geride durdu ve "Hanımım," dedi. Door bir anlığına elini kapıya dayadı. Kapı sessizce açıldı.

“Belki de,” dedi Richard üsteleyerek, “farklı şeyleri düşünüyoruz. Benim aklımdaki meleklerin kanatları, haleleri, trompetleri vardır, dünyaya-huzur-insanlığa-esenlik cinsinden şeylerdir.”

“Öyle,” dedi Door. “işte bu. Melekler.” Kapıdan geçtiler. Richard ani ışık selinin karşısında gayri ihtiyari gözlerini kapadı: Işık migren gibi başına saplandı. Gözleri parlaklığa alıştıkça Richard, şaşırtıcı bir şekilde, bulunduğu yeri tanıdığını fark etti: Monument ile Bank Metro istasyonlarını birleştiren uzun yaya tünelindeydiler. Metro yolcuları tünellerin içinde dolanıyorlardı ve içlerinden hiçbiri bu dörtlüye bir kez olsun bakmamıştı. Saksafonun canlı iniltisi tünelde yankılanıyordu: Burt Bacharach ile Hal David’in I’ll Never Fall in Love Again’i iyi kötü çalınıyordu. Bank İstasyonu’na yürüdüler.

“Biz kimi arıyorduk?” diye sordu Richard neredeyse masumane bir şekilde. “Cebrail? İsrafil? Mikail?”

Bir Metro haritasının yanından geçiyorlardı. Marquis uzun, kara parmağıyla haritadaki Angel[7] İstasyonu’na vurdu: Islington.

Richard Angel İstasyonu’ndan yüzlerce kez geçmişti, istasyon, antikacılar ve yeme içme mekânlarıyla dolu bir semt olan popüler Islington’daydı. Richard melekler hakkında pek bir şey bilmezdi, ama Islington’daki metro istasyonunun adının bir birahaneden ya da bir binadan geldiğine hemen hemen emindi. Konuyu değiştirdi. “Şey, birkaç gün önce Metro trenine binmeye çalıştığımda beni almadı.”

“Onlara kimin patron olduğunu göstermen gerek, hepsi bu,” dedi Avcı Richard’ın arkasından hafifçe.

Door altdudağını ısırdı. “Aradığımız bu tren bizi alacak,” dedi. “Tabii onu bulabilirsek.” Yakınlardan gelen müzik sesi neredeyse Door’un söylediklerini bastırdı. Birkaç basamak aşağı indiler ve bir köşeyi döndüler.

Saksafoncunun paltosu önünde, yere seriliydi. Üstünde birkaç bozukluk vardı, sanki adam onları, gelip geçen İnsanları herkesin para verdiğine ikna etmek ister gibi, özellikle yerleştirmişti. Ama kimse bunu yutmuyordu.

Saksafoncu aşırı uzundu; çukur gözlerini ve ciddi burnunu çevreleyen omuz hizasında koyu renk saçları ve uzun, koyu renk, ayrık bir sakalı vardı. Eski püskü bir tişört ve yağ lekeli bir kot pantolon giymişti. Yolcular ona doğru yaklaşırken çalmayı bıraktı, saksafonunun ağızlığındaki tükürüğü

silkeleyerek temizleyip tekrar yerine taktı ve eski bir Julie London şarkısı olan ‘Cry Me a River’ın ilk notalarını çalmaya başladı.

Now, *you say you’re sorry...*[8]

Richard şaşırarak, adamın kendilerini görebildiğini -ve aynı zamanda, onları görmezden gelmek için elinden geleni yaptığını- fark etti. Marquis adamın önünde durdu. Saksafonun iniltisi gergin bir ciyaklamayla azaldı. Marquis’nin yüzünde soğuk bir sırıtış belirdi. “Sen Lear’sın, değil mi?” diye sordu.

Adam ürkek bir şekilde başını salladı. Parmakları saksafonunun tuşlarında gezindi. “Earl’s Court’u[9] arıyoruz,” diye devam etti Marquis. “Yanında tren tarifesi gibi bir şey olması ihtimali var mı?”

Richard olayı kavramaya başlıyordu. Sözü geçen Earl’s Court’un, kendisinin sayısız kez, gazete okuyarak ya da sadece dalıp giderek tren beklediği o tanıdık Metro istasyonu olmadığını varsaydı. Lear adındaki adam dilinin ucuyla dudaklarını ıslattı. “Bu imkânsız değil. Diyelim ki var, karşılığında ben ne alacağım?”

Marquis ellerini paltosunun ceplerinin derinlerine soktu. Sonra, ele avuca sığmaz ama etli butlu kanaryaların olduğu bir evin anahtarları az önce kendisine emanet edilmiş bir kedi gibi gülümsedi. “Rivayet odur ki,” dedi tembel tembel zaman geçiriyormuş gibi, “Merlin’in ustası Blaise bir seferinde öyle ayartıcı bir dans ezgisi yazmış ki, onu işitenlerin ceplerindeki paralar büyüleniyormuş.”

Lear’ın gözleri kısıldı. “Basit bir tren tarifesinden daha fazlasının karşılığı olmalı bu,” dedi. “Eğer bu tılsım gerçekten sende varsa.”

Marquis, *cidden, öyle olmalı, değil mi?* diyen birinin oldukça başarılı bir taklidini yaptı. “Eh, öyleyse,” dedi mağrur bir şekilde, “sanırım bana borçlu kalacaksın, değil mi?”

Lear gönülsüzce başını salladı. Arka cebini karıştırdı, defalarca katlanmış bir kâğıt parçasını çıkarıp havada tuttu. Marquis onu almak için uzandı, ama Lear elini çekti. “Önce müziği duyayım, seni koca düzenbaz,” dedi, “işe yarasa iyi olur.” Marquis tek kaşını kaldırdı. Elini paltosunun iç ceplerinden birine daldırdı ve dışarı bir kaval ile küçük bir kristal küre çıkardı. Kristal küreye baktı ve ‘Ah, demek buraya gitmiş,’ anlamına gelen bir ‘hımm’ sesi çıkarıp küreyi cebine geri koydu. Sonra parmaklarını

esnetti, kavalı dudaklarına götürdü ve sıçrayan, kıvrılan ve şakıyan tuhaf bir ezgi çalmaya başladı. Richard kendini yeniden on üç yaşında hissetti, pop müziğin ancak ergenlik yıllarında olabildiği kadar önemli olduğu zamanlarda, okulda, öğle yemeği vaktinde en iyi arkadaşının transistörlü radyosunda En İyi Yirmi programını dinliyordu sanki: Marquis'nin ezgisinde Richard'ın bir şarkıda duymak isteyeceği her şey vardı...

Gülümseyerek ve yaylanarak yürüyen insanların attığı bir avuç dolusu bozukluk Lear'ın paltosunun üstüne şıngırdayarak düştü. Marquis kavalı indirdi. "Sana borçluyum öyleyse, seni koca namussuz," dedi Lear başını sallayarak.

"Evet. Borçlusun." Marquis tren tarifesini Lear'dan aldı, kâğıdı taradı ve başını salladı. "Benden sana bir nasihat. Sakın onu gereğinden fazla kullanma. Birazcığı yeter de artar bile."

Bunun ardından dördü birlikte, saksafonun feryadını ve bir paltonun üstüne düşen bozuklukların sesini dinleyerek, uzun koridordan aşağı yürümeye başladılar. Koridor film ve iç çamaşırı reklamı yapan posterlerle doluydu ve aralarda da sokak müzisyenlerinin istasyondan çıkmasını söyleyen resmi görünüşlü ilanlar vardı.

Marquis onları Central Hattı peronuna yönlendirdi. Richard peronun kenarına gidip aşağı baktı. Her zamanki gibi, elektrikli rayın hangisi olduğunu merak etti ve yine her zamanki gibi, onun, zemin ile arasında büyük, beyazımsı porselen yalıtkanlar olan perondan en uzak ray olduğuna karar verdi. Sonra kendini farkında olmadan gülümserken buldu; bir metre aşağıdaki raylarda cesurca dolaşan, sakin bir tavırla sahipsiz sandviçler ve atılmış patates kızartmaları arayan minik, koyu gri bir fare vardı.

Hoparlörden bir ses geldi, "Boşluğa Dikkat Edin," diye uyarıda bulunan ciddi ve bedensiz bir erkek sesi. Dikkatsiz yolcuların peron ile tren arasındaki boşluğa girmelerini önleme amacını taşıyordu. Çoğu Londralı gibi Richard da artık onu neredeyse hiç duymuyordu -ses bir duvar kâğıdı gibiydi. Ama birdenbire Avcı'nın eli Richard'ın koluna dokundu. "Boşluğa Dikkat," dedi aceleyle. "Orada dur. Duvarın kenarında"

"Ne?" diye sordu Richard.

"*Dedim* ki," diye karşılık verdi Avcı, "dikkat et..."

O anda, şey peronun yan tarafında patladı. Yarı saydam, düş gibi, hayaletimsi, kara duman renginde bir şeydi; suyun altındaki ipek gibi

yükseldi -neredeyse ağır çekimde süzülüyormuş gibi görünmesine rağmen müthiş bir hızla hareket ediyordu- ve Richard'ın ayak bileğini sıkıca sardı. Kot pantolonunun üstünden bileğini soktu. Onu peronun kenarına doğru çekiyordu, Richard sersemlemişti.

Uzaktan izlermiş gibi, Avcı'nın asasını çıkardığını ve dumandan dokunaca şiddetle, defalarca vurduğunu fark etti.

Hayal meyal bir çığlık duydu, oyuncağından mahrum kalmış aptal bir çocuğunkine benzeyen ince ve bedensiz bir ses. Duman dokunaç Richard'ın bileğini bıraktı ve peronun kenarına geri çekildikten sonra ortadan kayboldu. Avcı Richard'ı ensesinden yakalayıp arka duvara doğru çekti ve Richard yere çöktü. Titriyordu ve bir anda dünya tamamen gerçekdışı gelmeye başlamıştı. Şeyin dokunduğu yerlerde kot pantolonunun rengi solmuştu, sanki o kısımlara çamaşır suyu değmiş gibiydi. Pantolonunun paçasını yukarı çekti: Ayak bileğinin ve baldırının üstünde minik, mor kabartılar oluşuyordu. "O da..." demeye çalıştı, ama sesi çıkmadı. Yutkunup bir daha denedi. "O da neydi öyle?"

Avcı başını aşağı çevirip duygusuzca ona baktı. Yüzü, kahverengi ahşaptan oyulmuş gibiydi. "Onun bir adı olduğunu sanmıyorum," dedi. "Onlar boşluklarda yaşar. Seni uyarmıştım."

"Daha önce... onlardan hiç görmemiştim."

"Daha önce Aşağıtarafın parçası değildin," dedi Avcı. "Duvarın kenarında dur, yeter. Daha güvenli olur."

Marquis büyük, altın bir cep saatinden saatin kaç olduğuna bakıyordu. Sonra saati yelek cebine koydu, Lear'ın verdiği kâğıdı inceledi ve memnun bir şekilde başını salladı.

"Şanslıyız," diye ilan etti. "Earl's Court treni yarım saat içinde buradan geçecek."

"Earl's Court İstasyonu Central Hattı üzerinde değil," diye belirtti Richard.

Marquis gözlerini Richard'a dikti, belli ki eğleniyordu. "Ne de dinç bir beynin var genç adam," dedi. "Kara cahillik gibisi yok, değil mi?"

Sıcak bir rüzgar esmeye başladı. İstasyonda bir Metro treni durdu. İnsanlar trenden indi ve diğer insanlar trene bindi, hepsi kendi hayatlarını sürüyorlardı, Richard kıskançlıkla onları izledi. "Boşluğa Dikkat Edin," dedi ses kaydı. "Kapılardan uzak durun. Boşluğa Dikkat Edin." Door Richard'a bir bakış attı. Anlaşılan o ki, görmekte olduğu şeyden

endişelenmişti, çünkü ona doğru yürüdü ve elini tuttu. Richard oldukça solgundu, kesik kesik ve hızla soluyordu. “Boşluğa Dikkat Edin,” diye gürledi ses kaydı yeniden. “Ben iyiyim,” diye cesurca yalan söyledi Richard ortaya.

Bay Croup ile Bay Vandemar’ın hastanesinin ortasındaki avlu rutubetli ve kasvetli bir yerdi. Terk edilmiş masaların, lastik tekerleklerin ve büro mobilyalarının arasını düzensiz otlar bürümüştü. Ortam, on yıl kadar önce birkaç insan -belki can sıkıntısından, belki hüsrandan, hattâ belki bir ifade ya da bir performans sanatı olarak- bürolarındaki eşyaları çok yüksekteki pencerelerden aşağı atmış ve onları orada çürümeye bırakmış gibi bir intiba uyandırıyordu.

Her yerde cam kırığı vardı, hem de bolca. Ayrıca, bazısı geçmişte ateşe verilmiş gibi görünen bir sürü yatak vardı. Yayların arasını ot bürümüştü. Pınarın ortasındaki -çok uzun zamandır ne süs ne de fıskiye özelliği taşıyan- süs fıskiyenin etrafında tam bir ekosistem gelişmişti. Yakınlardaki sızma yapan çatlak su borusu, yağmur suyunun da yardımıyla, orayı birkaç küçük kurbağa için üreme alanı haline dönüştürmüştü; kurbağalar, etrafta kanatlı doğal yırtıcıların olmamasının verdiği özgürlüğün tadını çıkararak, neşe içinde hopluyorlardı. Ancak kargalar, kara tavuklar ve hattâ bazı martılar mekânı, spesiyalitesi kurbağa olan, kedisiz bir şarküteri olarak görüyor.

Sümüklüböcekler yanmış yatakların yaylarının altında tembel tembel sürünüyor; salyangozlar cam kırıklarında sümüksü izler bırakıyor; siyah, büyük böcekler ezilmiş, gri plastik telefonların ve gizemli bir biçimde sakatlanmış Barbie bebeklerin üstünde hızlı hızlı geziniyorlardı.

Bay Croup ile Bay Vandemar hava değişikliği olsun diye yukarı çıkmışlardı. Ana avlunun çevresinde ağır ağır yürürlerken, cam kırıkları ayaklarının altında çıtırdıyordu; yıpranmış siyah takımlarının içinde, gölgeler gibi görünüyorlardı. Bay Croup soğuk bir öfkeyle doluydu. Bay Vandemar’dan iki kat daha hızlı yürüyor, onun etrafından dolanıyor ve sinirinden adeta dans ediyordu. Öfkesini içinde tutamıyormuş gibi görünen Bay Croup arada bir kendini hastanenin duvarına savuruyor, sanki duvar gerçek bir insanın yerine geçen zavallı bir yedekmiş gibi, ona yumrukları ve ayaklarıyla vuruyordu. Diğer yandan, Bay Vandemar sadece yürüyordu. Gezinmek denemeyecek kadar istikrarlı, muntazam ve kesintisiz bir yürüyüştü bu: Ölüm Bay Vandemar gibi yürürdü. Bay Vandemar, duvara

dayalı bir cam tabakasına tekme atan Bay Croup'u duygusuz bir şekilde izledi. Cam memnun edici bir çatırtıyla paramparça oldu.

"Ben, Bay Vandemar," dedi Bay Croup enkazda göz gezdirerek, "ben, bilhassa, almaya istekli olduğum kadarını neredeyse elde ettim. Neredeyse. O sinsi, işe yaramaz, boş gezen, oynak... benzi atmış kurbağa - başparmaklarımla onun gözlerini oyabilirim..."

Bay Vandemar başını iki yana sallayıp, "Henüz değil," dedi. "O bizim patronumuz. Bu iş için. Ödemeyi aldıktan sonra, canımız isterse belki kendimizi eğlendiririz." Bay Croup yere tükürdü. "O adam değersiz, entrikacı bir kalın kafalı... Kaltağı kesip biçmeliyiz. Etkisiz kılmalı, ortadan kaldırmalı, gömmeli ve öldürmeliyiz."

Bir telefon yüksek sesle çalmaya başladı. Bay Croup ile Bay Vandemar şaşkın şaşkın etrafa bakındılar. Sonunda Bay Vandemar telefonu, su lekeli tıbbi kayıtların oluşturduğu döküntünün tepesindeki moloz yığınının içinde buldu. Cihazın arkasından kesik kablolar çıkıyordu. Telefonu açıp Bay Croup'a uzattı ve, "Sana," dedi. Bay Vandemar telefonlardan hoşlanmazdı.

"Ben Bay Croup," dedi Croup. Sonra yaltaklanarak, "Ah. Siz misiniz efendim..." diye devam etti. Durakladı. "Sizin isteğiniz üzerine, kız şu anda bir çayırgüzeli gibi özgürce etrafta dolanıyor. Maalesef koruma fikriniz ölü bir babun gibi dibi boyladı... Varney mi? Evet, kendisi gayet ölü." Bir daha durakladı.

"Efendim, şahsımın ve ortağımın bu entrikalardaki rolüyle ilgili birtakım kavramsal sorunlar olduğunu düşünmeye başlıyorum." Üçüncü kez durakladı ve Bay Croup'un benzi attıkça attı. "Amatör mü?" diye sordu kibarca. "Biz mi?" Elini yumruk haline getirdi ve tuğla duvarın yanına sertçe vurdu. Buna rağmen, bir sonraki sözleri söylerken ses tonunda hiçbir değişiklik olmadı. "Efendim. Saygısızlık etmek istemem ama, Bay Vandemar ile benim Truva şehrini yerle bir ettiğimizi hatırlatabilir miyim size? Flamanlara Kara Veba'yı biz getirdik. Bir düzine kralı, beş papayı, elliye yakın kahramanı ve saygın iki Tanrıyı biz katlettik. Bundan önceki son görevimiz ise on altıncı yüzyılda Toskana'daki koca bir manastıra ölümüne işkence etmekti. Biz *tam anlamıyla* profesyoneliz."

Küçük kurbağaları yakalayıp, tek seferde ağzına kaç tane sığdırabileceğini görerek kendini eğlendirmekte olan Bay Vandemar ağzı dolu bir halde, "Bunu yapmayı seviyorum..." dedi.

“Ne demek mi istiyorum?” diye sordu Bay Croup ve eski püskü siyah takımının üstündeki gerçek tozlara aldırmayarak hayali tozlara fiske attı. “Demek istediğim, bizler katiliz. Bizler caniyiz. Biz öldürürüz.” Bir şeyleri dinledikten sonra, “Eh, peki ya Yukarıdünyalı? Onu neden öldüremiyoruz?” dedi. Bay Croup pas lekeli, yarı bozuk telefonu tutmuş bir halde dikilirken hafifçe kıpırdandı, bir kez daha tükürdü ve duvarı tekmeledi.

“Kızı *korkutmak mı?* Bizler caniyiz, korkuluk değil.” Durakladı. Derin bir nefes aldı. “Evet, anlıyorum, ama bundan hoşlanmıyorum.” Hattın diğer ucundaki kişi telefonu kapamıştı. Bay Croup başını aşağı çevirip telefona baktı. Sonra onu kaldırdı ve sistemli bir şekilde duvara çarparak plastik ve metal parçalara ayırdı.

Bay Vandemar ona doğru yürüdü. Belinin altı açık turuncu olan iri, siyah bir sümüklüböcek bulmuştu ve onu dolgun bir puroymuş gibi çiğniyordu. Sümüklüböcek Bay Vandemar’ın çenesinden sürünerek uzaklaşmaya çabalıyordu. “O kimdi?” diye sordu Bay Vandemar.

“Sence kimdi?”

Bay Vandemar düşünceli bir şekilde çiğnedikten sonra sümüklüböceği ağzının içine çekti. “Bir korkuluk mu?” deme cüretinde bulundu.

“İşverenimiz.”

“Bir sonraki tahminim oydu.”

“Korkuluklar,” diye tükürdü Bay Croup iğrenmiş bir halde. Ruh hali kırmızı bir öfkeden kaygan, kurşuni bir somurtkanlığa dönüşüyordu.

Bay Vandemar ağzının içindekileri yuttu ve dudaklarını koluyla sildi. “Kargaları korkutmanın en iyi yolu,” dedi, “arkalarından sessizce yaklaşmak ve elinle o küçük karga boyunlarını kavrayıp onlar kıpırdanmayı kesene dek sıkmaktır. Korkudan altlarına ederler.”

Bay Vandemar o anda sustu; çok yukarılardan uçan ve öfkeyle gaklayan kargaların seslerini duydular.

“Kargalar. *Corviade* familyası. Topluluk adı ise,” dedi tekdüze bir tonda, kelimenin tadını çıkararak, “katiller.”

Richard, Door’un yanında duvara yaslanmış bekliyordu. Door çok az konuşuyordu; tırnaklarını yiyor, ellerini kızıl saçlarından geçirip havaya dikiyor, sonra da onları tekrar yatırmaya çalışıyordu. Richard’ın şimdiye kadar tanıdığı kişilere kesinlikle benzemiyordu. Door Richard’ın kendisine baktığını fark edince, omuzlarını silkti ve kıyafet katmanlarının iyice içine, deri ceketinin derinlerine gömüldü. Yüzü dünyaya ceketin içinden

bakıyordu. Yüzündeki ifade Richard'a geçen kış Covent Garden'ın arkasında gördüğü evsiz, güzel çocuğu hatırlattı: Onun kız mı yoksa oğlan mı olduğundan tam emin olamamıştı. Çocuğun annesi, çocuğu ve kollarında taşıdığı bebeği beslemek için, yoldan geçenlerden bozuk para dileniyordu. Ama çocuk, muhtemelen üşümüş ve aç olmasına rağmen, gözlerini dünyaya dikmişti ve bir şey söylemiyordu. Sadece bakıyordu.

Avcı Door'un yanında durmuş, peronda bir ileri bir geri bakıyordu. Marquis onlara nerede beklemeleri gerektiğini söylemiş ve sonra oradan sıvışmıştı. Richard bir yerlerde bir bebeğin ağlamaya başladığını duydu. Marquis 'Sadece Çıkış' yazan bir kapıdan gelip onlara doğru yürüdü. Bir parça şeker çiğniyordu.

"Eğleniyor musun?" diye sordu Richard, Aniden esen sıcak bir rüzgar onlara doğru yaklaşan bir tren olduğunu haber verdi.

"Yalnızca bir işle ilgileniyordum," dedi Marquis. Kâğıt parçasına ve saatine baktı. Perondaki bir noktayı işaret etti. ”Bu Kont'un Sarayı'nın treni olmalı. Siz üçünüz, arkama, buraya geçin." Sonra, Richard'ı hayal kırıklığına uğratan, oldukça sıkıcı görünüşlü, normal bir Metro treni gümbürdeyip tıkırdayarak istasyona girdi. Marquis Richard'ın önünden Door'a doğru eğilip, "Hanımım? Belki de daha önce bahsetmiş olmam gereken bir şey var," dedi.

Door tuhaf renkli gözlerini ona çevirdi. "Evet?"

"Şey," dedi Marquis, "Kont beni gördüğüne *tam olarak* sevinmeyebilir."

Tren yavaşladı ve durdu. Richard'ın önündeki vagon epey boştu: Işıkları yanmıyordu, kasvetli, boş ve karanlıktı. Richard ara sıra Metro trenlerinde bunun gibi kilitli, gölgeli vagonlar görmüş ve onların ne işe yaradıklarım merak etmişti. Trendeki diğer kapılar tıslayarak açıldı ve yolcular inip bindi. Karanlık vagonun kapısı açılmadı. Marquis yumruğuyla kapıyı çaldı, vuruşu karışık bir ritme sahipti. Hiçbir şey olmadı. Tam Richard trenin onları almadan kalkacağını düşünürken, karanlık vagonun kapısı içeriden yanlara itilerek açıldı. Yaklaşık on beş santim kadar aralanan kapıdan gözlüklü, yaşlıca bir yüz onlara baktı.

"Kapıyı kim çalıyor?" dedi adam.

Richard aralıktan vagondaki yanan alevleri, insanları ve dumanı görebiliyordu. Ancak kapıdaki camdan hâlâ karanlık ve boş bir vagon

görüyordu. “Leydi Door,” diye ilan etti Marquis yumuşakça, “ve refakatçileri.”

Bunun üzerine kapı ardına dek açıldı ve Kont’un Sarayı’na girdiler.

YEDİ

Zemindeki saz katmanının üstüne samanlar saçılmıştı. Büyük bir şöminenin içinde, bir kütük ateşi çıtırdayarak ve parlayarak yanıyordu. Birkaç tavuk kasıla kasıla yürüyor ve yeri gagalıyordu. Vagonda, üstünde el işi yastıklar olan koltuklar ile camları ve kapıyı örten duvar halıları vardı.

Tren istasyonda sarsılarak hareket edince Richard öne doğru sendeledi. Uzanıp en yakınındaki kişiye tutundu ve yeniden dengesini sağladı. En yakınındaki kişi kısa boylu, kır saçlı, yaşlıca bir askerdi. Richard'a göre adam -miğferi, pelerini, çok kabaca örülmüş zincir zırhı ve mızrağı hesaba katılmazsa- yeni emekli olmuş önemsiz bir devlet görevlisine tıpatıp benzeyebilirdi, ama adam, bir şekilde kendi isteği dışında yerel amatör tiyatro topluluğuna girmek zorunda kalıp asker rolü oynamaya zorlanmış, yeni emekli olmuş önemsiz bir devlet görevlisine benziyordu.

Ufak, kır saçlı adam Richard ona tutunduğunda uzağı göremiyormuş gibi gözlerini kırptı ve kederle, "Kusura bakma," dedi.

"Benim hatam," dedi Richard.

"Biliyorum," dedi adam.

Dev gibi bir İrlanda kurt tazısı koridordan aşağı sessizce yürüdü ve yere oturmuş, lavtasıyla gelişigüzel bir melodi çalmakta olan birinin yanında durdu. Köpek Richard'a dik dik bakıp küçümser bir şekilde homurdandı ve sonra yere yatıp uykuya daldı. Vagonun uzak ucunda, bileğinde sorguçlu bir doğan tutan yaşlıca bir doğancı, yaşı kemale ermiş kızlardan oluşan küçük bir grupla şakalaşıyordu. Bazı yolcular bariz bir şekilde dört gezgine bakıyordu; diğerleri de aynı barizlikle onlara aldırmıyordu. Sanki birileri küçük bir ortaçağ sarayını almış ve bir Metro treninin vagonuna ellerinden geldiğince sığdırmış gibi geldi Richard'a.

Bir haberci borazanını dudaklarına götürdü ve ahenksiz bir ezgi çaldı. O anda, ayağında terlikler, üstünde kocaman, kürk astarlı robdöşambr olan heybetli, yaşlı bir adam yandaki kompartımanı vagona bağlayan kapıdan yalpalaya yalpalaya geçti. Kolunu pejmürde, rengarenk giyimli bir soytarının omzuna dayamıştı. Yaşlı adam her anlamda gerçeküstüydü: Sol gözüne taktığı bant onun, tek gözlü bir şahin gibi, azıcık aciz ve kaçık görünmesine neden oluyordu. Kızıl-kır sakalında yemek kırıntıları vardı ve

pejmürde kürk robdöşambrının altından, pijama olduğu anlaşılan pantolonu görünüyordu.

Bu, diye düşündü Richard, *Kont olmalı.*

Kont'un soytarısı incecik, neşesiz bir ağzı ve boyalı bir yüzü olan yaşlı bir adamdı. Kont'u taht gibi oyulmuş ahşap bir sandalyeye götürdü ve Kont biraz sarsakça oraya oturdu. Tazı ayaklandı, vagon boyunca yürüdü ve Kont'un terlikli ayaklarının dibine yerleşti.

Earl's Court, diye düşündü Richard. *Tabii ya.* Sonra da Barons Gourt Istasyonu'nda bir Baron, Ravenscourt'ta[10] bir Kuzgun olup olmadığını merak etti.

Ufak, yaşlı asker astımlı gibi öksürdü ve, "Pekala, siz. Meseleniz nedir açıklayın," dedi. Door öne çıktı. Başını yukarı kaldırdı, bir anda Richard'ın daha önce görmüş olduğundan daha uzun ve daha rahat göründü. "Ekselansları Kont ile görüşme talep ediyoruz," dedi.

Kont vagonun aşağısından bağırdı. "Küçük kız ne dedi Halvard?" Richard onun sağır olup olmadığını merak etti.

Yaşlıca asker Halvard, ayaklarını sürüyerek döndü ve ellerini ağzının kenarına koydu. "Görüşme talep ediyorlarmış Ekselansları," diye bağırdı trenin tangırtısının üzerinden.

Kont kalın kürk şapkasını kenara itti ve başını dalgın dalgın kaşıdı. Şapkasının altındaki başı kelleşmekteydi. "Öyle mi? Bir görüşme? Ne muhteşem. Kimmiş onlar Halvard?"

Halvard geri döndü. "Sizin kim olduğunuzu bilmek istiyor. Ama kısa kesin. Uzatmayın."

"Ben Leydi Door," diye bildirdi Door. "Lord Portico babamdı."

Kont bunu duyunca canlandı, öne eğildi ve sağlam gözüyle dumanın içinden dikkatle baktı. "Portico'nun büyük kızı olduğunu mu söyledi?" diye sordu soytarıya.

"Evet, Ekselansları."

Kont Door'a başıyla işaret etti. "Buraya gel," dedi. "Gel-gel-gel. Sana bir bakayım." Door sallanan vagonda yürüdü, giderken dengesini sağlamak için tavandan sarkan kalın halat askılara tutunuyordu. Kont'un ahşap sandalyesinin önünde durduğunda dizlerini kırdı. Kont sakalını kaşıyıp ona baktı. "Duyduğumuzda hepimiz yıkıldık babanın talihsiz..." dedi ve sonra konuşmayı kesti. "Şey, bütün ailen, tam bir..." derken sesi azaldı.

“Bilirsin, babanı çok severdim, birlikte birkaç iş yapmıştık... iyi Portico... bir sürü fikre sahipti...”

Durdu. Sonra soytarının omzuna hafifçe vurdu ve aksi bir gürlemeyle, trenin gürültüsünün üzerinden kolayca işitilebilecek kadar yüksek bir sesle fısıldadı: “Gidip şaka yap onlara Tooley. Ekmek paranı kazan.”

Kont’un soytarısı koridorda, romatizması varmış gibi, sarsak sarsak yürüyerek yaklaştı. Richard’ın önünde durdu. “Acaba sen kimsin?” diye sordu.

“Ben mi?” dedi Richard. “Mımm. Ben? Adım? Adım Richard. Richard Mayhew.”

“Ben?” diye ciyakladı soytarı, Richard’ın yaşlıca ve oldukça abartılı bir taklidini yaparak. “Ben? Mımm. Ben? Hah, emice? Bu bir insan değil, bir aptal.” Saray mensupları tatsız bir şekilde kıs kıs güldüler.

“Ve benim adım da,” dedi Carabas göz kamaştırıcı bir gülümsemeyle, “Marquis de Carabas.” Bunun üzerine soytarı gözlerini kırpıştırdı.

“Hırsız Carabas mı?” diye sordu. “Mezar soyucu Carabas mı? Hain Carabas mı?” Etraflarındaki saray mensuplarına döndü. “Ama bu Carabas olamaz. Neden mi? Çünkü Carabas uzun zaman önce Kont’un huzurundan kovulmuştu. Belki de bu, aşırı büyümüş, tuhaf bir yeni *kakım* türüdür.” Saray mensupları sıkıntıyla kıkırdadı ve alçak sesli, tedirgin bir konuşma başladı. Kont bir şey söylemedi, ama dudakları sımsıkı kapalıydı ve titremeye başlamıştı.

“Bana Avcı derler,” dedi Avcı soytarıya. O sırada saray mensupları sustu. Soytarı bir şey söyleyecekmiş gibi ağzını açtı, sonra ona baktı ve tekrar ağzını kapadı. Avcı’nın mükemmel dudaklarının kenarında bir gülümseme gezindi. “Hadi,” dedi. “Komik bir şeyler söyle.”

Soytarı ayakkabılarının kıvrık uçlarına baktı ve sonra,

“Tazımın burnu koku almıyor,” diye mırıldandı.

Marquis de Carabas’ı, yavaş yavaş yanan bir fitile benzeyen gözlerle izlemekte olan Kont şimdi kır sakallı bir volkan, yaşlı bir savaşçı gibi ayağa fırlamıştı. Başı vagonun tavanını süpürüyordu. Eliyle Marquis’yi işaret edip, “Buna müsaade etmeyeceğim, hayır. Onu öne getirin,” diye bağırdı salyalar saçarak.

Halvard kara bir mızrağı ona sallayınca Marquis kasıla kasıla trenin ön kısmına doğru gitti ve Kont’un tahtının önünde dikilen Door’un yanında durdu. Tazı hırlıyordu.

“Sen,” dedi Kont kocaman, boğumlu parmağıyla havayı delerek. “Seni tanıyorum Carabas. Unutmadım. Yaşlı olabilirim, ama unutmadım.”

Marquis başını eğdi. “Ekselansları,” dedi nazikçe, “size bir anlaşmamız olduğunu hatırlatabilir miyim? Sizin tebaanızla Kuzgun’un Sarayı arasındaki barış anlaşmasının müzakerelerini ben yaptım. Bunun karşılığında ise, küçük bir lütufta bulunacağınızı kabul ettiniz.” *Demek gerçekten bir kuzgunun sarayı var,* diye düşündü Richard ve onun nasıl bir şey olduğunu merak etti.

“Küçük bir lütuf mu?” dedi Kont. Yüzü pancar gibi kıpkırmızı oldu. “Sen böyle mi diyorsun? Beyaz Şehir’den çekilirken yaptığın aptallık yüzünden bir düzine adam kaybettim. Bir gözümü kaybettim.”

“Sizin için mahsuru yoksa Ekselansları, belirtmek isterim ki,” dedi cana yakın bir şekilde, “gözünüzdeki bant çok alımlı. Yüzünüzü kusursuz biçimde ortaya çıkarmış.”

“Yemin ettim...” diye ateş püskürdü Kont, sakalı diken diken olmuştu. “Yemin ettim... olur da bir daha sarayıma adım atarsan, seni...” derken sesi azaldı. Aklı karışmış ve unutkan bir halde, başını iki yana salladı. Sonra, “Aklıma gelir. Ben unutmam,” diye devam etti.

“Seni gördüğüne tam olarak sevinmeyebilir mi?” diye fısıldadı Door Carabas’a.

“Eh, sevinmedi,” diye mırıldandı Marquis.

Door bir kez daha öne çıktı. “Ekselansları,” dedi yüksek sesle ve net bir şekilde, “Carabas burada benim misafirim ve refakatçim olarak bulunuyor. Sizin ve benim ailemin arasındaki dostluk adına, babam ve...”

“Benim misafirperverliğimi kötüye kullandı,” diye gürledi Kont. “Yemin ettim... bir daha benim sarayıma gelirse, onun bağırsaklarını çıkarıp kurutacağım diye... tıpkı, tıpkı önce bağırsaktan dökülmüş... tıpkı...”

“Bir ihtimal... sonra da çiroz gibi asılıp kurutulmuş olabilir mi efendim?” diye öneride bulundu soytarı.

Kont omuz silkti. “Bunun önemi yok. Muhafızlar, yakalayın onu.” Ve onlar da söyleneni yaptı. Muhafızlardan hiçbiri altmış yaşını bir daha görmeyecek olsa da, her birinin elinde Marquis’ye yöneltilmiş bir arbalet vardı ve elleri ne yaşlılıktan ne de korkudan titriyordu. Richard Avcı’ya baktı. Kadın olanlardan rahatsız olmuş görünmüyordu: Olanları adeta eğlenerek, tiyatrodaymış gibi izliyordu.

Door kollarını kavuşturdu ve başını arkaya atıp, sivri çenesini kaldırarak dimdik durdu. Pejmürde, ufak bir sokak kızından ziyade bildiğini okuyan birine benziyordu. Opal gözleri parladı. “Ekselansları, Marquis arayışımda refakatçimdir. Ailelerimiz uzun zamandır arkadaştı...”

“Evet. Öyle,” diye araya girdi Kont yardımseverce. “Yüzlerce yıldır. Yüzlerce ve yüzlerce yıldır. Senin büyükbabanı da tanırdım. Tuhaf bir arkadaştı. Biraz anlaşılması güçtü,” dedi sır verir gibi.

“Ancak şunu söylemek zorundayım ki, refakatçime karşı gerçekleştirilecek bir şiddet eylemini, kendime ve evime yöneltilmiş bir saldırı olarak kabul edeceğim.” Kız gözlerini yaşlı adama dikti. Kont onun tepesine dikilmişti. Bir süre öylece kaldılar. Kont kızıl-kır sakalını tedirgin bir şekilde çekiştirdi, sonra altdudağını küçük bir çocuk gibi büktü ve, “Onu burada istemiyorum,” dedi.

Marquis Portico’nun çalışma odasında bulduğu altın cep saatini çıkardı. Onu ilgisizce inceledi. Sonra Door’a dönüp, sanki biraz önceki olaylar hiç yaşanmamış gibi, “Hanımım, belli ki bu trende olmazsam sana daha çok yardımım dokunacak. Hem, araştırmam gereken başka sokaklar var,” dedi.

“Hayır,” dedi Door. “Sen gidersen, biz de gideriz.”

“Sanmam,” dedi Marquis. “Aşağı Londra’da kaldığın sürece Avcı sana göz kulak olacak. Sizinle bir sonraki pazarda görüşürüz. Bu sırada sakın aptalca şeyler yapma.” Tren bir istasyona giriyordu.

Door gözlerini Kont’a dikti: O bakışta, Door’un genç yaşının izin verdiğinden daha kadim ve güçlü bir şey vardı. Richard, o her konuştuğunda ortamın sessizleştiğini fark etti. “Carabas’ın barış içinde gitmesine izin verecek misiniz Ekselansları?” diye sordu Door.

Kont elini yüzünde gezdirdi, sağlam gözünü ve göz bandını ovaladıktan sonra yeniden Door’a baktı. “Sadece gönderin onu,” dedi. Marquis’ye baktı. “Bir dahaki sefere...” derken kalın, yaşlı parmağını ademelmasının üstünden geçirdi, “... çiroz.”

Marquis yere kadar eğildi. “Ben kendim giderim,” dedi muhafızlara ve açık kapıdan dışarı adım attı. Halvard arbaletini kaldırıp Marquis’nin sırtına yöneltti. Avcı elini uzattı ve arbaletin ucunu yeniden yere doğru çevirdi. Marquis perona çıktı, döndü ve abartılı bir gösterişle el salladı. Kapı arkasından tıslayarak kapandı.

Kont vagonun sonundaki devasa sandalyesine oturdu. Sessizdi. Tren tangırdayarak ve sallanarak karanlık tünelde yola devam etti. “Görgüme ne

oldu?” diye mırıldandı kendi kendine. Tek gözüyle diğerlerine baktı. Sonra aynı sözü öyle çaresiz bir gürlemeyle söyledi ki, Richard bunu midesinde bir davul vuruşu gibi hissetti. *“Görgüme ne oldu?”* Yaşlı askerlerden birini eliyle çağırdı. “Yolculuklarının ardından aç olmalılar Dagvard. Muhtemelen susamışlardır da.”

“Baş üstüne Ekselansları.”

“Treni durdurun!” diye bağırdı Kont. Kapı tıslayarak açıldı ve Dagvard perona doğru seğirtti. Richard perondaki insanları izledi. Hiç kimse onların vagonuna gelmedi. Hiç kimse olağandışı bir şey olduğunu fark etmemiş gibiydi.

Dagvard peronun yan tarafındaki yiyecek makinesine yürüdü. Metal miğferini çıkardı. Zırhlı eldiveniyle makinenin yanına vurdu. “Kont’un emri,” dedi. “Çukulatalar.” Makinenin derinlerinden bir cırıltı geldi ve makine birbiri ardına düzinelerce fındıklı-meyveli çikolata fırlattı. Dagvard onları yakalamak için miğferini aşağıda tuttu. Trenin kapısı kapanmaya başladı. Halvard mızrağının sapını araya koydu ve kapı yeniden açıldı, sonra mızrak sapının üstüne çarparak açılıp kapanmaya başladı. *“Lütfen kapılardan uzak durun,”* dedi bir ses hoparlörden. *“Tren tüm kapılar kapanmadan kalkmayacaktır.”*

Kont başını yana eğmiş, sağlam gözüyle Door’a. bakıyordu. “Pekala. Seni bana getiren nedir?” diye sordu.

Door dudaklarını yaladı. “Eh, dolaylı olarak, Ekselansları, babamın ölümü.”

Kont yavaşça başını salladı. “Evet. İntikam peşindesin. Gayet haklısın da.” Öksürdü, sonra gür bir bas sesle ezberden okumaya başladı: *“Cesur dövüşçü kılıç ağzı, harlar öfkeli ateşi, kin dolu kalpte korunan çelik kılıç, döndürür kan kırmızısına... şeyi...* bir şeyi. Evet.”

“İntikam mı?” Door bir an düşündü. “Evet. Babam da böyle demişti. Ancak ben daha çok neler olduğunu anlamak ve kendimi korumak istiyorum. Ailemin hiç düşmanı yoktu.” O anda Dagvard sendeleyerek yeniden trene bindi; miğferi çikolatalar ve kola kutularıyla doluydu. Kapının kapanmasına izin verildi ve tren bir kez daha yola koyuldu.

Lear’ın hâlâ tünelin zemininde serili olan paltosu artık bozukluklar ve kâğıt paralarla, bir de -bozuklukları tekmeleyen, kâğıt paraları kirletip yırtan, paltonun kumaşını parçalayan- ayakkabılarla kaplıydı. Lear ağlamaya başlamıştı. “Lütfen. Neden beni rahat bırakmıyorsunuz?” diye

yalvarıyordu. Koridorun duvarına sıkıştırılmıştı; yüzünden kan akıyor, kırmızı kırmızı sakalına damlıyordu. Saksafonu dişlenmiş ve tırnaklanmış göğsünde gevşekçe, biçimsiz bir şekilde sallanıyordu.

Etrafını -yirmi kişiden fazla, elli kişiden az- küçük bir grup sarmıştı; her biri gözleri boş boş bakarak, pervasız bir saldırganlıkla itişip kakışıyorlardı, erkek ve kadınların her biri Lear'a para vermek için çılgın gibi dövüşüyor ve pençeleşiyorlardı. Çinili duvarda, Lear'ın kafasını çarptığı yerde kan vardı.

Lear, açık cüzdanından çıkardığı bir avuç dolusu beş poundluk kâğıt parayı ona doğru uzatan orta yaşlı bir kadına vurdu. Kadın parasını ona verme arzusuyla Lear'ın yüzünü tırmaladı. Bunun üzerine onun tırnaklarından kaçmak için kıvrılan Lear tünelin zeminine düştü.

Birisi ayağına bastı. Yüzü bozuk para bulamacına sokulmuştu. Hıçkırmaya ve küfür etmeye başladı. "O ezgiyi gereğinden fazla kullanma demiştim sana," dedi nazik bir ses yakından. "Pek kötü."

"Yardım et bana," dedi Lear nefes nefese.

"Eh, bir karşı büyü var," diye itiraf etti ses adeta gönülsüzce.

Kalabalık şimdi daha da bastırıyordu. Fırlatılan bir elli peni Lear'ın çenesini yardı. Lear kendine sarılıp yüzünü dizlerine gömerek cenin pozisyonu aldı. "Çal şunu, kahrolası," diye hıçkırdı. "Ne istersen... onları durdur yeter ki..."

Bir kaval hafif hafif çalmaya başladı ve koridor boyunca yankılandı. Basit bir müzik cümlesiydi, sürekli tekrar eden, her defasında belli belirsiz farklı olan: Carabas varyasyonları. Ayak sesleri uzaklaşıyordu. Başta sürüyerek, sonra hızlanarak: Ondan uzaklaşıyorlardı. Lear gözlerini açtı. Marquis de Carabas duvara yaslanmış, kaval çalıyordu. Lear'ın kendisine baktığını görünce kavalı dudaklarından çekti ve paltosunun iç ceplerinden birine koydu. Lear'a kenarları dantelli, yamalı ketenden bir mendil fırlattı. Lear alnındaki ve yüzündeki kanı sildi. "Beni öldürebilirlerdi," dedi suçlamasına.

"Seni uyardım," dedi Carabas. "Buradan geçiyor olduğum için kendini şanslı say." Lear'ın oturmasına yardım etti. "Şimdi," dedi. "Sanırım bana bir tane daha iyilik borçlusun."

Lear yırtılmış ve bir sürü ayak iziyle lekelenmiş paltosunu yerden aldı. Birden çok üşüdüğünü hissetti ve yırtık paltosunu omuzlarına sardı.

Bozukluklar düştü, kâğıt paralar uçtu. Onları öylece bıraktı. “Gerçekten şanslı mıydım? Yoksa bana tuzak mı kurdun?”

Marquis neredeyse gücenmiş görünüyordu. “Böyle bir şeyi aklına nasıl getirebiliyorsun bilmiyorum.”

“Çünkü seni tanıyorum. Bu yüzden işte. Peki, bu sefer ne yapmamı istiyorsun? Hırsızlık mı? Kundakçılık mı?” Lear kaderine boyun eğmiş ve biraz da üzgün gibiydi. Sonra, “Cinayet?” diye ekledi.

Carabas aşağı uzanıp mendilini aldı. “Maalesef hırsızlık. İlk seferde bildin,” dedi gülümseyerek. “Çok acil olarak, Tang hanedanına ait bir heykele ihtiyacım var.” Lear ürperdi. Sonra yavaşça başını salladı.

Richard’a fındıklı-meyveli çikolata ve ağız kısmında, Riehard’ın fikrine göre safir süslemeleri olan büyük, gümüş bir kadeh uzatıldı. Kadehin içinde kola vardı. Görünüşe bakılırsa adı Tooley olan soytarı yüksek sesle boğazını temizledi. “Misafirlerimiz için kadeh kaldırmak istiyorum,” dedi. “Bir çocuk, bir kiralık katil, bir ibiş. Her biri layık olduğu şeyi bulsun.”

“Ben hangisiyim?” diye fısıldadı Richard Avcı’ya.

“İbiş tabii ki,” diye cevapladı Avcı.

“Eski günlerde,” dedi Halvard kolasını yudumladıktan sonra sıkıntılı bir şekilde, “şarabımız vardı. Şarabı tercih ederim. Bunun gibi yapış yapış değildir.”

“Bütün makineler size istediğinizi öylece veriyor mu?” diye sordu Richard.

“Ah, evet,” dedi yaşlı adam. “Kont’un lafını dinlerler, anlarsın ya. Metro’yu o yönetir. Trenlerle ilgili kısmını. Central, Circle, Jubilee, Victorious, Bakerloo... eh, bütün hatların efendisidir, Aşağıtaraf Hattı dışında.”

“Aşağıtaraf Hattı nedir?” diye sordu Richard. Halvard başını iki yana sallayıp dudaklarını büzdü. Avcı parmaklarıyla Richard’ın omzunu süpürdü. “Shepherd’s Bush’taki çobanlar hakkında söylediklerimi hatırlasana.”

“Onlarla karşılaşmak istemeyeceğimi ve bilmememin daha hayırlı olacağı bazı şeyler olduğunu söyledin.”

“Güzel,” dedi Avcı, “öyleyse Aşağıtaraf Hattı’nı da o şeyler listesine ekleyebilirsin.”

Door vagonda onlara doğru geldi. Gülümsüyordu. “Kont bize yardımcı olmayı kabul etti,” dedi. “Hadi. Bizi kütüphanede bekliyor.” Richard onun peşinden gitmeye başladı, bu sırada ‘Ne kütüphanesi?’ sorusunun

dudaklarından çıkmamış olduğunu fark etti. Orada kalma süresi arttıkça, daha fazla şeyi olduğu gibi kabul ediyordu. Door'u Kont'un boş tahtına giderken, onun gerisinden dolanırken, tahtın ardındaki kapıdan geçerken ve kütüphaneye girerken takip etti. Kütüphane kocaman, taştan bir odaydı ve yüksek, ahşap bir tavanı vardı. Her duvar raflarla kaplıydı. Her raf eşyalarla doluydu: Kitaplar vardı, evet. Ama raflar bir sürü başka eşyayla da doluydu: tenis raketleri, hokey sopaları, şemsiyeler, bir bahçe küreği, bir dizüstü bilgisayar, bir tahta bacak, düzinelerce ayakkabı, dürbünler, küçük bir kütük, altı tane el kuklası, bir lava lambası, çeşitli CD'ler, plaklar (uzunçalarlar, 45'lik-ler, 78'likler), kasetler ve manyetik kasetler, zarlar, oyuncak arabalar, çeşit çeşit takma dişler, saatler, el fenerleri, muhtelif boylarda dört tane bahçe cücesi (iki tane balık tutan, bir tane çıplak kıçını gösteren, bir tane de puro içen), gazete yığınları, dergiler, büyü kitapları, üç ayaklı tabureler, bir puro -kutusu, kafası sallanan plastik bir Alman kurdu, çoraplar... Oda küçük bir kayıp eşya imparatorluğuydu.

"Bu onun asıl ilgi alanı," diye mırıldandı Avcı. "Kayıp şeyler. Unutulmuş şeyler."

Taş duvarda pencereler vardı. Onlardan bakınca Richard Metro tünellerinin canlı karanlığını ve geçip giden ışıklarını görebiliyordu. Kont bacakları açık bir şekilde yerde oturmaktaydı, tazıyı okşuyor ve çenesinin altını kaşıyordu. Soytarı onun yanında dikiliyordu, utanmış gibi görünüyordu. Kont onları gördüğünde güçlükle ayağa kalktı. Alnı kırıştı. "Ah. Demek geldiniz. Burada bulunmanızı istememin bir sebebi vardı, şimdi gelir aklıma..." Kızıl-kır sakalını çekiştirdi; bu kadar iriyarı bir adama göre minik bir jest.

"Melek Islington, Ekselansları," dedi Door kibarca.

"Ah, evet. Babanın değişime dair pek çok fikri vardı, bilirsin. Bana bununla ilgili sorular sormuştu. Ben değişime güvenmem. Onu Islington'a göndermiştim." Durup tek gözünü kırptı. "Sana bundan zaten bahsetmiş miydim?"

"Evet Ekselansları. *Biz* Islington'a nasıl ulaşabiliriz?"

Kont, sanki Door bilgece bir şey söylemiş gibi, başını salladı. "Sadece bir seferliğine hızlı yoldan. Ondan sonra uzun yoldan gitmeniz gerekir. Tehlikeli."

Door sabırlı bir şekilde, "Peki, hızlı yol?.." dedi.

“Yo, yo. Onu kullanmak için bir açıcı olmak gerek. Sadece Portico’nun ailesinin işine yarar.” Koca elini Door’un omzuna koydu. Sonra eli onun yanağına gitti. “En iyisi burada benimle kal. Yaşlı bir adamı geceleri sıcak tut, hı?” Door’a pis pis baktı, yaşlı parmaklarıyla onun saçına dokundu. Avcı Door’a doğru bir adım attı. Door eliyle işaret etti. *Hayır. Henüz değil.*

Door başını kaldırıp Kont’a baktı ve, “Ekselansları, ben Portico’nun en büyük kızıyım. Melek Islington’a nasıl ulaşırım?” dedi. Richard, Door’un, Kont’un kaybediyor göründüğü zamansal savruluş savaşının karşısında sakinliğini koruyabilmesine şaştı.

Kont tek gözünü ciddiyetle kırptı: başı yana eğilmiş yaşlı bir şahin. Sonra elini Door’un saçından çekti. “Öylesin ya. Öylesin. Portico’nun kızı. Sevgili baban nasıl? İyidir umarım? Hoş adam. İyi adam.”

“Melek Islington’a nasıl ulaşırız?” dedi Door, ama artık sesi titriyordu.

“Hımm? Angelus’u kullanarak tabii ki.”

Richard kendini Kont’u altmış, seksen, beş yüz yıl önce hayal ederken buldu: güçlü bir savaşçı, kurnaz bir strateji uzmanı, kadınların büyük aşkı, iyi bir arkadaş, dehşetli bir düşman. Bir yerlerde o adamdan kalıntılar vardı. Onu böylesine korkunç ve böylesine üzgün yapan şey işte buydu. Kont kalemleri, kavalları, sapanları, küçük yaratık heykellerini, ölü yaprakları kenara çekerek raflarda aranıyordu. Sonra, bir fareye rastlamış yaşlı bir kedi gibi, küçük, dürülü bir parşömeni tuttu ve onu kıza uzattı. “Al bakalım küçük kız,” dedi Kont. “Hepsi burada. Ve sanırım sizi gitmeniz gereken yere götürsek iyi olur.”

“Bizi götürmek mi?” diye sordu Richard. “Bir trende?” Kont etrafta sesin kaynağını aradı, Richard’a odaklandı ve kocaman gülümsedi. “Ah, lafını etmeye bile değmez,” diye gürledi. “Portico’nun kızı için her şeyi yaparım.” Door parşömeni sıkıca, muzaffer bir şekilde tuttu.

Richard trenin yavaşlamaya başladığını hissedebiliyordu; o, Door ve Avcı taş odadan çıkarılmış ve vagona geri götürülmüştü. Yavaşladıkları sırada Richard perona baktı.

“Affedersiniz. Bu hangi istasyon?” diye sordu. Tren durmuştu, karşıda istasyon levhalarından biri vardı ve üstünde BRİTANYA MÜZESİ yazıyordu. Bir şekilde, bu da pek çok tuhaflıktan biriydi. ‘Boşluğa Dikkat’i ve Kont’un Sarayı’nı ve hattâ tuhaf kütüphaneyi kabul edebilirdi. Ama lanet olsun, her Londralı gibi o da Metro haritasını biliyordu ve bu artık aşırıya kaçıyordu. “Britanya Müzesi diye bir istasyon yok,” dedi kesin bir şekilde.

“Yok mu?” diye gürledi Kont. “Öyleyse, mımm, öyleyse trenden indiğinizde çok dikkatli olmalısınız.” Ve memnun bir şekilde kahkahalara boğuldu, sonra soytarısının omzuna vurdu. “Duydun mu Tooley? Senin kadar komiğim.”

Soytarı şimdiye kadar görülmüş en kasvetli gülümsemeyi takındı. “Karnıma ağrılar giriyor, kaburgalarım çatlıyor ve sevincim kesinlikle kontrol edilemez durumda Ekselansları,” dedi.

Kapı tıslayarak açıldı. Door Kont’a gülümsedi. “Teşekkür ederim,” dedi, “inin, inin,” dedi iriyarı yaşlı adam ve Door’u, Richard’ı ve Avcı’yı sıcak, dumanlı vagondan boş perona kış-kışladı. O sırada kapı kapandı ve tren hareket etti. Richard kendini levhaya bakarken buldu; gözlerini kaç kere kırpıştırırsa kırpıştırsın -ya da onu gafil avlamak için gözlerini ondan ayırıp sonra aniden tekrar baksa da- levha inatla hâlâ aynı şeyi söylüyordu:

BRİTANYA MÜZESİ

SEKİZ

Akşamın erken saatleriydi ve bulutsuz gökyüzü açık maviden koyu mora dönüşmekteydi; Paddington'ın üzerinde, bir metre batıda, ihtiyar Bailey'nin bakış açısına göre güneşin yeni batmış olduğu yerde ateş turuncusu ve küf yeşili bir leke vardı.

Gökler, diye düşündü ihtiyar Bailey bir tür memnuniyet içinde, ikisi hiç benzemez. Ne gündüz vakti ne de gece vakti, hiçbiri. Göklerin erbabıydı İhtiyar Bailey ve bu güzel bir şeydi. Bu gece çadırını, Londra Şehri'nin ortasındaki St. Paul Katedrali'nin karşısındaki çatıya kurmuştu.

St. Paul'ü severdi; en azından katedral son üç yüz yılda birazcık değişmişti. Beyaz Portland taşından inşa edilmişti, ki yapı daha tamamlanmadan önce, taşlar Londra havasının isi ve dumanı yüzünden siyaha dönüşmeye başlamıştı; şimdiyse, 1970'lerde Londra'da yapılan temizliğin ardından, yeniden az çök beyaz olmuştu. Buna rağmen, o hâlâ St. Paul Katedraliydi. Ancak aynı şeyin Londra Şehri'nin geri kalanı için geçerli olduğundan emin değildi. Çatıdan bakınırken gözlerini sevgili Gökyüzü'nden ayırıp, aşağıdaki sodyum buharlı lambalarla aydınlanmış kaldırıma çevirdi. Bir duvara sabitlenmiş güvenlik kameraları, birkaç araba, bir kapıyı kilitledikten sonra Metro'ya doğru yönelen geçe kalmış bir çalışan gördü. Bırrr. İhtiyar Bailey yeraltına inme fikriyle ürperdi. O bir çatı adamıydı ve bundan gurur duyuyordu; yer seviyesindeki dünyadan kaçalı çok uzun zaman olmuştu...

İhtiyar Bailey insanların Şehir'de yalnızca çalışmayıp, gerçekten *yaşadığı* zamanları hatırladı; insanların yaşadıkları, arzulu oldukları, kahkaha attıkları, birbirine bitişik viran evler yaptıkları, her evin gürültücü insanlarla dolu olduğu zamanları... Ah, yolun karşısındaki -o zamanlar, halk arasında, Boklu Sokak diye bilinen- sokağın gürültüsü, karmaşası, pis kokuları ve şarkıları o dönem efsaneviydi, ama şimdi hiç kimse Şehir'de yaşamıyordu. Burası gün boyu çalışan ve akşamları başka yerlerdeki evlerine dönen insanların ve ofislerin olduğu soğuk, mutsuz bir yerdi. Yaşanacak bir yer değildi artık. İhtiyar Bailey pis kokuları bile özlüyordu.

Turuncu güneşin son lekesi de gece moruna döndü. İhtiyar adam, kuşlar güzellik uykusu çeksin diye, kafeslerin üstünü örttü. Kuşlar başta

söylendikten sonra uykuya daldı. İhtiyar Bailey burnunu kaşıdı ve çadırına gidip kararmış bir yahni tenceresi, biraz havuç ile patates, tuz ve güzelce asılmış bir çift ölü, yolunmuş sığırcık aldı. Çadırdan çıkıp çatıda yürüdü, isten kararmış bir kahve tenekesinde küçük bir ateş yaktı ve tam yahnisini pişmek üzere ateşe koyarken, birinin bir bacanın gölgesinden kendisini izlemekte olduğunu fark etti.

İhtiyar Bailey servis çatalını kaptı ve bacaya doğru tehdit eder gibi salladı. “Kim var orada?”

Marquis de Carabas gölgelerden çıktı, formalite icabı eğildi ve muhteşem bir şekilde gülümsedi, ihtiyar Bailey çatalı indirdi. “Ah,” dedi. “Sensin. Eh, ne istiyorsun? Bilgi mi? Yoksa kuş mu?”

Marquis ona doğru yürüdü, İhtiyar Bailey’nin yahnisinden pişmemiş bir havuç dilimi alıp katır kutur yedi. “Aslında, bilgi,” dedi.

İhtiyar Bailey kıkırdadı. “Hah,” dedi. “Bu bir ilk. Hı?” Sonra Marquis’ye doğru eğildi. “Karşılığında ne vereceksin?”

“Neye ihtiyacın var?”

“Belki de senin yaptığını yapmalıyım. Bir iyilik istemeliyim. Bir gün işime yarayacak bir yatırım.” İhtiyar Bailey sırıttı.

“Uzun vadede tuzlu olur,” dedi Marquis keyifsizce.

İhtiyar Bailey onaylamasına başını salladı. Artık güneş gitmişti, hava oldukça hızlı soğuyordu. “Ayakkabı o halde,” dedi. “Ve bir yün başlık.” Parmaksız eldivenlerini inceledi: Eldivenden ziyade birer deliktiler. “Bir de yeni eldivenler. Berbat bir kış olacak.”

“Pekala. Onları getireceğim.” Marquis de Carabas elini iç cebine soktu ve şapkadan gül çıkaran bir sihirbaz gibi, Portico’nun çalışma odasından aldığı siyah hayvan heykelini ortaya çıkardı. “Şimdi. Bana bunun hakkında ne söyleyebilirsin?”

İhtiyar Bailey gözlüğünü taktı. Heykelciği Carabas’tan aldı. Dokununca soğuk bir his veriyordu. Bir klima ünitesinin üstüne oturdu; siyah, volkan camından heykeli elinde evirip çevirdikten sonra, “Bu, Londra’nın Büyük Hayvan’ı,” diye ilan etti. Marquis bir şey söylemedi. Gözleri sabırsız bir şekilde heykelden İhtiyar Bailey’ye doğru kaydı. Marquis’nin küçük huzursuzluğunun keyfini çıkaran İhtiyar Bailey kendi temposunu sürdürdü. “Söylentiye göre, yangın ve salgından önceki, Birinci Kral Charlie’nin - kafası uçurulan ahmak adamcağız- zamanında Fleet Kanalı’nın orada bir kasap varmış ve Noel için semirteceği zavallı bir yaratığa sahipmiş.

Bazısına göre bu bir domuz yavrusuymuş, bazısına göre ise değil, ve bazıları da -ki kendimi onlardan biri sayıyorum- hiçbir zaman o yaratığın ne olduğundan tam anlamıyla emin olamamış. Aralık ayında bir gece hayvan kaçıp Fleet Kanalı'na girmiş ve kanalizasyonlarda kaybolmuş. Hayvan kanalizasyon pisliğiyle beslenmiş ve büyümüş, büyümüş. Gittikçe acımasızlaşmış ve kötüleşmiş. Ara sıra onun için av partileri düzenleniyormuş. "

Marquis dudaklarını büzdü. "Üç yüz yıl önce ölmüş olmalı."

İhtiyar Bailey başını iki yana salladı. "Onun gibi şeyler, ölmeyecek kadar kötücüldür. Çok yaşlı, büyük ve kötü."

Marquis iç çekti. "Bunun yalnızca bir efsane olduğunu sanıyordum," dedi. "Tıpkı New York Şehri'nin kanalizasyonlardaki timsahlar gibi."

İhtiyar Bailey bilge bir şekilde başını salladı. "Ne, o büyük, beyaz serseriler mi? Oradalar tabii. Bir arkadaşım başını onlara kaptırmıştı." Bir anlık sessizlik oldu. İhtiyar Bailey heykeli Marquis'ye geri uzattı. Sonra elini Carabas'a doğru kaldırıp bir timsah kafası gibi açıp kapadı. "Sorun olmadı," dedi çenesini çıkarıp, korkunç bir ifadeyle sırıtarak. "Başka bir başı vardı."

Marquis burnunu çekti, ihtiyar Bailey'nin onunla dalga geçip geçmediğinden emin değildi. Bir kez daha Hayvan heykelini paltosunun içinde kaybetti.

"Bekle," dedi İhtiyar Bailey. Kahverengi çadırının içine girdi ve elinde, Marquis'nin bir önceki görüşmelerinde ona verdiği süslü, gümüş kutuyla geri geldi. Onu Marquis'ye uzattı. "Peki ya bu?" diye sordu. "Bunu geri almaya hazır mısın? Doğrusu, bunun etrafımda olması tüylerimi diken diken ediyor."

Marquis çatının kenarına yürüdü ve iki metre aşağıdaki yan binaya atladı. "Onu geri alırım, ama tüm bunlar sona erince," diye bağırdı. "Umalım ki, onu kullanmak zorunda kalma."

İhtiyar Bailey aşağı eğildi. "Kullanmam gerektiğini nasıl bileceğim?"

"Bileceksin," diye bağırdı Marquis. "Ve sıçanlar onunla ne yapman gerektiğini söyleyecekler." Bunun üzerine binanın yanına geçti ve akaçlarla çıkıntıları tutamaç olarak kullanarak aşağı doğru kaydı.

"Umarım hiç bilmem, tek söyleyeceğim bu," dedi İhtiyar Bailey kendi kendine. Sonra aklına bir şey geldi. "Hey," diye bağırdı geceye ve Şehir'e doğru. "Sakın ayakkabıları ve eldivenleri unutma!"

Duvarlardaki reklamlar dinçlik ve sağlık veren içecekler, trenle deniz kenarına yapılan iki şilinlik günübirlik geziler, kurutulmuş ringa balığı, bıyık şekillendiricisi ve ayakkabı boyası tanıtıyordu. Bunlar yirmilerin sonu ya da otuzların başına ait, dumandan kararmış kalıntılardı. Richard inanmazlıkla onlara bakıyordu. Tamamıyla terk edilmiş bir yere benziyordu: unutulmuş bir yer. “Burası Britanya Müzesi İstasyonu,” diye kabul etti Richard. “Ama... Britanya Müzesi İstasyonu diye bir yer yoktu. Bu tamamen yanlış.”

“1933’te kapatıldı,” dedi Door.

“Ne *tuhaf,”* dedi Richard. Sanki tarihin içinde yürüyüş yapıyordu. Yakındaki tünellerden yankılanan tren seslerini, trenler geçerken ortaya çıkan hava basıncını hissedebiliyordu. “Bunun gibi başka istasyonlar da var mı?”

“Yaklaşık elli tane,” dedi Avcı. “Hepsi açık değil ama. Bizim için bile.”

Peronun kenarındaki gölgelerde bir hareket oldu. “Merhaba,” dedi Door. “Nasılsın?” Dizlerinin üstüne çöktü. Kahverengi bir sıçan aydınlığa çıktı. Door’un elini kokladı.

“Teşekkür ederim!” dedi Door sevinçle. “Ben de *senin* ölmediğine sevindim.”

Richard onlara yanaştı. “Mımm, Door. Sıçana benim adıma bir şey söyleyebilir misin?”

Sıçan başını Richard’a çevirdi. “Bayan Bıyık, eğer anlatman gereken bir şey varsa bunu senin kendinin yapabileceğini söylüyor,” dedi Door.

“Bayan Bıyık mı?”

Door omuz silkti. “Bu kelimesi kelimesine çevirisi,” dedi. “Sıçan dilinde kulağa daha hoş geliyor.”

Richard bundan şüphe etmiyordu. “Mımm. Merhaba... Bayan Bıyık... Bakın, sizin sıçandilli halkınızdan biri vardı, Anaesthesia adında bir kız. Beni pazara götürüyordu. Karanlıkta köprüyü geçiyorduk, ama o karşıya geçmeyi başaramadı.” Sıçan keskin bir *ciyaklamayla* onun lafını kesti. Door, simültane çevirmen gibi, duraksayarak konuşmaya başladı. ”Bayan Bıyık diyor ki... sıçanlar bu kayıptan dolayı seni suçlamıyor. Senin rehberin... mımm... gece tarafından alındı... vergi olarak.”

“Ama...”

Sıçan tekrar ciyakladı. “Bazen geri gelirler...” dedi Door. “Alakanı dikkate almış... ve bunun için teşekkür ediyor.” Sıçan Richard’a başıyla

selam verdi, kara, boncuk gözlerini kırpıştırdı ve yere atlayıp karanlığın içine fırladı. “Sevimli sıçan,” dedi Door. Coşkusu artmış gibiydi, ne de olsa parşömen elindeydi artık. “Şurada, yukarıda,” dedi, bir demir kapı tarafından neredeyse önü kesilmiş kemerli geçidi göstererek.

Ona doğru yürüdüler. Richard metali itti, ama kapı diğer taraftan kilitlenmişti. “Mühürlenmişe benziyor,” dedi. “Özel aletlere ihtiyacımız var.”

Door birden gülümsedi; yüzü aydınlanmış gibi görünüyordu. Bir an için o narin yüzü güzelleşti. “Richard,” dedi. “Benim ailem. Bizler açıcıyız. Bu, bizim Yeteneğimiz. Bak...” Kirli elini uzatıp kapıya dokundu. Uzun bir an hiçbir şey olmadı, sonra kapının diğer yanında yüksek bir çatırtı, kendi taraflarında ise bir *gümbürtü* oldu. Door kapıyı itti, paslı menteşelerden gelen şiddetli bir gıcırtıyla kapı açıldı. Door deri ceketinin yakasını kaldırıp ellerini ceplerine soktu. Avcı fenerini kapı boşluğunun ötesindeki siyahlığa tuttu: yukarıya, karanlığa doğru çıkan taş merdiven sıraları. “Avcı. Sen arkaya geçer misin?” diye sordu Door. “Ben önden gideceğim. Richard da ortadan gelir.”

Door birkaç basamak tırmandı. Avcı olduğu yerde kaldı. *“Hanımım?”* dedi. “Yukarı Londra’ya mı gidiyorsun?”

“Evet,” dedi Door. “Britanya Müzesi’ne gidiyoruz.”

Avcı altdudağını ısırdı. Sonra başını iki yana salladı. “Benim Aşağı Londra’da kalmam gerek,” dedi. Sesi titremişti. Richard Avcı’nın, çabasız yeterlilik ya da bazen hoşgörülü eğlenme dışında, ilk kez bir duygusunu gösterdiğini fark etti.

“Avcı,” dedi Door şaşkına dönmüş bir halde. “Sen benim korumamsın.”

Avcı huzursuz görünüyordu. “Ben Aşağı Londra’da korumanım,” dedi. “Seninle Yukarı Londra’ya gelemem.”

“Ama gelmek zorundasın.”

“Hanımım. Yapamam. Anlayacağını sanıyordum. Marquis biliyor.” Aşağı *Londra’da kaldığın sürece Avcı sana göz kulak olacak,* diye düşündü Richard. *Evet*

“Hayır,” dedi Door, sivri çenesini öne çıkarıp yukarı kaldırdı, tuhaf renkli gözlerini kıstı. “Anlamıyorum. Bu da ne?” diye ekledi küçümser bir şekilde. “Bir tür lanet filan mı?” Avcı duraksadı, dudaklarını yaladı, sonra onaylamasına başını salladı. Sanki toplumsal açıdan utanç verici bir hastalığı olduğunu itiraf ediyormuş gibiydi.

Richard kendi sesinin, “Bak Avcı, aptal olma,” dediğini duydu. Bir an kadının ona vuracağını -ki bu kötü olurdu- ya da ağlamaya başlayacağını -ki bu çok, çok daha kötü olurdu- sandı. Sonra Avcı derin bir nefes aldı ve ölçülü bir tonda, “Aşağı Londra’dayken yanında yürürüm hanımım ve başına gelebilecek her türlü zarardan korurum seni. Ama benden seninle Yukarı Londra’ya gelmemi isteme. Yapamam,” dedi. Kollarını göğsünde kavuşturdu, bacaklarını biraz araladı ve pirinç, bronz ve yanık karamelden dökülmüş, hiçbir yere gitmeyen bir kadın heykeli gibi dikildi.

“Peki,” dedi Door. “Hadi Richard.” Ve basamakları çıkmaya başladı.

“Bak,” dedi Richard; “Neden aşağıda kalmıyoruz? Marquis’yi bulup hep birlikte yola koyulabiliriz ve...” Door, Richard’ın tepesindeki karanlıkta gözden kayboluyordu. Avcı ise merdivenin dibinde dikiliyordu.

“O dönene kadar burada beklemeliyim,” dedi Avcı Richard’a. “Gidebilir ya da kalabilirsin, canın nasıl isterse.”

Richard karanlıkta, elinden geldiğince hızla basamakları tırmandı. Çok geçmeden yukarıda Door’un lambasının ışığını gördü. “Bekle,” dedi soluk soluğa. “Lütfen.” Door durdu ve onun yetişmesini bekledi. Richard ona yetişip de klostrofobi yaratacak kadar küçük bir sahanlıkta yanında dururken bu sefer de Richard’ın soluklanmasını bekledi. “Öylece ilemezsin,” dedi Richard. Door bir şey söylemedi; dudak çizgileri hafifçe daha gerginleşti; çenesi çok hafifçe yukarı kalktı. “O senin koruman,” diye belirtti Richard.

Door bir sonraki merdiveni tırmanmaya başladı. Richard onun peşinden gitti. “Eh, yeterince çabuk geri döneceğiz,” dedi Door. “O zaman beni yeniden korumaya başlar.”

Ortamın havası ağır, nemli ve bunaltıcıydı. Richard, kanarya olmadan, havada tehlike mi olduğunun nasıl bilinebileceğini merak etti ve öyle olmadığını ummakla yetindi. “Sanırım, Marquis biliyordu. Avcı’nın lanetini ya da her neyse onu,” dedi.

“Evet,” dedi Door. “Herhalde biliyordu.”

“O...” diye başladı Richard. “Marquis. Eh, bilirsin, dürüst olmak gerekirse, birazcık üçkâğıtçı biriymiş gibi geliyor bana.”

Door durdu. Basamaklar pürtüklü, tuğla bir duvarda sona eriyordu. “Hı hı,” diye hemfikir oldu. “Sıçanlar nasıl birazcık tüylüyse, o da birazcık üçkâğıtçı.”

“Öyleyse neden ondan yardım istedin? Sana yardım edecek başka biri yok muydu?”

“Bunu daha sonra konuşuruz,” dedi Door. Kont’un ona verdiği parşömeni açtı, kâğıdın üstündeki incecik elyazısına baktı, sonra yeniden kapadı. “Bize bir şey olmayacak,” dedi kesin bir şekilde. “Hepsi bunun içinde. Yalnızca Britanya Müzesi’ne girmemiz gerek. Angelus’u bulunca çıkacağız. Kolay. Bunda hiçbir şey yok. Gözlerini kapa.”

Richard uysal bir şekilde gözlerini kapadı. “Bunda hiçbir şey yok,” diye tekrar etti. “İnsanlar bunu filmlerde söylediğinde, her zaman korkunç bir şey olacak demektir.”

Yüzüne vuran bir esinti hissetti. Kapalı gözkapaklarının ötesindeki karanlığın niteliği değişti. “Ee, ne demek istiyorsun?” diye sordu Door. Aynı şekilde akustik de değişmişti: Daha büyük bir yerdeydiler. “Artık gözlerini açabilirsin.” Richard gözlerini açtı. Varsayımına göre, duvarın diğer yanında, göründüğü kadarıyla ıvır zıvırla dolu bir odadaydılar. Ancak, yalnızca eski ıvır zıvırla dolu bir oda değildi burası: Ivır zıvırın niteliğinde oldukça tuhaf ve özel bir şey vardı. Görkemli, nadir, yabancı ve pahalıydılar; insanın bu tür şeyleri görmeyi bekleyeceği yer... “Biz Britanya Müzesi’nde miyiz?” diye sordu. Door kaşlarını çattı; düşünüyormuş ya da dinliyormuş gibiydi. “Tam olarak değil. Çok yakınındayız. Sanırım burası bir tür depo filan.” Mumdan yapılmış bir mankenin üstündeki eski zamanlardan kalma takım kıyafetin kumaşına dokunmak için uzandı.

“Keşke korumanın yanında kalsaydık,” dedi Richard. Door başını yana eğip ciddi bir şekilde ona baktı. “Peki, neyden korunmaya ihtiyacın var Richard Mayhew?”

“Hiçbir şeyden,” diye itiraf etti Richard. Sonra köşeyi döndüler ve Richard, “Şey... belki onlardan,” dediği anda Door da, “Kahretsin,” dedi. Bay Croup ile Bay Vandemar, onların yürüdükleri koridorun her iki yanındaki kaidelerde duruyorlardı.

Bu ikisi Richard’a, Jessica’nın onu götürmüş olduğu bir çağdaş sanat sergisini korkunç derecede hatırlatıyordu: Hevesli, genç bir sanatçı tüm Sanat Tabuları’nı yıkacağını ilan etmişti ve bu amaçla, yöntemli mezar soygunculuğu kampanyasına girişmiş ve çaldıklarından çıkan en ilginç otuz sonucu cam kutularda sergilemişti. Sanatçının *Çalınmış Kadavra 25 Numara* adlı eseri bir reklam ajansına altı haneli bir meblağa satıldıktan sonra sergi sona ermişti. Çalınmış Kadavra 25 Numara’nın akrabaları

heykelin fotoğrafını Sun gazetesinde görünce, hasılatın paylaşılması ve sanat eserinin adının *Edgar Fospring, 1919-1987, Sevgi Dolu Eş, Baba ve Amca. Huzur içinde Yat Babacığım* şeklinde değiştirilmesi istemiyle hem sanatçıya hem de ajansa dava açmışlardı. Richard cam kutularda sergilenen, kirli takım kıyafetler ve yıpranmış elbiseler içindeki cesetlere dehşetle bakmıştı: Baktığı için kendinden nefret etmiş, ama sırtını dönüp gidememişti.

Bay Croup, ağzına yeniay sıkışmış bir yılan gibi gülümsüyordu ve bu haliyle, 1 numaralıdan 30 numaralıya kadar bütün Çalınmış Kadavralar'a olan benzerliği artıyordu. ”Ne?” dedi gülümseyen Bay Croup. “Bay ‘Ben Çok Zekiyim ve Her Şeyi Bilirim’ Marquis yok mu? ‘Ah, size bahsetmemiş miydim? Tüh! Ben yukarıya çıkamam’ Avcı yok mu?” Dramatik bir etki yaratmak için duraksadı. “Eğer bunlar karanlık bastıktan sonra kaybolmuş, dışarıda tek başına kalmış iki küçük kuzu değilse, beni de griye boyayıp, koca kurt diyebilirsin.”

“Bana da kurt diyebilirsin Bay Croup,” dedi Bay Vandemar yardımseverce,

Bay Croup güçlükle kaidesinden indi. “Yünlü kulaklarınıza benden nazik bir tavsiye küçük kuzucuklar...” Richard çevreye bakındı. Kaçabilecekleri bir yer olmalıydı. Aşağı uzandı, Door'un elini kavradı ve çaresizce etrafa baktı.

“Yo, lütfen. Olduğunuz yerde kalın,” dedi Bay Croup. “Biz sizi öyle seviyoruz. Ve size zarar vermek istemiyoruz.”

“İstiyoruz,” dedi Bay Vandemar.

“Eh, evet Bay Vandemar, madem öyle diyorsun. İkinize de zarar vermek istiyoruz. Size feci zarar vermek istiyoruz. Ancak, şu anda burada olma sebebimiz bu değil. İşleri daha da ilginçleştirmek için buradayız. Anlarsınız ya, işler sıkıcı hale geldiğinde, ortağımla ben huzursuz oluruz ve her ne kadar buna inanmayı zor bulsanız da, neşeli ve latif mizacımızı kaybederiz.”

Bay Vandemar onlara dişlerini göstererek neşeli ve latif mizacını ortaya çıkardı. Bu, Richard'ın şimdiye kadar gördüğü en korkunç şeydi.

“Bizi rahat bırakın,” dedi Door. Sesi net ve sakindi. Richard onun elini sıktı. Eğer o cesur olabiliyorsa, kendisi de olabilirdi. “Eğer ona zarar vermek istiyorsanız,” dedi Richard, “önce beni öldürmek zorundasınız.”

Bay Vandemar bundan gerçekten hoşlanmışa benziyordu. “Tamam,” dedi. “Sağol.”

“Sana da zarar vereceğiz,” dedi Bay Croup.

“Henüz değil ama,” dedi Bay Vandemar.

“Görüyorsunuz ya,” diye açıkladı Bay Croup bozuk tereyağına benzeyen bir sesle, “şu anda sadece sizi endişelendirmek için buradayız.”

Bay Vandemar’ın sesi bir kemik çölünde esen gece yeli gibiydi. “Size acı çektirmek için,” dedi. “Gününüzü mahvetmek için.”

Bay Croup, Bay Vandemar’ın durduğu kaidenin dibine oturdu. “Bugün Kont’un Sarayı’ın ziyaret ettiniz,” dedi, Richard’ın adamın neşeli ve sohbet havasında olduğunu tahmin ettiği bir sesle. “Ee?” dedi Door. Şimdi yavaş yavaş onlardan uzaklaşıyordu.

Bay Croup gülümsedi. “Bunu nasıl bildik? Sizi nerede bulacağımızı nasıl bildik?”

“Sizi ne zaman istersek buluruz,” dedi Bay Vandemar adeta fısıldayarak.

“Satıldın küçük uğurböceği,” dedi Bay Croup Door’a ve, Richard’ın fark ettiği üzere, yalnızca Door’a. “Yuvanda bir hain var. Bir guguk kuşu.”

“Hadi,” dedi Door ve koştu. Richard da onunla birlikte koştu, ıvır zıvırla dolu odanın içinden bir kapıya doğru gidiyorlardı. Door’un dokunuşuyla kapı açıldı.

“Veda et onlara Bay Vandemar,” dedi Bay Croup’un sesi arkalarından.

“Güle güle,” dedi Bay Vandemar.

“Hayır, hayır,” diye düzeltti Bay Croup. “Au *revoir.*” Sonra bir ses çıkardı -bir elli boyunda ve insan etine karşı zaafı olan bir guguk kuşunun çıkarabileceği türden bir *guguk guguk.* Bu sırada Bay Vandemar ise, mizacına sadık kalarak, kurşuna benzeyen kafasını geriye atıp, hayaletsi, vahşi ve çılgın bir kurt gibi uludu.

Dışarıya, gece havasına çıkmışlardı ve Bloomsbury Russell Caddesi’nde koşuyorlardı. Richard kalbinin göğsünden fırlayacağını sandı. Yanlarından büyük, siyah bir araba geçti. Britanya Müzesi siyah boyalı yüksek parmaklıkların diğer tarafındaydı. Gözle görülemeyecek şekilde gizlenmiş ışıklar Victoria tarzı yüksek, beyaz binayı, ön cephedeki devasa sütunları, ön kapıya giden basamakları aydınlatıyordu. Burası, yüzyıllar boyunca yağmalanmış, bulunmuş, kurtarılmış ve hibe edilmiş pek çok dünya hazinesinin deposuydu.

Parmaklıkların oradaki bir giriş kapısına vardılar. Door her iki eliyle birden kapıyı tuttu ve ittirdi. Hiçbir şey olmadı. ”Onun açılmasını sağlayamaz mısın?” diye sordu Richard.

“Ne yapıyormuş gibi görünüyorum?” diye terslendi Door alışılmadık bir aksilikle. Kaldırımın birkaç yüz metre aşağısında, ana kapının oraya büyük arabalar yanaşıyordu, şık kıyafetler içindeki çiftler arabalardan çıkıyor, müzeye giden araba yolunda yürüyorlardı.

“Aşağıda,” dedi Richard. “Ana kapı.”

Door tamam dercesine başını salladı. Arkaya baktı. “O ikisi bizi izlemiyorlar galiba,” dedi. Ve hızla ana girişe yöneldiler.

“Sen iyi misin?” diye sordu Richard. “Demin ne oldu öyle?”

Door kamburunu çıkararak deri ceketine gömüldü. Normalden daha solgun görünüyordu -ki bu gerçekten aşırı solgun olduğu anlamına geliyordu- ve gözlerinin altında kara halkalar vardı. “Yorgunum,” dedi tekdüze bir tonda. “Bugün çok fazla kapı açtım. Her seferinde benden çok şey götürüyor. Kendime gelmem için biraz zamana ihtiyacım var. Bir şeyler yemeye. Toparlarım.”

Girişte bir güvenlik görevlisi vardı. Smokin giymiş düzgün tıraşlı adamların ve tuvalet giymiş güzel kokulu kadınlara göstermek zorunda oldukları desenli davetiyeleri dikkatle kontrol ediyor, sonra listede yer alan isimlerinin yanına işaret koyuyor ve onları içeri alıyordu. Güvenlikçinin yanındaki üniformalı polis gelen misafirleri amansızca inceliyordu. Richard ile Door girişten geçtiler ve kimse onlara dönüp bakmadı. Müze kapısına giden taş basamaklarda bir sıra vardı ve Richard ile Door sıraya girdi. Beyaz saçlı bir adam ve ona eşlik eden, vizon kürk giyme cesaretini göstermiş bir kadın Richard ile Door’un hemen arkasında sıraya girip düzgünce durdular. Richard’ın aklına bir şey geldi. “Bizi görebiliyorlar mı?” diye sordu.

Door arkalarında duran beyefendiye döndü. Gözlerini ona dikti ve, “Merhaba,” dedi.

Adam etrafına bakındı, yüzünde şaşkın bir ifade vardı, sanki dikkatini neyin çekmiş olduğundan emin değildi. Sonra hemen önünde duran Door’u gördü. “Merhaba?..” dedi.

“Ben Door,” dedi adama. “Bu da Richard.”

“Ah...” dedi adam. Sonra ceketinin iç cebini karıştırıp dışarı bir puro kutusu çıkardı ve onları tamamen unuttu. “İşte. Gördün mü?”

“Sanırım,” diye cevap verdi Richard. Sıra müzenin ana girişindeki açık cam kapıya doğru yavaş yavaş ilerlerken, bir süre konuşmadılar. Door, sanki bir şeyden dolayı kendini rahatlatmaya ihtiyacı varmış gibi, parşömenindeki yazıya bakıyordu. Sonra Richard, “Bir hain?” dedi.

“Bizi oyuna getirmeye çalışıyorlardı sadece,” dedi Door. “Bizi doldurmaya *çalışıyorlardı.”*

“Bunu da feci şekilde iyi yapıyorlar,” dedi Richard. O sırada açık kapıdan içeri girdiler ve artık Britanya Müzesi’ndeydiler.

Bay Vandemar açtı, bu yüzden Trafalgar Meydanı’ndan geri yürüdüler.

“Kızı korkut,” diye mırıldandı Bay Croup iğrenerek. “*Kızı korkut.* Ne hale düştük.”

Bay Vandemar bir çöp kutusunda yarım bir marullu-karidesli sandviç bulmuştu; onu nazikçe küçük parçalara ayırıyor ve parçaları önündeki kaldıran taşlarına atıyordu, böylece gecenin geç saatlerinde etrafta olan küçük bir aç güvercin sürüsünü çekiyordu. “Benim fikrimi uygulamalıydık,” dedi Bay Vandemar. “Kız bakmıyorken adamın kafasını koparsaydım, sonra elimi gırtlağına sokup parmaklarımı içinde gezdirseydim kız daha fazla korkardı. Her zaman çığlık atarlar,” dedi sır verir gibi, “gözyuvarları dışarı düşünce.” Sağ eliyle bu işin nasıl olduğunu gösterdi.

Bay Croup bunların hiçbirine kulak asmadı. “Oyunun bu aşamasında böylesine hassas olmak niye?”

“Ben hassas değilim Bay Croup,” dedi Bay Vandemar. “Gözyuvarlarının dışarı düşmesini seviyorum. Röntgenciler ve hayalar.” Daha fazla gri güvercin kurumla yürüyerek oraya geldi ve marulları boş vererek, ekmek ve karidesleri gagalamaya başladı.

“Sen değil,” dedi Bay Croup. “Patrondan bahsediyorum. Kızı öldürün, kızı kaçırın, kızı korkutun. Neden bir karar vermiyor?”

Bay Vandemar, yem olarak kullandığı sandviç bitince güvercin kalabalığına daldı. Güvercinler çırpınarak ve arada da tedirgin bir şekilde kuğurdayarak havalandılar, “İyi yakaladın Bay Vandemar,” dedi Bay Croup onaylayarak. Bay Vandemar’ın elinde şaşkın ve ürkek bir güvercin vardı, güvercin telaşla mırıldanıp kıpırdanıyor ve onun parmaklarını çaresizce gagalıyordu.

Bay Croup acıklı bir şekilde iç çekti. “Eh, her neyse. Kesinlikle güvercinlerin arasına bir kedi soktuk artık,” dedi keyifle. Bay Vandemar

güvercini yüzüne yaklaştırdı. Bir çatırtıyla onun kafasını ısırdı ve çiğnemeye koyuldu.

Güvenlik görevlileri misafirleri, bekleme salonu işlevi görüyormuşa benzeyen bir hole yönlendiriyorlardı. Door görevlileri tamamen göz ardı edip, müze salonlarına yöneldi, Richard da onun peşinden gitti. Eski Mısır salonlarından gçip arka taraftaki birkaç kat merdiveni çıktıktan sonra, dışında 'Erken Dönem İngilizler' yazan bir salona vardılar.

"Bu parşömene göre," dedi Door, "Angelus bu odada bir yerde." Sonra parşömene biraz daha baktı ve salonda dikkatle göz gezdirdi. Suratını buruşturdu. "Cık," diye açıkladı ve yine merdivenden, gelmiş oldukları yoldan aşağı indi. Richard yoğun bir *deja* vu hissine kapılmıştı, sonra bunun neden böylesine tanıdık geldiğini fark etti: Evet, tabii ya, Jessica'yla birlikte olduğu zamanlarda hafta sonlarını böyle geçiriyordu. Bunlar, uzun, çok uzun zaman önce başka birisinin başından geçen şeylermiş gibi gelmeye başlamıştı şimdiden.

"Angelus o salonda değil miydi, öyleyse?" diye sordu Richard.

"Hayır, değildi," dedi Door, Richard'ın soruyu sorarken beklediği cevabın gerektirdiğinden biraz daha şiddetle.

"Ah," dedi Richard. "Sadece merak etmiştim." Bir başka salona girdiler. Richard halüsinasyon görmeye mi başladığım merak etti. "Müziği duyabiliyorum," dedi. Müziği bir yaylı çalgılar dörtlüsü çalıyormuş gibiydi.

"Parti," dedi Door.

Doğru. Birlikte sıraya girdikleri smokin giymiş insanlar. Hayır, Angelus burada da değil gibiydi. Door bir sonraki salona geçti, Richard'a onun peşinden gitti. Daha yararlı olabilmeyi diledi. "Şu Angelus," dedi. "Neye benziyor?"

Bir an, Door'un sırf soru sorduğu için onu paylayacağını sandı. Ama Door durdu, alnını ovaladı. "Burada sadece, onun üstünde bir melek resmi olduğu yazıyor. Bulması o kadar da zor olamaz. Sonuçta," dedi umutla, "üstünde melek olan kaç tane eşya vardır ki burada?"

DOKUZ

Jessica biraz baskı altındaydı. Endişeli, gergin ve sinirliydi. Koleksiyonun kataloğunu çıkarmış, sergiye ev sahipliği yapması için Britanya Müzesi'ni ayarlamış, ana sergi yerinin restorasyonunu organize etmiş, koleksiyonun asılması ve sergilenmesine yardımda bulunmuş, muhteşem açılışa gelecek davetlilerin listesini hazırlamıştı. İyi ki bir erkek arkadaşı yoktu, arkadaşlarına böyle söylemişti. Olsaydı bile, ona ayıracak vakti olmazdı. Yine de, diye düşündü, vakit bulduğunda hafta sonlan galerilere birlikte gideceği birisinin olması iyi olurdu. Oraya birlikte gideceği birisi...

Hayır. Zihninde o yere gitmiyordu. Nasıl parmağını bir cıva damlasının üzerine koyamıyorsa, bunu da aklında mıhlayamazdı ve yeniden sergiye odaklandı. Şu anda bile, son dakikada terslik çıkarabilecek bir sürü şey vardı. Birçok at son engelde düşmüştü. Kendinden fazlasıyla emin birçok general kesin olan zaferin, savaşın son anında yenilgiye dönüştüğünü görmüştü. Jessica hiçbir terslik çıkmamasını sağlayacaktı, o kadar. Yeşil, ipek bir elbise giymişti, omuzları düşük elbisesiyle birliğini sıraya dizen bir general gibiydi ve sabırlı bir şekilde, Bay Stockton yarım saat gecikmemiş gibi davranıyordu.

Birliğinde bir başgarson, bir düzine garson, yemek firmasından üç kadın, bir yaylı çalgılar dörtlüsü, asistanı ve Clarence adında genç bir adam vardı.

İçecek masasını teftiş etti. "Yeterince şampanyamız var mı? Evet?" Başgarson masanın altındaki şampanya kasasını gösterdi. "Peki soda?" Bir başka onaylayan baş sallama. Bir başka kasa. Jessica dudaklarını büzdü. "Peki *normal* su? Kabarcıklar herkesin zevkine uymaz, bilirsiniz." Bol bol normal suları vardı. Güzel.

Yaylı çalgılar dörtlüsü ısınıyordu. Dışarıdaki holden gelen gürültüyü bastıracak kadar yüksek sesle çalmıyorlardı. Gürültünün sahibi, küçük ama varlıklı bir kalabalıktı: vizon kürklü hanımların ve duvarlarda SİGARA İÇMEK YASAKTIR uyarılarına -ya da belki de doktorlarının tavsiyesine- aldırmadan puro içmekte olan erkeklerin mırıltıları; gazetecilerin ve kanepelerin, talaş böreklerinin, bedava şampanyanın kokusunu alıp, çöplenmeye gelen ünlülerin mırıltıları.

Clarence telsiz telefonda birisiyle konuşuyordu; telefon katlanıp açılabilen, ince bir aletti, *Star Trek*'teki iletişim aletleri onun yanında kocaman ve demode kalıyordu. Telefonu kapadı, antenini aşağı itti ve onu Armani takımının Armani cebine koydu, telefon orada şişkinlik bile yapmadı. Rahatlatıcı bir şekilde gülümsedi. "Jessica, Bay Stockton'ın şoförü arabadan aradı. Birkaç dakika daha gecikeceklermiş. Endişelenecek bir şey yok."

"Endişelenecek bir şey yok," diye tekrarladı Jessica. Kıyamet. *Kıyamet.* Tüm organizasyon bir felakete dönüşecekti. Jessica'nın *kendi* felaketi. Masadan bir kadeh şampanya aldı, içti ve boş kadehi şarap garsonuna verdi.

Clarence başını yana eğmiş, holden gelen mırıltının yankısını dinliyordu. Kalabalık *içeri girmek* istiyordu. Saatine baktı, sonra generalini sorgulayan bir albay gibi gözlerini Jessica'ya çevirdi, *ölüm Vadisi'ne mi öyleyse*, şef? "Bay Stockton yolda Clarence," dedi Jessica sakince. "Kendisi etkinlik başlamadan önce özel olarak görmek istedi."

"Dışarı çıkıp kalabalığın nasıl olduğuna bakayım mı?"

"Hayır," dedi Jessica kesin bir şekilde. Sonra aynı kesinlikle, "Evet," dedi. Yiyecek ve içecek hallolmuştu, Jessica yaylı çalgılar dörtlüsüne döndü ve o akşam üçüncü kez, tam olarak ne çalmayı planladıklarını sordu.

Clarence kalabalığı kontrol etmek için çift kanatlı kapıyı açtı. Durum düşündüğünden daha kötüydü: Holde yüzden fazla kişi olmalıydı. Ve onlar sadece kişi değildi. Onlar Zümre'ydi. Bazıları Önemli Şahsiyetler'di.

"Affedersiniz," dedi Sanat Konseyi'nin başkanı. "Davetiyede tam sekizde başlayacağı yazıyor. Ama şu anda saat sekizi yirmi geçiyor."

"Sadece birkaç dakika kaldı," diye güvence verdi Clarence rahat bir şekilde. "Güvenlik ayarlamaları."

Şapkalı bir kadın Clarence'ı sıkıştırdı. Sesi gümbür gümbür, tehditkar ve kesinlikle milletvekillerininki gibi çıkıyordu. "Genç adam," diye bildirdi. "Benim kim olduğumu biliyor musun?"

"Pek değil, hayır," diye yalan söyledi Clarence, oysa hepsinin kim olduğunu biliyordu. "Bekleyin... Burada sizi tanıyan var mı diye bir bakayım." Kapıyı arkasından kapadı. "Jessica? İsyan edecekler."

"Abartma Clarence." Jessica odanın çevresinde yeşil ipekten bir fırtına gibi dolanıyordu; ellerindeki tepside kanepe ya da içecek olan garsonları salonun önemli köşelerinde konumlandırıyor, hoparlör sistemini, platformu, perdeyi ve askı halatı kontrol ediyordu. "Manşetleri şimdiden

görebiliyorum," dedi Clarence hayali bir gazeteyi açarak. "*'Geritol Milyarderleri Müzedeki Kanepeye Hücum Dehşetinde Pazarlamacı Fıstık'ı Ezdi.'*"

Birisi kapıyı çalmaya başladı. Holdeki ses düzeyi yükseliyordu. Birisi oldukça yüksek sesle, "Affedersiniz. Iı. Affedersiniz," diyordu. Başka biri kalabalığa bunun rezillik, düpedüz rezillik olduğunu, buna başka bir şey denemeyeceğini söylüyordu, "idari karar," dedi Clarence aniden. "Onları içeri alıyorum."

Jessica, "Hayır! Eğer bunu yaparsan..." diye bağırdı.

Ama iş işten geçmişti. Kapı açılmıştı ve kalabalık itişe kakışa salona giriyordu. Jessica'nın yüz ifadesi dehşetten, kendinden geçmiş bir keyfe dönüştü. Kapıya doğru parıldadı. "Barones," dedi mutlu bir gülümsemeyle. "Bu akşam küçük sergimize katılabildiğiniz için ne kadar memnun olduğumuzu anlatamam. Bay Stockton elinde olmayan sebeplerden dolayı gecikti, ama kısa sürede burada olacak. Lütfen kanepeden buyrun,.." Clarence baronesin vizon kaplı omzunun üzerinden Jessica'ya neşeyle göz kırptı. Jessica bildiği ne kadar kötü söz varsa hepsini saydırdı içinden. Barones talaş böreklerine doğru yönelir yönelmez, Jessica Clarence'ın yanına gidip, yüzünde bir gülümsemeyle o kötü sözleri fısıldadı.

Richard donakaldı. Bir güvenlik görevlisi onlara doğru geliyordu, el fenerinin ışığı bir o yana bir bu yana parlıyordu. Richard etrafta saklanacak yer aradı.

Çok geç. Bir başka görevli daha, ölü Yunan tanrılarının devasa heykellerinin yanından geçmiş, el fenerini sallaya sallaya onlara doğru geliyordu. "Her şey yolunda mı?" diye bağırdı ilk görevli. Diğer görevli gelmeye devam etti ve tam Richard ile Door'un yanında durdu.

"Sanırım," diye cevap verdi kadın görevli. "Takım kıyafetli birkaç geri zekâlının, Rosetta Taşı'na isimlerinin baş harflerini kazımalarını engellemek zorunda kaldım daha şimdiden. Böyle işlerden nefret ediyorum."

İlk görevli el fenerini doğrudan Richard'ın gözlerine tuttu, sonra ışığı gölgelere doğru kaydırdı. "Sana sürekli söylüyorum," dedi meşru bir peygamberin tatmin dolu keyfiyle, "bu *Kızıl* Ölümün Masfeesi'nin yeni bir versiyonu. Medeniyet kulaklarının dibinde parçalanırken, yozlaşmış seçkinler parti veriyor." Burnunu karıştırdı ve parmağını iyice parlatılmış siyah botunun köselesine sildi.

İkinci görevli iç çekti. “Teşekkürler Gerald. Şimdi görev başına.”

Görevliler salondan çıktı. “Son etkinlikte birinin sandukaya kustuğunu fark etmiştik,” dedi içlerinden biri, ve o sırada kapı arkalarından kapandı.

Yan yana yürüyerek bir sonraki salona geçerlerken, “Eğer Aşağı Londra’nın bir parçasıysan,” dedi Door Richard’a sohbet havasında, “genellikle, senin var olduğunu bile fark etmezler, eğer durup onlarla konuşmazsan. Ve öyle olduğunda da, seni çabucak unuturlar.”

“Ama *ben* seni gördüm,” dedi Richard. Bu konu bir süredir aklını kurcalıyordu.

“Biliyorum,” dedi Door. “Tuhaf değil mi?”

“Her şey tuhaf,” dedi Richard içtenlikle. Yaylıların müziği gitgide yükseliyordu. Kaygı dalgaları Yukarı Londra’da -bu iki evreni bağdaştırmak zorunda kaldığı yerde- bir şekilde daha berbattı. En azından aşağıda, bir uyurgezer gibi bir ayağını diğerinin önüne koyarak, düşlerdeki gibi ilerleyebiliyordu.

“Angelus oranın sonunda,” diye bildirdi Door Richard’ın derin düşüncelerini bölerek. Müziğin geldiği yönü işaret ediyordu.

“Nereden biliyorsun?”

“Biliyorum,” dedi son derece emin bir şekilde. “Hadi.” Karanlığın içinden aydırdık bir koridora çıktılar. Koridorun karşısında kocaman bir levha vardı ve üstünde şöyle yazıyordu:

İNGİLTERE’DEKİ MELEKLER

BRİTANYA MÜZESİ’NDE BİR SERGİ

Stocktons PLC’nin katkılarıyla

Koridorun karşı tarafına geçip açık kapıdan içeriye, partinin devam etmekte olduğu geniş bir salona girdiler.

Bir yaylı çalgılar dörtlüsü müzik çalıyor, birkaç garson bir salon dolusu iyi giyimli insana yiyecek ve içecek servisi yapıyordu. Salonun bir köşesinde, yüksek bir perdenin yanında, üstünde platform olan küçük bir sahne vardı.

Salonun tamamı meleklerle doluydu.

Ufak kaidelerin üstünde melek heykelleri vardı. Duvarlarda melek resimleri vardı. Melek freskleri vardı. Kocaman melekler ile ufak melekler, ciddi melekler ile sevimli melekler, kanatlı ve haleli melekler ile ne kanadı ne de halesi olan melekler, savaşçı melekler ile barışçı melekler vardı. Modern melekler ve klasik melekler vardı. Her boyut ve şekilde yüzlerce

melek vardı. Batılı melekler, Ortadoğulu melekler, Doğulu melekler. Michelangelo'nun melekleri. Joel Peter Witkin'in melekleri, Picasso'nun melekleri, Warhol'un melekleri. Bay Stockton'ın melek koleksiyonu işe yaramayacak kadar rastgele, ama eklektikliği açısından kesinlikle etkileyiciydi *(Time Out)*.

"Sence," dedi Richard, "burada üstünde melek olan bir şeyi aramanın samanlıkta iğne aramak gibi olacağını söylersem mızmızlık... Aman Tanrım, bu Jessica." Richard kanının çekildiğini hissetti. Şimdiye kadar bunun sadece bir mecaz olduğunu düşünmüştü. Gerçek hayatta bunun sahiden olabileceği aklının ucundan geçmemişti.

"Tanıdığın biri mi?" diye sordu Door. Richard başını salladı. "O benim. Şey. Biz evlenecektik. Birkaç yıldır birlikteydik. Seni bulduğumda yanımda o vardı. Şeydeki. O mesajı bırakan oydu. Telesekreterdeki." Salonun karşısını işaret etti: Jessica, Sör Andrew Lloyd Webber, Bob Geldof ve Saatchi kardeşlerden birine benzeyen gözlüklü bir beyefendiyle neşeli bir şekilde sohbet ediyordu. Birkaç dakikada bir saatini kontrol ediyor ve kapıya doğru bakıyordu.

"Bu o mu?" dedi Door kadını hatırlayarak. Sonra, Richard'ın önem verdiği biri hakkında hoş bir şeyler söylemesi gerektiğini açıkça hissederek, "Eh, o çok..." deyip duraksadı ve düşündükten sonra, "... temiz," diye ekledi.

Richard salonun karşısına bakıyordu. "Acaba... burada olmamıza bozulur mu?"

"Sanmam," dedi Door. "Açıkçası, gidip onunla konuşmak gibi aptalca bir şey yapmadığın müddetçe, muhtemelen seni fark etmeyecektir bile." Sonra daha şevkle, "Yemek!" dedi. Kendisine oldukça bol gelen bir deri ceket giymiş, burnunda is lekesi olan küçük bir kıza benziyordu ve bir süredir doğru dürüst yemek yememiş gibi kanepelere yumuldu. Muazzam miktardaki yiyeceği hemen ağzına tıktı ve çiğneyip yuttu, bir yandan da daha kıymetli olan sandviçleri kâğıt mendillere sarıp ceplerine koydu. Sonra, tavuk butları, kavun dilimleri, mantarlı talaş börekleri, havyarlı börekler ve küçük geyik sosisleriyle tepeleme doldurduğu kâğıt tabakla salonda gezinmeye başladı, her bir melek eserini dikkatle inceliyordu.

Richard da bir elinde krem peynirli-rezeneli sandviç, diğerinde taze sıkılmış portakal suyu bardağıyla onun peşine takıldı.

Jessica oldukça şaşırmıştı. Richard'ı fark etmişti, hemen ardından da Door'u görmüştü. O ikisinde tanıdık bir şeyler vardı: Bu, boğazında oluşan bir gıcık gibiydi, bir türlü kurtulamadığı, son derece rahatsız edici bir şey.

Jessica annesinin bir zamanlar ona anlattığı bir şeyi hatırladı. Annesi bir akşam tüm hayatı boyunca tanıyageldiği -birlikte okula gittiği, mahalle heyetinde çalıştığı- bir kadınla karşılaşmıştı. Partide karşılaştıklarında, kadının yayın sektöründe çalışan Eric adında bir kocası ve Binbaşı adında bir *golden retriever*'ı olduğunu bilmesine rağmen, onun adını hatırlayamadığını fark etmişti birden. Bu durum Jessica'nın annesinin canını epey sıkmıştı.

O ikisi Jessica'nın dikkatini dağıtıyordu. "Onlar kim?" diye sordu Clarence'a.

"Onlar mı? Şey, *adam* Vogue'un yeni editörü, kadın da New *York Times*'ın sanat muhabiri. Onların arasındaki de Kate Moss sanırım..."

"Hayır, onlar değil," dedi Jessica. *"Onlar.* Oradakiler."

Clarence, onun gösterdiği yere baktı. Hımm? Ah. Şunlar. Onları daha önce nasıl olup da görememişti, buna anlam veremedi. Yaşlılık, diye düşündü; yakında yirmi üçüne basacaktı. "Gazeteciler?" dedi ikna edici olmaktan uzak bir şekilde. "Moda sapkınlarına epey benziyorlar. *Grunge* tarzı? Lütfen. *The Face'i* davet ettiğimi biliyorum..."

"O adamı *tanıyorum,*" dedi Jessica sinirli sinirli. Sonra Bay Stockton'ın şoförü Holbom'dan arayıp, Britanya Müzesi'ne varmak üzere olduklarını söyledi. Bunun üzerine Richard, tıpkı parmaklarından süzülüp giden cıva gibi aklında çıktı.

"Bir şey görebildin mi?" diye sordu Richard.

Door başını iki yana salladı ve hızla çiğnenmiş bir ağız dolusu tavuk budunu yuttu. "Trafalgar Meydanı'nda 'Güvercini Bul' oynamak gibi," dedi. "Angelus gibisi *yokmuş.* Kâğıtta onu gördüğümde tanıyacağım yazıyor." Melekleri incelemeye devam ederek yürümeye başladı, Endüstri Devi'ni, Muhalefet Lideri'ni, Güney İngiltere'deki En Pahalı Telekız'ı iterek ilerledi. Richard arkaya döndü ve Jessica'yla yüz yüze geldi. Jessica'nın saçları tepesinde toplanmıştı, yüzü kestane rengi buklelerle çevrelenmişti. Çok güzeldi. Richard'a gülümsüyordu; bunu yaptıran gülümsemeydi. "Merhaba Jessica," dedi. "Nasılsın?"

“Merhaba. İnanmayacaksınız,” dedi Jessica, “ama asistanım gazetenizi not düşmemiş, Bay ee.”

“Gazete mi?” dedi Richard.

“Gazete mi dedim?” dedi Jessica çınlayan, sevimli ve fazlasıyla mütevazı bir kahkahayla. “Dergi... televizyon. Medyadansınız değil mi?”

“Çok iyi görünüyorsun Jessica,” dedi Richard.

“Demek adımı biliyorsunuz,” dedi Jessica çapkınca gülümseyerek.

“Adın Jessica Bartram. Stocktons’ta pazarlama müdürüsün. Yirmi altı yaşındasın. Doğum günün 23 Nisan. Aşırı ihtirasın eşiğindeyken Monkees’in I’m a Believer’ şarkısını mırıldanırsın...”

Jessica artık gülümsemiyordu. “Bu bir tür şaka mı?” diye sordu soğukça.

“Ah, son on sekiz aydır nişanlıydık,” dedi Richard.

Jessica gergin bir şekilde gülümsedi. Belki de bu gerçekten bir tür şakaydı: başka herkes anlamışa benzerken kendisinin asla anlayamadığı türden. “On sekiz aydır birisiyle nişanlı olsaydım bunu bilirdim herhalde Bay ee,” dedi Jessica.

“Mayhew,” dedi Richard yardımseverce. “Richard Mayhew. Beni terk ettin, ve ben artık yokum.”

Jessica aceleyle, salona doğru elini salladı. “Orada kal,” diye bağırdı çaresizce ve geri geri gitmeye başladı.

“*I’m a believer*,” diye şarkı söyledi Richard neşeyle, *“I couldn’t leave her if I tried.*[11]

Jessica oradan geçen garsonun tepsisinden bir kadeh şampanya kaptı ve bir dikişte içti. Salonun uzak ucunda Bay Stockton’ın şoförünü gördü ve Bay Stockton’ın şoförünün orada da...

Kapıya doğru ilerlemeye başladı. “Ee, o adam kimdi?” diye sordu Clarence, Jessica’nın yanından giderken.

“Kim?”

“Senin gizemli adam.”

“Bilmiyorum,” diye itiraf etti Jessica. Sonra, “Bak, belki de güvenliği çağırmalısın,” dedi.

“Tamam da. Neden?”

“Sadece... sadece güvenliği getir,” dedi, o anda Bay Arnold Stockton salona girdi ve diğer her şey Jessica’nın aklından uçup gitti.

Stockton gösterişli bir adamdı ve pahalıydı, William Hogarth'ın karikatürlerindeki koca göbekli, kat kat gerdanlı ve geniş mideli adamlara benziyordu. Yaşı altmışın üstündeydi. Gri-gümüş renkteki saçlarını özellikle epey uzatmıştı, çünkü bu kadar uzun bir saç insanları rahatsız ediyordu ve Bay Stockton insanları rahatsız etmekten hoşlanırdı. Arnold Stockton'la karşılaştırıldığında, Rupert Murdoch gölgede kalan küçük bir adam, merhum Robert Maxwell ise kıyıya vurmuş bir balinaydı. Arnold Stockton bir pitbuldu, ki karikatüristler de çoğunlukla onu öyle resmederlerdi. Stockton her şeyin birazına sahipti: uydular, gazeteler, plak şirketleri, eğlence parkları, kitaplar, dergiler, çizgi romanlar, televizyonlar, film şirketleri.

"Konuşmayı şimdi yapacağım," dedi Bay Stockton Jessica'ya. "Sonra basıp gideceğim. Biraz vakit geçtikten sonra, şu doldurulmuş şeyleri giymiş tipler ortalarda yokken geri gelirim.

"Tamam," dedi Jessica. "Evet. Şimdi konuşma. Tabii ki."

Ve Stockton'ı küçük sahnenin üstüne, platforma çıkardı. Sessizliği sağlamak için tırnağıyla cama vurdu. Kimse onu duymadı, bunun üzerine, "Affedersiniz," dedi mikrofona. Bu sefer konuşmalar kesildi. "Bayanlar ve baylar. Onur konuklarımız. Hepiniz Britanya Müzesi'ne," dedi, "Stockton sponsorluğundaki İngiltere'deki Melekler' sergisine hoşgeldiniz. Sizlere tüm bunların arkasındaki baş yöneticimiz ve yönetim kurulu başkanımız Bay Arnold Stockton! takdim etmek istiyorum." Misafirler alkışladı; hiçbirinin melek koleksiyonunu kimin toplamış olduğuna ya da, aynı şekilde, şampanyalara parasını kimin ödemiş olduğuna dair en ufak kuşkusu yoktu.

Bay Stockton boğazını temizledi. "Tamam," dedi. "Çok uzun sürmeyecek. Küçük bir çocukken, cumartesi günleri Britanya Müzesi'ne gelirdim, çünkü giriş bedavaydı ve bizim fazla paramız yoktu. Müzenin büyük basamaklarından çıkar, arkadan dolanarak bu salona iner ve bu meleğe bakardım. Sanki o benim ne düşündüğümü biliyormuş gibiydi."

O anda Clarence yanında birkaç güvenlik görevlisiyle salona geri geldi. Bay Stockton'ın konuşmasını dinlemek üzere durmuş olan Richard'ı gösterdi. Door hâlâ eserleri inceliyordu. "Hayır, *o adam,"* diye fısıldıyordu Clarence görevlilere. "Hayır, bakın, şurada. Evet? O."

"Her neyse. Tıpkı her şey gibi, onunla da ilgilenilmedi," diye devam etti Bay Stockton, "bozuldu, modern zamanların gerilimi ve baskısı altında

dağıldı. Çürüdü. Yıprandı. Eh, bok gibi paraya mal oldu," söylediği şeyin anlaşılmasını bekleyerek duraksadı -eğer o, Arnold Stockton, bok gibi olduğunu düşünüyorsa kesinlikle bok gibiydi- "ve bir düzine zanaatkar onu restore etmek ve onarmak için oldukça fazla zaman harcadı. Buranın ardından, sergi Amerika'ya gidecek, sonra da tüm dünyayı dolaşacak. Böylelikle, belki bu sergi, bir başka meteliksiz, küçük veledi etkiler ve o da kendi iletişim imparatorluğunu kurmak için adım atar."

Stockton etrafa bakındı. Jessica'ya dönerek, "Şimdi ne yapacağım?" diye mırıldandı. Jessica perdenin yan tarafındaki askı halatı işaret etti. Bay Stockton halatı çekti. Perde dalgalanarak açıldı ve ortaya eski bir kapı çıktı.

Clarence'ın köşesinde yine telaşlı, küçük bir hareketlilik oldu. "Hayır. O," dedi Clarence. "Tanrı aşkına. Kör müsünüz?" Kapı bir zamanlar bir katedrale aitmiş gibi görünüyordu, iki adam yüksekliğinde ve bir midillinin geçebileceği genişlikteydi. Kapının ahşabına oyulmuş, kırmızı, beyaz ve altın rengi varaklı olağanüstü bir melek vardı. Dünyaya boş ve köhne gözlerle bakıyordu. Misafirler etkilenmiş bir şekilde nefeslerini tuttular, sonra alkışlamaya başladılar.

"Angelus." Door Richard'ın kolunu çekiştirdi. "Bu o! Richard hadi," deyip sahneye doğru koştu.

"Affedersiniz bayım," dedi bir görevli Richard'a. "Davetiyenizi görebilir miyiz?" dedi bir başkası ve Richard'ı kolundan sıkıca ama seviyeli bir şekilde tuttu. "Ve kimliğiniz var mı?"

"Hayır," dedi Richard.

Door sahneye çıkmıştı. Richard kolunu hızla çekip kurtarmak ve görevlilerin kendisini unutacağını umarak, onu takip etmek istedi. Ama unutmadılar: Madem bir kere onların ilgisini çekmişti, artık ona herhangi bir pejmürde, yıkanmamış, az çok tıraşsız bir kaçak misafire nasıl davranabilirlerse öyle davranacaklardı. Richard'ı tutan görevli onun kolunu daha da sıkarak, "Demek hiçbiri yok," diye mırıldandı.

Door sahnede duraksadı, görevlilerin Richard'ı bırakmasını nasıl sağlayacağını düşünüyordu. Sonra aklına gelen tek şeyi yaptı. Mikrofona gitti, parmak uçlarında yükseldi ve elinden geldiğince yüksek sesle çığlık attı. Olağanüstü bir çığlığı vardı: Kafanızın içine, hiçbir yapay destek olmaksızın giriyordu, ucuna kemik testeresi eklenmiş yeni bir elektrikli matkap gibiydi. Ve güçlendirilmişti... Adeta doğaüstüydü.

Bir kadın garson tepsisini düşürdü. Başlar döndü. Eller kulakları kapadı. Tüm konuşmalar kesildi. İnsanlar afallamış bir halde ve dehşet içinde sahneye bakıyordu. Richard kaçmaya çalıştı. "Üzgünüm," dedi sersemlemiş görevliye, kolunu adamın elinden kurtarırken, ve oradan tüydü. "Yanlış Londra." Sahneye ulaştı ve Door'un uzattığı sol elini yakaladı. Door'un sağ eli Angelus'a,. devasa katedral kapısına dokundu. Ona dokundu ve *açtı*.

Bu sefer hiç kimse içki düşürmedi. Donakalmışlardı, son derece kendinden geçmiş -ve geçici olarak körleşmiş- bir halde bakıyorlardı. Angelus açılmış ve kapının arkasından gelen ışık parlayarak salonu doldurmuştu. O anda insanlar gözlerini kapadılar ve sonra tereddütle yeniden açarak öylece baktılar. Sanki salonda havai fişekler patlatılmıştı. Kıvılcım sıçratan, pis kokan o tuhaf, yerlerde sürünen kapalı mekân havai fişekleri gibi değildiler, ne de arka bahçede patlatılan türdendiler. Havayolları için potansiyel tehdit oluşturacak kadar yükseğe atılabilen büyük havai fişekler gibiydiler: Disney World'de günü kapayan türden, ya da Pink Floyd konserlerinde itfaiye şeflerinin başını ağrıtan türden havai fişekler. Bu saf bir sihir anıydı.

İzleyiciler baktılar, kendilerinden geçtiler ve hayrete düştüler. Duyulan tek şey, insanların havai fişekleri izlerken çıkardığı, şaşkınlıktan kaynaklanan iniltiye benzeyen hafif bir nefes sesiydi: korkuyla karışık hayretin sesi. Sonra kirli, genç bir adam ve büyük deri ceket giymiş pis suratlı bir kız ışık gösterisinin içine yürüyüp kayboldular. Kapı arkalarından kapandı. Işık gösterisi sona erdi.

Ve her şey yeniden normale döndü. Misafirler, güvenlik görevlileri, garsonlar gözlerini kırpıştırdılar, başlarını iki yana salladılar ve tamamen deneyimlerinin dışındaki bir şeyin üstesinden gelerek, o şeyin adeta hiç gerçekleşmemiş olduğu konusunda, bir şekilde, tek kelime etmeden anlaştılar. Yaylı çalgılar dörtlüsü bir kez daha çalmaya başladı.

Bay Stockton oradan uzaklaşırken çeşitli tanıdıklara nezaketsiz bir şekilde başını salladı. Jessica Clarence'a doğru yürüdü. "Görevlilerin ne işi var burada?" diye sordu sessizce. Söz konusu görevliler misafirlerin arasında duruyor, kendilerinin orada ne yaptığından emin değilmiş gibi etrafa bakınıyorlardı. Clarence görevlilerin orada ne yaptığını açıklamaya başladı, ama sonra bununla ilgili hiçbir fikri olmadığını fark etti. "Ben hallederim," dedi Clarence işgüzar bir şekilde.

Jessica tamam dercesine başını salladı. Partisine baktı ve lütufkar bir şekilde gülümsedi. Her şey gayet iyi gidiyordu.

Richard ile Door ışığın içine yürüdüler. Sonra karanlık ve soğuk geldi; Richard kendisini neredeyse kör etmiş ışığın retinasında bıraktığı ardıl görüntüye doğru gözlerini kırpıştırıyordu: Bir dizi hayaletsi turuncu-yeşil benek yavaşça soldu ve gözleri o benekleri çevreleyen karanlığa alıştı.

Taştan oyulmuş, kocaman bir salondaydılar. Siyah ve paslı demir sütunlar, belki kilometrelerce yukarıdaki karanlıkta gözden kaybolmuş çatıyı tutuyordu. Richard bir yerden gelen hafif su şıpırtısını işitiyordu: belki bir fıskiye ya da bir pınar. Door hâlâ onun elini sıkıca tutuyordu. Uzakta, minik bir alev titredi ve alazlandı. Sonra bir başkası, sonra da bir başkası: Richard bunların titreşerek alev alan bir sürü mum olduğunu fark etti. Sade bir beyaz cübbe giymiş, uzun bir şekil mumların arasından geçerek onlara doğru geliyordu.

Şekil yavaş hareket ediyormuş gibiydi, ama çok hızlı yürüyor olmalıydı, çünkü sadece saniyeler sonra yanlarında durdu. Altın rengi saçları ve solgun bir yüzü vardı. Richard'dan fazla uzun değildi, ama Richard'ın kendisini küçük bir çocuk gibi hissetmesine neden oldu. Erkek değildi; kadın değildi. Çok güzeldi. Sesi huzur vericiydi. "Leydi Door, değil mi?" dedi.

"Evet," diye cevap verdi Door.

Yumuşak bir gülümseme. Adeta alçakgönüllü bir şekilde, başını Door'a salladı. "Nihayet sen ve refakatçinle tanıştığım için onur duydum. Ben Melek Islington." Gözleri berrak ve iriydi. Cübbesi, Richard'ın başta düşündüğü gibi, beyaz değildi: Işıktan dokunmuşa benziyordu.

Richard meleklere inanmazdı, hiç inanmamıştı. Eğer şimdi inanmaya başlarsa lanet olsundu ona. Yine de, doğrudan size bakıp adınızı söylemediği müddetçe bir şeye inanmamak daha kolaydı. "Richard Mayhew," dedi. "Sen de mekânıma hoşgeldin." Sırtını döndü. "Lütfen, beni izleyin."

Richard ile Door mağaraların içinde meleği takip ettiler. Mumlar onların arkasından kendi kendine söndü.

Marquis de Carabas boş hastanede uzun adımlarla yürüyordu, cam kırıkları ve eski şırıngalar küt burunlu, siyah, motosikletçi çizmelerinin

altında çıtırdıyordu. Bir arka merdivene giden çift kanatlı bir kapıdan geçti. Merdivenden inerek hastanenin bodrumuna girdi.

Binanın altındaki odalarda, çürümekte olan çöp yığınlarının çevresinden titizlikle dolanarak ilerledi. Duşları, tuvaletleri geçti, eski bir demir merdivenden inip ıslak, bataklık gibi bir yerden ilerledi. Sonra yarı çürümüş ahşap bir kapıyı açtı ve içeri girdi. Kendini bulduğu odada göz gezdirdi; abartılı bir küçümsemeyle, yarısı yenmiş yavru kediyi ve jilet yığınını inceledi. Ardından, bir sandalyenin üstündeki döküntüleri kaldırdı ve bodrumun rutubetinde rahatça, gösterişli bir şekilde oturdu.

En sonunda bodrum kapısı açıldı ve içeri birileri girdi.

Marquis de Carabas gözlerini açıp esnedi. Sonra Bay Croup ile Bay Vandemar'a kocaman bir gülümseme çaktı. "Merhaba çocuklar," dedi Carabas. "Sizinle karşılıklı konuşma vaktinin geldiğini düşünmüştüm."

ON

“Şarap içer misiniz?” diye sordu melek.

Richard başını salladı.

“Bir seferinde azıcık içmiştim,” dedi Door duraksayarak. “Babam. O. Akşam yemeğinde. Şaraptan tatmamıza izin vermişti.”

Melek Islington şişeyi kaldırdı: Bir çeşit şarap sürahisine benziyordu. Richard şişenin camdan olup olmadığını merak etti; mum ışığını oldukça tuhaf bir şekilde kırıp yansıtıyordu. Belki bir tür kristalden ya da kocaman bir elmastan yapılmıştı. Hattâ, içindeki şarabın sanki ışıktanmışçasına parlıyormuş gibi görünmesine neden oluyordu.

Melek sürahinin kapağını kaldırdı ve içindeki sıvıdan bir şarap kadehine azıcık döktü. Beyaz şaraptı, ama Richard’ın şimdiye kadar gördüklerine benzemiyordu. Şarap, tıpkı yüzme havuzuna vuran güneş ışınları gibi, mağaranın duvarlarına ışık saçtı.

Door ile Richard çağların etkisiyle kararmış ahşap bir masanın çevresindeki kocaman sandalyelere oturdular, ağızlarından tek kelime çıkmıyordu. “Bu şarap,” dedi Islington, “türünün son örneğidir. Atalarımdan biri tarafından bana bir düzine şişe verilmişti.”

Kadehi Door’a uzattı ve bir başka kadehe parlayan şaraptan az miktarda döktü. Bunu, dini tören gerçekleştiren bir rahip gibi, büyük bir saygıyla, neredeyse sevgiyle yapıyordu. “Bir karşılama hediyesiydi. Bu, ah, otuz bin, kırk bin yıl önceydi. Her halükarda epeyce uzun bir zaman önce.” Şarap kadehini Richard’a uzattı. “Saklamam gereken bir şeyi israf ettiğim için beni suçluyor olabilirsiniz,” dedi. “Ancak çok nadiren misafirlerim olur. Ve buralarda hayat zorludur.”

“Angelus...” diye mırıldandı Door.

“Buraya Angelus yoluyla geldiniz, evet. Ancak o yol her bir yolcu için tek bir kez işe yarar.” Melek kadehini yükseğe kaldırdı ve ışığa baktı. “Dikkatle için,” diye tavsiyede bulundu. “Çok kuvvetlidir.” Richard ile Door’un arasına oturdu. “Birisi onu tattığında,” dedi efkarla, “o kişinin aslında mazide kalmış günlerin güneş ışığını tattığını düşünmek hoşuma gider.” Kadehini kaldırdı. “Evvelki ihtişamların şerefine.”

“Evvelki ihtişamlara,” dedi Richard ile Door hep bir ağızdan. Hemen ardından dikkatle şarabı tattılar, ama içerek değil yudumlayarak.

“İnanılmaz,” dedi Door.

“Gerçekten öyle,” dedi Richard. “Açıkta kalmış eski şaraplar sirkeye döner sanıyordum.”

Melek başını iki yana salladı. “Bu değil. Her şey üzümün çeşidi ve yetiştiği yere bağlıdır. Bu üzüm çeşidi, heyhat, üzüm bağı dalgaların altında kaldığında yok oldu.”

“Büyüleyici,” dedi Door sıvı ışığı yudumlarken. “Daha önce hiç böyle bir şey tatmamıştım.”

“Ve bir daha da tatmayacaksın,” dedi Islington. “Atlantis’ten çıkan başka şarap kalmadı.”

Richard’ın içindeki küçük, makul bir ses asla Atlantis diye bir yerin olmadığım söyledi ve Richard bundan cesaret alarak melek diye bir şey olmadığını, dahası, son birkaç günkü deneyimlerinin çoğunun imkânsız olduğunu belirtecek oldu. Richard sesi duymazdan geldi. İçgüdülerine güvenmeyi ve son zamanlarda gördüğü ve yaşadığı şeylerin en basit, en olası açıklamalarının -her ne kadar olasılık dışı görünseler de- kendisine sunulanlar olduğunu zar zor öğreniyordu. Ağzını açtı ve bir kez daha şaraptan tattı. Şarap onu *mutlu* ediyordu. Kocaman, altın sarısı bir güneşin yükseklerde asılı olduğu gökyüzünün şimdiye kadar gördüklerinden daha engin ve daha mavi olduğunu; her şeyin, tanıyageldiği dünyadan daha basit, *daha genç* olduğunu düşündürtüyordu ona.

Sol taraflarında bir şelale vardı; berrak su taşlardan aşağı akıyor ve taş havuzun içinde toplanıyordu. Sağ taraflarında, iki demir sütunun arasında bir kapı duruyordu: Kapı hemen hemen siyah bir metal çerçevesi olan cilalı çakmaktaşından yapılmıştı.

“Gerçekten de bir melek olduğunuzu mu iddia ediyorsunuz?” diye sordu Richard. “Yani, Tanrı’yla filan gerçekten tanıştınız mı?”

Islington gülümsedi. “Hiçbir şey iddia etmiyorum Richard,” dedi. “Ama ben bir meleğim.”

“Bizi onurlandırdınız,” dedi Door.

“Hayır. Asıl siz buraya gelerek beni onurlandırdınız. Baban iyi biriydi Door ve benim arkadaşımdı. Onun ölümüne derinden üzüldüm.”

“O... günlüğünde... size gelmem gerektiğini söylüyordu. Size güvenebileceğimi.”

“O güvene layık olabileceğimi umut edebilirim sadece.” Melek şarabını yudumladı. “Aşağı Londra önem verdiğim ikinci şehirdir, ilki dalgaların

altına gömüldü ve bunu önlemek için yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Acının ve de kaybın ne olduğunu bilirim. Seni anlayabiliyorum. Ne bilmek istiyorsun?”

Door duraksadı. “Ailem... Croup ile Vandemar tarafından katledildi. Ama... bu emri kim verdi? Ben... ben bunun *nedenini* bilmek istiyorum.”

Melek başını salladı. “Pek çok sır bana ulaşır,” dedi. “Pek çok söylenti, yarım doğrular ve yankılar.” Sonra Richard’a döndü. “Peki sen? Sen ne istiyorsun Richard Mayhew?”

Richard omuzlarını silkti. “Hayatımı geri istiyorum. Ve dairemi. Bir de işimi.”

“Bu gerçekleşebilir,” dedi melek.

“Ya. Ne demezsin,” dedi Richard düz bir şekilde.

“Benden şüphen mi var Richard Mayhew?” diye sordu Melek Islington.

Richard onun gözlerinin içine baktı. Işıltılı gri renkte, evren kadar yaşlı, on milyonlarca yıl önce yıldız tozundan oluşmuş galaksileri görmüş gözlerdi bunlar; Richard başını iki yana salladı. Islington hafifçe gülümsedi ona. “Kolay olmayacak. Sen ve refakatçilerin oldukça büyük zorluklarla karşılaşacaksınız, hem görev sırasında hem de dönüşte. Ama her şeyi öğrenebileceğimiz bir yolumuz olabilir: bütün sorunlarımızın anahtarı.”

Ayağa kalkıp küçük bir taş rafa yürüdü ve rafın üzerinde olan pek çok heykelcikten birini aldı. Bir tür hayvanı betimleyen, siyah volkan camından küçük bir heykeldi. Melek onu Door’a uzattı. “Bu, yolculuğunuzun son aşamasında sizin bana güven içinde gelmenizi sağlayacak,” dedi. “Gerisi size kalmış.”

“Ne yapmamızı istiyorsunuz?” diye sordu Richard.

“Kara Keşişler bir anahtarın koruyucusudur,” dedi. “O anahtarı bana getirin.”

“Siz onu ailemi katlettirenin kim olduğunu bulmak için kullanabilirsiniz, öyle mi?” diye sordu Door.

“Umarım,” dedi melek. Richard şarabını bitirdi. Şarabın, içinde dolaşarak kendisini ısıttığını hissediyordu. Başını aşağı çevirip ellerine baksa, onların içinde şarabın ışıldadığını göreceği gibisinden tuhaf bir hisse kapıldı. Sanki Richard’ın kendisi ışıktan yapılmış gibi...

“İyi şanslar,” diye fısıldadı Melek Islington. Kayıp bir ormanda uğuldayan rüzgar gibi ya da güçlü kanatların çırpınması gibi bir hışırtı geldi.

Richard ile Door Britanya Müzesi'ndeki salonun zemininde oturmuş, katedral kapısının üstüne oyulmuş melek resmine bakıyorlardı. Salon karanlık ve boştu. Parti uzun süre önce sona ermişti. Dışarıdaki gökyüzü aydınlanıyordu. Richard ayağa kalkıp aşağı eğildi ve Door'un kalkmasına yardım etti.

"Kara Keşişler[12] mi?" diye sordu. Door başını salladı.

Richard Londra Şehri'ndeyken Blackfriars Köprüsü'nü defalarca aşmış, sık sık Blackfriars İstasyonu'ndan geçmişti, ama artık hiçbir varsayımda bulunmamayı öğrenmişti. "Mekân değil, insan."

Richard Angelus'a yürüdü. Parmağını onun boyadan cübbesinde gezdirdi. "Sence bunu gerçekten yapabilir mi? Hayatımı geri verebilir mi bana?"

"Daha önce böyle bir şeyi hiç duymamıştım. Ama bize yalan söylediğini sanmıyorum. O bir melek."

Door elini açtı ve Hayvan heykeline baktı. "Babamda da bunlardan biri vardı," dedi hüzünle. Heykeli kahverengi deri ceketinin ceplerinden birine koydu.

"Eh," dedi Richard. "Anahtarı burada boş boş dolanarak geri alamayacağız, değil mi?" Müzenin boş koridorlarında yürüdüler.

"Ee, bu anahtar hakkında ne biliyorsun madem?" diye sordu Richard.

"Hiçbir şey," dedi Door. Müzenin ana kapısına varmışlardı. "Kara Keşişler'i duymuştum, ama onlarla hiç işim olmadı." Parmaklarını iyice kilitlenmiş bir cam kapıya bastırdı ve dokunuşuyla birlikte kapı açıldı.

"Bir grup keşiş..." dedi Richard dalgın dalgın. "Bahse girerim, onlara bunun bir melek, gerçek bir melek için olduğunu söylersek, bize kutsal anahtarı verirler -ve yanında da sihirli konserve açacağı ile ıslık çalan şaşırtıcı tirbuşonu sürpriz hediye olarak sunarlar." Gülmeye başladı. Hâlâ şarabın etkisinde olup olmadığını merak etti.

"Keyfin yerinde," dedi Door.

Richard hevesle başını salladı. "Eve gideceğim. Her şey yeniden normale dönecek. Sıkıcı olacak yeniden. Muhteşem olacak yeniden." Richard Britanya Müzesi'ne çıkan taş basamaklara baktı ve onların Fred Astaire ile Ginger Rogers'ın dans ederek aşağı inmeleri için yapılmış olduğu sonucuna vardı. Ve ikisinin de etrafta olmadığını görünce, 'Puttin'

on the Ritz’ ile ‘Top Hat, White Tie, and Tails’ arası bir şeyler mırıldanarak ve, “Ya-ta-ta-da-da-ta-ta-ya,” diye şarkı söyleyerek, adeta Fred Astaire gibi, basamaklarda bir aşağı bir yukarı step dansı yapmaya başladı.

Door basamakların tepesinde durmuş dehşet içinde Richard’a bakıyordu. Sonra çaresiz, kıkırdamaya başladı. Richard ona baktı ve beyaz ipekten, hayali şapkasını çıkarıp havaya attı, sonra yakalayıp yeniden başına taktı.

“Aptal,” dedi Door ve ona gülümsedi. Bunun karşılığında Richard onun elini tuttu ve basamaklarda bir aşağı bir yukarı dans etmeyi sürdürdü. Door bir an tereddüt ettikten sonra dans etmeye başladı. Richard’dan çok daha iyi dans ediyordu. Basamakların dibinde, nefessiz, bitkin bir halde ve kıkırdayarak birbirlerinin kollarına yıkıldılar.

Richard dünyasının döndü ünü hissediyordu.

Door’un kalbinin güm güm attığını hissediyordu. An dönüşmeye başladı ve Richard yapması gereken bir şey olup olmadığını merak etti. Onu öpmesi mi gerektiğini merak etti. Onu öpmek isteyip istemediğini düşündü ve bunu gerçekten bilmediğini anladı. Door’un hayret uyandırıcı gözlerine baktı. Door başını diğer yana yatırdı ve kendini kurtardı. Kahverengi deri ceketinin yakasını kaldırıp sıkıca sarındı: zırh ve koruma.

“Gidip korumamızı bulalım,” dedi Door. Ve birlikte, ara sıra birazcık tökezleyerek kaldırımdan aşağıya, Britanya Müzesi Istasyonu’na doğru yürüdüler.

“Ne,” diye sordu Bay Croup, “istiyorsun?”

“Ne,” diye sordu Marquis de Carabas biraz daha abartılı bir şekilde, “ister ki insan?”

“Ölü şeyler,” diye öneride bulundu Bay Vandemar. “Fazladan dişler.”

“Düşündüm de, belki bir anlaşma yapabiliriz,” dedi Marquis.

Bay Croup gülmeye başladı. Kopmuş parmaklardan oluşan bir duvardaki tırnakların üzerinde çekilen karatahta gibi çıkıyordu sesi. “Ah, Mösyö Marquis. Şu anda burada bulunanların itirazı olmaksızın, şunu güvenle belirtebilirim ki, sen aklını yitirmişsin. Sen,” dedi sır verir gibi, “kabalığımı mazur gör, tamamen kafayı üşütmüşsün.”

“İzin ver,” dedi Bay Vandemar, şimdi Marquis’nin sandalyesinin arkasında dikiliyordu, “sen daha cellat diyemeden onun kafasını koparayım.”

Marquis derin bir nefes alıp tırnaklarına üfledi ve onları paltosunun yakasına sürttü. “Her zaman şöyle düşünmüşümdür,” dedi, “şiddet kabiliyetsiz olanların son sığınağıdır ve boş tehditler korkunç derece beceriksiz olanların son mabedidir.”

Bay Croup’un gözleri çakmak çakmak oldu. “Burada ne işin var?” diye tısladı.

Marquis de Carabas büyük bir kedi gibi -belki bir vaşak ya da kocaman bir siyah panter- gerindi. Ve sonra ayağa kalktı, elleri görkemli paltosunun ceplerinin derinlerindeydi. ”Sen,” dedi kayıtsız bir halde ve sohbet edercesine, “Bay Croup, anladığım kadarıyla Tang hanedanına ait heykelcikler biriktiriyorsun.”

“Bunu nereden biliyorsun?”

“İnsanlar bana bir şeyler anlatır. Ben cana yakın biriyimdir.” Marquis’nin gülümsemesi saf, sakin, hilesizdi: size kullanılmış İncil satan bir adamın gülümsemesi.

“Öyle olsa bile...” diye başladı Bay Croup.

“Eğer öyleyse,” dedi Marquis de Carabas, “bu ilgini çekebilir.” Elini cebinden çıkarıp Bay Croup’a bir şey gösterdi. Aynı akşamın erken saatlerine kadar, o şey Londra’nın önde gelen ticari bankalarından birinin kasa dairesinde cam bir kutuda durmaktaydı. Bazı kataloglarda adı *Sonbaharın Ruhu (Mezar Figürü)* olarak geçiyordu. Aşağı yukarı yirmi santim yüksekliğindeydi: Columbus’un ilk yolculuğundan altı yüz yıl önce, Avrupa henüz Ortaçağ’ı yaşarken şekillendirilmiş, boyanmış ve fırınlanmış bir sırlı porselen.

Bay Croup istemsizce tıslayıp ona uzandı. Marquis porseleni çekip göğsüne bastırdı. “Hayır, hayır,” dedi. “O kadar kolay değil.”

“Hayır mı?” diye sordu Bay Croup. “Ama bizi onu almaktan ve senin parçalarını Aşağıtarafın her yanına saçmaktan ne alıkoyacak? Daha önce hiç marki parçalamamıştık,”

“Parçalamıştık,” dedi Bay Vandemar. “York’ta. On dördüncü yüzyılda. Yağmurda.”

“O marki değildi,” dedi Bay Croup. “Exeter Kontu’ydu.”

“Ve Westmorland Markisi.” Bay Vandemar kendinden oldukça memnun görünüyordu.

Bay Croup burnunu çekti. “Bizi, Westmorland Markisi’ne yaptığımız gibi seni parçalara ayırmaktan ne alıkoyacak?” diye sordu.

Carabas diğer elini cebinden çıkardı. Elinde küçük bir çekiç vardı. Çekici havaya atıp sapından yakaladı ve çekiç başını porselen heykelciğin üstünde tuttu. "Ah, lütfen," dedi. "Daha fazla aptalca tehditler savurmayın. İkiniz de orada kalırsanız daha iyi hissederim sanırım."

Bay Vandemar Bay Croup'a bir bakış fırlattı, Bay Croup belli belirsiz başını salladı. Havada bir ürperti vardı ve Bay Vandemar, kurukafa gibi gülümseyen Bay Croup'un yanında duruyordu. "Ara sıra Tang parçaları satın aldığım gerçekten bilinir," diye itiraf etti. "O satılık mı?"

"Burada, Aşağıtarafta alım satım işleriyle pek ilgilenmeyiz Bay Croup. Takas. Değiş tokuş. Beklediğimiz şey budur. Ama evet, gerçekten de bu cazip, küçük parçayı kesinlikle herkes alabilir."

Bay Croup dudaklarını büzdü. Kollarını birleştirip sonra serbest bıraktı. Bir elini yağlı saçlarından geçirdi. "Aklındaki fiyat ne?" dedi. Marquis kendini bırakarak derin, rahatlamış ve neredeyse işitilebilir bir şekilde iç geçirdi. Ne de olsa, tüm bu cafcaflı üçkâğıdın üstesinden gelebilecek olma ihtimali vardı. "Öncelikle, üç soruya üç cevap verin," dedi.

Croup başım salladı. "Karşılıklı. Biz de üç cevap alırız."

"Gayet makul," dedi Marquis. "İkincisi, buradan çıkmama izin vereceksiniz. Ve siz buradan çıkmadan önce bana bir saat tanımayı kabul edeceksiniz."

Croup şiddetle başını salladı. "Anlaştık. İlk sorunu sor." Bakışları heykele odaklanmıştı.

"İlk soru. Kim için çalışıyorsunuz?"

"Ah, bu kolaymış," dedi Bay Croup. "Cevap basit, işverenimiz için çalışıyoruz, kendisi adının gizli kalmasını arzu ediyor."

"Hıh. Door'un ailesini neden öldürdünüz?"

"İşverenimizin emri," dedi Bay Croup, o anda gülümsemesi daha da kurnazlaştı.

"Fırsatınız varken, neden Door'u öldürmediniz?"

Bay Croup cevap veremeden Bay Vandemar konuştu. "Onu sağ bırakmak zorundaydık. Kapıyı açabilen tek kişi o." Bay Croup kızgınlıkla ortağına baktı. "İşte bu," dedi. "Ona her şeyi anlat, neden olmasın?"

"Sıranın bende olmasını istedim," diye mırıldandı Bay Vandemar.

"Evet," dedi Bay Croup. "Eh, üç cevabı da aldın, hayrını gör. Benim ilk sorum: Onu neden koruyorsun?"

“Babası hayatımı kurtardı,” dedi Marquis dürüstçe. “Ona olan borcumu hiç ödeyemedim. Borçlu değil, alacaklı olmayı tercih ederim.”

“Benim bir sorum var,” dedi Bay Vandemar.

“Benim de öyle Bay Vandemar. Yukarıdünyalı, Richard Mayhew. Neden kızla birlikte geziyor? Kız buna neden izin veriyor?”

“Door aşırı duyarlı,” dedi Marquis de Carabas. Bunu söylerken, bütün gerçeğin bu olup olmadığını merak etti. Bir ihtimal, Yukarıdünyalı’da görünenden daha fazlası olabilir mi diye merak etmeye başlamıştı.

“Şimdi ben,” dedi Bay Vandemar. “Aklımdan geçen sayı ne?”

“Efendim?”

“Aklımdan geçen sayı ne?” diye tekrarladı Bay Vandemar. “Bir ile bir sürü arasında,” diye ekledi yardımseverce.

“Yedi,” dedi Marquis. Bay Vandemar etkilenmiş bir şekilde başını salladı. Bay Croup, “Nerede...” diye başladı, ama Marquis başını iki yana salladı. “I-ıh,” dedi. “Açgözlü olmaya başladık.”

Bir an için, rutubetli bodrumda tam bir sessizlik oldu. Sonra bir kez daha su damladı, kertenkeleler hışırdadı ve Marquis, “Bir saat tanıyacaksınız, hatırlıyorsunuzdur herhalde,” dedi.

“Tabii ki,” dedi Bay Croup. Marquis de Carabas’ın ona fırlattığı heykelciği, yasadığı şüpheli beyaz tozla dolu plastik bir torbayı yakalayan bir bağımlı gibi, hevesle yakaladı. O sırada Marquis bir kez bile arkasına bakmadan bodrumdan ayrıldı.

Bay Croup Lanetliler Müzesi’nin değerli bir eseri inceleyen Dickens romanlarından fırlamış küratörü gibi, heykelciği dikkatle, evire çevire inceledi. Ara sıra dili bir yılanınki gibi dışarı çıkıyordu. Solgun yanakları görülebilir bir şekilde kızarmıştı. “Ah, güzel, güzel,” diye fısıldadı. “Tang hanedanına ait gerçekten de. Bin iki yüz senelik, dünya üzerindeki yapılmış en iyi porselen heykelcikler. Bu parça en iyi porselen ustalarından biri olan Kai Lung tarafından yapılmış: Eşi benzeri yok. Bir baksana şu sırın rengine; simetri hissine...” Bir bebek gibi gülümsüyordu; Bay Croup’un yüzünün gölgeli arazisinde, kaybolmuş ve şaşkın görünen masum bir gülücük. “Dünyaya küçük bir mucize ve güzellik katıyor.”

Sonra geniş geniş sırıttı ve yüzünü heykelciğe doğru indirip onun başını dişleriyle parçaladı, çılgıncasına kıtır kıtır çiğnedi ve öbekler halinde yuttu.

Dişleri porseleni incecik toz haline getirdi, Croup'un yüzünün aşağı kısmı tozla kaplandı.

Heykelciğin yok oluşundan büyük bir sevinç duydu, ve kümesteki bir tilkinin tuhaf deliliği ve kontrol edilemez kan arzusuyla, kendini o sevince teslim etti. O anda, heykelden geriye sadece toz kaldığında, Bay Vandemar'a döndü. Tuhaf bir şekilde yumuşamış, neredeyse gevşemiş görünüyordu. "Ona ne kadar zaman tanıyacaktık?"

"Bir saat."

"Mımm. O gideli ne kadar oldu?"

"Altı dakika."

Bay Croup başını eğdi. Parmağını çenesinde gezdirdi, parmağının ucundaki kil tozunu yaladı. "Onu takip et Bay Vandemar," dedi Bay Croup. "Olayın tadını çıkarmak için birazcık daha zamana ihtiyacım var."

Avcı onların basamaklardan indiğini duyabiliyordu. Gölgelerde, kollarını kavuşturmuş bir şekilde, onlar giderken aldığı pozisyonda duruyordu. Richard yüksek sesle mırıldanıyordu. Door kendine hakim olamadan kıkırdıyor, sonra duruyor ve Richard'a sessiz olmasını söylüyordu. Ardından tekrar kıkırdamaya başlıyordu. Avcı'yı fark etmeden yanından geçtiler. Avcı gölgelerden çıkıp, "Sekiz saattir yoksunuz," dedi. Bu, sitem ya da merak içermeyen bir durum izahıydı.

Door ona doğru gözlerini kırpıştırdı. "O kadar uzun *gelmedi."* Avcı bir şey söylemedi.

Richard bitkin bir halde ona sırıttı. "Ne olduğunu öğrenmek istemiyor musun? Eh, Bay Croup ile Bay Vandemar tarafından tuzağa düşürüldük. Maalesef, yanımızda bir koruma yoktu. Buna rağmen onların amaçlarına ulaşmasına izin vermedim."

Avcı tek kaşını kaldırdı. "Kavga etme yeteneğine hayranım," dedi soğuk soğuk.

Door kıkırdadı. "Richard dalga geçiyor. Aslında... onlar bizi öldürdü."

"Bedensel işlevlerin sonlandırılması konusunda bir uzman olarak," dedi Avcı, "sizinle aynı fikirde değilim. İkiniz de ölü değilsiniz. Tahminimce, oldukça sarhoşsunuz."

Door korumasına dil çıkardı. "Saçma. Ancak bir damla içmişizdir. *Şu* kadarcık." İki parmağını uzatıp 'şu kadarcık'ın nasıl da az bir miktar olduğunu gösterdi.

“Sadece bir *partiye* gittik,” dedi Richard, “Jessica’yı ve gerçek bir meleği gördük, küçük bir siyah domuz aldık ve buraya geldik.”

“Sadece birazcık içtik,” diye devam etti Door dikkatle. “Eski, çok eski bir içki. Biraaazcık içtik. Çok azıcık. Neredeyse hiç.” Hıçkırmaya başladı. Sonra yeniden kıkırdadı. Bir hıçkırık kıkırdamasını kesti ve Door birden platforma oturdu. “Sanırım, belki biraz çakırkeyifiz,” dedi aklı başında bir halde. Sonra gözlerini kapadı ve ciddi ciddi horlamaya başladı.

Marquis de Carabas aşağıda, sanki bütün cehennem tazıları onun kokusunu almış ve peşinden geliyormuş gibi koşuyordu. Buckingham Sarayı’nın güneyine giden Park Lane yolunun altındaki tuğla kanalizasyonun karanlığı içinde güvende olan cellat nehri Tyburn’ün yirmi santim yüksekliğindeki gri sularını etrafa sıçratıyordu. On yedi dakikadır koşuyordu.

Marble Arch’ın on metre altında durdu. Kanalizasyon iki kola ayrılıyordu. Marquis de Carabas soldakine yöneldi.

Birkaç dakika sonra Bay Vandemar kanalizasyondan geçti. Kavşağa vardığında birkaç dakika duraksayıp havayı kokladı. Sonra o da sol kolda ilerledi.

Avcı oflayıp puflayarak Richard Mayhew’un baygın bedenini’bir saman yığınının üzerine bıraktı. Richard yığında döndü ve kulağa, “ller-hi bi-caglı homur da,” gibi gelen bir şey söyleyip tekrar uykuya daldı. Avcı Door’u saman yığınının üstüne, Richard’ın yanına daha dikkatlice bıraktı. Sonra, yerin altındaki karanlık ahırda, Door’un başında tetikte durdu.

Marquis de Carabas yorulmuştu. Tünel duvarına yaslandı ve ilerideki, yukarıya uzanan basamaklara baktı. Altın cep saatini çıkarıp saatin kaç olduğunu kontrol etti. Hastane bodrumundan ayrılalı otuz beş dakika olmuştu.

“Hâlâ bir saat olmadı mı?” diye sordu Bay Vandemar. Marquis’nin ilerisindeki basamaklarda oturmuş, bir bıçakla tırnaklarını temizliyordu.

“Uzaktan yakından alakası yok,” diye soludu Marquis.

“Bir saat olmuş gibi geliyor,” dedi Bay Vandemar yardımseverce.

Dünyada bir titreşme oldu ve Bay Croup Marquis de Carabas’ın arkasında durdu. Çenesinde hâlâ toz vardı. Carabas Bay Croup’a baktı. Sonra Bay Vandemar’a bakmak için döndü ve o anda kendini tutamayıp gülmeye başladı. Bay Croup gülümsedi. “Bizi komik buluyorsun Mösyö

Marquis, değil mi? Bir eğlence kaynağı. Öyle değil mi? Güzel kıyafetlerimizi ve dolambaçlı tabirlerimizi...”

Bay Vandemar, “Benim tabi...” diye mırıldandı.

“...ve bizim hal ve tavırlarımızdaki küçük saçmalıkları. Belki de biz *gerçekten* komiğizdir.”

Bay Croup o anda parmağını kaldırdı ve onu Carabas’a doğru salladı. “Ama asla şunu unutma,” diye devam etti, “bir şey sadece komik olduğu için, Mösyö Marquis, aynı zamanda tehlikesiz değildir.”

Bay Vandemar bıçağını Marquis’ye sertçe ve ıskalamadan fırlattı. Bıçağın sapı şakağına isabet eden Carabas’ın gözleri devrildi, dizleri büküldü. “Tabir,” dedi Bay Croup, Bay Vandemar’a. “Bir şeyden bahsetme şeklidir. Dolaylı anlatım. Laf ebeliği.”

Bay Vandemar Marquis de Carabas’ı kuşağından tutup basamaklardan yukarı çekmeye başladı. Giderlerken Marquis’nin başı her basamağaküt-küt-küt diye çarpıyor ve Bay Vandemar başını sallıyordu. “Merak ettim de,” dedi.

Uyurlarken düşlerini seyrediyoruz şimdi.

Avcı ayakta uyuyor.

Düşünde, Bangkok’un altındaki şehirde. Burası kısmen bir labirent, kısmen bir orman, çünkü Tayland’ın yaban hayatı yeraltının derinlerine, havaalanı, oteller ve caddelerin altına çekilmiş. Dünya baharat ve kuru mangonun yanı sıra, hiç de nahoş olmayan bir şekilde, seks kokuyor. Hava nemli ve Avcı terliyor. Ortamın karanlığı duvarlardaki fosforlu yamalarla bölünüyor, yeşil-gri küf, gözü aldatacak kadar, yürümeye yetecek kadar ışık veriyor.

Avcı düşünde nemli tünellerde bir hayalet gibi sessizce, bitkileri yararak ilerliyor. Sağ elinde ağırlıklı bir cirit tutuyor, sol önkolunda ise deri bir kalkan var.

O şeyin ekşi ve hayvansı kokusunu alıyor düşünde; yıkık bir kagir duvarın yanında duraklıyor ve gölgelerin bir parçası, karanlıkla bir olarak bekliyor. Avcı’ya göre avlanmak, hayat gibi, daha çok beklemekten ibaret. Ancak düşünde Avcı beklemiyor. Oraya gelişiyle birlikte, şey çalılıklardan çıkıyor; kahverengi ve beyaz bir hışım, ıslak postlu bir yılan gibi hafifçe dalgalanıyor; kırmızı gözleri parlak ve karanlığın içinden bakıyor, dişleri iğne gibi, bir etobur ve katil. Yukarıdünya’da yaratığın nesli tükenmiş

durumda. Yaklaşık yüz elli kilo ağırlığında ve burnundan kuyruğunun ucuna kadar dört buçuk metreden biraz daha uzun.

Şey yanından geçerken Avcı yılan gibi tıslıyor; bir an için, ezeli içgüdüler etkisini gösteriyor ve şey kaskatı kesiliyor. Sonra Avcı'nın üstüne atılıyor, şey sadece nefret ve keskin dişlerden ibaret. Avcı düşünde, bunun daha önce gerçekleşmiş olduğunu hatırlıyor; o sefer tam bu olduğu sırada deri kalkanını şeyin ağzına dayayıp kafasını, postuna zarar vermemeye özen göstererek, kurşun ciritle ezmişti. Büyük Sansar'ın postunu, gözüne çarpan bir kıza vermişti ve kız da uygun bir şekilde minnettar olmuştu.

Ama şimdi, düşünde bu olmuyor. Sansar bir ön pençesini ona doğru uzatıyor ve Avcı ciriti bırakarak onun pençesini tutuyor. Hemen oracıkta, Bangkok'un altındaki şehirde, ikisi birlikte dans ediyorlar, girift ve bitmeyen bir dans. Avcı onları dışarıdan izliyor ve dans ederken yaptıkları karmaşık hareketlere hayranlık duyuyor. Kuyruk ve bacaklar ve kollar ve parmaklar ve gözler ve saçlar; hepsi güçlü ve tuhaf bir şekilde sonsuza dek içeriye ve dışarıya doğru dönüp kıvrılıyorlar.

Uyanık dünyadan ufak bir ses, çocuk Door'dan belli belirsiz bir inilti geliyor ve Avcı hemen, akıcı bir biçimde uykudan uyanıklığa geçiyor; bir kez daha tetik ve nöbette. Uyanır uyanmaz gördüğü düşü unutuyor.

Door babasını görüyor.

Düşünde, babası ona şeylerin nasıl açıldığını gösteriyor. Bir portakal alıyor ve el kol hareketleri yapıyor: Akıcı bir hareketle portakal tersyüz oluyor ve bükülüyor; şimdi meyvenin içi dışarıda ve kabuğu da merkezde, içeride. *Kişi her zaman denkliği sağlamalı,* diyor babası ona, içi dışına çıkmış bir portakal dilimini onun için soyarken. *Denklik, simetri, topoloji: Önümüzdeki aylarda konularımız bunlar olacak Door. Ama anlaman gereken en önemli şey şu: Her şey açılmak ister. O ihtiyacı hissetmeli* ve *kullanmalısın.* Babasının saçları şu anda kahverengi ve gür, ölümünden on yıl öncesinde olduğu gibi. Huzurlu bir gülümsemesi var, Door bunu hatırlıyor, ama yıllar ilerledikçe, zaman bu gülümsemeyi azaltmıştı.

Düşünde babası ona bir asma kilit veriyor. Door kilidi alıyor. Elleri bugünkü elleriyle aynı boyut ve şekle sahip, ama aslında bunun kendisi ufak bir çocukken gerçekleştiğinin farkında; bir düzine yıl boyunca süren anları, konuşmaları ve dersleri alıp onları tek bir derse sığdırmakta olduğunu biliyor. *Aç onu,* diyor babası.

Door kilidi elinde tutuyor, soğuk metali, kilidin ağırlığını hissediyor. Bir şey canını sıkıyor. Bilmesi gereken bir şey var. Door şeyleri açmayı, yürümeye başladıktan bir süre, sonra öğrendi. Annesinin onu sıkı sıkı tutmasını, Door'un odasından oyun odasına bir kapı açmasını hatırlıyor; erkek kardeşi Arch'ın birbirine bağlı gümüş halkaları ayırıp tekrar birleştirmesini izleyişini hatırlıyor.

Asma kilidi açmaya çalışıyor. Parmaklarıyla ve zihniyle onu yokluyor. Hiçbir şey olmuyor. Kilidi yere atıp ağlamaya başlıyor. Babası aşağı uzanıp kilidi alıyor ve onu Door'un eline koyuyor. Babasının uzun parmağı Door'un yanağındaki gözyaşını süpürüyor.

Unutma, diyor ona, *asma kilit açılmak istiyor. Tek yapman gereken onun istediği şeyi yapmasına izin vermen.*

Kilit elinde duruyor, soğuk, hareketsiz ve ağır. O anda birden anlıyor ve kalbinde bir yerde, ne istiyorsa onun olmasına izin veriyor. *Klik* diye yüksek bir ses geliyor ve kilit açılıyor. Babası gülümsüyor. *İşte,* diyor Door.

Aferin sana, diyor babası. *Açmaya dair her şey bundan ibaret. Gerisi teknikle ilgili.*

Door kendisini rahatsız eden şeyi fark ediyor. *Baba?* diye soruyor. *Günlüğün. Onu kim kaldırdı? Onu kim saklamış olabilir?* Ama babası ondan uzaklaşıyor ve Door şimdiden unutmaya başlıyor. Ona sesleniyor, ama babası onu duyamaz ve Door babasının sesini uzaktan duysa bile, artık ne dediğini çıkaramıyor.

Uyanık dünyada Door hafifçe inliyor. Sonra dönüyor ve koluyla yüzünü kapıyor. Bir iki kez horluyor ve yeniden, bu sefer düş görmeden uyuyor.

Richard onun kendilerini beklediğinin farkında. İlerlediği her tünelde, geçtiği her dönemeç ve her kolda bu duygu ısrarcı ve yoğun bir şekilde büyüyor. Onun orada olduğunu, beklediğini biliyor ve yaklaşan felaket hissi her adımda artıyor. Richard son köşeyi dönüp de, tünelle çerçevelenmiş o yaratığın durmuş kendisini beklediğini görmenin rahatlama getirmesi gerektiğini biliyor. Ama o sadece dehşet hissediyor. Düşünde mesele dünyanın boyutu: Dünyada Hayvan dışında hiçbir şey yok, böğründen buhar tütüyor, postundan kırık mızraklar ve eski silahların uzantıları çıkıyor. Boynuzları ile azı dişlerinde kuru kan var. Kocaman, muazzam ve habis. O anda saldırıya geçiyor.

Richard elini kaldırıyor (ama bu onun *eli değil) ve mızrağı yaratığa fırlatıyor.*

Yaratığın ona doğru yaklaşan nemli, kötücül ve sinsi *gözlerini görüyor, her şey saniyenin, ufak bir sonsuzluğa dönüşmüş bir parçasında oluyor. O anda yaratık Richard'ın tepesinde bitiyor...*

Su soğuktu ve Richard'ın yüzüne bir tokat gibi çarptı. Gözlerini hızla açtı ve nefes nefese kaldı. Avcı yukarıdan ona bakıyordu. Elinde büyük, ahşap bir kova vardı. İçi boştu. Richard tek elini kaldırdı. Saçları sırılsıklam ve yüzü ıslaktı. Gözlerindeki suyu sildi ve soğuktan titredi.

"Bunu yapmana gerek yoktu," dedi. Ağzında, bir sürü küçük hayvan orayı tuvalet olarak katlanıyormuş gibi bir tat vardı. Ayağa kalkmaya çalıştı, sonra birden tekrar oturdu. "Aah," diye açıkladı.

"Başın nasıl?" diye sordu Avcı profesyonelce.

"Daha iyi zamanları olmuştu," dedi Richard.

Avcı, bu sefer içi suyla dolu olan bir başka ahşap kova aldı ve onu ahır zemininde sürükledi. "Ne içtiniz bilmiyorum," dedi. "Ama bayağı kuvvetli olmalı." Avcı elini kovaya soktu ve Door'un yüzüne su serpti. Door'un gözleri titreşti.

"Atlantis'in batmasına şaşmamak gerek," diye mırıldandı Richard. "Eğer hepsi sabahları böyle hissettiyse, muhtemelen batıp da kurtulmuşlardır. Neredeyiz biz?"

Avcı bir avuç suyu daha Door'un yüzüne serpti. "Bir arkadaşın ahırında," dedi. Richard etrafa bakındı. Ortam gerçekten de biraz ahıra benziyordu. Richard orada at olup olmadığını merak etti -ve eğer varsa, yerin altında ne tür atlar yaşıyordu? Duvara resmedilmiş bir işaret vardı: çevresinde yedi tane yıldız olan bir S harfi (yoksa bir yılan mıydı? Richard ayırt edemedi).

Door kararsızca elini başına götürdü ve ne bulacağından emin değilmiş gibi, ona çekinerek dokundu. "Aah," dedi neredeyse bir fısıltı halinde. "Tapınak ve Başmelek adına. Ben öldüm mü?"

"Hayır," dedi Avcı.

"Yazık."

Avcı onun kalkmasına yardım etti. "Eh," dedi Door uykulu uykulu, "melek şarabın kuvvetli olduğuna dair bizi uyarmıştı." O anda Door çok sert ve çok hızlı bir şekilde tamamen uyandı. Richard'ın omzunu tuttu ve

duvardaki işareti, çevresinde yıldızlar olan yılansı S’yi gösterdi. Nefesi kesildi. “Yılan,” dedi Richard ve Avcı’ya. “Bu, Yılan’ın arması. Richard kalk! Kaçmamız gerek -o burada olduğumuzu öğrenmeden önce...”

“Peki sen,” diye sordu girişteki kuru bir ses, “Yılan’ın haberi olmadan Yılan’ın evine girebileceğini mi sanıyordun çocuğum?”

Door kendini ahırın ahşap duvarına doğru çekti. Titriyordu. Richard başındaki zonklamanın arasından, Door’u daha önce hiç böylesine ciddi ve açık bir şekilde korkarken görmemiş olduğunu fark etti. Yılan girişte duruyordu. Beyaz bir deri korse ve yüksek, beyaz, deri çizmeler giymişti. Üstünde, bir zamanlar -uzun süre önce- ipekten ve dantelli olan bir gelinliğin yıpranmış, kir lekeleriyle kaplı ve lime lime kalıntıları vardı. Kadın hepsine yukarıdan bakıyordu: Kırlaşmakta olan gür saçları kapının üst pervazını süpürüyordu. Gözleri keskindi ve ağzı buyurgan bir yüzdeki acımasız bir kesikti. Sanki dehşeti kendi hakkı olarak görüyormuş gibi Door’a baktı; sanki korkuya öyle alışmıştı ki, artık onu bekliyor, hattâ ondan hoşlanıyormuş gibiydi.

“Sakinleş,” dedi Avcı.

“Ama o Yılan,” diye feryat etti Door. “Yedi Kız Kardeş’ten biri.”

Yılan içten bir şekilde başıyla selam verdi. Sonra girişten onlara doğru yürüdü. Arkasında haşin yüzlü ve siyah, uzun saçlı bir kadın vardı. İnce belinde daralan siyah bir elbise giymişti. Kadın konuşmuyordu. Yılan Avcı’ya doğru yürüdü. “Avcı uzun zaman önce bana çalışmıştı,” dedi Yılan. Beyaz parmağını uzatıp Avcı’nın kahverengi yanağını okşadı; bu bir yakınlık ve sahiplik jestiydi. Sonra, “Benden daha iyi gözüküyorsun Avcı,” dedi. Avcı gözlerini aşağı çevirdi. “Senin arkadaşların benim de arkadaşlarımdır çocuğum,” dedi Yılan. “Sen Door’sun?”

“Evet,” diye cevap verdi Door ağzı kurumuş halde.

Yılan Richard’a döndü. “Peki sen nesin?” diye sordu umursamaz bir şekilde.

“Richard,” dedi Richard.

“Ben de Yılan,” dedi kadın zarifçe.

“Öyle olduğunu anlamıştım,” dedi Richard.

“Hepinizi yemek bekliyor,” dedi Yılan, “kahvaltı yapmak isterseniz.”

“Ah, Tanrım hayır,” diye sızlandı Richard kibarca. Door bir şey söylemedi. Hâlâ duvara yaslanmış bir halde duruyor, bir sonbahar esintisindeki yaprak gibi hafifçe titremeye devam ediyordu. Avcı’nın onları

açıkça güvenli bir sığınağa getirmiş olduğu gerçeği Door’un korkusunu dindirmeye yaramıyordu.

“Yiyecek ne var?” diye sordu Avcı.

Yılan girişteki ince belli kadına baktı. “Ee?” diye sordu. Kadın, Richard’ın şimdiye kadar bir insanın yüzünde gördüğü en soğuk gülümsemeyi sundu ve sonra, “Yağda yumurta çılbır körili geyik eti soğan turşusu ringa salamurası ringa füme tuzlama ringa mantar yahnisi tuzlama domuz pastırması lahana dolması paça jölesi...” dedi.

Richard kadının durmasını rica etmek için ağzını açtı, ama artık çok geçti. Birden, şiddetle, çok kötü bir şekilde kustu.

Birisinin onu tutmasını, her şeyin yoluna gireceğini ve yakında daha iyi hissedeceğini söylemesini, birisinin ona aspirin ve bir bardak su verip onu yatağına götürmesini istedi. Ama kimse bunu yapmadı; zaten yatağı bir başka hayat kadar uzaktaydı. Yüzündeki ve ellerindeki kusmuğu kovadaki suyla yıkadı. Ardından ağzını çalkaladı. Sonra hafifçe yalpalayarak dört kadının peşinden kahvaltıya gitti.

“Paça jölesini uzat,” dedi Avcı ağzı dolu bir halde. Yılan’ın yemek odası, Richard’ın şimdiye kadar gördüğü en küçük Metro peronu gibi duran bir yerdeydi. Yaklaşık altı metre uzunluğundaydı ve yemek masası mekânın büyük bölümünü kaplıyordu. Masada beyaz bir damasko örtü seriliydi ve onun üstünde de gümüş bir yemek takımı vardı. Masa kötü kokulu yemeklerle tepeleme doldurulmuştu. Richard’a göre, en kötü kokan yemek bıldırcın yumurtası salamurasıydı.

Richard’ın teni yapış yapış, gözleri göz çukurlarına yanlış yerleştirilmiş gibi geliyordu, kafatası ise sanki o uyurken çıkarılmış ve yerine iki üç beden daha küçüğü konmuştu. Bir metre ötelerinden geçen bir Metro treninin yarattığı rüzgar masayı dövdü. Geçişinin gürültüsü Richard’ın beynine sıcak bir bıçak gibi saplandı. Richard inledi.

“Kahramanın şaraba dayanamıyor gördüğüme göre,” dedi Yılan duygusuzca.

“O benim kahramanım değil,” dedi Door.

“Korkarım ki öyle. Böyle tipleri ayırt etmeyi öğrenirsin. Gözlerindeki bir şey muhtemelen.” Bir tür kahyaya benzeyen siyahlı kadına döndü. “Beyefendi için bir kuvvet şurubu getir.” Kadın incecik gülümsedi ve süzülerek gitti.

Door bir mantar tabağı aldı. “Tüm bunlar için size müteşekkiriz Leydi Yılan,” dedi.

Yılan burnunu çekti. “Sadece Yılan, çocuğum. Aptalca saygı ifadelerine ve hayali unvanlara ayıracak vaktim yok. Eh. Sen Portico’nun en büyük kızısın.”

“Evet.”

Yılan parmağını, içinde bir sürü küçük yılanbalığının olduğu salamuraya batırdı. Parmağını yaladı ve onaylar bir şekilde başını salladı. “Babanla az vakit geçirdik. Aşağıtarafı birleştirmek hakkındaki bütün o saçmalıkları. Fasa fiso. Aptal adam sadece belaya davet çıkarıyor. Babanı son gördüğümde ona bir daha buraya gelirse onu kör yılana çevireceğimi söylemiştim.” Door’a döndü. “Bu arada baban nasıl?”

“Öldü,” dedi Door.

Yılan tamamıyla tatmin olmuş göründü. “Gördün mü?” dedi. “Tam da benim söylemek istediğim şey.” Door sustu. Yılan kır saçında gezinen bir şeyi tuttu. Onu yakından inceledi, başparmağı ile işaretparmağı arasında ezdi ve perona fırlattı. Sonra, küçük bir ringa salamurası yığınını mideye gömmekte olan Avcı’ya döndü. “Hayvan’ı avlayacaksın demek?” Avcı ağzı dolu bir halde başını salladı. “Mızrağa ihtiyacın olacak tabii ki,” dedi Yılan.

İnce belli kadın şimdi Richard’ın yanında durmuş, küçük bir tepsi tutuyordu. Tepsideki küçük bardağın içinde koyu zümrüt renginde bir sıvı vardı. Richard gözlerini ona dikti, sonra Door’a baktı.

“Ona ne veriyorsunuz?” diye sordu Door.

“Ona zarar vermeyecek bir şey,” dedi Yılan buz gibi bir gülümsemeyle. “Siz misafirsiniz.”

Richard yeşil sıvıyı bir dikişte içti; sıvının tadı kekik, nane şekeri ve kış sabahları gibiydi. Richard onun boğazından aşağı inişini hissetti ve kendini onun geri çıkmasını engellemeye çalışmak için hazırladı. Ancak bunun yerine derin bir nefes aldı ve küçük bir şaşkınlıkla, başının artık ağrımadığını ve açlıktan midesinin kazındığım fark etti.

İhtiyar Bailey, özünde, dünyaya fıkralar anlatmak üzere gelmiş olan insanlardan biri değildi. Bu dezavantaja rağmen, denemekte ısrar ediyordu. Bayat fıkralar anlatmaya bayılırdı ve, sık sık, gereğinden uzun olduğu için fıkraların sonunu hatırlayamaz ve bu yüzden onları kötü sözcük oyunlarıyla bitirirdi. Fıkralarının tek dinleyicisi, küçük bir tutsak kuş kitlesiydi. Bu

kitle, özellikle de ekin kargaları, onun fıkralarını insan olmanın ne anlama geldiğine dair bilge, keskin içgörüler içeren derin ve felsefi meseller olarak görüyor ve ara sıra ondan başka güldürücü hikâyecikler anlatmasını istiyordu.

“Tamam, tamam, tamam,” dedi İhtiyar Bailey. “Eğer bunu daha önce duy duysanız söyleyin. Bir adam bara girmiş. Hayır, o bir adam değilmiş. Olay bu zaten. Pardon. O bir atmış. Bir at... yo... bir parça halat. Üç parça halat. Doğru. Üç parça halat bir bara girmiş.”

İriyarı, yaşlı bir ekin kargası bir soru gakladı, ihtiyar Bailey çenesini ovdu, sonra omuz silkti. “Öylece yapıyorlar. Bu bir fıkra. Fıkraya öylece girebiliyorlar. Bir halat kendisi ve arkadaşları için birer içki söylüyor. Ve barmen, ‘Biz burada halat parçalarına servis yapmayız,’ diyor. Eh. O da arkadaşlarına gidip, ‘Burada halatlara servis yapılmıyormuş,’ diyor. Bu bir fıkra, o yüzden ortanca da aynı şeyi yapıyor, üçü de, anlarsınız ya, sonra son halat kendini ortasından bağlayıp ucunu söküyor. Ve bir içki söylüyor.” Ekin kargası bilgece gakladı. “Üç içki. Doğru. Ve barmen, ‘Sen o halat parçalarından biri değil misin?’ diye soruyor. Halat parçası da, ‘Hayır. Ben yıpranmış bir düğümüm,’ diye cevap veriyor. Çok, çok komik.”

Sığırcıklar kibar sesler çıkardı. Ekin kargaları başlarını yana eğerek salladı. Sonra en yaşlı ekin kargası İhtiyar Bailey’ye gakladı. “Bir tane daha mı? Ben şamata adamı değilim, bilirsiniz. Bir düşüneyim bakayım...”

Çadırdan derin bir nabız sesi geldi, uzak bir kalbin vuruşu gibi bir ses. ihtiyar Bailey çadırına koşuşturdu. Ses, ihtiyar Bailey’nin en değerli eşyalarını koyduğu eski, ahşap sandıktan geliyordu. Sandığı açtı. Vuruş sesi daha da yükseldi. Küçük, gümüş kutu ihtiyar Bailey’nin hâzinesinin en tepesinde duruyordu. Boğumlu elini aşağı uzatıp kutuyu aldı, içinde kırmızı bir ışık, kalp vuruşu gibi, ritmik bir şekilde atıyor ve parlıyordu, gümüş telkariden, çatlaklardan ve kilitten dışarı ışıltı saçıyordu. “Başı belada,” dedi İhtiyar Bailey.

En yaşlı ekin kargası bir soru gakladı. “Hayır. Bu bir şaka değil. Marquis,” dedi ihtiyar Bailey. “Başı büyük belada.”

Richard ikinci kahvaltı tabağını yarılamak üzereyken, Yılan kendi sandalyesini geri ittirdi.

“Sanırım misafirperverliğimi yerine getirmiş bulunmaktayım,” dedi. “Çocuğum, genç adam, size iyi günler. Avcı...” dedikten sonra duraksadı.

Pençemsi parmağını Avcı’nın alt çenesinde gezdirdi. “Avcı senin her zaman başımızın üstünde yerin var.” Buyurgan bir şekilde onlara başını salladı ve kalkıp gitti, ince belli kahyası da onu takip etti.

“Şimdi gitmemiz gerek,” dedi Avcı. Masadan kalktı ve Door ile Richard daha gönülsüzce onu takip etti.

Yan yana yürüyemeyecekleri kadar dar bir geçitten geçtiler. Birkaç taş basamak çıktılar. Metro trenlerinin sesi altlarında yankılanırken, karanlıkta demir bir köprüyü aştılar. Sonra nemli, çürük, tuğla, taş ve zaman kokan yeraltı mahzenlerinden oluşan sonsuz bir ağa benzeyen yere girdiler. “O senin eski patronundu demek, hı? Yeterince hoş görünüyordu,” dedi Richard Avcı’ya. Avcı cevap vermedi.

Bir şekilde yatışmış olan Door, “Aşağıtarafta çocukların doğru durması istendiğinde, ‘Doğru dur, yoksa Yılan seni götürür,’ derler,” dedi.

“Ah,” dedi Richard. “Ve sen ona çalıştın, öyle mi Avcı?”

“Ben Yedi Kız Kardeş’in hepsine çalıştım.”

“Birbirleriyle, ne kadardı, ah, en az otuz yıldır konuşmadıklarını sanıyordum,” dedi Door.

“Büyük ihtimalle. Ama o zamanlar konuşuyorlardı.”

“*Sen* kaç yaşındasın?” diye sordu Door. Richard onun bu soruyu sormuş olmasına sevindi; kendisi buna asla cüret edemezdi.

“Dilim kadar yaşlı,” dedi Avcı ciddi bir şekilde, “ve dişlerimden biraz daha yaşlı.”

“Her neyse,” dedi Richard, akşamdan kalmalığı geçmiş ve çok yukarılarında bir yerde, insanların güzel bir gün geçirmekte olduğunu bilen birinin dertsiz ses tonuyla, “fena değildi. Güzel yemekler vardı. Ve kimse bizi öldürmeye çalışmadı.”

“Eminim gün ilerledikçe o kendi çaresini bulacaktır,” dedi Avcı kesin bir şekilde. “Kara Keşişler’e nereden gideceğiz hanımım?”

Door duraksadı ve odaklandı. “Nehir yolundan gideceğiz,” dedi. “Buradan.”

“Hâlâ kendine gelmedi mi?” diye sordu Bay Croup.

Bay Vandemar Marquis’nin yüzükoyun yatan bedenini uzun parmağıyla dürttü. Nefesi sığdı. “Henüz değil Bay Croup. Sanırım onu kırdım.”

“Oyuncaklarına karşı daha dikkatli olmalısın Bay Vandemar,” dedi Bay Croup.

ON BİR

“Peki sen neyin peşindesin?” diye sordu Richard Avcı’ya. Üçü yeraltı nehrinin kıyısında son derece dikkatle yürüyorlardı. Kara bir kayalık ve keskin bir duvar boyunca giden dar patika kaygandı. Richard gri suyun hızla ve dönerek akışını bir kol boyu uzaklıktan saygıyla izliyordu. Bu, içine düşüp de tekrar çıkacağınız türden bir nehir değildi; başka türdendi.

“Peşinde mi?”

“Eh,” dedi Richard. “Şahsen ben gerçek Londra’ya ve eski hayatıma dönmek için uğraşıyorum. Door ailesini kimin katlettiğini bulmak istiyor. Sen neyin peşindesin?” Kıyı boyunca adım adım ilerliyorlardı, Avcı başı çekiyordu. Richard’a cevap vermedi. Nehir yavaşlayarak küçük bir yeraltı gölüne dökülüyordu. Suyun yanından yürüdüler, lambaları siyah yüzeyde yansıyordu, kendi yansımaları ise nehrin pusuyla lekeleniyordu. “Ee, nedir?” diye sordu Richard. Bir cevap beklemiyordu.

Avcı’nın sesi dingin ve keskindi. Konuşurken yürümeyi bırakmadı. “New York’un altındaki kanalizasyonlarda kör ve beyaz büyük timsah kralla dövüştüm. On metre uzunluğundaydı, pissudan dolayı şişmandı ve dövüşte acımasızdı. Onun hakkından geldim ve öldürdüm. Gözleri karanlıkta kocaman inciler gibi duruyordu.” Tuhaf aksanlı konuşması, Dünya’nın altındaki geceye teslim olmuş yeraltında yankılanıyor, pusta kıvrılıyordu.

“Berlin’in altındaki şehirde gezinen ayıyla dövüştüm. Binlerce insanı öldürmüştü, pençeleri yüzlerce yıllık kurumuş kandan dolayı kahverengi ve siyahtı, ama o bana yenildi. Öldüğü sırada insan dilinde sözler fısıldadı.” Pus gölün üzerinde alçakta asılıydı. Richard Avcının bahsettiği yaratıkları, buharda kıvrılan beyaz şekiller olarak görebildiğini hayal etti.

“Kalküta’nın altındaki şehirde siyah bir kaplan vardı. İnsan yiyiciydi, görkemli ve amansızdı, küçük bir fil boyutlarındaydı. Bir kaplan kıymetli bir hasımdır. Onu çıplak ellerimle öldürdüm.” Richard Door’a bir bakış attı. Door Avcı’yı dikkatle dinliyordu: Demek, bu da onun için yeni haberdi. ”Londra’nın Hayvan’ım da katledeceğim. Postunun, onu öldürmeye çalışıp başarısız olanların kılıçları, mızrakları ve bıçaklarıyla dolu olduğu söyleniyor. Azı dişleri jilet, toynakları yıldırım gibi. Onu öldüreceğim ya da bunu denerken öleceğim.”

Avı hakkında konuşurken gözleri parlıyordu. Nehrin üstündeki pus yoğun bir sarı sise dönüşmüştü.

Biraz ötede üç kez çan çaldı, ses suyun üstünden onlara ulaştı. Dünya aydınlanmaya başladı. Richard etraflarındaki binaların güdük şekillerini görebildiğini sandı. Sarı-yeşil sis daha da yoğunlaştı: Binlerce yıllık şehrin kül, kurum ve kiri gibi bir tadı vardı. Lambalarına yapışıyor ve ışığı boğuyordu. ”Bu ne?” dedi Richard.

“Londra sisi,” dedi Avcı.

“Ama yıllar önce sisi yok etmişlerdi, değil mi? Temiz Hava Kanunu, dumansız yakıtlar filan?” Richard çocukluğundaki Sherlock Holmes kitaplarını hatırlarken buldu kendini. “Ona ne diyorlardı?”

“Yoğun sis,” dedi Door. “Londra Parçacıkları. Kömür dumanı ile, son beş yüzyıldır havaya giden ne pislik varsa, onların karışımı olan yoğun, sarı nehir sisleri. Yukarıdünya’da ne kadardır, ah, kırk yıldır hiç olmuyor artık. Onların hayaletlerini buraya, aşağıya aldık. Mımm. Hayalet değil. Daha ziyade yankılar.” Richard sarı-yeşil sisi soludu ve öksürmeye başladı. “Bu kulağa hoş gelmiyor,” dedi Door.

“Boğazıma sis kaçtı,” dedi Richard. Yer daha cıvık ve çamurlu bir hale geliyordu: Yürürken Richard’ın ayağına yapışıyordu. “Yine de,” dedi kendini rahatlatmak için, “azıcık sisten kimseye zarar gelmez.”

Door büyük, muzip gözleriyle ona baktı. “1952’deki siste dört bin kişinin öldüğü tahmin ediliyordu.”

“Buradaki insanlar mı?” diye sordu. “Aşağı Londra’daki?”

“Senin insanların,” dedi Avcı. Richard buna inanabilirdi. Nefesini tutmayı düşündü, ama sis gittikçe yoğunlaşıyordu. Yer daha da lapa gibi oluyordu. “Anlamıyorum,” dedi. “Neden artık yukarıda yokken, burada, aşağıda sis var?”

Door burnunu kaşıdı. “Londra’da eski zamanlara ait küçük kovuklar vardır, oralarda şeyler ve yerler, kehribardaki kabarcıklar gibi aynı kalır,” diye açıkladı. “Londra’da çok fazla zaman var ve bu zaman bir yere gitmek zorunda -tek seferde tamamı kullanılamaz.”

“Hâlâ akşamdan kalmış olabilirim,” diye iç geçirdi Richard. “Bu neredeyse mantıklı geliyor.”

Başkeşiş bugünün hacıları getireceğini bilmişti. Bilgisi düşlerinin bir parçasıydı; onun etrafını karanlık gibi sarmıştı. Böylece gün, bir günah

olduğunu bildiği beklemeye dönüşmüştü: Anlar yaşanmak içindi; beklemek hem gelecek olan zamana hem de şu anda ihmal edilen anlara karşı bir günahtı. Yine de, bekliyordu. Günlük ibadetlerin, kısıtlı öğünlerin arasından dikkatle dinliyor, çanın çalmasını bekliyordu, kim ve kaç kişi olduklarını öğrenmek için bekliyordu.

Temiz bir ölüm umut ederken buldu kendini. Son hacı neredeyse bir yıl dayanmıştı, anlamsız anlamsız konuşan ve çığlık atan bir şeydi. Başkeşiş kendi körlüğünü ne nimet ne de lanet olarak kabul ediyordu: Sadece *öyleydi* işte; ama buna rağmen, zavallı yaratığın yüzünü hiç göremediği için minnettardı. Yaratığın bakımını üstlenmiş olan Oltu taşı Birader, onun çarpılmış yüzü gözlerinin önüne gelerek, geceleri çığlık atarak uyanıyordu hâlâ.

Çan öğleden sonra geç vakitlerde üç kez çaldı. Başkeşiş mabetteydi, dizlerinin üstüne çökmüş, onların yükümlülüklerine kafa yoruyordu. Ayağa kalkıp koridora yöneldi ve orada bekledi. “Peder?” Sesin sahibi Esmer Birader’di.

“Köprüyü kim koruyor?” diye sordu Başkeşiş. Sesi böylesine yaşlı bir adama göre, şaşırtıcı şekilde derin ve melodikti.

“Matem Rengi,” diye bir cevap geldi karanlıktan. Başkeşiş elini uzatıp genç adamın dirseğini tuttu ve onun yanında manastırın koridorlarında yavaşça yürüdü.

Sert bir zemin yoktu, göl de yoktu. Hepsinin ayakları sarı sisin içinde, bir tür bataklıkta etrafa çamur sıçratarak ilerliyordu. “Bu,” diye bildirdi Richard, “iğrenç.” Çamur ayakkabılarının içine sızıyor, çoraplarına giriyor ve Richard’ı hiç de mutlu etmeyen bir şekilde, ayak parmaklarıyla yakından ahbaplık kuruyordu.

Önlerinde, bataklıktan yukarı yükselen bir köprü vardı. Siyahlar içindeki bir şekil köprü ayağında bekliyordu. Dominiken keşişlerin siyah cübbelerinden giymişti. Teni yaşlı maun ağaçlarının koyu kahverengi tonundaydı. Uzun boylu bir adamdı ve kendi boyunda ahşap bir asa tutuyordu. “Durun,” diye bağırdı, “isimlerinizi ve konumlarınızı belirtin.”

“Ben Leydi Door,” dedi Door. “Başmelek Evi’nden Portico’nun kızıyım.”

“Ben Avcı. Onun korumasıyım.”

“Richard Mayhew,” dedi Richard. “Islağım.”

“Geçmek mi istiyorsunuz?”

Richard öne doğru bir adım attı. “Evet, aslında istiyoruz. Bir anahtar için geldik buraya.” Keşiş bir şey söylemedi. Asasını kaldırdı ve onunla Richard’ı göğsünden hafifçe itti. Richard’ın ayakları yerden kesildi ve çamurlu suya düştü. Keşiş, onun ayağa kalkarak dövüşmeye başlayıp başlamayacağını görmek için birkaç dakika bekledi. Richard bunu yapmadı. Avcı yaptı.

Richard çamurdan kalkıp, ağzı açık bir halde, keşiş ile Avcı’nın değneklerle dövüşmesini izledi. Keşiş iyiydi. Avcı’dan daha iri ve, Richard’a göre, daha güçlüydü. Diğer yandan, Avcı keşişten daha hızlıydı. Değnekler pusun içinde takırdayıp vuruştu.

Keşişin asası ani bir hareketle Avcı’nın diyaframına geldi. Avcı çamurda sendeledi. Keşiş yaklaştı -fazla yaklaştı- ve böylece onun sendeleyişinin bir aldatmaca olduğunu öğrendi. Avcı’nın asası sertçe ve isabetli bir şekilde keşişin dizlerinin arkasına çarptı, adamın ayakları artık onu taşımıyordu. Keşiş ıslak çamura düştü ve Avcı asasının ucunu onun ensesine dayadı.

“Yeter,” diyen bir ses geldi köprüden.

Avcı bir adım geriledi. Bir kez daha Richard ile Door’un yanında durdu. Terlememişti bile, iriyarı keşiş çamurdan kalktı. Dudağı kanıyordu. Avcı’nın önünde yerlere kadar eğildi, sonra köprünün ayağına yürüdü.

“Onlar kim Matem Rengi Birader?” diye seslendi ses.

“Başmelek Evi’nden Lord Portico’nun kızı Leydi Door; onun koruması Avcı ve refakatçileri Richard Mayhew,” dedi Matem Rengi Birader morarmış dudaklarının arasından. “Beni adil bir dövüşte alt etti, Esmer Birader.”

“Yukarı gelsinler,” dedi ses.

Avcı köprüde başı çekti. Köprünün en tepesinde bir başka keşiş onları beklemekteydi: Esmer Birader. Tanıştıkları ilk keşişten daha genç ve ufaktı, ama o da aynı şekilde giyinmişti. Teni koyu, canlı bir kahverengi tonundaydı. Sarı sisin derinlerinde, siyahlara bürünmüş, zar zor seçilen başka şekiller de vardı. Richard bunların Kara Keşişler olduğunu anladı, ikinci keşiş bir an üçüne baktı ve ezberden okumaya başladı:

“Başımı çeviririm ve istediğiniz yere gidebilirsiniz. Başımı tekrar çevirdiğimde, çürüyene kadar olduğunuz yerde kalırsınız. Suratım yoktur, ama çarpık dişlerimle yaşar ya da ölürüm -ben kimim?”

Door öne doğru bir adım attı. Dudaklarını ıslatıp gözlerini yarı kapadı. “Başımı çeviririm...” dedi kafa patlatarak, “Çarpık dişler... istediğiniz yere...” Sonra yüzüne bir gülümseme yayıldı. Esmer Birader’e baktı. “Anahtar,” dedi. “Cevap, sen bir anahtarsın.”

“Bilge biri,” diye kabul etti Esmer Birader. “İki basamak çıktınız. Bir tane kaldı.”

Oldukça yaşlı bir adam sarı sisten çıktı ve yamru yumru eliyle köprünün taş yanına tutunarak dikkatle onlara doğru yürüdü. Esmer Birader’in yanına vardığında durdu. Kataraktlı gözleri açık mavi-beyazdı. Richard görür görmez ondan hoşlandı. “Kaç kişiler?” diye sordu daha genç olan adama, derinden gelen, güven verici bir sesle.

“Üç kişi, Peder Başkeşiş.”

“Ve içlerinden biri birinci bekçiyi alt etti, öyle mi?”

“Evet, Peder Başkeşiş.”

“Ve içlerinden biri ikinci bekçinin sorusunu doğru cevapladı?”

“Evet, Peder Başkeşiş.”

Yaşlı adamın sesinde bir pişmanlık vardı. “Yani, içlerinden Anahtar Sınavı’nı verecek bir tane kaldı. Şimdi o kişi öne çıksın.”

Door, “Ah, hayır,” dedi.

“Onun yerine ben geçeyim. Sınavı ben vereyim,” dedi Avcı.

Esmer Birader başını iki yana salladı. “Buna izin veremeyiz.”

Richard küçük bir çocukken, bir okul gezisinde yöredeki bir şatoya gitmişti. Sınıf arkadaşlarıyla birlikte şatonun en yüksek noktası olan, kısmen yıkılmış kuleye giden basamakları çıkmıştı. Hepsi tepede bir araya toplanmıştı, öğretmenleri onlara aşağıda serili olan kırsalı gösteriyordu. O yaşta bile, Richard yükseklikler konusunda pek iyi değildi. Güvenlik korkuluğuna sıkı sıkı tutunmuş, gözlerini kapamış ve aşağı bakmamaya çalışmıştı. Öğretmenleri eski kulenin tepesinden, kulenin yukarıdan gördüğü tepenin dibine kadar olan yüksekliğin yüz metre olduğunu söylemişti. Sonra kulenin tepesinden bırakılan bir jetonun, tepenin dibinde olan bir adamın kafatasını yaracak kadar güce sahip olacağını, kafatasını kurşun gibi deleceğini açıklamıştı. O gece Richard yatağa yatmış, ama jetonun yıldırım gücüyle düşüşünü hayal etmekten uyuyamamıştı. Jeton gibi görünen, ama düştüğünde ölüm saçan bir jeton...

Bir *sınav.*

Richard'da jeton düştü. Hem de yıldırım türünden bir jeton.

"Durun bir saniye," dedi. "Yardımcı olun. Mımm... mımm: sınav. Birisini bekleyen bir sınav var. Çamurda küçük bir kavgaya tutuşmamış, bilmeceyi cevaplamamış birisini..." Saçmalıyordu. Saçmaladığını işitiyor, ama bunu hiç umursamıyordu.

"Sizin şu sınav," dedi Richard başkeşişe. "Nasıl bir sınav bu?"

"Bu taraftan," dedi başkeşiş.

"Onu istemezsiniz," dedi Door. "İkimizden birini alın."

"Üçünüz geldiniz. Üç tane test vardı ve her biriniz bir tane verecekti: Bu adil," dedi başkeşiş. "Eğer sınavı geçerse size geri dönecek."

Hafif bir esinti sisi araladı. Diğer kara şekillerin elinde arbalet vardı. Her arbalet ya Richard'a, ya Avcı'ya ya da Door'a yöneltilmişti. Keşişler safları kapayarak Richard'ı Avcı ve Door'dan ayırdılar.

"Biz bir anahtar arıyoruz..." dedi Richard başkeşişe alçak sesle.

"Evet," dedi başkeşiş sakince.

"Bir melek için," diye açıkladı Richard.

"Evet," dedi başkeşiş. Elini uzatıp Esmer Biraderin dirseğini tuttu.

Richard sesini iyice alçalttı. "Bakın, bir meleğe hayır diyemezsiniz, özellikle de sizin gibi bir rahip hiç diyemez... neden şu sınavı boş vermiyoruz? Anahtarı verin gitsin."

Başkeşiş köprünün eğimli kısmından aşağı yürümeye başladı. Aşağıda açık bir kapı vardı. Richard onu takip etti. Bazen yapabileceğiniz hiçbir şey olmazdı. "Tarikatımız kurulduğunda," dedi başkeşiş, "bize bir anahtar emanet edilmişti. O, tüm kutsal emanetler içinde en kutsalı, en güçlüsüdür. Onu devretmemiz gerek, ama yalnızca sınavı geçen ve kendini kanıtlayan kişiye."

Dolambaçlı dar koridorlardan yürüyorlardı ve Richard arkasında ıslak çamur izi bırakıyordu. "Eğer sınavı geçemezsem, anahtarı alamayız, öyle mi?"

"Alamazsınız oğlum."

Richard bir an için düşündü. "Sonra ikinci kez denemek için geri gelebilir miyim?"

Esmer Birader öksürdü. "Pek değil oğlum," dedi başkeşiş. "Eğer alamazsan, büyük ihtimalle..." deyip duraksadı ve sonra, "umursanacak durumda olmayacaksın. Ama endişelenme, belki de anahtarı kazanacak kişi sen olursun, hı?" diye devam etti. Sesinde, korkunç bir güvence verme

çabası vardı; herhangi bir korkutma çabasından çok daha dehşet verici bir tını. “Beni öldürür müsünüz?”

Başkeşiş mavi-beyaz gözlerle ileriye baktı. Sesinde küçük bir kınama vardı. “Bizler kutsal insanlarız,” dedi. “Hayır, seni öldürecek olan, sınavın kendisi.”

Bir kat merdiven inerek, duvarları tuhaf şekilde dekore edilmiş mahzenmezar gibi basık bir odaya geldiler. “Şimdi,” dedi başkeşiş. “Gülümse!”

Bir an için Richard’ı körleştiren bir flaş çaktı. Yeniden görmeye başladığında, Esmer Birader’in hurdası çıkmış bir Polaroid kamerayı indirerek hızla fotoğrafı çıkarmakta olduğunu gördü. Keşiş fotoğrafın belirmesini bekledikten sonra onu duvara astı. “Bu, sınavı veremeyenlere adadığımız duvar,” diye iç geçirdi başkeşiş, “hiçbirinin unutulmadığından emin olmak için. Bu da bizim yükümlülüğümüz: anmak.”

Richard duvardaki yüzlere baktı. Birkaç polaroid; yirmi, otuz şipşak, birkaç sepya baskı ve gümüş levhaya basılmış fotoğraflar; karakalem çizimler, suluboyalar ve minyatürler. Bütün duvarı kaplamışlardı. Keşişler bunu çok uzun zamandır yapıyorlardı.

Door ürperdi. “Çok aptalım,” diye mırıldandı. “Bilmem gerekirdi. Üçümüz-, Doğrudan buraya gelmemeliydim.”

Avcı başını bir o yana bir bu yana çeviriyordu. Her keşişin ve her arbaletin yerini bellemişti; Door’u köprünün diğer yanına -öncelikle kendisi hiç yaralanmadan, İkincisi küçük sıyrıklarla ve son olarak büyük bir yarayla, ama Door’da sadece küçük bir sıyrıkla- geçirme olasılıklarını hesaplıyordu. Şimdi yeniden hesap yapıyordu. “Eğer böyle olacağını *bilseydin*, farklı ne yapardın?” diye sordu.

“Başta, onu buraya getirmezdim,” dedi Door. “Gidip Marquis’yi bulurdum.”

Avcı başını yana çevirdi. “Ona güveniyor musun?” diye sordu doğrudan. Door onun Richard’ı değil, Carabas’ı kastettiğini biliyordu.

“Evet,” dedi Door. “Az çok güveniyorum.”

Door beş yaşına gireli henüz iki gün olmuştu. Pazar, Kew’deki Bahçeler’de kurulmuştu ve babası doğum günü hediyesi olarak onu yanında götürmüştü. Door ilk kez pazara gidiyordu. Kelebek evinde, onu mest eden ve büyüleyen parlak renkli kanatlar, yanardöner hafif şeylerle

çevrelenmişken, babası diz *çöküp, "Door?" dedi. "Yavaşça dön ve şuraya bak."*

Door dönüp baktı. Büyük bir palto giymiş, siyah saçlarını ensesinde atkuyruğu yapmış siyah tenli bir adam kapıda durmuş, altın tenli ikizler, genç bir adam ve genç bir kadınla sohbet ediyordu. Genç kadın büyükler gibi ağlıyordu; gözyaşlarını olabildiğince içinde tutmaya çalışıyor, ama buna rağmen kenarlardan taştıkları için kızıyor ve sonuçta da çirkin ve tuhaf görünüyordu. Door kelebeklere geri döndü. "Onu gördün mü?" diye sordu babası. Door başını salladı. "Kendisine Marquis de Carabas diyor," dedi. "O bir hilebaz, üçkâğıtçı ve muhtemelen bir tür canavar. Eğer başın derde girerse ona git. O seni koruyacaktır kızım. Korumak zorunda. "

. Door tekrar adama baktı. Adam ellerini ikizlerin omzuna koymuş, onları odadan çıkarıyordu. Ama giderken omzundan geriye, doğrudan Door'a bakıp kocaman gülümsedi ve sonra göz kırptı.

Çevrelerini sarmış olan keşişler sisin içinde kara hayaletlerdi. Door sesini yükseltti. "Affedersiniz, birader," diye seslendi Matem Rengi Birader'e. "Anahtarı almaya giden arkadaşımız. Eğer başaramazsa, bize ne olacak?"

Adam onlara doğru bir adım attı, duraksadı ve sonra, "Size buradan ayrılırken eşlik edecek ve sizi bırakacağız," dedi.

"Peki ya Richard?" diye sordu Door. En sonunda, adamın kukuletasının altından, onun üzgün bir şekilde başını iki yana salladığını gördü. "Marquis'yi getirmeliydim," dedi ve onun nerede olduğunu, ne yaptığını merak etti.

Marquis de Carabas X şeklindeki ahşap çatkıya gerilmişti. Bay Vandemar bu çatkıyı eski tahta levhalar, bir sandalye parçası ve ahşap bir kapıyı birleştirerek inşa etmişti. Ayrıca büyük bir kutu paslı çivinin çoğunu kullanmıştı.

Birisini çarmıha germeyeli çok uzun zaman olmuştu.

Marquis de Carabas'ın kol ve bacakları geniş bir X şekli almıştı. Elleriyle ayaklarına paslı çiviler çakılmıştı. Ve göğüs kısmı halatlarla bağlanmıştı. Korkunç bir acının ardından, şimdi bilinci az çok kapalıydı. Bir zamanlar hastane çalışanlarının kafeteryası olan odada duran çatkı, bir sürü halatın ucunda havada asılıydı. Yerdeyse, Bay Croup jilet ve mutfak bıçaklarından terk edilmiş neşter ve bisturilere kadar, çeşitli kesici

aletlerden büyük bir tepecik yapmıştı. Hatta kalorifer dairesinden getirdiği bir ocak süngüsü bile vardı.

“Onun durumunun nasıl olduğuna bir bakar mısın Bay Vandemar?” diye sordu Bay Croup.

Bay Vandemar çekicini uzatıp Marquis’yi şöyle bir dürtükledi.

Marquis de Carabas iyi bir adam değildi ve kesinlikle cesur bir adam olmadığını bilecek kadar da tanıyordu kendini. Uzun süre önce dünyanın -Aşağı ya da Yukarı fark etmez- aldatılmak isteyen bir yer olduğuna karar vermişti. Bu amaçla adını bir peri masalındaki yalandan almış ve kendini -kıyafetlerini, tavrını, duruşunu- muazzam bir şaka olarak yaratmıştı.

El bilekleriyle ayaklarında donuk bir ağrı vardı ve nefes alışı gitgide zorlaşıyordu. Bilinçsizmiş numarası yapmak ona daha fazla bir şey kazandırmayacaktı, bu yüzden elinden geldiğince başını kaldırdı ve Bay Vandemar’ın yüzüne kıpkırmızı kan tükürdü.

Bunun cesurca olduğunu düşündü. Hem de aptalca. Bu hareketi yapmamış olsaydı, belki kendi halinde ölmesine izin vereceklerdi, ama şimdi canını daha çok yakacaklarından kuşkusu yoktu.

Belki bu yüzden ölümü daha hızlı olacaktı.

Ağzı açık çaydanlık şiddetle kaynıyordu. Richard fokurdayan suyu, yoğun buharı seyrediyor ve bununla ne yapacaklarını merak ediyordu. Hayal gücü ona birçok cevabı sağlayabiliyordu, ki bunların çoğunluğu tasavvur edilemez şekilde acılıydı, ama hiçbirinin doğru olmadığı ortaya çıktı.

Kaynar su bir çaydanlığa döküldü ve Esmer Birader suya kurutulmuş, kıyılmış yapraklardan üç kaşık attı. Sıvı, çay süzgeci kullanılarak üç porselen fincana döküldü. Başkeşiş görmeyen başını havaya kaldırıp havayı kokladı ve gülümsedi. “Anahtar Smavı’nın ilk kısmı,” dedi, “bir fincan güzel çaydır. Şeker ister misin?”

“Hayır, teşekkür ederim,” dedi Richard ihtiyatla.

Esmer Birader çaya biraz süt kattı ve bir fincan ile tabağını Richard’a verdi. “Zehirli mi?” diye sordu Richard.

Başkeşiş adeta gücenmiş görünüyordu: “Tanrım, hayır.”

Richard çayı yudumladı. Çayın tadı, aşağı yukarı her zamanki gibiydi. “Bu *gerçekten* sınavın bir parçası mı?”

Esmer Birader başkeşişin ellerine bir fincan yerleştirdi. “Bir anlamda,” dedi başkeşiş. “Başlamadan önce arayıcılara bir fincan çay sunmaktan hoşlanırız her zaman. Sınavın bize göre bir parçasıdır bu. Senin için değil.” Kendi çayını yudumladı ve kadını yüzüne mesut bir gülümseme yayıldı. ”Düşününce, oldukça güzel bir çay.”

Richard neredeyse hiç dokunmadığı çayı bir kenara bıraktı. “Sizin için sakıncası yoksa,” dedi, “sınava hemen başlayabilir miyiz?”

“Ne demek,” dedi başkeşiş. “Ne demek.” Ayağa kalktı ve üçü birlikte odanın diğer ucundaki kapıya doğru yürüdüler.

“Bana...” -Richard durakladı, ne öğrenmek istediğine karar vermeye çalışıyordu- “sınavla ilgili bana söyleyebileceğiniz bir şey var mı?”

Başkeşiş başını iki yana salladı. Gerçekten söyleyecek bir şey yoktu: O, arayıcıları kapıya götürürdü. Sonra dışarıdaki koridorda bir iki saat beklerdi. Ardından içeri girer, arayıcıdan geriye kalanları mabetten temizler ve onları mahzenlere gömerdi. Bazen, ki bu daha beter bir durumdu, arayıcı ölmemiş olurdu, ancak ondan geriye *canlı* ne kaldığını söyleyemezdiniz. Kara Keşişler o şanssızlara ellerinden geldiğince bakardı.

“Tamam,” dedi Richard. ikna edicilikten uzak bir şekilde gülümsedi ve, “Eh, yolu aç Macduff,” diye ekledi.

Esmer Birader kapıdaki sürgüleri çekti. İki el silah sesine benzeyen gümlemelerle yerlerinden oynadılar. Keşiş kapıyı çekerek açtı. Richard içeri girdi. Esmer Birader kapıyı onun arkasından kapayıp sürgüleri yeniden itti. Başkeşişi sandalyesine götürüp çay fincanını tekrar eline verdi. Başkeşiş sessizce çayını yudumladı ve sesinde gerçek bir pişmanlık tonuyla, “Onun aslı ‘Saldır Macduff’tır. Ama lafını düzeltmeye kıyamadım. Kulağa çok hoş bir genç adam gibi geliyordu,” dedi.

ON İKİ

Richard Mayhew yeraltındaki peronda aşağı yürüyordu. Bu bir District Hattı istasyonuydu: Levhada BLACKFRIARS yazıyordu. Peron boştu. Uzaklarda bir yerde bir Metro treni kükreyip takırdadı ve peronda bir hayalet rüzgar estirdi. Bir Sun gazetesinin sayfaları savruldu ve dört renk baskı göğüsler, siyah-beyaz hakaretler hızla yuvarlanarak perondan aşağıya, raylara düştü.

Richard peron boyunca yürüdü. Sonra bir banka oturdu ve bir şeylerin olmasını bekledi.

Hiçbir şey olmadı.

Başını ovdu, midesi hafifçe bulanıyordu. Peronda, yakından gelen ayak seslerini duydu. Başını kaldırıp baktığında, oldukça ağırbaşlı küçük bir kız ile onun elini tutmuş, kızın daha iri ve büyük bir versiyonu olan, bir kadının yanından geçtiklerini gördü. İkisi de Richard'a bir bakış attıktan sonra, çok açık bir şekilde, bakışlarını kaçırdılar. "Ona çok fazla yaklaşma Melanie," diye öğüt verdi kadın gayet işitilebilir bir fısıltıyla.

Melanie çocukların baktığı gibi, utanma ya da mahcubiyet olmaksızın, Richard'a baktı. Sonra tekrar gözlerini annesine çevirdi. "Neden onun gibi insanlar hayatta kalır?" diye sordu merakla.

"Her şeye bir son vermeye cesaretleri olmadığı için," diye açıkladı annesi.

Melanie bir kez daha Richard'a bakmayı göze aldı. "Zavallı," dedi. Anne ile kızın ayakları peronda aşağıya doğru uzaklaştı ve çok geçmeden ikisi de ortadan kayboldu. Richard bunu kafasında canlandırmış olup olamayacağını merak etti. Neden bu peronda bulunduğunu hatırlamaya çalıştı. Metro treni mi bekliyordu? Nereye gidiyordu? Cevabın aklında bir yerde, çok yakında olduğunun farkındaydı, ama ona dokunamıyor, kayıp yerlerden çıkarıp getiremiyordu. Orada tek başına ve merak ederek oturdu. Düş mü görüyordu? Altındaki sert, kırmızı plastik oturağı elleriyle hissedebiliyordu, çamurla kaplı ayakkabılarını (çamur nereden gelmişti?) perona vurdu, yüzüne dokundu... Hayır. Bu düş değildi. Her neredeyse, orası gerçekti. Tuhaf hissediyordu: kopmuş, çökmüş ve korkunç, garip bir şekilde hüzünlü. Birisi yanına oturdu. Richard başını çevirip bakmadı.

“Merhaba,” dedi tanıdık bir ses. “Nasılsın Dick? İyi inisin?”

Richard sesin geldiği yere baktı. Yüzünde gülümsemeye benzer bir kıvrılma hissetti, umut göğsüne inen bir darbe gibi sarstı onu.

“Gary?” dedi ürkerek. “Beni görebiliyor musun?”

Gary sırıttı. “Her zaman şakacıydın,” dedi. “Komik adam, komik.”

Gary’nin üstünde takım kıyafet ve kravat vardı. Tertemiz tıraş olmuştu ve saçları düzgündü. Richard kendisinin nasıl görünüyor olduğunu fark etti: çamurlu, tıraşsız, darmadağın... “Gary? Ben... dinle, nasıl göründüğümü biliyorum. Açıklayabilirim.” Bir an düşündü. “Hayır... açıklayamam. Tam olarak değil.”

“Sorun yok,” dedi Gary güven verircesine. Sesi rahatlatıcı, makul geliyordu. “Sana bunu nasıl söyleyeceğimi bilmiyorum. Biraz tuhaf.” Duraksadı. “Bak,” diye açıkladı. “Ben gerçekten burada değilim.”

“Evet, buradasın,” dedi Richard. Gary duygudaşlıkla başını iki yana salladı. “Hayır,” dedi. “Değilim. Ben şenim. Kendi kendine konuşuyorsun.”

Richard bunun Gary’nin şakalarından biri olup olmadığını merak etti belli belirsiz. “Belki bu yardımcı olur,” dedi Gary. Ellerini kendi yüzüne kaldırdı, itti ve şekil verdi. Yüzü sıcak silikon gibi yayıldı.

“Bu daha mı iyi?” dedi az önce Gary olan kişi, sarsıcı derecede tanıdık bir sesle. Richard yüzü biliyordu: Okulu bıraktıktan sonra haftanın çoğu işgününde onu tıraş etmiş; dişlerini fırçalamış, saçını taramış ve ara sıra onun Tom Cruise, John Lennon ya da başka herhangi birinin yüzüne benzemesini dilemişti. Tabii ki bu kendi yüzüydü. “Günün en yoğun vaktinde Blackfriars Istasyonu’nda oturuyorsun,” dedi diğer Richard baştan savma bir şekilde. “Kendi kendine konuşuyorsun. Ve kendi kendine konuşanlara ne denir bilirsin. Şu anda makul olmaya doğru birazcık yaklaşmaya başlıyorsun.”

Nemli, çamurlu Richard, temiz, iyi giyimli Richard’ın yüzüne baktı. “Senin kim olduğunu ya da ne yapmaya çalıştığını bilmiyorum. İnandırıcı olmakla alakan bile yok: Sen hiç de benim gibi görünmüyorsun.” Yalan söylüyordu, bunun farkındaydı.

Diğer kendi cesaret verircesine gülümsedi ve başını iki yana salladı, “ben senim Richard,” dedi. “Ben senin akıl sağlığından geriye ne kaldıysa oyum...”

Bu, telesekreterlerde, kasetlerde, videolarda duyduğu utanç verici kendi sesinin yankısı, kendisinin sanılan o korkunç ses taklidi değildi: Adam Richard'ın gerçek sesiyle, konuştuğunda kafasında duyduğu sesle konuşuyordu, tınlayan ve gerçek.

"Odaklan!" diye bağırdı Richard yüzlü adam. "Bu yere bak, insanları görmeye çalış, hakikati görmeye çalış... gerçekliğe bir haftadan beri en yakın olduğun zaman bu..."

"Bu saçmalık," dedi Richard düz bir şekilde, çaresizce. Başını iki yana salladı, diğer kendinin söylediği her şeyi reddediyordu, ama yine de perona bakıyor ve görüyor olması gerekenin ne olduğunu merak ediyordu. Sonra görüş açısının köşesinde bir şey titreşti; onu zihniyle takip etti, ama şey kayboldu.

"Bak," diye fısıldadı benzeri. "Gör."

"Neyi göreyim?" Boş ve loş bir istasyon peronunda duruyordu, yalnız bir anıtmezarda. O anda...

Gürültü ve ışık, yüzünde patlayan bir şişe gibi çarptı ona: Günün en yoğun vaktinde Blackfriars Istasyonu'nda dikiliyordu. İnsanlar yanından koşturarak geçiyordu: gürültü ve ışığın, itişip kakışan, hareket eden insanların isyanı. Peronda bekleyen bir Metro treni vardı, Richard trenin penceresinde kendi yansımasını gördü. *Deli gibi* görünüyordu; sakalı bir haftalık uzamıştı; ağzının çevresinde yemek tortuları vardı; bir gözü yakınlarda morarmıştı; burnunun yanında şişmiş, iltihaplı, kırmızı bir çıban vardı; leş gibiydi, gözenekleri ve tırnak altları siyah ve kabuk tutmuş tozla kaplıydı; yorgun gözleri kızarmıştı ve saçları keçeleşip arapsaçına dönmüştü. Günün en yoğun vaktinin tam ortasında, bir Metro istasyonunun hareketli peronunda duran evsiz bir deliydi. Richard yüzünü ellerine gömdü. Yüzünü kaldırdığında, diğer insanlar gitmişti. Peron yeniden karanlığa gömülmüştü ve o yalnızdı. Bir banka oturup gözlerini kapadı. Bir el eline dokundu ve birkaç dakika onu tuttu, sonra da sıktı. Bir kadının eliydi bu: Richard tanıdık bir koku alıyordu.

Diğer Richard solunda, Jessica da sağında oturuyordu şimdi. Jessica onun elini kendi ellerinde tutuyor ve şefkatle Richard'a bakıyordu. Daha önce Jessica'nın yüzünde bu ifadeyi hiç görmemişti.

"Jess?" dedi.

Jessica başını iki yana salladı. Elini bıraktı. “Korkarım ki o değil,” dedi. “Ben hâlâ senim. Ama dinlemelisin sevgilim. Gerçekliğe en yakın olduğun...”

“Gerçekliğe en yakın, makul olmaya en yakın deyip duruyorsunuz, ne demek istediğinizi...” Duraksadı. O anda aklına bir şey geldi. Kendisinin diğer versiyonuna ve sevmiş olduğu kadına baktı. “Sınavın bir parçası mı bu?” diye sordu.

“Sınav mı?” diye sordu Jessica. Richard-olmayan-diğer-Richard’la kaygılı bir şekilde bakıştılar.

“Evet. Sınav. Londra’nın altında yaşayan Kara Keşişler’in sınavı,” dedi Richard. Söyler söylemez, daha gerçek hale geldi. “Islington adındaki melek için almam gereken bir anahtar var. Eğer anahtarı ona götürürsem, beni eve gönderecek...” Ağzı kurudu ve daha fazla konuşamadı.

“Kendini bir dinle,” dedi diğer Richard usulca. “Bunun kulağa ne kadar da saçma geldiğini görmüyor musun?” Jessica sanki ağlamamaya çalışıyormuş gibiydi. Gözleri parladı. ”Bir sınavdan geçmiyorsun Richard. Sen... sen bir tür sinir krizi geçirdin. Birkaç hafta önce. Sanırım bir çöküntü yaşadın. Ben nişanı attım... öyle tuhaf davranıyordun ki, sanki başka biri gibiydin, ben... ben dayanamadım... Sonra sen ortadan kayboldun...” Gözyaşları yanaklarından aşağı akmaya başladı ve burnunu silmek için konuşmasına ara verdi.

Diğer Richard konuşmaya başladı. “Tek başına ve delirmiş bir halde Londra sokaklarında dolandım, köprü altlarında uyudum, çöp kutularından yemek yedim. Parçalanmış, kayıp ve tek başınaydım. Kendi kendime mırıldanıyor, orada olmayan insanlarla konuşuyordum...”

“Üzgünüm Richard,” dedi Jessica. Ağlıyordu, yüzü çarpılmış ve iticiydi. Rimeli akmaya başlıyordu ve burnu kırmızıydı. Richard onun canının yandığını ilk kez görüyordu ve acısını yok etmeyi ne kadar çok istediğini fark etti. Richard sarılmaya, rahatlatmaya ve güven vermeye çalışmak için ona doğru uzandı, ama dünya kaydı, çarpıldı ve değişti...

Birisi ona çarptı ve küfredip yürümeye devam etti. Richard günün en yoğun vaktinin parıltısı içinde, peronda yüzükoyun yatıyordu. Yüzünün yan tarafı yapış yapış ve soğuktu. Başını yerden kaldırdı. Kendi kusmuğunun içinde yatıyordu. En azından, bunun kendi kusmuğu olduğunu umdu. Yolcular ona tiksintiyle bakıyor ya da, bir göz attıktan sonra, bir daha bakmıyorlardı.

Yüzünü elleriyle sildi ve ayağa kalkmaya çalıştı, ama bunu nasıl yapacağını hatırlamıyordu. Richard inlemeye başladı. Gözlerini sımsıkı kapadı ve öyle kaldı. Onları -otuz saniye ya da bir saat ya da bir gün sonra- açtığında, peron yarı karanlıktı. Ayağa kalktı. Etrafta kimse yoktu. “Merhaba?” diye seslendi. “Yardım edin bana. Lütfen.”

Gary bankta oturmuş, onu seyrediyordu. “Ne, sana ne yapman gerektiğini söyleyecek birilerine mi ihtiyacın var hâlâ?” Gary banktan kalkıp Richard’a doğru yürüdü. “Richard,” dedi aceleyle. “Ben senim. Sana verebileceğim tek tavsiye senin kendine söylediklerindir. Yalnız, belki onları dinleyemeyecek kadar korkuyorsundur.”

“Sen, ben değilsin,” dedi Richard, ama artık buna inanmıyordu.

“Dokun bana,” dedi Gary.

Richard tek elini uzattı: Parmaklarıyla Gary’nin yüzünü dürterek onu sıkıştırıp yamuktu, sanki sıcak çikleti dürtüyor gibiydi. Richard elinin çevresinde hiçbir şey hissetmiyordu. Sonra parmaklarını Gary’nin yüzünden çekti.

“Gördün mü?” dedi Gary. “Ben burada değilim. Bir tek sen varsın, peronda bir aşağı bir yukarı yürüyen, kendi kendiyle konuşan, cesaretini toplamaya çalışan...”

Richard bir şey söyleme niyetinde değildi, ama ağzı oynadı ve sesinin, “Ne için cesaret toplamaya çalışan?” dediğini duydu.

Hoparlörden derin bir ses geldi ve peronda yankılanıp bozuldu. *“Londra Ulaşım Dairesi gecikme için özür diler. Blackfriars İstasyonundaki bir olay nedeniyle gecikme olmuştur*.”

“Onu yapmak için,” dedi Gary başını eğerek. “Blackfriars Istasyonu’nda bir olay olmak için. Her şeyi sonlandırmak için. Senin hayatın keyifsiz, sevgisiz, boş bir düzmece. Hiç arkadaşın yok...”

“Sen varsın,” diye fısıldadı Richard. Gary samimi gözlerle Richard’ı tarttı.

“Bence sen bir hıyarsın,” dedi dürüstçe. “Katıksız bir şakasın.”

“Door, Avcı ve Anaesthesia var.”

Gary gülümsedi. Gülümsemesinde hakiki bir acıma vardı ve bu, Richard’ın canını nefret ya da düşmanlığın yapabileceğinden daha fazla yakmıştı. “Başka hayali arkadaşlar mı?

Ofisteyken hepimiz senin trollerine gülerdik. Onları hatırlıyor musun? Masanın üstündeydiler." Güldü. Richard da güldü. Çok korkunç bir durumdu: Gülmekten başka yapacak bir şey yoktu. Bir süre sonra gülmeyi kesti. Gary elini cebine soktu ve dışarı küçük, plastik bir trol çıkardı. Kıvırcık, mor saçları vardı ve bir zamanlar Richard'ın bilgisayar ekranının üstünde duruyordu. "Al," dedi Gary. Trolü Richard'a attı. Richard yakalamaya çalıştı; ellerini uzattı, ama trol sanki elleri orada değilmiş gibi aşağı düştü. Boş peronda elleriyle dizlerinin üstüne çökerek trolü arandı. O anda, gerçek hayatına-dair sahip olduğu tek şey bu trolmüş gibi geldi Richard'a: Trolü geri alabilirse, belki her şeyi geri alabilirdi...

Işık çakması.

Yeniden günün en yoğun vakti olmuştu. Bir tren yüzlerce insanı perona kusuyor, yüzlerce diğeri de trene binmeye çalışıyordu. O sırada Richard elleriyle dizlerinin üstündeydi ve yolcular tarafından tekmelenip sarsılıyordu. Birisi şiddetle parmaklarına bastı. Richard ciyaklayıp, yanmış bir çocuk gibi, içgüdüsel olarak parmaklarını ağzına götürdü; iğrenç bir tatları vardı. Ama umursamadı: Trolün yalnızca üç metre ötede, peronun kenarında durduğunu gördü ve kalabalığın arasından yavaşça emeklemeye başladı. İnsanlar ona küfür ediyor, önünü kesiyor ve sarsıyorlardı. Üç metrelik mesafenin bu kadar uzun sürede aşılabileceği hiç aklına gelmezdi.

Richard emeklerken tiz bir kıkırdama sesi duydu ve sesin kime ait olduğunu merak etti. Rahatsız edici bir kıkırdamaydı, nahoş ve tuhaf. Ne tür bir delinin böyle kıkırdayabileceğini merak etti. Yutkundu ve kıkırdama kesildi, o anda kim olduğunu anladı.

Neredeyse peronun kenarına varmıştı. Yaşlıca bir kadın trene adım atarken, ayağı mor saçlı trolü aşağıdaki karanlığa, trenle peronun arasındaki boşluğa yolladı. "Hayır," dedi Richard. Hâlâ tuhaf ve hırıltılı bir şekilde gülüyordu, ama yaşlar gözlerini yakıyor ve yanaklarından akıyordu. Elleriyle gözlerini sildi, ama bu gözlerinin daha da yanmasına sebep oldu.

Işık çakması.

Peron yine boş ve karanlıktı. Ayağa kalkıp, biraz ötedeki peronun kenarına doğru sarsak sarsak yürüdü. Onun aşağıdaki tren yolunda, üçüncü rayın orada olduğunu görebiliyordu: küçük bir mor leke, Richard'ın trolü. Karşıya baktı: Tren yolunun diğer yanındaki duvarda kocaman posterler vardı. Posterlerde kredi kartı, spor ayakkabı ve Kıbrıs tatili

reklamı yapılıyordu. Richard sözcüklere bakarken posterler çarpıldı ve değişti.

Yeni mesajlar çıktı:

HER ŞEYE BİR SON VER, bunlardan biriydi.

ACINA SON VER

ERKEK GİBİ DAVRAN... KENDİ CANINI AL.

BUGÜN ÖLÜMCÜL BİR KAZA GEÇİR.

Richard başını salladı. Kendi kendine konuşuyordu. Aslında posterlerde bunlar yazmıyordu. Evet, kendi kendine konuşuyordu, ve bu sefer dinliyordu. Takırdayan treni duyabiliyordu çok uzakta değildi, istasyona doğru geliyordu. Richard dişlerini sıktı ve peronda yalnız olmasına karşın, sanki hâlâ yolcular tarafından sarsılıyormuş gibi öne arkaya sallandı.

Tren ona doğru geliyordu; farları tünelin içinde, çocukluk çağı kâbuslarındaki korkunç bir ejderin gözleri gibi parlıyordu. O anda, acıyı durdurmak için -şimdiye kadar çektiği ve bundan sonra çekebileceği tüm acıları alıp hepsini sonsuza dek yok etmek için- ne kadar az bir çaba gerektiğini anladı.

Ellerini ceplerine soktu ve derin bir nefes aldı. Öylesine kolay olacaktı ki. Bir anlık acı ve ardından her şey tamamen sona erecekti...

Cebinde bir şey vardı. Parmaklarıyla hissetti: pürüzsüz, sert ve küre gibi bir şey. Onu cebinden çıkarıp inceledi: bir kuvars boncuk. Boncuğu alışını hatırladı. Gece Köprüsü'nün öte yanındaydı. Anaesthesia'nın kolyesinin bir parçasıydı.

Kafasında ya da kafasının dışında bir yerden, sıçankızın, "Richard. Dayan," dediğini sandı. O sırada kendisine yardım eden birisi var mı bilmiyordu. Sahiden kendi kendine konuştuğundan şüphelendi. Bu konuşanın gerçek kendi olduğundan ve, nihayet, onu dinlediğinden.

Başını salladı ve boncuğu yeniden cebine koydu. Peronda durup trenin gelişini bekledi. Tren perona girdi, yavaşladı ve sonunda durdu.

Kapılar tıslayarak açıldı. Vagon her tarz ve her türden insanlarla doluydu ve hepsi şüphe götürmez bir şekilde ölüydü. Boğazları kesik olan ya da şakaklarında kurşun deliği olan taze ölüler vardı. Eski, kurumuş cesetler vardı. Oturaklarında kötü huylu şeyler dolanan, örümcek ağlarıyla kaplı, ayakta duran kadavralar vardı. Richard'ın anladığı kadarıyla, her ceset kendi kendini öldürmüştü. Bazıları erkek, bazıları kadındı. Richard bu

yüzlerin bazısını uzun bir duvarın üstünde görmüş olduğunu sandı, ama nerede ve ne zaman gördüğünü artık hatırlamıyordu. Vagon, uzun ve sıcak bir yaz yaşandığı sırada soğutma teçhizatı temelli bozulmuş bir morg gibi kokuyordu.

Richard artık kendisinin kim olduğuna; neyin gerçek neyin yalan olduğuna; kendisinin cesur ya da korkak, deli ya da akliselim olup olmadığına dair bir fikre sahip değildi, ama bir sonra ne yapması gerektiğini biliyordu. Trene bindi ve ışıkların hepsi söndü.

Sürgüler çekildi. Odada iki yüksek gümleme yankılandı. Ufak mabedin kapısı açıldı ve dışarıdaki koridorda yanan lambanın ışığı içeri girdi.

Burası kemerli, yüksek bir tavanı olan küçük bir odaydı. Tavanın en yüksek yerinden sarkan bir ipin ucunda gümüş bir anahtar vardı. Kapının açılmasıyla oluşan esinti anahtarı öne arkaya salladı ve ardından yavaşça döndürdü -önce o yöne sonra bu yöne. Başkeşiş Esmer Birader'in koluna tutundu ve iki adam mabedin içine yan yana yürüyerek girdiler. Sonra başkeşiş biraderin kolunu bırakıp, "Cesedi al Esmer Birader," dedi.

"Ama. Ama Peder..."

"Ne oldu?"

Esmer Birader tek dizinin üstüne çöktü. Başkeşiş, kumaş ve deri üzerinde gezen parmakları duyabiliyordu. "O yaşıyor."

Başkeşiş içini çekti. Kötü bir düşünce olduğunu biliyordu, ama onların hemen ölmesinin çok daha iyi olacağını hissediyordu. Böylesi daha beterdi. "Onlardan biri, hı?" dedi. "Eh, son ödülüne ulaşana dek bu zavallı yaratığa biz bakacağız. Revire götür onu."

Zayıf bir ses, "Ben zavallı bir yaratık değilim," dedi usulca, ama kesin bir şekilde. Başkeşiş birinin ayağa kalktığını, Esmer Birader'in keskin bir şekilde nefes aldığını duydu. "Galiba... galiba geçtim," dedi Richard Mayhew'un sesi aniden kararsız bir hal alarak. "Tabii bundan başka sınav yoksa."

"Yok, oğlum," dedi başkeşiş. Sesinde hem hayret hem de pişmanlık olabilecek bir şey vardı.

Kimse konuşmuyordu. "Sanırım... sanırım o çayı şimdi içeceğim, sizin için bir sakıncası yoksa," dedi Richard.

"Tabii ki," dedi başkeşiş. "Bu taraftan." Richard yaşlı adama baktı. Başkeşişin mavi-beyaz gözleri hiçbir şeye bakmıyordu. Richard'ın sağ

olduğuna memnunmuş gibi görünüyordu, ama...

“Affedersin?” dedi Esmer Birader saygılı bir şekilde. Richard’ın düşünce dizisi bölündü. “Anahtarını unutma.”

“Ah. Evet. Teşekkürler.” Anahtar aklından çıkmıştı. Uzanıp serin, gümüş anahtarı tuttu. İpi yavaşça döndürüp çekti ve ip kolayca koptu.

Richard elini açtı, anahtar avucundan ona bakıyordu. “Çarpık dişlerimle,” dedi Richard hatırlayarak, “ben kimim?”

Richard anahtarı cebine, küçük, kuvars boncuğun yanına koydu ve birlikte o odadan ayrıldılar.

Sis seyrelmeye başlamıştı. Avcı memnundu. Artık, gerekli olursa, Leydi Door’u keşişlerden -o hiç zarar görmeden, kendisi de sadece ufak sıyrıklarla- kaçırabileceğinden emindi.

Köprünün öte tarafında telaşlı bir hareketlilik oldu. “Bir şeyler oluyor,” dedi Avcı Door’a fısıltıyla. “Kaçmaya hazırlıklı ol.”

Keşişler kenara çekildi. Yukarıdünyalı Richard Mayhew başkeşişin yanında yürüyerek sisin içinden onlara doğru geliyordu. Richard’da her nedense farklı bir şeyler vardı... Avcı neyin değişmiş olduğunu bulmak için onu iyice inceledi. Denge merkezi daha aşağıya inmiş, daha ortalanmıştı. Hayır... ondan daha fazlası vardı. Daha az oğlansı görünüyordu. Sanki büyümeye başlamış gibiydi.

“Hâlâ hayattasın demek?” dedi Avcı. Richard başını salladı, elini cebine götürdü ve gümüş anahtarı çıkarıp Door’a fırlattı. Door anahtarı yakaladıktan sonra kendini Richard’a doğru attı, kollarını ona sarıp olabildiğince sıkı sıkı sarıldı.

Sonra Richard’ı bırakıp başkeşişe koştu ve, “Bunun bizim için ne kadar önemli olduğunu anlatamam,” dedi.

Başkeşiş zayıfça, ama zarif bir şekilde gülümsedi. “Tapınak ve Başmelek Aşağıtaraftaki yolculuğunuzda sizinle olsun,” dedi.

Door diz kırdıktan sonra, anahtarı sımsıkı tutarak Richard ile Avcı’nın yanına gitti. Üç gezgin köprüden aşağı yürüdü ve uzaklaştı. Keşişler onlar gözden kaybolana, dünyanın altındaki dünyanın sisinde görünmez olana dek köprüde durdular.

“Anahtarı kaybettik,” dedi başkeşiş diğerlerine olduğu kadar kendine de. “Tanrı hepimizin yardımcısı olsun.”

ON ÜÇ

Melek Islington karanlık ve hareketli bir düş görüyordu.

Devasa dalgalar şehrin üzerinde yükseliyor ve çarpışıyor; gece göğü ufuktan ufka beyaz şimşekten çatallara ev sahipliği yapıyor; yağmur perde halinde yağıyor, şehir sarsılıyordu; büyük amfi tiyatronun yakınlarında yangınlar başlamış ve fırtınaya kafa tutarak, hızla şehre sıçramıştı. Islington çok yukarılardan aşağıyı seyrediyordu; insanın düşünde havada durması gibi, çok uzun zaman önce kendisinin de yaptığı gibi havada asılı duruyordu. Şehirde yüzlerce metre yükseklikte binalar vardı, ama hepsi Atlantik'in gri-yeşil dalgalarının yanında bodur kalıyordu. O anda insanların çığlıklarını duydu. Atlantis'te dört milyon kişi vardı ve Islington düşünde her birinin sesini açıkça ve net bir şekilde duyuyordu; bağırıyor, nefes alamıyor, yanıyor, boğuluyor ve ölüyorlardı. Dalgalar şehri yuttu ve en nihayetinde fırtına dindi.

Gün doğduğunda, bir zamanlar orada, Yunanistan'ın iki katı büyüklüğünde bir adayı bırakın, bir şehir olduğuna dair hiçbir ibare yoktu. Çocukların, kadınların ve erkeklerin suyla şişmiş bedenleri dışında, Atlantis'ten geriye hiçbir şey kalmamıştı. Cesetler soğuk sabah dalgalarının üstünde süzülüyor, gri ve beyaz martıların şimdiden başlayan zalim gagalamalarına maruz kalıyordu.

Islington uyandı. Çakmaktaşı ve lekeli gümüşten yapılmış büyük, siyah kapının yanındaki demir sütunların oluşturduğu sekizgende duruyordu. Çakmaktaşının soğuk pürüzsüzlüğüne ve metalin serinliğine dokundu. Masaya dokundu. Parmağını duvarlarda dolaştırdı. Sonra sırayla, eşyalara dokuna dokuna, malikanesinin odalarında yürümeye başladı; sanki onların var olduğundan emin olmak, kendini şu anda orada olduğuna ikna etmek istiyor gibiydi. Yürürken desenleri, çıplak ayaklarının yüzyıllar boyunca aşındırdığı taşlarda oluşmuş pürüzsüz kanalları takip ediyordu. Taş havuza varınca durdu, dizlerinin üstüne çöktü ve parmaklarıyla soğuk suya dokundu.

Parmak uçlarının dokunuşuyla başlayan ve kenarlara doğru yayılan hafif bir dalgalanma oldu. Meleğin ve onu çerçeveleyen mum alevlerinin havuzdaki yansıması parıldayıp dönüştü. Melek bir bodrum katına

bakıyordu. Bir an odaklandı; uzakta bir yerde bir telefonun çalmakta olduğunu duyabiliyordu.

Bay Croup telefona doğru yürüyüp ahizeyi kaldırdı. Kendinden oldukça memnun görünüyordu. “Croup ile Vandemar,” diye havladı. “Göz oyulur, burun kırılır, dil koparılır, çene çıkarılır, boğaz kesilir.”

“Bay Croup,” dedi melek. “Anahtar artık onlarda. Door adındaki kızın dönüş yolunda güvende olmasını istiyorum.”

“Güvende,” diye tekrarladı Bay Croup umursamazca. “Peki. Onu güvende tutarız. Ne fevkalade bir fikir -öylesine orijinal. Kesinlikle şaşırtıcı. Çoğu insan suikastçıları infazlar, sinsi cinayetler, hatta berbat katliamlar için tutar. Ama siz efendim, tüm zaman ve mekânların en iyi iki canisini tutup, onlardan küçük bir kızın zarar görmemesini sağlamalarını istiyorsunuz.”

“Ona bir şey olmayacak Bay Croup, bu kadar. Hiçbir şey ona zarar vermeyecek. Onun herhangi bir şekilde zarar görmesine göz yummanız beni son derece kızdırır. Anladınız mı?”

“Evet.” Croup rahatsız bir şekilde kıpırdandı.

“Başka bir şey var mı?” diye sordu Islington.

“Evet efendim.” Croup eline öksürdü. “Marquis de Carabas’ı hatırlıyor musunuz?”

“Elbette”

“Marquis’yi ortadan kaldırma konusunda böyle bir yasak olmadığını sanıyorum?..”

“Artık yok,” dedi melek. “Sadece kızı koruyun.”

Melek elini sudan çekti. Yansımada sadece mum alevleri ile hayret verici ve tamamen çift cinsiyetli bir güzelliğe sahip bir melek vardı. Melek Islington ayağa kalktı ve nihai ziyaretçilerini beklemek üzere içerideki odaya döndü.

“Ne dedi?” diye sordu Bay Vandemar.

“Marquis’ye istediğimizi yapabileceğimizi söyledi Bay Vandemar.”

Vandemar başını salladı. “Onu acı çektire çektire öldürmek de buna dahil mi?” diye sordu biraz yüksek sesle.

“Evet Bay Vandemar, şöyle bir düşününce, dahil olduğunu söyleyebilirim.”

Süpermarket arabasının ön tekerleklerinden biri ciyakladı, araba bariz bir şekilde sola doğru çekiyordu. Bay Vandemar arabayı hastanenin

yakınlarındaki çimle kaplı bir refüjde bulmuştu. Görür görmez onun ceset taşımak için tam da gereken boyutta olduğunu anlamıştı. Cesedi kendisi de taşıyabilirdi elbette, ama o zaman üstüne başına kan ya da başka sıvılar bulaşırdı. Ve onun sadece tek birtakım elbisesi vardı. Böylece Vandemar, Marquis de Carabas'ın cesedinin olduğu arabayı yağmur kanalında ittirdi; tekerlekler *ciyk*, *ciyk* diye ötüyor ve araba sola çekiyordu. Arabayı biraz da Bay Croup'un çekmesini diledi. Ama Bay Croup konuşuyordu. "Bilirsin Bay Vandemar," diyordu, "şu anda yakınamayacak, sızlanamayacak ya da homurdanamayacak kadar mutlu ve keyifliyim, ki tamamıyla ve ölçüsüzce kendinden geçmiş olduğumu söylemiyorum bile -çünkü en iyi maharetimizi uygulama iznini aldık nihayet..."

Bay Vandemar oldukça zor bir köşeyi aştı. "Öldürmeyi mi kastediyorsun?" diye sordu.

Bay Croup gülümsedi. "Elbette öldürmeyi kastediyorum Bay Vandemar, benim cesur ruhlu, ışıltılı, asil dostum. Ancak, mutlu, gamsız, ve neşeli kabuğumun altında pusuda bekleyen 'ama'yı çoktan hissetmiş olmalısın. Minnacık bir can sıkıntısı, çizmemin içine yapışan ufacık, çiğ bir karaciğer parçası gibi. Kendi kendine, 'Bay Croup'un yüreğinde bir sıkıntı var. Bana derdini açması için onu ikna etmeliyim,' diyorsundur eminim."

Bay Vandemar bunun üzerine kafa yorarken, yağmur kanalı ile kanalizasyon arasındaki yuvarlak demir kapıyı zorlayarak açtı ve yukarı tırmandı. Sonra Marquis de Carabas'ın cesedinin olduğu arabayı var gücüyle kapı aralığından çekti. O anda, öyle bir şey düşünmemekte olduğundan az çok emin bir halde, "Hayır, demiyorum," dedi.

Bay Croup bunu duymazdan gelip devam etti: "... Ve o zaman ben de, senin ricalarına karşılık olarak, canımı neyin sıktığını açığa çıkarmak amacıyla, ruhumun kendimizi belli etmeme gerekliliği yüzünden daraldığını itiraf ederdim. Eski Marquis'nin bahtsız cesedini Aşağı Londra'nın en yüksek darağacında sallandırmalıydık. Onu atmamalıydık, sanki o kullanılmış bir..." Duraksadı, buraya uygun düşecek mecazı düşünüyordu.

"Sıçan?" diye önerdi Bay Vandemar. "Parmak mengenesi? Dalak?" Alışveriş arabasının tekerlekleri *ciyk*, *ciyk* diye ötmeye devam ediyordu.

"Ah, tamam," dedi Bay Croup. Önlerinde, kahverengi bir suyun aktığı derin bir kanal vardı. Suyun üzerinde kırık beyaz köpükler, kullanılmış prezervatifler ve bazen de tuvalet kâğıdı parçaları süzülüyordu. Bay Vandemar arabayı durdurdu. Bay Croup aşağı eğildi, Marquis'nin başını

saçlarından tutarak kaldırdı ve onun ölü kulağına, “Bu iş ne kadar çabuk nihayete ererse, o kadar mutlu olacağım. Boğma teli ve et bıçağı taşıyan iki çift usta eli gerektiği gibi takdir edecek başka zamanlar ve yerler olacaktır.”

Sonra sırtını dikleştirdi. “İyi geceler sana iyi insan Marquis. Yazmayı unutma.”

Bay Vandemar arabayı öne doğru kaldırdı ve Marquis’nin cesedi yuvarlanıp aşağıdaki kahverengi suyun içine düştü. Bunun ardından, aşırı derecede nefret edegeldiği arabayı da kanalizasyona attı ve akıntının onu alıp götürmesini izledi.

Bay Croup lambasını yükseğe kaldırdı ve bulundukları mekâna baktı. “Yukarıdaki caddelerde gezinen insanların, bu kanalizasyonların güzelliğini hiçbir zaman bilemeyecek olmalarını düşünmek beni üzüyor Bay Vandemar. Ayaklarının altındaki bu kırmızı tuğladan katedrallerin güzelliği.”

“Zanaatçılık,” diye hemfikir oldu Bay Vandemar.

Kahverengi suya sırtlarını dönerek tünellerde ilerlediler. “İnsanlar için olduğu kadar, şehirler için de Bay Vandemar,” dedi Bay Croup titizlikle, “bağırsakların durumu hayati öneme sahiptir.”

Door anahtarı deri ceketinin ceplerinden birinde bulduğu ipe bağlayıp boynuna astı. “Bu güvenli olmayacak,” dedi Richard. Kız ona bakarak yüzünü buruşturdu. “Eh,” dedi Richard. “Olmayacak.”

Door omuz silkip, “Tamam,” dedi. “Pazara gittiğimizde bir zincir alırım.” Kireçtaşından oyulmuş derin tünellerden oluşan ve adeta tarih öncesiymiş gibi görünen bir mağara labirentinde yürüyorlardı.

Richard kendi kendine güldü. “Bu kadar komik olan ne?” diye sordu Door.

Richard sırıttı. “Sadece, onun yardımı olmadan anahtarı keşişlerden aldığımızı söyleyince Marquis’nin yüzünde oluşacak ifadeyi düşünüyordum da.”

“Eminim buna alaycı bir cevabı olacaktır,” dedi Door. “Ve yeniden meleğe dönüyoruz. ‘Uzun ve tehlikeli yol’dan. O da her neyse artık.”

Richard mağara duvarlarındaki resimlere hayran hayran bakıyordu. Kızıl kahverengi, koyu sarı ve koyu kahverengi boyalar atağa geçmiş yabandomuzları ile kaçışan ceylanların, tüylü mamutların ve dev tembel hayvanların hatlarını çiziyordu. Resimlerin binlerce yıllık olması

gerektiğini düşündü, ama sonra bir köşeyi döndüler ve Richard aynı tarzda yapılmış kamyonların, ev kedilerinin, arabaların ve -diğerlerinin yanında aşırı derecede basit kalan, sanki sadece seyrek olarak, bir an için ve çok uzaktan görülmüş gibi duran- uçakların resimlerini fark etti.

Resimlerin hiçbiri yerden fazla yüksekte değildi. Resimleri çizenlerin, Neandertal pigmelerin yeraltında yaşayan bir türü olup olmadığını merak etti. Richard'ın şu anda bulunduğu tuhaf dünyadaki her şey gibi, bu da olasıydı. "Peki, bir sonraki pazar nerede?" diye-sordu.

"Hiçbir fikrim yok," dedi Door. "Avcı?"

Avcı gölgelerden sıyrıldı. "Bilmiyorum."

Küçük bir şekil yanlarından hızla geçerek onların geldiği yöne gitti. Birkaç dakika sonra, insafsız bir kovalamaca içinde olan iki ufak şekil daha onlara doğru geldi. Avcı şekiller yanlarından geçerken elini uzatıp küçük bir oğlanı kulağından yakaladı. "Oy," dedi çocuk, küçük oğlanların yaptığı gibi. "Bırak beni! O benim boya fırçamı çaldı."

"Bu doğru," dedi cırtlak bir ses geçidin aşağısından. "Çaldı."

"Çalmadım," dedi daha cırtlak bir ses geçidin daha da aşağısından.

Avcı mağaranın duvarındaki resimleri gösterdi. "Bunları siz mi yaptınız?" diye sordu.

Oğlan, yalnızca en büyük sanatçılarda ve dokuz yaşındaki bütün oğlanlarda görülen o aşın kibire sahipti. "Evet," dedi saldırgan bir şekilde. "Bazılarını."

"Fena değilmiş," dedi Avcı. Oğlan dik dik ona baktı.

"Bir sonraki Seyyar Pazar nerede?" diye sordu Door. "Belfast," dedi oğlan. "Bu akşam."

"Teşekkürler," dedi Door. "Umarım fırçanı geri alırsın. Bırak onu Avcı."

Avcı oğlanın kulağını bıraktı. Çocuk kıpırdamadı. Avcı'yı baştan aşağı süzdü ve ondan kesinlikle etkilenmediğini göstermek için yüzünü astı. "Sen Avcı mısın?" diye sordu. Kadın mütevazı bir şekilde gülümsedi. Oğlan burnunu çekti. "Sen Aşağıtaraftaki en iyi koruma mısın?"

"Öyle derler."

Oğlan akıcı bir hareketle elini önce arkaya atıp, sonra öne uzattı. Afallayarak durdu ve elini açıp avucunu inceledi. Sonra kafası karışmış bir halde Avcı'ya baktı. Avcı elini açtı ve ortaya tehlikeli bir ağzı olan küçük

bir sustalı çıktı. Onu oğlanın ulaşamayacağı kadar yükseğe kaldırdı. Oğlan burnunu kırıştırdı. “Nasıl yaptın bunu?”

“Toz ol,” dedi Avcı ve çakıyı kapayıp oğlana fırlattı. Oğlan bir kez bile arkasına bakmadan, boya fırçasının peşinde, geçitten aşağıya koştu.

Marquis de Carabas’ın cesedi derin kanalizasyonda, yüzükoyun bir şekilde doğuya doğru sürükleniyordu.

Londra’daki kanalizasyonlar hayata nehir ve dere olarak başlamıştı, kuzeyden güneye (ve, Thames’in güneyinde, güneyden kuzeye) akarak çöpleri, hayvan leşlerini ve lazımlıkların içindekileri Thames’e taşıyorlar ve o da hoşa gitmeyen maddeleri, genellikle, denize götürüyordu. Bu sistem epey sene iyi kötü çalışmıştı, ancak 1858’de, Londra halkının ve sanayisinin ürettiği büyük miktardaki atıklar oldukça sıcak bir yazla birleşince, o zamanlar Muazzam Koku olarak bilinen bir durum meydana geldi: Bizzat Thames açık bir kanalizasyona dönüşmüştü. Yapabilenler Londra’yı terk etti; kalanlar ise karbolik aside batırılmış bezleri yüzlerine sararak burunlarından nefes almamaya çalıştı. 1858’in başlarında tatil edilen parlamento bir sonraki yıl kanalizasyon inşası programının başlatılmasına karar verdi. İnşa edilen binlerce kilometrelik kanalizasyon sistemi, batıdan doğuya doğru hafif bir eğimle yapılmıştı ve Greenwich’in ötesinde bir yerde, Thames Halici’ne pompalanıyorlardı, böylece pissu Kuzey Denizi’ne akıyordu. Merhum Marquis de Carabas’ın cesedi bu rotada, batıdan doğuya, gün doğumuna ve pissu kanallarına doğru ilerliyordu.

Yüksek bir tuğla çıkıntının üstündeki sıçanlar, insanlar izlemediği sırada yaptıkları şeyleri yaparken, cesedi gördüler. Aralarından en irisi, kara ve büyük bir erkek sıçan, cıvıldadı. Daha ufak ve kahverengi bir dişi sıçan cıvıldayarak cevap verdi ve çıkıntıdan Marquis’nin sırtına atladı. Kanalizasyonda kısa bir mesafeyi cesedin üstünde aldı, Marquis’nin saçlarıyla paltosunu kokladı, kanını tattı ve sonra tehlikeli bir şekilde öne eğilerek Marquis’nin yüzünün görünen kısmını inceledi.

Başın üstünden pissuya atlayıp gayretle kıyıya yüzdü ve kaygan tuğlalardan yukarı tırmandı. Uzun bir kirişin üstünde hızla giderek yeniden arkadaşlarına katıldı.

“Belfast mı?” diye sordu Richard.

Door afacan bir şekilde gülümsedi ve Richard onu sıkıştırdığında tek söylediği, “Göreceksin,” oldu.

Richard yöntem değiştirdi. “O çocuğun pazar konusunda sana doğruyu söylediğini nereden biliyorsun?” diye sordu.

“Pazar, hakkında yalan söylenecek bir konu değildir. Ben... onunla ilgili yalan *söyleyebileceğimizi* sanmıyorum.” Duraksadı. “Pazar özeldir.”

“Çocuk onun nerede kurulacağını nasıl biliyor?”

“Birisi söylemiştir,” dedi Avcı.

Richard bir an için buna kafa yordu. “Nasıl biliyorlar?”

“Birisi söylemiştir,” diye açıkladı Door.

“Ama...” Öncelikle yerleri kimin seçtiğini, bilginin nasıl yayıldığını merak ediyor ve bu amaçla soruyu, kulağa saçma gelmeyecek şekilde kurmaya çalışıyordu.

Karanlığın içinden, “Pist. Bir sonraki pazarın ne zaman olduğunu biliyor musunuz?” diyen yumuşak bir kadın sesi geldi.

- Kadın aydınlığa çıktı. Gümüş takıları vardı ve saçları kusursuz bir şekilde yapılmıştı. Teni çok soluktu, üstündeki elbisesi simsiyah kadifedendi. Richard daha önce onu gördüğünü hemen anladı, ama nerede gördüğünü hatırlaması için birkaç dakika gerekmişti: ilk Seyyar Pazar’da, evet Harrods’ta. Kadın ona gülümsemişti.

“Bu gece,” dedi Avcı. “Belfast’ta.”

“Teşekkürler,” dedi kadın. Richard onun en ilginç gözlere sahip olduğunu düşündü. Menekşe rengiydiler.

“Orada görüşürüz,” dedi, bunu söylerken Richard’a bakmış. Sonra biraz utangaç bir şekilde gözlerini başka yöne çevirdi. Gölgelere girdi ve gözden kayboldu.

“O kimdi?” diye sordu Richard.

“Kendilerine Kadife derler,” dedi Door. “Gün boyunca burada uyurlar, gece olduğunda da Yukarıdünya’ya çıkarlar.”

“Tehlikeliler mi?” diye sordu Richard.

“Herkes tehlikelidir,” dedi Avcı.

“Bakın,” dedi Richard. “Tekrar pazar konusuna dönersek. Onun nerede ve ne zaman kurulacağına kim karar veriyor? Ve insanlar onun nerede kurulacağını ilk nasıl öğreniyorlar?” Avcı omuz silkti. “Door?” diye sordu Richard.

“Bunu hiç düşünmedim.” Bir köşeyi döndüler. Door elindeki lambayı kaldırdı ve, “Hiç fena değil,” dedi.

“Ayrıca hızlı da,” dedi Avcı. Parmağının ucuyla taş duvardaki resme dokundu. Resim henüz kurumamıştı. Avcı, Door ve Richard’ın resmiydi bu. Ama göğüs kabartan bir şey değildi.

Kara sıçan, Altınlar’ın yuvasına saygılı bir şekilde, başını eğip kulaklarını geriye yatırarak girdi. Ciyaklayarak ve cıvıldayarak, yavaşça öne doğru ilerledi.

Altınlar, yuvalarını bir kemik yığınının üstüne yapmıştı. Bu kemikler bir zamanlar bir tüylü mamuta aitti. İri, tüylü hayvanların güney İngiltere’nin karlı tundralarında -Altınlar’a göre- sanki oralar kendi mekânlarıymış gibi gezdikleri soğuk zamanlardan kalmaydılar. Altınlar hiç olmazsa bu mamutun o düşünceden gayet etraflıca ve nihai olarak kurtulmasını sağlamışlardı.

Kara sıçan kemik yığınının dibinde saygıyla eğildi. Sonra boğazı açıkta kalacak şekilde sırtüstü yattı, gözlerini kapadı ve bekledi. Bir süre sonra, yukarıdan gelen cıvıldama ona dönebileceğini söyledi.

Altınlar’dan biri, kemik yığının tepesindeki mamut kafatasından yavaşça çıktı. Fildişi rengindeki keskin diş boyunca ilerledi. Altın rengi postu, bakır rengi gözleri olan ev kedisi boyutlarında bir sıçandı bu.

Kara sıçan konuştu. Altın kısa bir süre düşündükten sonra bir emir cıvıldadı. Kara sıçan sırtının üzerinde dönüp bir an için yeniden boğazını açıkta bıraktı. Sonra eğilip büküldü ve yoluna gitti.

Muazzam Koku’dan önce de bir Lağım Halkı vardı elbette. Borulara ve kapalı geçitlere yönlendirilen suyolları gitgide fazlalaşırken, artan nüfus daha fazla pislik, çöp ve atık üretirken, bu halk Elizabeth ya da Restorasyon ya da Naiplik döneminde yapılan kanalizasyonlarda yaşıyordu. Ancak Muazzam Koku’dan, Victoria dönemindeki büyük kanalizasyon inşası planının ardından Lağım Halkı kendini gösterebildi.

Kanalizasyonların her yerinde görülebiliyorlardı, ama daimi evleri doğuda, köpüklü suların kesişim noktasında olan kırmızı tuğladan, kilisevari mahzenlerdeydi. Orada, yanlarında sırıklar, ağlar ve eğreti kancalarla oturup kahverengi suyun yüzeyini seyrederlerdi.

Küf ya da petrokimyasal balçık ya da, muhtemelen, çok daha kötü bir madde olabilecek kalın bir tabakayla kaplı kahverengi ve yeşil kıyafetler giyerlerdi, Saçları uzun ve keçeleşmişti. Az çok kafanızda canlandırdığınız gibi kokarlardı. Tünelin her yerinde eski gemici fenerleri asılıydı. Lağım

Halkı'nın yakıt olarak ne kullandığını kimse bilmiyordu, ama fenerlerde çok zehirli mavi-yeşil bir alev yanardı.

Lağım Halkı'nın kendi aralarında nasıl iletişim kurduğu bilinmiyordu. Dış dünyayla olan az sayıdaki işlerinde, bir tür işaret dili kullanırlardı. Erkekler, kadınlar ve sessiz, küçük, lağım çocukları şırıltılar ve şıpırtılarla dolu bir dünyada yaşıyordu.

Dunnikin suda bir şey fark etti. Aralarındaki en bilge ve en yaşlı kişi olarak, Lağım Halkı'nın lideriydi. Kanalizasyonları onları yapanlardan daha iyi tanırdı. Dunnikin uzun bir karides avlama ağına uzandı; tecrübeli bir el hareketiyle sudan oldukça çamurlu bir cep telefonu çıkardı. Köşedeki küçük bir çöp tepesine gidip telefonu diğer avladıklarının yanına koydu. Bugünkü mahsul iki adet tuhaf eldiven, bir kedinin kafatası, sırılsıklam bir paket sigara, bir yapma bacak, bir spanyel leşi, bir çift geyik boynuzu (bir levhaya kakılmış) ve bir bebek arabasının alt yarısıydı.

İyi bir gün değildi. Ve bu gece açık havada Pazar kurulacaktı. Bu yüzden Dunnikin gözlerini sudan ayırmadı. Karşınıza ne çıkacağını asla bilemezdiniz.

İhtiyar Bailey çamaşır asıyordu. Battaniyeler ve çarşaflar Centre Point binasının çatısında rüzgarla birlikte dalgalanıp havalanıyordu. Burası Tottenham Court Yolu Istasyonu'nun üstündeki Oxford Caddesi'nin doğu ucunu işaretleyen, altmışların karakteristiğine sahip çirkin bir gökdelendi. İhtiyar Bailey Centre Point'in kendisini pek önemsemezdi, ama, kuşlarına da sık sık söylediği gibi, buranın çatı manzarası mukayese kabul etmezdi; ayrıca bu çatı, Londra'nın Batı Yakası'nda, Centre Point'i görmek zorunda kalmadığınız birkaç yerden biriydi.

Rüzgar ihtiyar Bailey'nin paltosundaki kuştüylerini söküp Londra'nın üstünde uçurdu. Bailey umursamadı. Yine kuşlarına sık sık söylediği gibi, geldikleri yerde onlardan daha çok vardı.

Yırtık bir havalandırma deliğinden iri bir kara sıçan çıktı, etrafa bakındı ve İhtiyar Bailey'nin kuş pisliğiyle kaplı çadırına gitti. Çadırın yanından yukarı fırladı, sonra da çamaşır ipinde koştu. Aceleyle ihtiyar Bailey'ye ciyakladı.

"Yavaş, yavaş," dedi İhtiyar Bailey. Sıçan söylediklerini daha az tiz bir sesle, ama aynı aceleyle tekrarladı. "Amanın," dedi ihtiyar Bailey. Çadırına koştu ve elinde silahlarla -bir servis çatalı ve kömür küreği- geri geldi. Sonra yeniden çadıra koştu ve birkaç pazarlık aracıyla dışarı çıktı. Bunun

ardından son bir kez daha çadıra gitti, ahşap sandığını açtı ve gümüş kutuyu cebine attı. “Bu maskaralığa ayıracak vaktim yok gerçekten,” dedi sıçana, çadırdan son kez çıktığında. “Ben çok meşgul bir adamım. Kuşlar kendi kendilerini yakalamaz, bilirsin.”

Sıçan ciyakladı. İhtiyar Bailey belindeki halat kangalını çözüyordu. “Eh,” dedi sıçana, “cesedi alabilecek başka birileri de var. Ben eskisi kadar genç değilim. Yerin altında kalan yerlerden hoşlanmıyorum. Ben bir çatı adamıyım, öyle doğup büyüdüm.”

Sıçan kaba bir ses çıkardı.

“Acele işe şeytan karışır,” diye cevap verdi İhtiyar Bailey. “Gidiyorum işte genç zıpır. Senin büyük, büyük dedeni de tanırdım sıçan delikanlı, o yüzden sakın bana horozlanma... Şimdi, bir sonraki pazar nerede?” Sıçan ona söyledi. Sonra İhtiyar Bailey sıçanı cebine koyup binanın yanından aşağı indi.

Kanalizasyonun yanındaki çıkıntının üstündeki plastik katlanır sandalyede oturmakta olan Dunnikin bir zenginlik ve refah önsezisine kapılmıştı. Onun batıdan doğuya, kendilerine doğru süzüldüğünü hissedebiliyordu.

Ellerini yüksek sesle çırptı. Diğer adamlar, kadınlar ve çocuklar ellerinde kancalar, ağlar ve sicimlerle ona koştular. Kaygan kanalizasyon çıkıntısında, fenerlerinin saçtığı yeşil ışığın altında toplandılar. Dunnikin işaret edince hepsi sessizlik içinde beklediler, ki Lağım Halkı böyle beklerdi.

Marquis de Carabas’ın cesedi kanalizasyonda yüzükoyun süzülüyordu; akıntı onu bir cenaze kayığı kadar yavaşça ve görkemle taşıyordu. Kancaları ve ağları kullanarak, sessizlik içinde onu kıyaya doğru çektiler ve çok geçmeden çıkıntının üstüne aldılar. Paltoyu, çizmeleri, altın saati ve paltonun ceplerindeki şeyleri alıp geriye kalan kıyafetleri cesedin üstünde bıraktılar.

Dunnikin buldukları ganimete bakıp gülümsedi. Yeniden ellerini çırptı ve Lağım Halkı pazar için hazırlanmaya başladı. Artık gerçekten de ellerinde satmaya değer bir şeyler vardı.

“Marquis’nin pazara geleceğinden emin misin?” diye sordu Richard Door’a, yol yavaş yavaş yukarı doğru eğim kazanırken.

“Bizi yüzüstü bırakmayacaktır,” dedi Door olabildiğince kendinden emin bir şekilde. “Eminim orada olacak.”

ON DÖRT

HMS[13] *Belfast* 1939’da göreve gelmiş ve ikinci Dünya Savaşı’nda faal hizmet yapmış 11.000 tonluk bir kruvazördü. O zamandan beri, Thames’in güney kıyısında, Kule Köprüsü ile Londra Köprüsü arasına, Londra Kulesi’nin karşı tarafındaki kartpostalları süsleyen mekâna demirlemişti. Geminin güvertesinden bakınca St. Paul Katedrali ve Londra’daki pek çok anıt gibi, yine Christopher Wren tarafından dikilmiş olan sütun şeklindeki Büyük Londra Yangını Anıtı’nın yaldızlı tepesi görülebiliyordu. Gemi yüzer bir müze, bir anıt, bir eğitim sahası olarak hizmet veriyordu.

Kıyıdan gemiye giden bir yürüme yolu vardı; insanlar ikişerli, üçerli gruplar ve düzineler halinde o yoldan geldiler. Pazar Ateşkesiyle ve kendi tezgahlarını Lağım Halkı’nınkinden mümkün olduğunca uzakta kurma isteğiyle bir araya gelmiş olan Aşağı Londra’nın tüm kabileleri tezgahlarını ellerinden geldiğince erken kurdular.

Yüz yıldan fazla bir süre önce, Lağım Halkı’nın açık havada kurulan pazarlarda tek bir tezgah açması konusunda anlaşmaya varılmıştı. Dunnikin ve halkı ganimetlerini, geniş bir top kulesinin altında, kauçuk bir örtüye yığdılar. Hiç kimse onların tezgahım görmeye hemen gelmezdi; ancak kelepirciler, meraklılar ve koku duyusu olmayan şanslı birkaç insan pazarın bitimine doğru oraya uğrardı.

Richard, Avcı ve Door güvertenin üstünde kalabalığı yara yara ilerliyordu. Richard durup bakma isteğini bir şekilde yitirmiş olduğunu fark etti. Buradaki insanlar en az son Seyyar Pazar’daki insanlar kadar tuhaftı, ama kendisi de onlara tuhaf geliyor olmalıydı, değil mi? Yürürlerken etrafa bakınıp kalabalıktaki yüzleri tarıyor, Marquis’nin alaycı gülümsemesini arıyordu. “Onu göremedim,” dedi.

Bir demirci tezgahına yaklaşıyorlardı. Kahverengi kaba sakalım gözden kaçırırsanız, kolaylıkla küçük bir dağ sanacağınız bir adam maltızdan aldığı kırmızı, erimiş metal öbeğini bir örsün üzerine attı. Richard şimdiye kadar hiç gerçek örs görmemişti. Erimiş metal ile maltızdan gelen sıcağı üç metre öteden hissedebiliyordu.

“Aramaya devam edin. Carabas’sız düğün olmaz,” dedi Door onların arkasından bakıp. “Tıpkı kamber gibi.” Bir an düşündükten sonra, “Bu arada kamber tam olarak nedir?” diye ekledi. Ve hemen ardından, daha Richard cevap veremeden, “Demirci!” diye ciyakladı.

Sakallı dağ adam başını yukarı çevirip baktı, erimiş metale vurmayı bıraktı ve, “Tapınak ve Başmelek adına. Leydi Door!” diye kükredi. Sonra Door’u, sanki bir fare kadar hafifmişçesine, kaldırdı.

“Merhaba Demirci,” dedi Door. “Senin burada olacağını umut ediyordum.”

“Tek bir pazarı bile kaçırmam hanımefendi,” diye gürledi neşeyle. Ardından, “Burası işlerin döndüğü yer, anlarsınız ya,” diye açıkladı bir sırrı patlatır gibi. Örsünün üzerindeki soğumakta olan metali hatırlayarak, “Şimdi, şurada bekleyin bir dakika,” dedi. Door’u göz hizasına, güverteden iki metre yüksekteki tezgahının tepesine yerleştirdi.

Çekiciyle metal yumruya vuruyor, bir yandan da birtakım aletlerle büküyordu; Richard bunların maşa olduğunu varsaydı. Çekiç darbeleri altında yumru, şekilsiz bir turuncu metal damlasından mükemmel bir siyah güle dönüştü. Hayret verici bir zarafet örneğiydi, her bir taç yaprağı kusursuz ve ayrıydı. Demirci gülü örsün yanındaki bir soğuk su kovasına batırdı: Gül tıslayıp buharlar çıkardı. Sonra onu kovadan alıp kuruladı ve tezgahın bir yanında sabırla bekleyen zincir zırhlı şişman bir adama uzattı. Şişman adam sonuçtan memnun olduğunu açıkladı ve bunun karşılığında Demirci’ye içinde çeşit çeşit peynir olan yeşil bir Marks and Spencer torbası verdi.

“Demirci?” dedi Door tüneğinden. “Bunlar benim arkadaşlarım.”

Demirci’nin eli, Richard’ın onunkinden kat kat ufak olan elini sardı. Geçmişte, tokalaşırken birkaç kaza yaşamış ve bu işi doğru yapmak için çalışmış gibi, çok nazik, ama coşkulu bir biçimde tokalaştı. “Kıvanç duydum,” diye gürledi.

“Richard,” dedi Richard.

Demirci keyifli görünüyordu. “Richard! Güzel isim! Richard adında bir atım vardı.” Richard’ın elini bırakıp Avcı’ya döndü. “Ve siz de... Avcı? Avcı! Kesinlikle! Bu sensin!” Demirci okul çocuğu gibi kızardı. Eline tükürüp, beceriksiz bir şekilde saçını geriye yatırmaya çalıştı. Sonra elini

uzattı, ama daha demin içine tükürdüğünü hatırlayınca elini deri önlüğüne sildi ve ağırlığını bir ayağından öbürüne aktardı.

“Demirci,” dedi Avcı kusursuz bir karamel gülümsemeyle.

“Demirci?” diye sordu Door. “Aşağı inmeme yardım eder misin?”

Adam mahcup göründü. “Özür dilerim hanımefendi,” deyip onu aşağı indirdi. O anda Richard, Demirci’nin Door’u küçüklüğünden beri tanıyageldiğini anladı ve dev adamı anlatılamaz bir şekilde kıskandı. “Şimdi,” dedi Demirci Door’a, “sizin için ne yapabilirim?”

“Birkaç şey,” dedi Door. “Ama öncelikle...” Richard’a döndü. “Richard? Senin için bir işim var.”

Avcı kaşını kaldırdı. “Onun için mi?”

Door başıyla onayladı, “İkiniz için de. Gidip yiyecek bir şeyler getirebilir misiniz? Lütfen?” Richard tuhaf bir şekilde gururlandı. Sınavda kendini kanıtlamıştı. Onlardan Biriydi. Gidip, Yiyecek Bir Şeyler Getirecekti. Göğsünü şişirdi.

“Ben senin korumanım. Senin yanında kalacağım,” dedi Avcı.

Door sırıttı. Gözleri parladı. “Pazarda mı? Sorun yok Avcı. Pazar Ateşkesi var. Kimse burada bana dokunamaz. Hem, Richard’ın benden daha çok korunmaya ihtiyacı var.” Richard çöktü, ama kimse ona bakmıyordu.

“Peki, birisi Ateşkes’i bozarsa ne olacak?” diye sordu Avcı.

Demirci maltızın sıcağına rağmen ürperdi. “Ateşkes’i bozmak mı? Bırrr.”

“Öyle bir şey olmayacak. Gidin. İkiniz de. Köri lütfen. Biraz da Hint gevreği getirin. Baharatlı olanlarından.”

Avcı elini saçından geçirdi. Sonra dönüp kalabalığa karıştı ve Richard da onunla gitti. “Pazar Ateşkesi bozulursa ne olur?” diye sordu Richard insanların arasından ilerledikleri sırada.

Avcı bir an için düşündü. “Ateşkes en son yaklaşık üç yüz yıl önce bozuldu. İki arkadaş bir kadın yüzünden pazarda kavgaya tutuştular. Bir bıçak çekildi ve içlerinden biri öldü. Diğeri kaçtı.”

“Ona ne oldu? Öldürüldü mü?”

Avcı başını iki yana salladı. “Tam tersi. Ölenin kendisi olmasını diliyor hâlâ.”

“Hâlâ hayatta mı?”

Avcı dudaklarını büzdü. “Gibi,” dedi bir süre sonra. “Hayatta gibi.”

Bir süre sonra Richard, *“Pöf,”* dedi. Kusacakmış gibi hissetti. “Bu da ne böyle -bu koku?”

“Lağım Halkı.”

Richard başını başka yöne çevirdi ve Lağım Halkı’nın tezgahından yeteri kadar uzaklaşıncaya dek burnundan nefes almamaya çalıştı.

“Marquis’den bir iz var mı?” diye sordu. Avcı başını iki yana salladı. Halbuki elini uzatıp Marquis’ye dokunabilirdi. Bir güverte iskelesinden yukarıya çıktılar, yiyecek tezgahlarına ve daha hoş kokulara doğru gittiler.

İhtiyar Bailey burnunu takip ederek, fazla zorlanmadan Lağım Halkı’nı buldu.

Ne yapması gerektiğini biliyordu, ama işi birazcık oyuna dökeceği için epeyce keyiflendi. Spanyel leşini, yapma bacağı, nemli ve çamurlu cep telefonunu gösterişli bir şekilde inceledi ve başını kederle iki yana salladı. Sonra özellikle Marquis’nin cesedini fark etmiş gibi yaptı. Burnunu kaşıdı. Gözlüğünü takıp ona baktı. Somurtarak başını salladı; bir cesede ihtiyacı olan, ancak üründen hoşnut olmamasına rağmen, karşısındakilerin elindekiyle idare etmek zorunda kalacak bir adamın kararsız ifadesini yansıttığını umdu. Sonra Dunnikin’e eliyle işaret etti ve cesedi gösterdi.

Dunnikin ellerini kocaman açtı, keyifle gülümsedi ve göğe doğru bakıp, Marquis’den artakalanlar hayatlarına girdiği için ne kadar mutlu olduğunu belirtti. Bir elini alnına koydu, başını indirdi ve böylesine hatırı sayılır bir cesedi yitirmenin nasıl bir trajedi olduğunu anlatmak için, yıkılmış gibi göründü.

İhtiyar Bailey elini cebine sokup dışarı çıkardığı yarısı kullanılmış mum deodorantı Dunnikin’e uzattı. Adam gözlerini kısarak deodoranta baktı, yaladı ve geri verdi, etkilenmemişti. İhtiyar Bailey onu cebine koydu. Kanalizasyonlarda yaptığı yolculuk yüzünden hâlâ nemli olan, yarı çıplak ve yalınayak Marquis de Carabas’a baktı yeniden. Ceset soluk griydi, irili ufaklı bir sürü kesik yüzünden kansız kalmıştı; suda kaldığı için derisi buruşmuştu ve erik kurusu gibi görünüyordu.

Sonra dörtte üçü sarı bir sıvıyla dolu bir şişe çıkarıp Dunnikin’e uzattı. Adam şüpheyle şişeye baktı. Lağım Halkı Chanel No. 5’in neye benzediğini biliyordu, böylece hepsi Dunnikin’in etrafında toplanıp baktılar. Adam dikkatle, kibirle şişenin kapağını açtı ve sıvıdan ufacık bir damla alıp bileğine sürdü. Sonra, en iyi Parisli parfümcünün kıskanacağı bir vakarla, havayı kokladı. Şevkle başını sallayıp İhtiyar Bailey’ye yaklaştı ve

ona sarılarak anlaşmayı sonlandırdı. İhtiyar adam sarılma merasimi bitene kadar başını başka yöne çevirdi ve nefesini tuttu.

İhtiyar Bailey parmağını kaldırıp, eskisi gibi genç olmadığını ve, ölü ya da diri, Marquis de Carabas'ın birazcık ağır olduğunu jestlerle en iyi şekilde anlatmaya çalıştı. Dunnikin düşünceli bir biçimde burnunu karıştırdı ve sonra, yalnızca yüce gönüllülüğün değil, aynı zamanda aptalca ve yanlış bir cömertliğin de kendisini ve Lağım Halkı'nın geri kalanını açıkça yoksullar evine gönderebileceğini belirten bir el hareketiyle, gençlerden birine cesedi eski bebek arabasının alt yarısına bağlamasını işaret etti.

İhtiyar çatı adamı cesedi bir örtüyle sardı ve onu güverte boyunca çekip Lağım Halkı'ndan uzağa götürdü.

"Bir porsiyon körili sebze lütfen," dedi Richard köri tezgahındaki kadına. "Ve, ıı, merak ettim de. Körili et. Ne etinden acaba?" Kadın cevap verdi. "Ah," dedi Richard. "Tamam, lı. En iyisi hepsini sebzeli yap."

"Yeniden merhaba," dedi yumuşak bir ses Richard'ın yanından. Bu, mağaralarda karşılaştıkları siyah elbiseli, menekşe rengi gözleri olan solgun kadındı.

"Merhaba," dedi Richard gülümseyerek. "... Ah, biraz da gevrek lütfen. Siz, ıı... Köri almaya mı geldiniz?"

Kadın menekşe rengi bakışlarını ona dikti ve Bela Lugosi'yi taklit ederek, "Ben... köri... yemem," dedi. Bunun üzerine cömert, mutlu bir kahkaha attı ve Richard ne kadar uzun zamandır bir kadınla şakalaşmadığını fark etti.

"Ah. Iı. Ben Richard. Richard Mayhew." Elini uzattı. Kadın onun eline, tokalaşmayı birazcık andıran bir şekilde dokundu. Parmakları çok soğuktu, ama zaten, gecenin geç bir saatinde, sonbaharın sonunda, Thames'in üzerindeki bir gemide her şey çok soğuk olurdu.

"Lamia," dedi kadın. "Ben bir Kadifeyim."

"Ah," dedi Richard. "Doğru. Sizden çok var mı?"

"Birkaç kişiyiz."

Richard içi köriyle dolu olan kapları topladı. "Siz ne yaparsınız?" diye sordu.

"Yemek aramadığım zamanlarda," dedi gülümseyerek,

"ben bir rehberim. Aşağıtarafın her noktasını bilirim." Richard'ın, az önce tezgahın diğer tarafında olduğuna yemin edebileceği Avcı şimdi Lamia'nın yanında duruyordu. "Bu adam sizin değil," dedi Avcı.

Lamia nazikçe gülümsedi. “Ona ben karar veririm,” dedi. “Avcı, bu Lamia. O bir Kadime.”

“Kadife,” diye düzeltti Lamia kibarca.

“Kendisi bir rehber.”

“Sizi istediğiniz yere götürürüm.”

Avcı yiyecek torbasını Richard’dan aldı. “Geri dönme vakti geldi,” dedi.

“Eh,” dedi Richard. “Madem ne-oldugunu-bilirsini görmeye gidiyoruz, belki Lamia bize yardım edebilir.”

Avcı bir şey söylemek yerine Richard’a baktı. Bir gün önce Richard’ın bir konuyu kapamasına neden olacak şekilde bakmıştı yine. Ama o, dündü. “Bakalım Door’un bu konudaki fikri ne olacak,” dedi. “Marquis’den bir iz var mı?”

“Henüz yok,” dedi Avcı.

İhtiyar Bailey bebek arabasına bağlı cesedi güverte iskelesinden aşağı çekmişti. Ceset korkunç bir Guy Fawkes kuklası gibiydi; Londralı çocuklar bunun gibi kuklaları kısa bir süre önce, kasım ayının başında, gelip geçenlere göstermek amacıyla etrafta el arabasıyla gezdirdikten sonra 5 Kasım’da, Guy Fawkes Gecesi’nde alevler içindeki sonlarına yollamışlardı. ihtiyar Bailey cesedi Kule Köprüsü’nden geçirdi ve mırıldanıp sızlanarak Londra Kulesi’nin ötesindeki tepeye çıkardı. Batıya, Tower Hill Istasyonu’na doğru ilerlemeye başladı ve istasyona varmadan hemen önce geniş bir gri duvar çıkıntısının yanında durdu. İhtiyar Bailey bunun bir çatı olmadığım, ama idare edeceğim düşündü. Londra Duvarı’nın son kalıntılarından biriydi. Bilindiği kadarıyla, Londra Duvarı, annesi Helena’nın isteği üzerine Roma İmparatoru Büyük Konstantin’in emriyle milattan sonra üçüncü yüzyılda inşa edilmişti. O dönemde Londra, imparatorluğun henüz muhteşem bir duvarı olmayan birkaç büyük şehrinden biriydi. Yapımı bittiğinde, duvar küçük şehrin etrafını tamamen sarmıştı; on metre yükseklikte, iki buçuk metre genişlikteydi ve şüphe götürmez bir biçimde Londra Duvarı’ydı.

Artık on metre yükseklikte değildi -Konstantin’in annesinin yaşadığı zamandan beri yer seviyesi yükselmişti (asıl Londra Duvarı bugün yerin beş metre altındadır)- ve şehri çevrelemiyordu. Ama hâlâ azametli bir duvar parçasıydı. İhtiyar Bailey tamam der gibi başını sertçe salladı. Bir parça

halatı bebek arabasına bağlayıp duvara tırmandı, sonra homurdanarak ve oflayıp puflayarak Marquis'yi duvarın üstüne çıkardı. Cesedi arabanın tekerleklerinden çözüp, kolları yanında duracak şekilde sırtüstü yere yatırdı yavaşça. Üstünde hâlâ sızıntı yapmakta olan yaralar vardı. Gayet ölüydü. "Seni aptal herif," diye fısıldadı ihtiyar Bailey üzüntüyle. "Neden kendini öldürtmek istedin ki?"

Ay soğuk gecede yüksekte, küçük ve parlaktı. Sonbahar takımyıldızları mavi-siyah göğü öğütülmüş elmaslar gibi lekeliyordu. Duvara bir bülbül kondu, Marquis de Carabas'ın cesedini inceledi ve nazikçe cıvıldadı. "Seni ilgilendirmez," dedi Bailey sertçe ve kısık sesle. "Siz kuşlar da pek sütten çıkmış ak kaşık sayılmazsınız." Kuş melodik bir bülbül küfrü cıvıldadı ve geceye kanat çırptı.

İhtiyar Bailey cebine uzanıp, uykuya dalmış olan kara sıçanı çıkardı. Hayvan sersem sersem etrafa bakındı, sonra büyük ve sıçanlara özgü uzunluktaki alacalı dilini göstererek esnedi. "Şahsen," dedi İhtiyar Bailey kara sıçana, "bir daha hiçbir şeyin kokusunu almazsam mutlu olurum." Onu ayaklarının yanına, Londra Duvarı'nın taşlarının üstüne koydu. Sıçan cıvıldadı ve ön pençeleriyle işaret etti. İhtiyar Bailey iç geçirdi. Dikkatle gümüş kutuyu cebinden çıkardı ve iç cebinden servis çatalını çekti.

Kutuyu Carabas'ın göğsüne yerleştirdi, sonra gergin bir şekilde servis çatalını uzatarak kutunun kapağını açtı. Gümüş kutunun içinde, kırmızı kadifeden bir yuvada iri bir ördek yumurtası vardı, ay ışığında açık mavi-yeşil görünüyordu. İhtiyar Bailey servis çatalını kaldırdı, gözlerini yumdu ve çatalı yumurtaya indirdi.

Yumurta içe doğru çökerken *huup* diye bir ses çıktı. Bunun ardından gelen birkaç saniye boyunca muazzam bir durgunluk oldu, sonra rüzgar başladı. Bir yönü yoktu, ama bir şekilde her yerden geliyormuş gibiydi, türbülanslı, ani bir boraydı. Düşmüş yapraklar, gazete sayfaları, şehrin bütün döküntüsü yerden kalkıp havaya yükseldi. Rüzgar Thames'in yüzeyine dokundu ve soğuk suyu ince ve şiddetli bir serpinti halinde göğe taşıdı. Tehlikeli, delice esen bir rüzgardı. *Belfast'ın* güvertesindeki tezgah sahipleri ona lanet okudu ve uçup gitmesin diye sahip oldukları şeyleri tuttular.

O anda, rüzgar öylesine şiddetlenerek dünyayı uçuracak, yıldızları uçuracak ve insanları kurumuş yapraklar gibi döne döne havaya yükseltecek derken...

Tam o anda...

...dindi; yapraklar, gazeteler, plastik poşetler döne döne toprağa, yola ve suya indi.

Londra Duvarı kalıntısının tepesinde, rüzgarı takip eden sessizlik, kendi tarzında, rüzgarın olduğu kadar patırtılıydı. Bir öksürük tarafından kesildi; berbat, nemli bir öksürük. Ardından birisinin hantal şekilde yuvarlanma sesi geldi, sonra da kusma sesi.

Marquis de Carabas Londra Duvarı'ndan aşağıya pissu kusarak gri taşları kahverengi pislikle lekeledi. Uzun süre boyunca bedenindeki suyu boşalttı. Sonra çatallı bir fısıltıdan biraz daha fazlası olan boğuk bir sesle, "Sanırım boğazım kesik. Onu saracak bir şeyin var mı?" dedi.

İhtiyar Bailey ceplerini arandı ve pis bir bez parçası çıkarıp Marquis'ye uzattı. Carabas bezi boğazına birkaç kez sarıp sıkıca bağladı, ihtiyar Bailey saçma bir biçimde, Naiplik Dönemi züppelerinin sargı şeklindeki yüksek yakalarını hatırladı. "İçecek bir şey var mı?" diye gakladı Marquis.

İhtiyar Bailey cep şişesini çıkarıp kapağını açtı ve Marquis'ye uzattı. Marquis şişeyi dikti, sonra acıyla yüzünü buruşturdu ve halsizce öksürdü. Tüm olanları ilgiyle seyretmiş olan kara sıçan duvar parçasından aşağı inip uzaklaştı. Altınlar'a anlatacaktı: Tüm iyilikler geri ödenmiş, tüm borçlar kapanmıştı.

İhtiyar Bailey Marquis'nin geri verdiği cep şişesini kaldırdı. "Kendini nasıl hissediyorsun?" diye sordu.

"Daha iyi hissettiğim olmuştu." Marquis oturur pozisyona geçti, titriyordu. Burnu akıyor, gözleri kırpışıyordu: Dünyaya, sanki daha önce onu hiç görmemiş gibi bakıyordu.

"Neden gidip de kendini öldürttün, bunu bilmek istiyorum," dedi ihtiyar Bailey.

"Bilgi," diye fısıldadı Marquis. "Tam ölmek üzere olduğunda insanlar sana çok daha fazla şey anlatır. Öldüğünde de etrafında konuşurlar."

"Ne bilmek istiyorsan öğrendin öyleyse?"

Marquis kolları ve bacaklarındaki yaraları gösterdi. "Ah, evet. Çoğunu. Bu olayın aslında neyle alakalı olduğuna dair bir ipucundan daha fazlasına sahibim." Sonra bir kez daha gözlerini kapadı ve kollarını kendine sarıp yavaşça öne arkaya sallandı.

"Peki, o nasıl bir şey?" diye sordu İhtiyar Bailey. "Ölü olmak?"

Marquis iç çekti. Dudaklarını yukarı kıvırarak gülümsedi ve eski Marquis'nin parıltısıyla, "Yeterince uzun yaşarsan İhtiyar Bailey, kendi kendine görürsün," diye cevap verdi.

İhtiyar Bailey hayal kırıklığına uğramış göründü. "Aşağılık herif. Seni dönüşü olmayan o korku dolu diyardan geri getirmek için yaptıklarımdan sonra. Eh, çoğunlukla dönüşü olmayan."

Marquis de Carabas ona baktı. Gözleri ay ışığında oldukça beyazdı. "Ölü olmak nasıl bir şey mi? Çok soğuk, arkadaşım. Çok karanlık ve çok soğuk," diye fısıldadı.

Door zinciri kaldırdı. Demirci'nin maltızının ışığında kızıl-turuncu görünen gümüş anahtar zincirin ucunda sallanıyordu. Gülümsedi. "Güzel iş Demirci."

"Teşekkür ederim hanımefendi."

Door zinciri boynuna takıp anahtarı kıyafet katmanlarının altına sakladı. "Karşılık olarak ne istersin?"

Demirci mahcup göründü. "İyi yaradılışınızdan çıkar sağlamak istemem..." diye geveledi.

Door'un yüzü 'ee, devam et' der gibiydi. Adam aşağı eğilip, metal işleme aleti yığınının altından siyah bir kutu çıkardı. Siyah ahşaptan yapılmış, fildişi ve sedef kakmalı kutu büyük bir sözlük boyutundaydı. Demirci onu evirip çeviriyordu. "Bu bir bulmaca kutusu," diye açıkladı. "Birkaç yıl önce yaptığım bir işin karşılığında almıştım. Ne kadar denersem deneyeyim, bir türlü açamadım."

Door kutuyu aldı ve pürüzsüz yüzeyine dokundu. "Açamamış olmana şaşırmadım. Mekanizması tümden karışmış. Tamamen kaynaşmış."

Demirci'nin yüzü asıldı. "Yani, içinde ne olduğunu hiçbir zaman öğrenemeyeceğim."

Door'un yüzünde eğlenen bir ifade vardı. Parmaklarını yüzeyinde gezdirmekte olduğu kutunun yan tarafından bir çubuk çıktı. Çubuğun yarısını kutunun içine itti, sonra çevirdi. Mekanizmanın derinlerinden *çıt* diye bir ses geldi ve yan tarafta bir kapak aralandı. "Buyur," dedi Door.

"Hanımefendi," dedi Demirci. Kutuyu aldı ve kapağını ardına dek açtı, içeride bir çekmece vardı, onu da açtı. Çekmecenin içindeki küçük kurbağa vırakladı ve bakır rengi gözlerle ilgisiz bir şekilde çevresine baktı. Demirci'nin yüzü düştü. "Elmaslar ve inciler çıkar diye umuyordum."

Door elini uzatıp kurbağanın başını okşadı. “Güzel gözleri var,” dedi. “Onu bırakma Demirci. Sana şans getirecek. Ve tekrar teşekkürler. Kimseye bir şey söylemeyeceğine güvenebileceğimi biliyorum.”

“Güvenebilirsiniz hanımefendi,” dedi Demirci ciddiyetle.

Londra Duvarı’nın üstünde konuşmadan oturuyorlardı, ihtiyar Bailey bebek arabasının tekerleklerini yavaşça aşağı indirdi. “Pazar nerede?” diye sordu Marquis.

İhtiyar Bailey kruvazörü gösterdi. “Orada.”

“Door ve diğerleri. Beni bekliyorlardır.”

“Bir yere gidecek durumda değilsin.” Marquis acı içinde öksürdü, ihtiyar Bailey’nin kulağına sanki Marquis’nin ciğerlerinde hâlâ bolca pissu varmış gibi geldi. “Bugün yeteri kadar uzun bir yolculuk yaptım,” diye fısıldadı Carabas. “Biraz daha fazlasından zarar gelmez.” Sanki arzu ettiği şeyi yapıp yapamayacaklarını anlamak ister gibi ellerini inceleyip parmaklarını yavaşça esnetti. Sonra vücudunu sağa sola oynattı ve zorlanarak duvardan aşağı inmeye başladı. Ancak bunu yapmadan önce boğuk ve belki azıcık da üzgün bir sesle, “Görünüşe göre İhtiyar Bailey, sana bir iyilik borcum var,” dedi.

Richard körilerle birlikte döndüğünde, Door koşup kollarını ona doladı. Ona sıkıca sarılıp poposuna vurdu ve kâğıt poşeti elinden alıp hevesle açtı. Sebzeli köri kabını çıkardı ve mutlulukla yemeye başladı.

“Sağolun,” dedi Door ağzı dolu bir halde. “Marquis’den bir iz var mı?”

“Yok,” dedi Avcı.

“Croup ile Vandemar’dan?”

“Hayır.”

“Nefis bir köri. Çok güzel.”

“Zincir aldın, değil mi?” dedi Richard. Door zinciri orada olduğunu gösterecek kadar dışarı çekti ve sonra bıraktı, zincir anahtarın ağırlığıyla aşağı indi.

“Door,” dedi Richard, “bu Lamia. O bir rehber. Bizi Aşağıtarafta her yere götürebileceğini söylüyor.”

“Her yere mi?” Door gevreğe yumuldu.

“Her yere,” dedi Lamia.

Door başım yana eğdi. “Melek Islington’ın nerede olduğunu biliyor musun?”

Lamia yavaşça gözlerini kırptı, uzun kirpikleri menekşe gözlerim örtüp yeniden açtı. “Islington mı?” dedi. “Oraya gidemezsiniz...”

“Biliyor musun?”

“Aşağı Cadde,” dedi Lamia. “Aşağı Cadde’nin sonu. Ama güvenli değildir.”

Avcı, kollarını birleştirmiş ve etkilenmemiş bir halde, bir süredir bu konuşmayı izlemekteydi. Araya girip, “Bizim rehbere ihtiyacımız yok,” dedi.

“Eh,” dedi Richard, “bana göre var. Marquis ortalıkta yok. Bunun tehlikeli bir yolculuk olacağını biliyoruz. Bulduğum... o şeyi... Melek’e götürmeliyiz. Bunun ardından Islington Door’a ailesiyle ilgili şeyleri, bana da eve nasıl döneceğimi söyleyecek.”

Lamia başını kaldırıp, keyifli bir şekilde Avcı’ya baktı. “Ve sana beyin,” dedi neşeyle, “bana da kalp verebilir.”

Door kapta kalan son köriyi parmaklarıyla sıyırdı ve yaladı. “Sadece üçümüz bu işi halledebiliriz Richard. Bir rehberi karşılayamayız.”

Lamia karşı çıktı. “Ödemeyi Richard’dan alacağım, sizden değil.”

“Peki, senin türün nasıl bir ödeme ister?” diye sordu Avcı.

“Bu,” dedi Lamia tatlı bir gülümsemeyle, “benim bileceğim, onun ise merak edeceği bir şey.”

Door başını iki yana salladı. “Hiç sanmıyorum.”

Richard homurdandı. “Sizi körlemesine takip etmek, söylenen yere gitmek yerine, bir kez olsun her şeyi hallediyor olmam hoşunuza gitmiyor.”

“Alakası yok.”

Richard Avcı’ya döndü. “Ee, Avcı. Islington’a nasıl gideceğimizi biliyor musun?” Avcı başını iki yana salladı.

Door içini çekti. “Elimizi çabuk tutmalıyız. Aşağı Cadde demek?”

Lamia mürdüm rengi dudaklarıyla gülümsedi. “Evet hanımefendi.”

Marquis pazara vardığında onlar gitmişti.

ON BEŞ

Geminin uzun güverte iskelesinden kıyıya yürüdüler. Sonra birkaç basamak inerek aydınlatması olmayan uzun bir altgeçitte ilerlediler ve yeniden yukarı çıktılar. Lamia önlerinde uzun adımlarla emin bir şekilde gidiyordu. Onları küçük, parke taşlı bir ara sokağa getirdi. Duvarlardaki gaz lambası ışıkları titreşiyordu.

"İlerideki üçüncü kapı," dedi.

Kapının önünde durdular. Üstünde pirinç bir levha vardı ve şöyle diyordu:

EVLERE ZULMÜN ÖNLENMESİ KRALİYET DERNEĞİ

Ve onun altında daha küçük harflerle şu yazıyordu: AŞAĞI CADDE. LÜTFEN KAPIYI ÇALIN.

"Caddeye evin içinden mi geçiyorsun?" diye sordu Richard.

"Hayır," dedi Lamia. "Cadde evin içinde."

Richard kapıya vurdu. Bir şey olmadı. Beklediler, sabah serinliği yüzünden titriyorlardı. Richard yeniden vurdu. En sonunda zili çaldı. Kırmızı üniforma giymiş ve toz içinde, eğri büğrü bir peruk takmış, uykulu görünen bir uşak kapıyı açtı. Karşısındaki farklı farklı insanlardan oluşan ayaktakımına baktı; bunlar için yataktan çıkmaya değmezdi gibisinden bir ifade vardı yüzünde.

"Size nasıl yardım edebilirim?" dedi uşak. Richard'a 'siktir git ve geber' laflarının bundan daha sıcak ve güler yüzlü bir tavırla söylendiği olmuştu.

"Aşağı Cadde," dedi Lamia buyurganca.

"Bu taraftan," diye iç geçirdi uşak. "Ayaklarınızı silin lütfen."

Etkileyici bir lobiden geçtiler. Sonra, uşak bir şamdandaki mumları tek tek yakarken beklediler. Ardından, etkileyici ve gösterişli bir halıyla kaplı bir merdivenden indiler. Daha az etkileyici ve daha az gösterişli bir halıyla kaplı bir merdivenden indiler. Kesinlikle etkileyici olmayan ve eski püskü, kahverengi çuval beziyle kaplı bir merdivenden indiler. Ve son olarak mat ahşaptan ve hiçbir şeyle kaplı olmayan bir merdivenden indiler.

O merdivenin sonunda eski bir servis asansörü vardı ve üstündeki levhada şöyle yazıyordu:

HİZMETDIŞI

Uşak uyarıya aldırmayıp asansörün tel dış kapısını metalik bir gümbürtüyle açtı. Lamia adama kibarca teşekkür edip asansöre bindi. Diğerleri de onu takip etti. Uşak sırtını döndü. Richard tel ağın ardından, şamdanı sıkıca tutmuş, ahşap merdivenden çıkmakta olan adamı izledi. Asansörün duvarında kısa bir siyah düğme sırası vardı. Lamia en alttaki düğmeye bastı. Metal kafes kapı otomatik olarak *bam* diye kapandı. Bir motor çalıştı ve asansör ağır ağır, gıcırdayarak inmeye başladı. Dördü sıkışık bir halde duruyorlardı. Richard asansörde yanında olan kadınların her birinin kokusunu alabildiğini fark etti: Door köri kokuyordu; Avcı hoş bir şekilde ter kokuyordu, Richard'a hayvanat bahçelerindeki kafeslerde duran büyük kedileri hatırlatıyordu; Lamia sarhoş edici bir şekilde hanımeli, inci çiçeği ve misk kokuyordu.

Asansör inmeye devam ediyordu. Richard yapış yapış ve soğuk bir ter döküyor, tırnaklarını avuçlarına bastırıyordu. Çıkarabildiği en rahat ses tonuyla, "Bu, birisinin klostrofobik olduğunu keşfetmesi için çok kötü bir zaman olur, değil mi?" dedi.

"Evet," dedi Door.

"Öyleyse keşfetmeyeceğim," dedi Richard.

Aşağı inmeye devam ettiler.

Nihayet, bir sarsılma oldu, bir çatırtı ve cırıltı geldi ve asansör durdu. Avcı kapıyı açtı, etrafa bakındı ve dar bir çıkıntıya adım attı.

Richard asansörün açık kapısından dışarı baktı. Havada duruyorlardı; Richard'a bir seferinde gördüğü bir resimdeki Babil Kulesi'ni -ya da daha ziyade tersyüz edilseydi öyle görünebilecek olan Babil Kulesi'ni- hatırlatan bir şeyin üstündeydiler. Muazzam ve görkemli döner bir patikaydı, kayadan oyulmuştu ve merkezi bir boşluğun etrafında aşağı gidiyordu. Patikaların yanında yükselen duvarlardaki tek tük ışıklar belli belirsiz titreşiyordu ve çok, çok aşağıda ufak ateşler yanıyordu. Asansör sert zemininin birkaç yüz metre yukarısındaki merkezi boşluğun tepesindeydi ve hafifçe sallanıyordu.

Richard derin bir nefes aldı ve ahşap çıkıntıya adım atmış diğerlerini takip etti. Sonra, her ne kadar kötü bir fikir olduğunu bilse de, aşağı baktı. Kendisi ile yüzlerce metre aşağıdaki kaya zemin arasında ahşap çıkıntıdan başka bir şey yoktu. Üstünde durdukları çıkıntıdan altı metre ötedeki kayalık patikaya giden uzun bir kalas vardı. "Ve sanırım," dedi

düşündüğünden çok daha az umursamaz bir şekilde, “yüksek yerlerle aramın pek iyi olmadığını belirtmem için de uygun bir zaman değildir bu.”

“Güvenli,” dedi Lamia. “Ya da buraya son geldiğimde öyleydi. izle.” Kalasın üzerinden karşıya siyah kadifeden bir hışırtı gibi yürüdü. Başının üstüne bir düzine kitap koysa bir tanesini bile düşürmezdi. Yandaki taş patikaya ulaşınca durdu, döndü ve onlara cesaret verircesine gülümsedi. Avcı onu takip etti, sonra döndü ve kenarda onun yanında bekledi.

“Gördün mü?” dedi Door. Elini uzatıp Richard’ın kolunu sıktı. “Sorun yok.”

Richard tamam dercesine başını sallayıp yutkundu. *Sorun yok.*

Door karşıya geçti. Bunu yaparken eğlenmiyormuş gibi göründüyse de, sonuçta geçmişti işte. Üç kadın orada dikilen Richard’ı bekliyordu. Richard bir süre sonra, bacaklarına ‘yürü!’ emri vermesine rağmen, kalasta yürümeye başlayamıyor gibi göründüğünü fark etti.

Yukarıdan bir düğmeye basıldı: Richard *pat* diye bir ses ve eskice bir elektrikli motorun uzak gıcırtısını duydu. Arkasında asansörün kapısı çarparak kapandı ve Richard’ı kalastan daha geniş olmayan dar bir ahşap çıkıntıda tehlikeli bir pozisyonda durur halde bıraktı.

“Richard!” diye bağırdı Door. “Yürü!”

Asansör yükselmeye başladı. Richard sarsılan çıkıntıdan kalasa adım attı; sonra bacakları jöle gibi oldu ve kendini elleriyle dizlerinin üstüne çökmüş, can havliyle kalasa tutunurken buldu. Aklıdaki minicik, mantıklı bir kısım asansörü merak ediyordu: Onu kim, neden çağırmıştı? Aklının geri kalan kısmı ise elleri ve bacaklarına kalasa sımsıkı tutunmalarını söylemekle ve en yüksek zihin sesiyle, “Ölmek istemiyorum,” diye bağırmakla meşguldü. Richard gözlerini elinden geldiğince sıkı sıkı kapadı, çünkü bir şeyden emindi: Eğer onları açar ve altındaki kaya duvarı görürse, kalası bırakıp düşer, düşer ve...

“Düşmekten korkmuyorum,” dedi kendi kendine. “Korktuğum şey düşüşün bittiği kısım.” Ama yalan söylediğinin farkındaydı. Düşüşün kendisinden korkuyordu -kendini kurtarmak için yapabileceği hiçbir şey olmadığını, hiçbir mucizenin onu kurtarmayacağını bilerek, aşağıdaki kaya zemine doğru havada umutsuzca sağa sola sallanıp yuvarlanmaktan korkuyordu...

Birisinin kendisiyle konuştuğunu fark etti yavaşça.

“Kalas boyunca sürün Richard,” diyordu birisi.

“Ben... yapamam,” diye fısıldadı.

“Anahtara ulaşmak için bundan daha kötüsüyle başa çıktın Richard,” dedi birisi. Bu Door’un sesiydi.

“Yüksek yerlerle aram hiç iyi değildir,” dedi inatla; yüzü kalasa yapışmıştı; dişleri birbirine vuruyordu. “Eve gitmek istiyorum.” Kalasın yüzüne baskı yaptığını hissediyordu. O anda kalas sallanmaya başladı. Avcı’nın sesi, “Kalasın ne kadar ağırlık kaldıracağından hiç emin değilim. Siz ikiniz ağırlığınızı buraya verin,” dedi. Birisi Richard’a doğru ilerlerken kalas sallandı. Richard gözleri kapalı, kalasa sıkıca tutundu.

Sonra Avcı onun kulağına sessizce, emin bir şekilde, “Richard?” dedi.

“Mımm.”

“Sadece öne doğru ilerle Richard. Her seferinde birazcık. Hadi...” Karamel parmakları Richard’ın tahtaya tutunan beyaz boğumlu elini okşadı. “Hadi.”

Richard derin bir nefes aldı, yavaşça öne gitti ve yeniden dondu. “Başarıyorsun,” dedi Avcı. “Güzel. Hadi.” Kalas boyunca santim santim, sürüne sürüne ilerlerken Richard’la konuştu. Yolun sonunda Avcı onu kollarının altından tutup kaldırdı ve sert zeminin üstüne bıraktı.

“Teşekkür ederim,” dedi Richard. Avcı’nın az önce onun için yapmış olduğu şeyi karşılayabilecek yeterince etkili bir laf gelmiyordu aklına. Aynı şeyi tekrar etti. “Teşekkür ederim.” Sonra hepsine hitaben, “Üzgünüm,” dedi.

Door ona baktı. “Sorun yok,” dedi. “Artık güvendesin.” Richard dünyanın altındaki döne döne giden yola baktıktan sonra gözlerini Avcı, Door ve Lamia’ya çevirdi ve ağlayana kadar güldü.

“Bu kadar,” dedi Door, Richard nihayet gülmeyi kestiğinde, “komik olan ne?”

“Güvende olmak,” dedi sadece. Door ona baktı ve sonra o da gülümsedi. “Eh, şimdi nereye gidiyoruz?” diye sordu Richard.

“Aşağı’ya,” dedi Lamia. Aşağı Cadde’ye doğru inmeye başladılar. Avcı önde Door’la birlikte yürüyordu. Richard Lamia’nın yanında, onun inci çiçeği-hanımeli kokusunu içine çekerek ve arkadaşlığından keyif alarak yürüyordu.

“Bizimle geldiğin için gerçekten minnettarım,” dedi Richard. “Rehber olmak. Umarım bu senin için kötü şans filan olmaz.”

Kadın menekşe gözlerini Richard’a dikti. “Neden kötü şans olsun?”

“Sıçandillilerin kim olduğunu biliyor musun?”

“Tabii ki.”

“Anaesthesia adında bir sıçandilli kız vardı. O. Şey, arkadaş sayılırdık onunla, beni bir yere götürüyordu. Sonra çalındı. Gece Köprüsü’nde. Ona ne olduğunu merak edip duruyorum.”

Lamia duygudaşlıkla gülümsedi. “Halkımın bununla ilgili hikâyeleri vardır. Hatta bazıları gerçek bile olabilir.”

“Onları bana anlatmalısın,” dedi. Hava soğuktu. Nefesi soğuk havada buhar çıkarıyordu.

“Bir gün,” dedi Lamia. Nefesi buhar çıkarmıyordu. “Beni yanınıza almanız sizin nazikliğiniz.”

“En azından bunu yapabildik.”

Door ile Avcı önlerindeki kavisi dönüp gözden kayboldular. “Şey,” dedi Richard, “diğer ikisiyle aramız biraz açıldı. Acele etmek zorunda kalabiliriz.”

“Bırak gitsinler,” dedi Lamia usulca. “Yetişiriz.” Richard bunun tuhaf bir şekilde, gençken bir kızla sinemaya gitmeye benzediğini düşündü. Ya da daha ziyade, sinemadan sonra eve dönmeye: otobüs duraklarında ya da duvar kenarlarında bir öpücük almak için durmak, aceleci bir dokunuşun ve dillerin birbirine dolanmasının ardından arkadaşlara yetişmek için koşturmak...

Lamia soğuk parmağını Richard’ın yanağında gezdirdi. “Çok sıcaksın,” dedi hayran bir şekilde. “Böylesine sıcak olmak harikadır muhtemelen.”

Richard mütevazı görünmeye çalıştı. “Aslında bu pek kafa yorduğum bir şey değil,” diye itiraf etti. Yukarıdan, asansör kapısının metalik bir sesle çarpışını duydu.

Lamia ona yalvarırcasına, nazikçe baktı. “Bana biraz sıcaklığından verebilir misin Richard?” diye sordu. “Çok üşüyorum.”

Richard onu öpüp öpmemesi gerektiğini merak etti. “Ne? Ben...”

Lamia hayal kırıklığına uğramış göründü. “Benden hoşlanmıyor musun?” diye sordu. Richard çaresizce onun duygularını incitmemiş olduğunu umdu.

“Tabii ki senden hoşlanıyorum,” dediğini duydu sesinin. “Sen çok güzelsin.”

“Ve sen sıcaklığının hepsini kullanmıyorsun, değil mi?” diye belirtti Lamia makul bir şekilde.

“Sanırım hayır...”

“Ve rehberiniz olmamın karşılığını ödeyeceğini söyledin. İşte istediğim bu, ödeme olarak. Sıcaklık. Biraz alabilir miyim?”

İstediği her şey. Her şey. Hanımeli ve inci çiçeği Richard’ı sardı, gözleri Lamia’nın soluk teni, koyu mürdüm rengi dudakları ve kapkara saçlarından başka bir şey görmedi. Başını tamam dercesine salladı, içinin derinliklerinde bir şey haykırıyordu, ama o her ne ise, bekleyebilirdi. Lamia ellerini Richard’ın yüzüne kaldırdı ve onu yavaşça kendine çekti. Sonra uzun uzun ve halsizlik verici bir şekilde Richard’ı öptü. Başlangıçta, Lamia’nın dudaklarının serinliği ve dilinin soğukluğundan ötürü bir şok yaşadı, ama sonra tamamen onun öpüşüne boyun eğdi.

Bir süre sonra Lamia geri çekildi.

Richard dudaklarındaki buzu hissedebiliyordu. Duvara doğru sendeledi. Gözlerini kırpmaya çalıştı, ama sanki donarak açık kalmışlardı. Lamia ona bakıp memnuniyetle gülümsedi, tenine kan gelmiş, pembeleşmişti ve dudakları kızarmıştı; nefesi soğuk havada buhar çıkarıyordu. Kırmızı dudaklarını sıcak, kıpkırmızı diliyle yaladı. Richard’ın dünyası kararmaya başladı. Görüş açısının kenarında kara bir şekil gördüğünü sandı.

“Biraz daha,” dedi Lamia ve yeniden ona uzandı.

Kadife’nin Richard’ı ilk öpücük için kendine çekişini, Richard’ın tenine kırağı düşüşünü ve her yanının buzla kaplanışını seyretti. Kadının onu mutlulukla yeniden kendine çekişini izledi. Sonra Lamia’nın arkasından yaklaştı ve, kadın başladığı işi bitirmek için harekete geçtiğinde, uzanıp boğazını sertçe yakaladı ve onu yere yapıştırdı.

“Geri ver,” dedi çatallı bir sesle kadının kulağına. “Ona yaşamını geri ver.” Kadife, suyla dolu banyo küvetine bırakılmış bir kedi yavrusu gibi tepki verdi; çırpınıyor, tıslayıp kıhlıyor ve tırmalıyordu. Ama bu bir işe yaramıyordu, çünkü boğazından sımsıkı tutulmuştu.

“Bana bunu yaptıramazsın,” dedi kesinlikle ahenksiz bir tonda.

Adam baskıyı artırdı. “Ona yaşamını geri ver,” dedi boğuk bir sesle ve dürüstçe, “yoksa boynunu kırarım.” Lamia irkildi. Adam onu, kaya duvarda donmuş ve büzülmüş bir halde duran Richard’a doğru itti.

Lamia Richard'ın elini tuttu ve burnuyla ağzına nefes verdi. Kadının ağzından çıkan buhar Richard'ınkine süzüldü. Tenindeki buz çözülmeye, saçındaki kırağı yok olmaya başladı. Adam kadının boğazını yeniden sıktı. "Hepsini Lamia." Bunun üzerine kadın tısladı ve son derece isteksizce bir kez daha ağzını açtı. Son bir buhar kümesi daha çıkıp Richard'ın ağzına süzüldü ve içinde kayboldu. Richard gözlerini kırptı. Gözlerindeki buz eriyerek gözyaşına dönüştü ve yanaklarından süzüldü. "Bana ne yaptın?" diye sordu.

"Yaşamını içiyordu," dedi Marquis de Carabas boğuk bir fısıltıyla. "Sıcaklığını alıyordu. Seni kendisi gibi soğuk bir şeye dönüştürüyordu."

Lamia'nın yüzü, en sevdiği oyuncağı elinden alınmış ufak bir çocuğunki gibi buruştu. Menekşe gözleri parladı. "Sıcaklığa ondan daha çok ihtiyacım var," diye feryat etti.

"Benden hoşlandığını sanıyordum," dedi Richard aptal aptal.

Marquis tek eliyle Lamia'yı ayağa kaldırdı ve yüzüne yaklaştırdı. "Sen ya da Kadife Çocuklar'dan biri bir daha ona yanaşırsanız, gündüz uyuduğunuz sırada ininize gelir ve onu başınıza yıkarım. Anladın mı?"

Lamia başını salladı. Marquis onu bıraktı ve kadın yere düştü. Sonra ayağa kalkıp dimdik dikildi -çok fazla uzun boylu değildi- başını geriye attı ve Marquis'nin yüzüne şiddetle tükürdü. Siyah kadife elbisesinin önünü tutup yokuş yukarı koşmaya başladı ve uzaklaştı, ayak sesleri Aşağı Cadde'nin sarmal patikasında yankılanıyordu. Marquis yanağından süzülen buz gibi soğuk tükürüğü elinin tersiyle sildi.

"Beni öldürecekti," diye kekeledi Richard.

"Hemen değil," dedi Marquis ilgisizce. "Gerçi, Lamia yaşamını yemeyi bitirdiğinde, ölürdün sonuçta."

Richard Marquis'ye baktı. Teni pislik içindeydi ve kara derisinin altında soluk gri görünüyordu. Paltosu yoktu: Eski bir battaniyeyi panço gibi omuzlarının çevresine atmıştı ve altına -Richard'ın ne olduğunu seçemediği- kocaman bir şey kayışla bağlanmıştı. Ayakları çıplaktı ve boğazının etrafında, Richard'a bir tür tuhaf moda stili gibi gelen, rengi atmış bir bez sanlıydı.

"Seni arıyorduk," dedi Richard.

"Artık buldunuz," diye gakladı Marquis kuru kuru.

"Seni pazarda görmeyi bekliyorduk."

“Evet. Eh. Bazı kişiler öldüğümü düşünüyordu. O yüzden fazla göze batmamam gerekiyordu.”

“Neden... neden bazı kişiler senin öldüğünü düşünsün ki?”

Marquis Richard’a görmüş geçirmiş gözlerle baktı. “Çünkü beni öldürdüler,” dedi. “Hadi, diğerleri çok uzaklaşmış olamaz.”

Richard patikanın yanından merkezi boşluğun karşısına baktı. Door ile Avcı’nın boşluğun karşı tarafında bir kat aşağıda olduğunu gördü. Etrafa bakınıyorlardı -Richard kendisini aradıklarını farz etti. Onlara seslendi, bağırıp el salladı, ama sesi gitmiyordu. Marquis elini Richard’ın omzuna koyup, “Bak,” dedi. Door ile Avcı’nın aşağısındaki katı gösterdi. Bir şeyler hareket etti. Richard gözlerini kıstı: Gölgelerde duran iki şekli seçebiliyordu. “Croup ile Vandemar,” dedi Marquis. “Bu bir tuzak.”

“Ne yapacağız?”

“Koş!” dedi Marquis. “Onları uyar. Ben henüz koşamam... Gitsene kahrolacası!”

Ve Richard koştu. Dünyanın altındaki taş yoldan aşağı mümkün olduğunca hızla, kuvvetle koştu. Göğsüne aniden bıçak gibi bir acı saplandı: bir sancı. Kendini ilerlemeye zorlayarak. koşmayı sürdürdü.

Bir köşeyi döndü ve hepsini birden gördü. “Avcı! Door!” dedi nefes nefese. “Durun! Dikkat edin!”

Door döndü. Bay Croup ile Bay Vandemar bir sütunun arkasından çıktılar. Bay Vandemar Door’un ellerini arkasına götürüp tek harekette naylon bir iple bağladı. Bay Croup -Richard’ın babasının oltalarını taşırken kullandığı türden bir şeye benzeyen- kahverengi, kumaş bir çantanın içinde duran ince, uzun bir şey tutuyordu. Avcı ağzı açık öylece duruyordu. Richard, “Avcı. Çabuk ol,” diye bağırdı.

Kadın tamam dercesine başını salladı, çevresinde döndü bir ayağını yumuşak, neredeyse bir bale figürüne benzeyen bir hareketle uzattı.

Ayağı doğrudan Richard’ın karnına geldi. Richard birkaç metre öteye düştü, nefesi kesilmiş ve canı yanmıştı. “Avcı?” dedi nefes nefese.

“Korkarım ki öyle,” dedi Avcı ve geriye göndü. Richard’ın midesi bulanıyordu ve üzgündü. İhanet canını yediği darbe kadar yakmıştı.

Bay Croup ile Bay Vandemar Richard ile Avcı’yı tamamen görmezden geldi. Bay Vandemar Door’un ellerindeki ipi sıkıyor, Bay Croup da durmuş izliyordu. “Bizleri katil ve cani olarak görme hanımefendi,” diyordu Bay Croup sohbet havasında. “Bizi refakatçi olarak gör.”

Avcı kaya cephenin yanında duruyor ve hiçbirine bakmıyordu. Richard kaya zeminde yatmış, kıvranıp çabalayarak bir şekilde ciğerlerine hava çekmeye çalışıyordu. Bay Croup yeniden Door'a döndü ve dişlerini göstererek gülümsedi. "Anlarsın ya Leydi Door. Senin gideceğin yere güvenle varmanı sağlayacağız."

Door onu umursamadı. "Avcı," diye seslendi, "neler oluyor?" Avcı kıpırdamadı, cevap da vermedi.

Bay Croup gururla gülümsedi. "Avcı seninle çalışmayı kabul etmeden önce, bizim Patronumuzla çalışmayı kabul etmişti Sana göz kulak olacaktı."

"Sana söyledik," diye böbürlendi Bay Vandemar "Sana içinizden birinin hain olduğunu söyledik." Başını geriye atıp kurt gibi uludu.

"Sizin Marquis'den bahsettiğinizi sanıyordum," dedi Door Bay Croup turuncu saçlı başını abartılı bir şekilde kaşıdı "Marquis'den bahsetmişken, acaba kendisi nerede? Bir yerlerde istirahat mı ediyor acaba, Bay Vandemar?"

"Epey rahat etmiş olmalı Bay Croup. Hem de epeyce."

Bay Croup kısaca öksürdü ve can alıcı noktayı açıkladı. "Bundan böyle ona *merhum* Marquis de Carabas demek zorundayız. Korkarım ki kendisi azıcık..."

"Bildiğin ölü," diye tamamladı Bay Vandemar. Richard en sonunda ciğerlerine yeteri kadar hava çekmeyi başarmıştı. "Seni hain kaltak."

Avcı yere baktı ve, "Alınmaca gücenmece yok," diye fısıldadı.

"Kara Keşişler'den aldığınız anahtar," dedi Bay Croup Door'a. "Kimde?"

"Bende," dedi Richard nefes nefese. "İsterseniz üstümü arayabilirsiniz. Bakın." Ceplerini karıştırdı -arka cebinde sert ve yabancı bir şey fark etti, ama onun ne olduğunu araştırmak için vakit yoktu- ve eski dairesinin anahtarını çıkardı. Ayaklarının üzerine kalktı ve sendeleyerek Bay Croup ile Bay Vandemar'ın yanma gitti. "Alın."

Bay Croup öne uzanıp anahtarı aldı. "Şuna da bak," dedi anahtara hemen hemen hiç bakmayarak. "Kendimi bu sinsice hileden dolayı tamamen kandırılmış hissediyorum Bay Vandemar." Bay Vandemar kendisine uzatılan anahtarı başparmağıyla işaretparmağı arasında tutup pirinç bir yaprak gibi ezdi "Yine kandırıldık Bay Croup," dedi.

"Onun canını yak Bay Vandemar," dedi Bay Croup "Memnuniyetle Bay Croup," dedi Bay Vandemar, ve Richard'ın dizkapağını tekmeledi. Richard

ızdırap içinde yere düştü. Bay Vandemar'ın sesini duydu, sanki uzaktan geliyormuş gibiydi; anlaşılan nutuk çekiyordu. "İnsanlar, tekmeyi sert atınca canın yandığını sanır," diyordu ses. "Ama olay sert tekme atmakla ilgili değildir. Nereye tekme attığınla ilgilidir. Demek istediğim, bu gerçekten çok nazik bir tekme..." Richard'ın sol omzuna bir şey çarptı. Kolu hissizleşti ve omzunda mor-beyaz bir acı çiçeği açtı. Bütün kolu hem yanıyor hem de donuyor gibiydi, sanki birisi etinin derinlerine elektrikli bir kablo saplamış ve akımı olabildiğince artırmıştı. İnledi. Bay Vandemar, "... ama *bunun* kadar can yakar, ki bu hareket çok daha zordur..." derken Richard'ın böğrüne gülle gibi bir çizme çarptı. Richard çığlık attığını duydu.

Door'un, "Anahtar bende," dediğini işitti.

"Eğer bir İsviçre çakın olsaydı," dedi Bay Vandemar Richard'a yardımseverce. "Onun her bir parçasıyla neler yaptığımı sana gösterebilirdim. Hatta bir tirbuşon ya da atların nallarındaki taşları çıkarmaya yarayan o aletle yaptıklarımı bile,"

"Bırak onu Bay Vandemar. İsviçre çakıları için vaktin olacak. Heykelcik onda mı?" Bay Croup Door'un ceplerini karıştırdı ve volkan camından oyulmuş bir heykel çıkardı: meleğin ona vermiş olduğu minik Hayvan heykeli.

Avcı'nın alçak sesi tınlıyordu. "Peki ya ben? Ücretim nerede?"

Bay Croup burnunu çekti ve olta çantasını ona fırlattı. Avcı çantayı tek eliyle yakaladı. "İyi avlanmalar," dedi Bay Croup. Sonra, o ve Bay Vandemar, Door'u aralarına alarak dönüp Aşağı Cadde'nin kıvrılan yokuşundan aşağı indiler. Richard yüreğinden korkunç bir çaresizlik hissi yayılarak, yattığı yerden onların gidişini izledi.

Avcı yere diz çöküp çantanın iplerini çözmeye başladı. Gözleri kocaman açılmış, parlıyordu. Richard'ın ağrısı vardı. "O ne?" diye sordu Avcı'ya. "Otuz tane gümüş mü?" Avcı'nın parmakları, kumaş kabından yavaşça çıkardığı nesneyi okşuyor, seviyordu. "Bir mızrak," dedi sadece.

Bronz renk metalden yapılmıştı. Bir tarafı keskin, diğer tarafı tırtıklı olan uzun bıçağı yılankavi şekilde kıvrılıyordu. Tuhaf desenler ve sıradışı kıvrımlı çizgilerle bezeli bakır yeşili sapın yan tarafına yüzler oyulmuştu. Avcı bir buçuk metre uzunluğundaki mızrağa neredeyse ürkekçe dokunuyordu, sanki bu şimdiye dek gördüğü en güzel şeydi.

“Door’u bir mızrak için sattın,” dedi Richard. Avcı bir şey söylemedi. Pembe diliyle ıslattığı parmak ucunu mızrağın uç kısmında yavaşça gezdirdi, bıçak ağzının keskinliğini kontrol etti. Sonra, sanki hissettiği şeyden tatmin olmuş gibi gülümsedi. “Beni öldürecek misin?” diye sordu Richard. Artık ölümden korkmadığını anlayınca şaşırdı -ya da en azından, o ölümden korkmadığını fark etti.

Bu lafın üzerine Avcı başını çevirip ona baktı. Richard’ın şimdiye dek gördüğünden daha canlı, daha güzel ve daha tehlikeli görünüyordu. “Peki, seni avlayarak ne gibi bir meydan okumayla karşı karşıya olacağım Richard Mayhew?” diye sordu göz alıcı bir gülümsemeyle. “Öldürecek daha büyük bir avım var.”

“Bu senin Londra’nın-Büyük-Hayvanı’nı-avlama mızrağın, değil mi?” dedi.

Avcı mızrağa, kadınların Richard’a şimdiye kadar hiç bakmadığı gibi baktı. “Hiçbir şeyin ona karşı koyamadığını söylüyorlar.”

“Ama Door sana güvendi. Ben güvendim.”

Avcı artık gülümsemiyordu. “Yeter.”

Richard’ın acısı ağır ağır dinmeye başlıyor, omzunda, böğründe ve dizinde hafif bir ağrıya dönüşüyordu. “Ee, kimin için çalışıyorsun? Door’u nereye götürüyorlar? Tüm bunların arkasında kim var?”

“Söyle ona Avcı,” dedi Marquis de Carabas çatallı bir sesle. Elinde, Avcı’ya yönelttiği bir arbalet vardı. Çıplak ayaklarını yere sağlam bir şekilde basmıştı ve yüzü amansızdı.

“Croup ile Vandemar’ın iddia ettiği kadar ölü olup olmadığını merak ediyordum,” dedi Avcı başını azıcık çevirerek. “Öldürmesi zor bir adam olduğunu düşünmüştüm.”

Adam başını alaycı bir şekilde yana eğdi, ama gözleri oynamadı ve elleri sabit kaldı. “Ben de senin için aynı şeyi düşünmüştüm sevgili hanımefendi. Ama boğaza gelecek bir ok ve birkaç yüz metre aşağıya gerçekleşecek bir düşüş beni haksız çıkarır, hı? Mızrağı bırak ve geri çekil.” Avcı mızrağı nazikçe, sevgiyle yere koydu, sonra ayağa kalktı ve geri çekildi. “Ona anlat Avcı,” dedi Marquis. “Ben biliyorum, zor yoldan öğrendim. Tüm bunların arkasında kim olduğunu söyle.”

“Islington,” dedi Avcı.

Richard sanki bir sinekten kurtulmak istermiş gibi başını iki yana salladı. “Olamaz,” dedi. “Demek istediğim, ben Islington’la tanıştım. O bir

melek.” Sonra, neredeyse çaresizce, “Neden?” diye sordu.

Marquis ne gözlerini ne de arbaletin ucunu Avcı’dan ayırdı. “Keşke bilseydim. Ama Islington Aşağı Cadde’nin ve tüm bu pisliğin dibinde. Ve bizimle Islington’ın arasında labirent ve Hayvan var. Richard, mızrağı al. Avcı önümde yürü lütfen.”

Richard mızrağı aldı ve onu destek olarak kullanıp zorlukla doğruldu. “Onun bizimle gelmesini istiyorsun?” diye sordu kafası karışmış bir halde.

“Arkamızda kalmasını mı yeğlersin?” diye sordu Marquis kuru kuru.

“Onu öldürebilirsin,” dedi Richard.

“Eğer başka seçenek yoksa öldürürüm,” dedi Marquis, “ama tamamıyla gerekli olmadan önce bir seçeneği ortadan kaldırmaktan nefret ederim. Her halükarda, ölüm nihaidir, değil mi?”

“Öyle mi?”

“Bazen,” dedi Marquis de Carabas. Ve aşağı indiler.

ON ALTI

Aşağı doğru kıvrılan taş patikada konuşmadan saatlerce yürüdüler. Richard'ın canı hâlâ yanıyordu; topallıyor, tuhaf bir zihinsel ve fiziksel kargaşa yaşıyordu: Yenilgi ve ihanet duyguları içini ayağa kaldırıyordu, ve bunun yanında, Lamia'nın ellerinde neredeyse hayatını kaybedecek olması, Bay Vandemar'ın yarattığı hasar ve yukarıda kalasın üstünde yaşadıkları onu düpedüz yıkmıştı. Buna rağmen, son bir günde yaşadığı şeylerin, Marquis'nin başından geçenlerin yanında küçük ve önemsiz kalacağından emindi. O yüzden konuşmuyordu.

Marquis sessizliğini koruyordu, çünkü her konuştuğunda boğazı acıyordu. Onu iyileşmeye bırakmaktan ve Avcı'ya odaklanmaktan memnundu. Dikkatinin bir an için dağılmasına izin verirse, Avcı'nın bunu sezip kaçacağını ya da onlara saldıracağını biliyordu. O yüzden konuşmuyordu.

Avcı biraz önlerinden gidiyordu. O da konuşmuyordu.

Birkaç saat sonra Aşağı Cadde'nin dibine varmışlardı. Cadde kocaman kaba taşlardan inşa edilmiş dev bir kapıyla sona eriyordu. Bu *kapıyı devler yapmış,* diye düşündü Richard; zihninde dönüp duran efsanevi Londra'nın uzun zaman önce ölmüş krallarının, Kral Bran'ın ve meşe ağacı kadar elleri, tepeler kadar büyük, yarık başlan olan Yecüc ile Mecüc'ün hikâyelerini hatırladı yarım yamalak. Kapının kendisi uzun zaman önce paslanmış ve ufalanmıştı. Ayaklarının altındaki çamurda ve kapının yanındaki paslı bir menteşede öylesine asılı duran parçalar vardı. Menteşe Richard'dan daha uzundu.

Marquis Avcı'ya durmasını işaret etti. Dudaklarını ıslatıp, "Bu kapı Aşağı Cadde'nin sonunu ve labirentin başlangıcını gösteriyor. Melek Islington labirentin ötesinde bekliyor. Hayvan da labirentin içinde," dedi.

"Hâlâ anlamıyorum," dedi Richard. "Islington. Onunla tanıştım. O şeyle. O adamla. O bir melek. Yani, gerçek bir melek."

Marquis keyifsiz bir şekilde gülümsedi. "Melekler yozlaştığında, Richard, herkesten daha beter olurlar. Unutma ki, şeytan da bir melekti."

Avcı fındık rengi gözleriyle Richard'ı izliyordu. "Sizin gittiğiniz yer Islington'ın kalesi ve aynı zamanda hapishanesi," dedi. Saatlerdir ilk kez

konuşuyordu. “Oradan ayrılamıyor.” Marquis doğrudan ona hitap etti. “Sanırım labirent ve Hayvan da ziyaretçilerin cesaretini kırmak için oradalar.” Avcı başını yana eğdi. “Ben de öyle sanıyorum.”

Richard Marquis’ye saldırdı; bütün kızgınlığını, acizliğini ve hayal kırıklığını tek bir öfke patlaması olarak kustu. “Neden hâlâ onunla konuşuyorsun? Neden hâlâ bizimle? O bir hain -bizim senin hain olduğunu düşünmemizi sağlamaya çalıştı.”

“Ben hayatını kurtardım Richard Mayhew,” dedi Avcı sessizce. “Birçok kez. Köprüde. Boşlukta. Yukarıdaki kalasta.” Onun gözlerinin içine baktı ve Richard gözlerini kaçırdı.

Tünellerde bir şey yankılandı, bir böğürme ya da bir kükreme. Richard’ın tüyleri diken diken oldu. Ses uzaktaydı ve onunla ilgili avutucu tek şey buydu. Onu tanıyordu: Düşlerinde duymuştu, ama şimdi kulağa ne boğa ne de yabandomuzu sesi gibi geliyordu; aslan sesi, ejder sesi gibiydi.

“Labirent, Aşağı Londra’daki en eski yerlerden biridir,” dedi Marquis. “Kral Lud, Thames bataklıklarında köy kurmadan önce, burada bir labirent varmış.”

“Ama Hayvan yokmuş,” dedi Richard.

“O zamanlar yokmuş.”

Richard duraksadı. Uzak kükreme yeniden başlamıştı. “Ben... sanırım Hayvanla ilgili düşler gördüm,” dedi. Marquis kaşını kaldırdı. “Ne tür düşler?”

“Kötü düşler,” dedi Richard.

Marquis gözlerini kırpıştırarak bunu düşündü. “Bak Richard. Ben Avcı’yı götürüyorum. Eğer burada kalmak istersen, eh, kimse seni korkaklıkla suçlamaz.”

Richard başını iki yana salladı. Bazen insanın yapabileceği bir şey olmazdı. “Dönmüyorum. Şimdi olmaz. Door onların elinde.”

“Evet,” dedi Marquis. “Eh, öyleyse. Gidelim mi?”

Avcı’nın mükemmel karamel dudakları alaycı bir şekilde gülümsedi. “Oraya girmek için deli olman lazım,” dedi. “Meleğin verdiği heykelcik olmadan yolunu asla bulamazsın. Yabandomuzunu asla geçemezsin.”

Marquis elini panço battaniyesinin altına götürdü ve Door’un babasının çalışma odasından aldığı volkan camından oyulmuş küçük heykeli çıkardı. “Bahsettiğin şey bu mu?” diye sordu. Marquis o anda, Avcı’nın yüzündeki

ifadenin, kendisinin son bir hafta içinde yaşamış olduklarını telafi ettiğini hissetti. Kapıdan geçip labirente girdiler.

Door'un kolları arkasına bağlanmıştı. Bay Vandemar onun yanında yürüyor, omzuna koyduğu, yüzüklerle kaplı kocaman eliyle onu ittiriyordu. Bay Croup, Door'dan aldığı tılsımı yukarıda tutarak ve kümese baskına giden kibirli bir gelincik gibi, sinirli bir şekilde bir o yana bir bu yana bakınarak onların önünde seğirtiyordu.

Labirent tam bir delilik mekânıydı. Yukarı Londra'nın kayıp parçalarından yapılmıştı: bin yıl boyunca yarıklardan düşerek bu kayıp ve unutulmuş dünyaya giren ara sokaklar, yollar, geçitler ve kanalizasyonlardan. İki adam ile kız parke taşların, çamurun, türlü türlü gübrenin ve çürümekte olan tahtaların üzerinde yürüyorlardı. Gündüzün ve gecenin içinden, gazla, sodyumla aydınlatılmış, fener ve meşalelerin yandığı sokaklardan geçiyorlardı. Burası durmadan değişen bir yerdi: Her patika dallanıyor, daire çiziyor ve yeniden kendiyle birleşiyordu.

Bay Croup tılsımın sürükleyişini hissediyor ve onun istediği yere gitmesine itiraz etmiyordu.- Victoria zamanından kalma bir 'kümes' - hırsızlığın ve sudan ucuz cinin, ucuz seksin ve bolca sefilliğin eşit miktarlarda bulunduğu bir kenar mahalle- olan kısacık bir sokak arasına girdiklerinde onu duydular, yakınlarda bir yerde hırlıyor ve homurdanıyordu. Sonra boğuk ve kötücül bir şekilde böğürdü. Daha ileriye gitmeden önce Bay Croup kısa bir ahşap merdivende duraksadı. Sonra sokağın bitiminde durup gözlerini kısarak etrafa bakındı ve onları birkaç basamak aşağıdaki, Tapınak Şövalyeleri zamanında Fleet Bataklıklarından geçen uzun, taş bir tünele götürdü.

"Korkuyorsun, değil mi?" dedi Door.

Croup dik dik ona baktı. "Kapa çeneni."

Door içinden gelmese de gülümsedi. "Heykelciğin seni Hayvan'dan kurtaramayacağından korkuyorsun. Şimdi ne yapmayı planlıyorsun? Islington'ı kaçırmayı mı? İkimizi de en yüksek teklifi verene satmayı mı?"

"Sessiz ol," dedi Bay Vandemar. Ama Bay Croup sadece pis pis güldü ve Door o anda Melek Islington'ın arkadaşı olmadığını anladı.

Door bağırmaya başladı. "Hey! Hayvan! Buradayız!" Bay Vandemar kafasına vurup onu duvara yapıştırdı. "Sana sessiz olman söylendi," dedi sakince. Door ağzındaki kan tadını aldı ve çamura kan tükürdü. Sonra bağırmak için bir kez daha dudaklarını araladı. Bunun olacağını tahmin

eden Bay Vandemar cebinden bir mendil çıkarıp onun ağzına tıktı. Bu sırada Door adamın başparmağını ısırmaya çalıştı, ama bu hareket onun üstünde kayda değer bir etki yaratmadı.

“Artık sessiz olursun,” dedi Door’a.

Bay Vandemar mendiliyle çok gurur duyardı; yeşil, kahverengi ve siyah lekelerle dolu mendilin asıl sahibi 1820’lerde yaşamış ve beyin kanamasından öldükten sonra mendiliyle gömülmüş olan aşırı kilolu bir enfiye satıcısıydı. Bay Vandemar ara sıra mendilde enfiye kırıntılarına rastlıyordu hâlâ, ama buna rağmen onun güzel bir mendil olduğuna inanıyordu.

Sessizce yollarına devam ettiler.

Richard zihin günlüğüne bir giriş daha yaptı. Bugün, diye düşündü, *kalasın üzerinde yürümekten, ölüm öpücüğünden ve acı çekme dersinden sağ kurtuldum. Şu anda, ölümden geri dönen deli bir piç ve bir... korumanın zıttı her neyse o olduğu ortaya çıkan bir korumayla birlikte bir labirentte yürüyorum. Boyumu fazlasıyla aşan öyle işlere girdim ki...* Aklına mecaz gelmiyordu. Mecaz ve teşbih dünyasının ötesine, şeylerin *oldukları gibi olduğu* yere geçmişti ve bu onu değiştiriyordu.

Karanlık taş duvarların arasındaki, ıslak, bataklık gibi zemini olan dar bir geçitte zorlukla ilerliyorlardı. Marquis hem heykelciği hem de arbaleti taşıyor ve sürekli olarak Avcı’nın yaklaşık üç metre arkasından yürümeye özen gösteriyordu. Önden giden Richard Avcı’nın Hayvan’ı avlamak için kullanacağı mızrağı ve taş duvarlar ile çamuru aydınlatan -Marquis’nin battaniyesinin altından çıkardığı- sarı fişeği taşıyor ve Avcı’nın epey önünden gidiyordu. Bataklık alan pis kokuyordu, kocaman sivrisinekler Richard’ın kollarına, bacaklarına ve yüzüne konarak acı verici bir şekilde ısırıyor ve ısırdıkları yerlerde büyük, kaşınan şişliklerin oluşmasına neden oluyorlardı. Ne Avcı ne de Marquis sivrisineklerden bahsetmişti.

Richard kaybolduklarından şüphelenmeye başlamıştı. Üstüne üstlük, bataklıkta çok sayıda ölü insan -derileri kösele gibi olmuş bedenler, rengi atmış iskelet kemikleri, suyla şişmiş soluk cesetler- olması da ruh haline yardımcı olmuyordu. Bu cesetlerin ne kadar zamandır burada olduklarını ve Hayvan tarafından mı, yoksa sivrisinekler tarafından mı öldürüldüklerini merak etti. On bir sivrisinek ısırmasıyla geçen beş dakikalık bir sessizliğin daha ardından, “Galiba kaybolduk. Bu yoldan daha önce de geçmiştik,” diye seslendi.

Marquis heykelciği kaldırdı. "Hayır. Sorun yok," dedi. "Heykelcik bizi doğru yönlendiriyor. Akıllı küçük şey."

"Evet," dedi bundan etkilenmemiş olan Richard. "Çok akıllı."

Tam o anda Marquis'nin çıplak ayağı yarı gömülü bir cesedin parçalanmış göğüs kafesine takıldı ve topuğuna kemik battı. Bunun üzerine tökezleyen Marquis'nin elindeki küçük, siyah heykel havada uçup, sudan dışarı sıçramış bir balığın yeniden suya girerken çıkardığına benzeyen, hoşnut bir *plop* sesiyle siyah bataklığa düştü. Marquis kendini toparlayıp arbaleti Avcı'nın sırtına doğrulttu.

"Richard," diye seslendi. "Heykelciği düşürdüm. Buraya gelebilir misin?" Richard geriye yürüdü, fişeği yüksekte tutuyor, volkan camından yansıyacak alevi görmeyi umut ediyordu, ama sadece ıslak bataklığı görüyordu. "Çamura gir ve ara," dedi Marquis.

Richard sızlandı.

"Düşlerinde Hayvan'ı gördün Richard," dedi Marquis. "Onunla gerçekten karşılaşmak istiyor musun?"

Richard kısa bir süre bunu düşündü, sonra bronz mızrağın sapını bataklığa sapladı ve fişeği yandaki çamura dikti, böylece bataklığın yüzeyi titreşen, kehribar rengi bir ışıkla aydınlandı. Elleriyle dizlerini bataklık zemine koydu ve heykeli aramaya başladı. Ölü yüzlere ya da ellere rastlamamayı umarak, ellerini bataklığın yüzeyinde gezdirdi. "Umut yok. Her yerde olabilir."

"Aramaya devam et," dedi Marquis.

Richard kayıp eşyalarını genellikle nasıl bulduğunu hatırlamaya çalıştı. Öncelikle aklını mümkün olduğunca boşalttı, sonra bakışlarının amaçsızca, boş boş bataklığın üzerinde gezinmesine izin verdi. Bir buçuk metre solunda, yüzeyde bir şey parıldıyordu. Bu Hayvan heykeliydi. "Onu görebiliyorum," dedi.

Çamurda bata çıka ilerledi. Küçük, camsı hayvan heykeli bir kara su gölcüğünde baş aşağı duruyordu. Belki çamur Richard yaklaşınca huzursuz olmuştu ya da daha büyük olasılıkla, ki Richard böyle olduğuna inanmıştı, bu sadece fiziksel dünyanın lanetiydi. Sebep her ne olursa olsun, Richard küçük heykelin yanına varmak üzereyken, bataklık, dev gibi bir karnın guruldamasına benzeyen bir ses çıkardı. Tılsımın yanında yükselen büyük bir gaz kabarcığı tehlikeli ve iğrenç bir şekilde patladı ve tılsımı suyun altına gönderdi.

Richard tılsımın biraz önce olduğu yere varınca kollarını çamurun derinlerine soktu ve parmaklarının karşılaşabileceği şeylere aldırmadan heykeli çılgınca aradı. Faydası yoktu. Heykel gitmişti. “Şimdi ne yapacağız?” diye sordu Richard.

Marquis iç geçirdi. “Buraya gel, başka bir çözüm buluruz.”

Richard sessizce, “Çok geç,” dedi.

Şey gayet yavaş, gayet hantal bir şekilde onlara doğru geliyordu, öyle ki Richard çok kısa bir an için, onun yaşlı, hasta, hattâ ölüyor olduğunu düşündü. Bu ilk düşüncesiydi. Sonra onun toynaklarıyla çamur ve pissu sıçrata sıçrata koşarak yaklaşırken ne kadar yer kapladığını fark etti ve yavaş olduğunu düşünerek ne kadar yanıldığını anladı. Hayvan on metre ötede yavaşladı ve homurdanarak durdu. Yanlarından buhar çıkıyordu. Muzaffer ve meydan okur bir havayla böğürdü. Sırtında ve yanlarında kırık mızraklar, parçalanmış kılıçlar, paslı bıçaklar vardı. Sarı fişeğin ışığı kırmızı gözlerinde, keskin dişlerinde ve toynaklarında parlıyordu.

Hayvan devasa başını eğdi. Onun bir tür yaban domuzu olduğunu düşündü Richard, sonra bunun anlamsız olması gerektiğini anladı: Hiçbir yaban domuzu böylesine büyük olamazdı. Bir öküz, bir fil, bir ömür kadardı. Yaratık onlara baktı ve düzinelerce kalp vuruşu kadar sürmüş, yüzlerce yıl gibi gelen bir süre boyunca durdu.

Avcı akıcı bir hareketle diz çöktü ve mızrağı Fleet Bataklığı’ndan çıkardı, mızrak çamurdan kurtulurken bir emme sesi geldi. Avcı, “İşte. En sonunda,” dedi katıksız bir keyifle.

Avcı hepsini unutmuştu; çamurun içindeki Richard’ı, Marquis’yi, onun saçma arbaletini ve dünyayı unutmuştu. Mutlu olmuş ve yaşadığı dünyada mükemmel bir yere gitmişti. Dünyası iki şeyden oluşmaktaydı: Avcı ve Hayvan. Hayvan da bunu biliyordu. Kusursuz bir uyumdu, avcı ve av. Ve kimin kim, hangisinin hangisi olduğunu zaman gösterecekti; zaman ve dans.

Hayvan saldırdı.

Avcı, onun ağzından damlayan beyaz salyayı görene kadar bekledi ve Hayvan başını eğdiğinde mızrağı sapladı, ama mızrağı böğrüne sokmaya çalışırken çok azıcık geç hareket etmiş olduğunu anladı. Mızrak uyuşmuş ellerinden fırladı ve en keskin jiletten daha keskin olan bir diş böğrünü kesti. Avcı onun korkunç ağırlığının altında düşerken, keskin toynakların

kolunu, kalçasını ve kaburgalarını ezdiğini hissetti. Sonra Hayvan gitti, karanlığın içinde kayboldu ve dans sona erdi.

Bay Croup labirentten geçtiğinde, itiraf edebileceğinden daha fazla rahatlamıştı. Ama o ve Bay Vandemar zarar görmeden labirenti tamamlamışlardı, kurbanları da öyle. Önlerine kaya bir yüzey çıktı, kaya yüzeyde çift kanatlı bir meşe kapı ve sağ taraftaki kanatta oval bir ayna vardı.

Bay Croup pis eliyle aynaya dokundu. Dokunuşuyla birlikte aynanın yüzeyi bulutlandı, bir an köpürdü, kaynayan cıva gibi kabarıp bulandı ve sonra duruldu. Melek Islington onlara bakıyordu. Bay Croup boğazını temizledi. “Günaydın efendim. Biz geldik, ve getirmemizi istediğiniz hanımefendi yanımızda.”

“Peki anahtar?” Meleğin yumuşak sesi her yönden geliyormuş gibiydi.

“Onun kuğu gibi olan boynunda asılı,” dedi Bay Croup amaçladığından biraz daha endişeli bir şekilde.

“Öyleyse girin,” dedi melek. Bu sözlerin üzerine meşe kapı açıldı ve içeri girdiler.

Her şey çok hızlı gerçekleşmişti. Hayvan karanlıktan çıkmış, Avcı mızrağı kapmış, Hayvan ona saldırmış ve tekrar karanlığın içinde kaybolmuştu.

Richard Hayvan’ın sesini duymak için kendini zorladı. Yakınlarda bir yerden gelen ağır su şıpırtısı ile sivrisineklerin yüksek, çıldırtıcı vızıltısı dışında hiçbir şey duyamıyordu. Avcı çamurun içinde sırtüstü yatıyordu, bir kolu tuhaf bir açıyla kıvrılmıştı. Richard çamurun içinde ona doğru süründü. “Avcı?” diye fısıldadı. “Beni duyuyor musun?”

Bir sessizlik oldu. Sonra, “Evet,” diyen bir fısıltı geldi, öyle zayıftı ki, Richard bunu hayal ettiğini sandı.

Marquis birkaç metre ötede, bir duvarın yanında kütük gibi hareketsiz bir şekilde duruyordu. “Richard... olduğun yerde kal. Yaratık zaman kolluyor. Geri dönecek,” diye seslendi.

Richard ona kulak asmayıp Avcı’yla konuştu. “Sen...” deyip duraksadı. Söyleyeceği şey aptalca geliyordu, ama yine de söyledi. “Sen iyi olacak mısın?” Bunun üzerine, dudakları kan içinde olan Avcı güldü ve başını iki yana salladı. “Buralarda hiç doktor var mı?” diye sordu Richard Marquis’ye.

“Senin düşündüğün anlamda yok. Birkaç şifacı, az sayıda hekim ve cerrah...”

Avcı öksürdü ve sarsıldı. Ağzının kenarından açık kırmızı kan süzüldü. Marquis biraz o tarafa yanaşıp, “Hayatını bir yerde saklıyor musun Avcı?” diye sordu.

“Ben bir avcıyım,” diye fısıldadı mağrur bir şekilde. “Bizim o taraklarda bezimiz olmaz...” Büyük bir gayretle ciğerlerine hava çekti, sonra bıraktı, sanki nefes alıp vermek gibi basit bir eylem bile ona zor gelmeye başlamıştı. “Richard, hiç mızrak kullandın mı?”

“Hayır.”

“Al onu,” diye fısıldadı Avcı.

“Ama...”

“Yap şunu.” Sesi alçak ve ısrarcıydı. “Al onu. Kör ucundan tut.”

Richard yerde duran mızrağı alıp kör ucundan tuttu. “O kısmı biliyorum,” dedi ona.

Avcı’nın yüzünden bir gülümseme parıltısı geçti. “Biliyorum.”

“Bak,” dedi Richard, bir kez daha, kendini deliler evindeki tek akıllı insan gibi hissederek. “Neden sadece çok sessizce durmuyoruz? Belki çekip gider. Sana yardım getirmeye çalışırız.” Bir kez daha, konuştuğu kişi onu tamamıyla duymazdan geldi.

“Ben kötü bir şey yaptım Richard Mayhew,” diye fısıldadı Avcı üzgün bir şekilde. “Çok kötü bir şey yaptım. Çünkü Hayvan’ı öldüren kişi olmak istiyordum. Çünkü mızrağa ihtiyacım vardı.” O anda, olanaksız biçimde, kendini ayağa kaldırmaya başladı. Richard onun ne kadar kötü yaralandığını fark etmemişti; şu anda nasıl bir acı içinde olduğunu da tasavvur edemiyordu: Sağ kolunun aciz bir şekilde sallandığını gördü, beyaz bir kemik korkunç bir biçimde derisinden fırlamıştı. Böğründeki bir kesikten kan akıyordu. Göğüs kafesinde *ters olan* bir şeyler vardı.

“Kes şunu,” diye tısladı Richard boş yere. “Yat aşağıya.”

Avcı sol eliyle kemerinden çıkardığı bıçağı sağ eline koydu ve halsiz parmaklarıyla kabzayı kavradı. “Ben kötü bir şey yaptım,” diye tekrarladı. “Ve şimdi onu düzeltiyorum.”

Bunun üzerine mırıldanmaya başladı. Duvarlarda, borularda ve mekânda yankılanan notayı bulana dek bir yüksek bir alçak sesle mırıldandı, ve o notayı, sanki tüm labirent ona karşılık veriyormuş gibi olana kadar mırıldanmaya devam etti. Sonra parçalanmış göğüs kafesini

havayla doldurup, “Hey. Koca oğlan? Neredesin?” diye bağırdı. Cevap gelmedi. Suyun hafif şıpırtısı dışında hiç ses yoktu. Sivrisinekler bile sessizdi.

“Belki... gitmiştir,” dedi Richard. Mızrağı öyle sımsıkı kavradı ki, elleri acıdı.

“Hiç sanmam,” diye mırıldandı Marquis.

“Hadisene piç,” diye bağırdı Avcı. “Korkuyor musun?”

Önlerindeki açıklıktan boğuk bir böğürtü geldi ve Hayvan karanlıktan çıkarak bir kez daha saldırdı. Bu sefer hataya yer bırakılamazdı. “Dans,” diye fısıldadı Avcı. “Dans henüz bitmedi.”

Hayvan boynuzlarını indirmiş ona doğru gelirken, “Şimdi... Richard. Vur! Aşağıdan yukarıya! *Şimdi!”* diye bağırdı. Bunun ardında Hayvan ona çarptı ve Avcı’nın cümleleri sözsüz bir çığlığa dönüştü.

Richard Hayvan’ın karanlıktan fişeğin ışığına çıkışını gördü. Her şey ağır çekim gerçekleşti. Bir düş gibiydi. Bütün düşlerindeki gibiydi. Hayvan o kadar yakındı ki, Richard onun bok ve kanla karışık hayvan kokusunu alabiliyor, sıcaklığını hissedebiliyordu. Richard elinden geldiğince şiddetle mızrağı sapladı ve Hayvan’ın böğrünün yukarısına ittirerek derinlere batırdı.

Bunun üzerine, ızdırap, nefret ve acı dolu bir böğürtü ya da kükreme koptu. Sonra sessizlik geldi.

Richard kalbinin gümbürtüsünü ve su şıpırtısını duyabiliyordu. Sivrisinekler bir kez daha vızıldamaya başladı. Hareketsiz Hayvan’ın derinlerine gömülü olan mızrağın sapını hâlâ sımsıkı tuttuğunu fark etti. Onu bıraktı ve Avcı’ya bakmak için, tökezleyerek yaratığın etrafında dolandı. Kadın, Hayvan’ın altında kalmıştı. Richard’a eğer Avcı’yı oradan çekip çıkarırsa onun ölümüne neden olabilirmiş gibi geldi, bu yüzden Hayvan’ı oynatmak için sıcak ve ölü böğrünü elinden geldiğince kuvvetle ittirdi. Bir tankı ittirerek çalıştırmaya benziyordu, ama en sonunda Richard zorlukla onu Avcı’nın üstünden yarı yarıya çekti.

Avcı sırtüstü yatıyor, üstlerindeki karanlığa bakıyordu. Gözleri açıktı, ama odaklanamıyorlardı ve Richard bir şekilde onların hiçbir şey görmediğini anladı. “Avcı?” dedi.

“Hâlâ buradayım Richard Mayhew.” Sesi adeta ondan ayrıymış gibi çıkıyordu. Richard’ı gözleriyle bulmak, odaklanmak için uğraşmıyordu. “Öldü mü?”

“Sanırım. Hiç kıpırdamıyor.”

Bunun üzerine Avcı kahkaha attı; tuhaf bir kahkahaydı, sanki az önce dünyanın şimdiye kadar bir avcıya anlattığı en komik fıkrayı duymuştu. Kahkaha kasılmaları ile onları bölen sancılı öksürüklerin arasında Richard’a espri yaptı. “Hayvan’ı sen öldürdün,” dedi. “Böylece şimdi Aşağı Londra’nın en büyük avcısı oldun. Savaşçı...” O sırada gülmeyi kesti. “Ellerimi hissetmiyorum. Sağ elimi tut.” Richard Hayvan’ın bedeninin altında arandı ve eliyle Avcı’nın soğuk parmaklarını sardı. Birden öylesine küçük geldiler ki. “Bıçak hâlâ elimde mi?” diye fısıldadı.

“Evet.” Richard bıçağı hissedebiliyordu, soğuk ve yapış yapış.

“Bıçağı al. O senin.”

“İstemiyorum...”

“Al onu.” Richard bıçağı onun parmaklarından kurtardı. “O artık senin,” diye fısıldadı Avcı. Dudakları dışında hiçbir yeri kıpırdamıyordu ve gözleri gölgeleniyordu. “O her zaman beni kollamıştır. Kanımı üstünden temizle, ayrıca... sakın ağzının körelmesine izin verme... bir avcı silahlarına her zaman bakar.” Yutkundu. “Şimdi... Hayvan’ın kanını... gözlerine ve diline sür...”

Richard ne onu doğru duyduğundan ne de duyduklarına inandığından emindi. “Ne?”

Richard Marquis’nin yaklaştığını fark etmemişti, şimdi Marquis onun kulağına eğilip dikkatle konuştu. “Dediğini yap Richard. O haklı. Bu seni labirentten çıkaracak. Yap.”

Richard elini mızrağa koydu, Hayvan’ın postuna ve kanının ılık yapışkanlığına dokununcaya kadar, sap boyunca gezdirdi. Azıcık aptal hissederek, elini diline sürdü ve yaratığın tuzlu kanını tattı: Şaşırtıcı bir şekilde iğrenmemişti. Son derece normal bir tadı vardı, tıpkı okyanus gibi. Kanlı parmaklarını gözlerine sürdü ve kan gözlerini ter gibi yaktı.

“Yaptım,” dedi Richard.

“Güzel,” diye fısıldadı Avcı ve başka bir şey söylemedi.

Marquis de Carabas elini uzatıp Avcı’nın gözlerini kapadı. Richard onun bıçağını gömleğiyle sildi. Avcı öyle yapmasını söylemişti. Bu onu düşünmek zorunda kalmaktan kurtarmıştı.

“Hareket etsek iyi olur,” dedi Marquis ayağa kalkarak.

“Onu burada bırakamayız.”

“Bırakabiliriz. Daha sonra cesedini almaya geliriz.”

Richard bıçağın ağzını olabildiğince hızlı bir şekilde gömleğiyle parlattı. Ağlıyordu, ama farkında değildi. “Ya daha sonra diye bir şey olmazsa?”

“O zaman birilerinin cesetlerimizi ortadan kaldırmasını umut etmek zorundayız. Buna Leydi Door’unki de dahil. Bizi beklemekten bıkmış, olmalı.” Richard aşağı baktı. Avcı’nın kanından kalan son lekeyi de silip bıçağı kemerine taktı. Sonra tamam dercesine başını salladı. “Git,” dedi Carabas. “Olabildiğince hızla peşinden geleceğim.”

Richard duraksadı, sonra ayakları izin verdigince koştu.

Belki de bunu yapan Hayvan’ın kanıydı; Richard kesinlikle başka bir açıklama bulamıyordu. Sebep her ne olursa olsun, labirentte dümdüz ve doğru bir şekilde koşuyordu, artık labirentin onun için hiçbir gizemli yanı yoktu. Her dönemecini, her patikasını, her ara yolunu, geçidini ve tünelini biliyordu. Düşe kalka koştu, kanı şakaklarında küt küt atarken bitkin bir halde labirentte koşmaya devam ediyordu. Bu sırada kafasında bir şarkı dolanıyor, ayaklarının ritmine göre hareket ediyor ve yankılanıyordu. Şarkı çocukken duyduğu bir şeydi.

Bu gece, bu gece Her gece

Aile ocağı ve mum ışığı *İsa kucaklayacak ruhunu.*

Sözler kafasında ağıt yakar gibi dönüp durdu. Aile ocağı ve mum ışığı...

Labirentin sonunda dimdik bir granit uçurum vardı ve uçurumda yüksek, iki kanatlı ahşap bir kapı vardı. Kanatlardan birinde oval bir ayna asılıydı. Kapı kapalıydı. Richard’ın ahşaba dokunmasıyla birlikte kapı sessizce açıldı.

Richard içeri girdi.

ON YEDİ

Richard yanan mumların arasındaki patikayı izleyerek meleğin Büyük Salon’a giden mahzenine geldi. Mekânı hatırladı, burası Islington’ın şarabını içtikleri yerdi: yukarıdaki taş çatıyı destekleyen demir sütunların oluşturduğu sekizgen, siyah taş ve metalden yapılmış büyük kapı, eski ahşap masa, mumlar.

Door çakmaktaşı ve gümüşten yapılmış kapının yanındaki iki sütunun arasına kolları ve bacakları ayrık olarak zincirlenmişti. Door, içeri girdiği sırada Richard’a baktı, tuhaf renkli, muzır gözleri kocaman açılmış ve korku doluydu. Onun yanında duran Melek Islington dönüp Richard’a gülümsedi. Her şeyin içinde en ürperticisi buydu: o gülümsemenin asil şefkati ve nazikliği.

“İçeri gel Richard Mayhew. İçeri gel,” dedi Melek Islington. “Aman Tanrım! Berbat görünüyorsun.” Sesinde açık bir endişe vardı. Richard tereddüt etti. “Lütfen.” Melek beyaz işaretparmağını kıvırarak daha yakına gelmesini işaret etti. “Sanırım hepimiz birbirimizi tanıyoruz. Elbette Leydi Door’u ve ortaklarım Bay Croup ile Bay Vandemar’ı tanıyorsun.” Richard döndü. Croup ile Vandemar iki yanında duruyorlardı. Bay Vandemar gülümsedi. Bay Croup gülümsemedi. “Geleceğinizi umuyordum,” diye devam etti melek. Başını yana eğip, ”Bu arada Avcı nerede?” diye sordu.

“Öldü,” dedi Richard. Door’un nefesinin kesildiğini duydu.

“Ah. Zavallıcık,” dedi Islington. Üzgün bir şekilde başını iki yana salladı, açık ki insan hayatının anlamsız yere sona ermesine, acı çekip ölmeye yazgılı tüm ölümlülerin kırılganlığına hayıflanıyordu.

“Yine de,” dedi Bay Croup neşeyle. “Birkaç insan öldürmeden omlet yapamazsın.”

Richard onları becerebildiğince duymazdan geldi. “Door? Sen iyi misin?”

“Az çok iyiyim, teşekkür ederim. Şimdilik.” Altdudağı şişmişti ve yanağında morluk vardı.

“Maalesef ki,” dedi Islington, “Bayan Door biraz inatçı. Az önce Bay Croup ve Bay Vandemar ile şey üzerine tartışıyordum...” Duraksadı. Belli ki, söylemeyi nahoş bulduğu bazı şeyler vardı.

“Ona işkence etmek,” diye önerdi Bay Vandemar yardımseverce.

“Ne de olsa bizler,” dedi Bay Croup, “bütün evrende, eziyet etme sanatlarındaki yeteneğimizle tanınırız.”

“İnsanların canını yakmada iyiyiz,” diye açıklık getirdi Bay Vandemar.

Melek sanki ikisini de duymamış gibi konuşmayı sürdürdü, bir yandan da Richard’a dikkatle bakıyordu. “Buna rağmen, Bayan Door fikrini kolayca değiştirebilecek biri gibi gelmiyor bana.”

“Bize yeterince zaman verin,” dedi Bay Croup. “Onu konuşturalım.”

“Onu küçük, yaş parçalara dönüştürelim,” dedi Bay Vandemar.

Islington başını iki yana salladı ve bu heves gösterisine hoşgörüyle gülümsedi. “Vakit yok,” dedi Richard’a, “vakit yok. Ancak, Bayan Door bir arkadaşının, ölümlü birinin acısını sona erdirmek için kesinlikle harekete geçebilecek biri gibi geliyor bana, ki bu ölümlü arkadaş sen oluyorsun Richard...” Bunun üzerine Bay Croup Richard’ın karnına vurdu, ardından da ensesine kötü bir darbe indirdi ve Richard iki büklüm oldu. Bay Vandemar’ın parmaklarının onu ensesinden tutup tekrar dik bir pozisyona kaldırdığını hissetti.

“Ama bu yanlış,” dedi Door.

Islington düşünceli göründü. “Yanlış mı?” dedi şaşkın ve eğlenir bir halde.

Bay Croup Richard’ın başını kendininkine yaklaştırdı ve mezarlığı andıran dişlerini göstererek gülümsedi. “O, doğru ve yanlışın o kadar uzağına gitti ki, onları güzel, açık bir gecede teleskopla bile göremez,” dedi sır verircesine. “Şimdi Bay Vandemar, lütfen önden buyrun.”

Bay Vandemar Richard’ın sol elini tutup serçeparmağını kendi koca parmaklarının arasına aldı ve kırılana dek büktü. Richard çığlığı bastı.

Melek yavaşça döndü. Bir şey dikkatini dağıtmış gibiydi. İnci grisi gözlerini kırpıştırdı. “Dışarıda birisi daha var. Bay Croup?” Bay Croup’un durduğu yerde siyah bir titreşim oldu ve Croup artık orada yoktu.

Marquis de Carabas kırmızı granit uçurumun kenarına ilişmiş, Islington’ın meskenine giden meşe kapıya bakıyordu. Kafasının içinde planlar ve hileler dönüyordu, ama düşündüğü her proje anında boşa çıkıyordu. Bu noktaya geldiğinde ne yapması gerektiğini bileceğini düşünmüştü, ama şimdi kesinlikle hiçbir fikri olmadığını hoşnutsuzlukla fark ediyordu. Yardıma çağırabileceği bir iyilik, kullanabileceği bir kaldıraç ya da basabileceği bir düğme yoktu, bu yüzden kapıyı dikkatle inceledi ve kapıyı bekleyen korumaların olup olmadığını, meleğin kapının açıldığını

fark edip edemeyeceğini merak etti. Gözünden kaçırdığı, gün gibi açık bir çözüm olmalıydı, sadece biraz daha kafa yorması gerekiyordu: Belki aklına bir şey gelirdi. En azından, diye düşündü azıcık neşelenerek, onları gafil avlama şansı elindeydi.

O anda boğazında sivri bir bıçağın soğuk ucunu hissetti ve Bay Croup'un kaypak sesinin kulağına fısıldadığını işitti. “Seni bugün bir kere öldürmüştüm zaten,” diyordu. “Bazılarının burnunun sürtülmesi için ne yapmak lazım?”

Elleri kelepçelenmiş Richard bir çift sütunun arasına zincirlenmişti. Bay Croup Marquis de Carabas'ı bıçakla dürtükleyerek içeri girdi. Melek yüzünde bir hayal kırıklığı ifadesiyle Marquis'ye baktı, sonra güzel başını hafifçe iki yana salladı. “Onun öldüğünü söylemiştiniz,” dedi.

“Öyle,” dedi Bay Vandemar.

“Öyleydi,” diye düzeltti Bay Croup.

Meleğin sesi şimdi nazik ve şefkatli olmaktan birazcık uzaktı. “Bana yalan söylenmez,” dedi.

“Biz yalan söylemeyiz,” dedi Bay Croup hakarete uğramış gibi.

“Söyleriz,” dedi Bay Vandemar.

Bay Croup çileden çıkmışçasına, pis elini yağlı, turuncu saçından geçirdi. “Tabii söyleriz. Ama bu sefer değil.”

Richard'ın elindeki acı hafifleme belirtisi göstermiyordu. “Nasıl böyle davranabiliyorsun?” diye sordu öfkeyle. “Sen bir meleksin.”

“Sana ne söylemiştim Richard?” diye sordu Marquis kuru kuru.

Richard düşündü. “Şeytanın bir melek olduğunu.”

Islington kibirle gülümsedi. “Şeytan mı?” dedi. “O bir aptaldı. Sonunda hiçbir şeyin hakimi oldu.”

Marquis sırıttı. “Sen de iki kabadayı ve bir oda dolusu mumun hakimisin, öyle mi?”

Melek dudaklarını yaladı. “Bunun Atlantis karşılığında aldığım ceza olduğunu söylediler. Onlara o zaman yapabileceğim hiçbir şeyin kalmadığını belirttim. O olay...” Duraksadı, doğru sözcüğü bulmaya çalışır gibi görünüyordu. Sonra pişmanlıkla, “Talihsizlikti,” dedi.

“Milyonlarca insan öldü,” dedi Door.

Islington ellerini göğsünde kavuşturdu, sanki bir Noel kartpostalına poz veriyormuş gibiydi. “Olur böyle şeyler,” diye açıkladı mantıklı bir şekilde.

“Tabii ki olur,” dedi Marquis kibarca; sözlerinde alay vardı, sesinde değil. “Şehirler her gün batar. Ve senin bununla bir alakan yoktu, öyle mi?”

Sanki bir kapak açılmıştı da, kara ve kıvranan bir şey ortaya çıkmıştı: dengesiz, öfkeli ve bütünüyle habis bir şey. Ürkütücü şeylerle dolu bir zamanda, Richard’ın gördüğü en korkutucu şeydi o. Meleğin duru güzelliği çatladı; gözleri çakmak çakmak oldu; haklı olduğundan tamamen emin, “*Bunu hak etmişlerdi*,” diye bağırdı çılgın, korkutucu ve dizginsiz bir şekilde.

Bir sessizlik anı oldu. Melek başını eğip iç geçirdi, sonra başını kaldırıp gayet usulca ve derin bir pişmanlıkla, “O tür şeylerden biri sadece,” dedi. Marquis’yi gösterip, “Zincirleyin,” dedi.

Croup ile Vandemar Marquis’nin ellerini kelepçeleyip Richard’ın yanındaki sütunlara sağlamca zincirlediler. Melek dikkatini yeniden Door’a yöneltmişti. Ona doğru yürüdü, elini Door’un sivri çenesinin altına koydu ve gözlerine bakmak için başını kaldırdı. “Senin ailen,” dedi yavaşça. “Sen çok sıradışı bir aileden geliyorsun. Oldukça fevkalade.”

“Madem öyle, neden ailemi öldürttün?”

“Herkesi değil,” dedi. Richard onun Door’u kastettiğini sandı, ama bunun ardından melek, “Senin... beklendiği gibi işe yarayamayabileceğin ihtimali vardı her zaman,” dedi. Çenesini bırakıp, uzun, beyaz parmaklarını Door’un yüzünde gezdirmeye başladı. “Senin ailen kapıları açabiliyor. Kapı olmayan yerde kapı yaratabiliyor. Kilitli olanların kilidini açabiliyor. Asla açılmayacak kapıları açabiliyor.” Sanki onu okşuyormuş gibi, parmaklarını nazikçe boynuna indirdi ve Door’un boynundaki anahtarı tuttu. “Ceza olarak buraya kapatıldığımda, hapishaneme bir de kapı koydular. Ancak kapının anahtarını alıp yine buraya sakladılar. Zarif bir işkence biçimi.” Zinciri nazikçe tutup Door’un ipek, pamuklu ve dantelli elbise katmanının altından çekti ve gümüş anahtarı ortaya çıkardı. Ardından parmaklarını anahtarın üstünde gezdirdi, onun gizli yerlerini keşfe çıkmış gibiydi.

Richard o anda anladı. “Kara Keşişler anahtarı senden saklıyorlardı,” dedi.

Islington anahtarı bıraktı. Door siyah çakmaktaşı ve lekeli gümüşten kapının yanında zincirliydi. Melek kapıya yürüyüp elini koydu, kapının siyahlığı üzerinde beyaz bir leke.

“Benden,” diye onayladı Islington. “Bir anahtar. Bir kapı. Bir kapı açıcı. Bu üçü olmalı, anlarsın ya, oldukça incelikli bir şaka. Buradaki ana fikir şu: Bağışlanmayı ve özgürlüğümü hak ettiğime karar verdiklerinde, bana bir kapı açıcı gönderecek ve anahtarı vereceklerdi. Ben sadece duruma el koydum, buradan biraz daha erken ayrılacağım.”

Yine Door’a döndü. Bir kez daha anahtarı okşadı ve elini onun üstüne kapayıp hızla çekti. Zincir koptu. Door irkildi. “İlk önce babanla konuştum Door,” diye devam etti melek. “O, Aşağıtaraf için endişeleniyordu. Aşağı Londra’yı, baronlukları ve beylikleri birleştirmek -hattâ bir ihtimal Yukarı Londra’yla bir tür bağ kurmak- istiyordu. Eğer bana yardım edebilirse, ona yardım edebileceğimi söyledim. Sonra ihtiyaç duyduğum yardımın mahiyetini açıkladım ve bana güldü.” Sanki hâlâ bunu inanılmaz buluyormuş gibi sözleri tekrarladı. “Güldü. Bana!”

Door başını iki yana salladı. “Seni geri çevirdi diye mi öldürdün onu?”

“Ben öldürmedim,” diye düzeltti Islington nazikçe. “Öldürttüm.”

“Ama sana güvenebileceğimi söyledi bana. Buraya gelmemi. Günlüğünde.”

Bay Croup kıkırdamaya başladı. “Söylemedi,” dedi. “Hiçbir zaman. O bizdik. Aslında ne söylemişti, Bay Vandemar?”

“Door, çocuğum, Islington’tan kork,” dedi Bay Vandemar Door’un babasının sesiyle. Sesi tıpatıp aynıydı. “Tüm bunların arkasında Islington olmalı. O tehlikeli Door... ondan uzak dur...”

Islington Door’un yanağını anahtarla okşadı. “Benim versiyonumun seni buraya biraz daha hızlı getirteceğini düşünmüştüm.”

“Günlüğü aldık,” dedi Bay Croup. “Değiştirdik ve geri getirdik.”

“Kapı nereye gidiyor?” diye seslendi Richard.

“Eve,” dedi melek.

“Cennete mi?”

Bunun üzerine Islington sessiz kalıp sadece gülümsedi.

“Yani, senin geri döndüğünü anlamayacaklarını düşünüyorsun?” diye alay etti Marquis. “Sadece, ‘Hey, bakın, bir melek daha, hadi, bir arp kap ve yakar,’ mı diyecekler?”

Islington’ın gri gözleri parlıyordu. “Methiyelerin, ilahilerin, halelerin, kendini beğenmiş duaların samimiyetsiz ızdırapları bana göre değildir,” dedi. “Benim... kendi görülecek işlerim var.”

“Eh, artık anahtar elinde,” dedi Door.

“Sen de elimdesin,” dedi melek. “Sen açıcısın. Sen olmadan anahtar bir işe yaramaz. Kapıyı benim için açacaksın.”

“Onun ailesini öldürdün,” dedi Richard. “Aşağı Londra’da kovalattın. Şimdi de gelmiş, onun senin için bir kapıyı açmasını istiyorsun, ki böylece cenneti tek başına işgal edebilesin. Pek insan sarrafı değilsin anlaşılan? Bunu asla yapmayacak.”

Bunun üzerine melek Samanyolu’ndan daha yaşlı gözlerle ona baktı. “Aman aman,” deyip, az sonra olacakların nahoşluğunu izlemeye hazır değilmiş gibi, sırtını döndü.

“Onun canını biraz daha yak Bay Vandemar,” dedi Bay Croup. “Kulağını kes.”

Bay Vandemar elini kaldırdı. Eli boştu. Kolunu neredeyse görülmez bir şekilde salladı ve artık elinde bir bıçak vardı. “Bir gün. kendi ciğerinin nasıl bir tadı olduğunu öğreneceğini söylemiştim sana,” dedi Richard’a. “Şanslı günündesin.” Bıçağı Richard’ın kulakmemesinin altında yavaşça kaydırdı.

Richard hiç acı hissetmedi -belki, diye düşündü, gün boyunca canı çok fazla yanmıştı, belki bıçağın ağzı acıtmayacak kadar keskindi. Ama ılık kanın kulağından boynuna doğru ıslak ıslak aktığını hissetti. Door onu seyrediyordu; narin yüzü ve opal renkli koca gözleri Richard’ın görüşünü kaplıyordu. Ona zihninden mesajlar yollamaya çalıştı. *Dayan. Sana bunu yaptırtmalarına izin verme. Bana bir şey olmayacak.* Sonra Bay Vandemar bıçağa biraz baskı uyguladı ve Richard çığlığını bastırdı. Yüzünün çarpılmasını engellemek için uğraştı, ama bıçağın yeniden hareket etmesiyle yüzü çarpıldı ve inledi. “Durdur onları,” dedi Door. “Kapıyı açacağım.”

Islington kısaca işaret etti ve Bay Vandemar acıklı bir şekilde iç geçirip bıçağı çekti. Ilık kan Richard’ın boynundan akıp köprücükkemiğinin boşluğunda birikti. Bay Croup Door’a yürüyüp sağ elindeki kelepçeyi açtı. Door bileğini ovarak kendisini çerçeveleyen sütunların arasında durdu. Hâlâ soldaki sütuna zincirliydi, ama şimdi belli bir hareket özgürlüğüne sahipti. Elini anahtara doğru uzattı. “Unutma,” dedi Islington. “Arkadaşların elimde.”

Door ona son derece iğrenerek baktı, tepeden tırnağa Lord Portico’nun kızıydı. “Anahtarı ver,” dedi. Melek gümüş anahtarı ona uzattı.

“Door,” diye seslendi Richard. “Yapma. Onu özgür bırakma. Biz önemli değiliz.”

“Aslında,” dedi Marquis. “Ben gayet önemliyimdir. Ama buna katılmak zorundayım. Yapma.”

Door bakışlarını Richard’dan Marquis’ye çevirdi, gözlerini onları siyah sütunlara bağlayan ağır zincirlerden, kelepçeli ellerinden alamıyordu. Çok hassas görünüyordu; sonra dönüp zincirinin izin verdiği uzaklığa, çakmaktaşı ve lekeli gümüşten siyah kapının önüne yürüdü. Üstünde anahtar deliği yoktu. Sağ elinin avucunu kapıya koydu, gözlerini kapayarak kapının ona nereden açıldığını, ne yapabileceğini söylemesine izin verdi ve kendi içinde kapıya karşılık gelen yerleri buldu. Elini çektiğinde, daha önce orada olmayan bir anahtar deliği ortaya çıktı. Deliğinin arkasından beyaz bir ışık geldi, salonun mum ışığıyla aydınlanan karanlığında keskin ve parlaktı.

Door anahtarı deliğe yerleştirdi. Bir an durduktan sonra anahtarı çevirdi. Kilit çıt diye açıldı ve bir çan sesi geldi, kapı birden ışıkla çerçevelendi. “Gittiğimde,” dedi melek Bay Croup ile Bay Vandemar’a sessiz, büyüleyici, kibar ve şefkatli bir biçimde, “hepsini arzu ettiğiniz gibi öldürün.” Door’un çekerek açmakta olduğu kapıya döndü yeniden. Kapı sanki direniyormuş gibi ağır ağır açılıyordu. Door terliyordu.

“Demek işvereniniz gidiyor,” dedi Marquis Bay Croup’a. “Umarım her ikiniz de ücretinizin tamamını almışsınızdır”

Croup Marquis’ye bakarak, “Ne?” diye sordu.

“Eh,” dedi Richard, Marquis’nin ne yapmaya çalıştığını bilmiyordu, ama uyumlu davranmaya niyetliydi, “onu bir daha göreceğinizi sanmıyorsunuzdur herhalde, değil mi?”

Bay Vandemar gözlerini, antika bir kamera gibi, yavaşça kırptı ve, “Ne?” dedi.

Bay Croup çenesini kaşıdı. “Müstakbel cesetlerin hakkı var,” dedi Bay Vandemar’a. Kapının önünde kollarını kavuşturmuş olarak duran meleğe yürüdü. “Efendim? Seyahatinizin bir sonraki aşamasına geçmeden önce bu konuyu halletseniz akıllıca olur.”

Melek döndü ve ona, en küçük pislik zerresinden bile daha az önemliymiş gibi, baktı. Sonra yeniden sırtını döndü. Richard meleğin ne tasarladığını merak etti. “Bunun şu anda önemi yok,” dedi Islington. “Yakında, o küçük, iğrenç akıllarınızın tasavvur edebileceği bütün ödüllere kavuşacaksınız. Tahtıma geçtiğim zaman.”

“Ağızlarına bir parmak bal çalıyorsun, hı?” dedi Richard. “Balı sevmem,” dedi Bay Vandemar. “Bende gaz yapar.” Bay Croup Bay Vandemar’a parmağını salladı. “Bizi oyuna getiriyor,” dedi. “Bay Croup ile Bay Vandemar’ı oyuna getiremezsin seni palavracı. Biz borcumuzu tahsil ederiz.”

Bay Vandemar Bay Croup’un yanına gitti. “Eksiksiz olarak,” dedi.

“Faiziyle,” diye havladı Bay Croup.

“Ellerimizle,” dedi Bay Vandemar.

“Cennetten mi?” diye seslendi Richard arkalarından. Bay Croup ile Bay Vandemar dalgın dalgın duran meleğe doğru yürüdüler. “Hey!” dedi Bay Croup.

Kapı azıcık aralanmıştı, ama sonuçta açılmıştı. Kapı aralığından içeri ışık doldu. Melek öne doğru bir adım attı. Sanki gözleri kocaman açıkken düş görüyormuş gibiydi. Aralıktan gelen ışık yüzüne çarpıyor ve melek onu şarap gibi içiyordu. “Korkunuz olmasın,” dedi. “Yaratılışın sonsuzluğuna sahip olduğumda ve herkes benim adıma ilahi okumak için tahtımın etrafında toplandığında, kendi nazarımda hak edenleri ödüllendirip nefret dolu olanları kahredeceğim.”

Door son bir gayretle siyah kapıyı ardına dek açtı. Karşılarındaki manzara kör edecek kadar parlaktı: dönen bir renk ve ışık girdabı. Richard gözlerini kıstı ve başını şiddetli turuncu ve mor parıltıdan başka yöne çevirdi. Bu *cennet mi? Daha çok cehenneme benziyor.*

O anda rüzgârı hissetti. Başının yanından bir mum uçtu ve kapıdan geçerek gözden kayboldu. Ardından bir tane daha gitti. Az sonra hava mumlarla doluydu, hepsi dönüp yuvarlanarak ışığa yöneliyordu. Oda kapının içinden emiliyor-muş gibiydi. Gerçi, rüzgardan daha fazlasıydı bu. Richard farkındaydı. Kolları kelepçelerin olduğu yerlerde acımaya başladı - bir anda ağırlığı iki katına çıkmıştı sanki. Bakış açısı değişti. Kapı aralığındaki görüntü... *baş aşağıydı:* Her şeyi kapıya doğru çeken sadece rüzgar değildi. Yerçekimiydi. Odanın içindeki hava kapının diğer yanındaki yere çekilirken rüzgara dönüşüyordu. Odanın diğer yanında ne olduğunu merak etti -belki bir yıldızın yüzeyi ya da bir kara deliğin olay ufku ya da aklına bile getiremeyeceği bir şey.

Islington kapının yanındaki sütunu yakaladı ve can havliyle tutundu. “Bu cennet değil,” diye bağırdı, gri gözleri çakmak çakmaktı ve kusursuz dudaklarında tükürük vardı. “Seni kaçık küçük cadı. Ne yaptın?”

Door onu siyah sütuna bağlayan zincire sımsıkı tutunuyordu. Gözlerinde zafer vardı. Bay Vandemar bir masanın bacağına tutundu, Bay Croup'a gelince o da Bay Vandemar'ın bacağını yakaladı. "O gerçek anahtar değildi," dedi Door muzaffer bir şekilde rüzgarın kükreyişinin üstünden. "O sadece pazarda Demirci'ye yaptırdığım bir kopyaydı."

"Ama kapıyı açtı," diye bağırdı melek.

"Hayır," dedi opal gözleri olan kız soğuk bir şekilde. "Ben bir kapı açtım. Elimden geldiğince uzak bir yere bir kapı açtım."

Meleğin yüzünde artık ne kibarlıktan ne de merhameten iz vardı; yalnızca katıksız, açık ve soğuk nefret. "Seni öldüreceğim," dedi Door'a.

"Ailemi öldürdüğün gibi mi? Artık hiç kimseyi öldüreceğini sanmıyorum."

Melek solgun parmaklarıyla sütuna tutunuyordu, ama bedeni odayla doksan derecelik bir açı yapıyordu ve neredeyse kapıdan geçmek üzereydi. Hem gülünç hem de ürkütücü görünüyordu. Dudaklarını yaladı. "Durdur," diye yalvardı. "Kapıyı kapa. Kız kardeşinin nerede olduğunu söylerim... O hâlâ hayatta..." Door irkildi.

Islington kapının içinden emildi, hızla düşen ufak bir şekildi, ötedeki kör edici girdaba doğru yuvarlanırken küçülüyordu. Çekiş gittikçe güçleniyordu. Richard zincirlerinin ve kelepçelerinin dayanması için dua ediyordu: Açıklığa doğru emildiğini hissedebiliyordu ve, göz ucuyla, Marquis'nin süpürge tarafından çekilen bir ipli kukla gibi zincirlerinin ucunda sallandığını görebiliyordu.

Bay Vandemar'ın sıkıca tutunduğu masa bacağı havada uçtu ve kapıya sıkıştı. Bay Croup ile Bay Vandemar kapıda sallanıyorlardı. Bay Vandemar'ın ceketinin kuyruğuna yapışmış olan Bay Croup derin bir nefes aldı ve yavaşça, tutuna tutuna Bay Vandemar'ın sırtına tırmanmaya başladı. Masa çatırdadı. Bay Croup Door'a bakıp kurnazca gülümsedi. "Aileni ben öldürdüm," dedi. "O değil. Ve şimdi de -en nihayet-bunu bitire..."

O anda Bay Vandemar'ın siyah takımı yırtıldı. Bay Croup elinde uzun, siyah bir kumaş parçasıyla çığlıklar atarak boşluğa yuvarlandı. Bay Vandemar başını aşağı çevirip Bay Croup'un sağa sola sallanarak uzaklaşan şekline baktı. O da Door'a baktı, ama bakışlarında tehdit yoktu. Can havliyle masa bacağına tutunmakta olan biri ne kadar omuz silkebilirse, öyle omuz silkti ve kibarca, "Hoşçakalın," deyip masa bacağını bıraktı.

Kapının içinden ışığa sessizce düştü ve gitgide küçülerek Bay Croup'un minik şekline doğru ilerledi. Çok geçmeden iki şekil birleşerek, köpüren mor, beyaz ve turuncu ışık denizinde küçük, siyah bir damlacık oldular; sonra o siyah nokta da kayboldu. Richard bunun bir anlamda mantıklı olduğunu düşündü: Sonuçta onlar bir ekipti.

Nefes almak gittikçe zorlaşıyordu. Richard başının döndüğünü ve sersemlediğini hissetti. Kapıya sıkışmış olan masa parçalanıp öte tarafa emildi. Richard'ın kelepçelerinden biri açıldı ve sağ kolu hızla kurtuldu. Sol elini tutan zinciri elinden geldiğince sımsıkı kavradı, kırık parmaklı elinin kelepçede olmasına minnettardı, ama buna rağmen sol kolunda kır-mızı-mavi acı çakmaları artıyordu. Kendisinin acıyla bağırmakta olduğunu uzaktan duyabiliyordu.

Nefes alamıyordu. Gözlerinin ardında beyaz ışık lekeleri patlıyordu. Zincirin kurtulmaya başladığını hissetti...

Tüm dünyası siyah kapının çarpılarak kapanma sesiyle doldu. Richard soğuk, demir sütuna şiddetle çarpıp yere düştü. Salonda sessizlik oldu - dünyanın altındaki Büyük Salon'da sessizlik ve zifiri karanlık. Richard gözlerini kapadı: Bu karanlığa karşı bir fark yaratmadı ve bir kez daha gözlerini açtı.

Sessizlik Marquis'nin kuru kuru, "Ee, onları nereye gönderdin?" diye soran sesiyle bölündü. Richard bir kızın konuştuğunu duydu. Bunun Door olması gerektiğini biliyordu, ama ses o kadar gençti ki, uzun ve yorucu bir günün sonunda yatma vakti gelen küçük bir çocuğunki gibiydi. "Bilmiyorum... çok uzaklara. Ben... çok yorgunum. Ben..."

"Door," dedi Marquis. "Kendine gel." Richard onun bunu söylemiş olmasının iyi olduğunu düşündü, birisi söylemeliydi, çünkü Richard artık nasıl konuşulacağını hatırlayamıyordu. O anda karanlığın içinde çıt diye bir ses oldu: Kelepçelerin açılma sesini metal sütuna çarpan zincirlerin sesi izledi. Sonra bir kibrit sesi geldi. Bir mum yanmıştı: Zayıf bir ışık veriyor ve titreşiyordu. Aile *ocağı* ve mum *ışığı*, diye düşündü Richard, ama bunun sebebini hatırlayamıyordu.

Door elinde mumla yalpalayarak Marquis'ye yürüdü. Elini uzatıp zincirlere dokundu ve kelepçeler açıldı. Marquis bileklerini ovaladı. Sonra Richard'a yürüyüp kelepçesine dokundu. O da açılarak yere düştü. Door içini çekip Richard'ın yanına oturdu. Richard sağlam kolunu uzattı ve onu kendine çekip sarıldı. Sözleri olmayan bir ninni mırıldanarak onu yavaşça

salladı. Meleğin boş salonu çok soğuktu, ama çok geçmeden baygınlığın sıcaklığı gelip onları sardı.

Marquis de Carabas uyuyan çocukları izledi. Uyku fikri -kısa bir süre için bile olsa, ölüme feci derecede yakın bir duruma dönme fikri- inanabileceğinden daha fazla korkuttu onu. Ama en sonunda o da başını koluna yaslayıp gözlerini kapadı.

Sonra hiçbir şey kalmadı.

ON SEKİZ

Olympia’yla birlikte, Yedi Kız Kardeş’in en yaşlısı olan Yılan Hanım Aşağı Cadde’nin labirentinde başı yukarıda, beyaz, deri çizmeleriyle çamuru eze eze yürüyordu. Ne de olsa yüz yıldan fazla bir zamandır ilk kez evinden bu kadar uzağa geliyordu. Tepeden tırnağa siyahlar içindeki ince belli başkahyası elinde büyük bir at arabası lambasıyla önden gidiyordu. Yılan’ın benzer şekilde giyinmiş diğer iki kadını da saygılı bir mesafede onun arkasından yürüyorlardı.

Yılan’ın elbisesinin yırtık dantel kuyruğu çamurda sürükleniyordu, ama o bunu umursamıyordu. Lambanın aydınlığında, ileride parlayan bir şey ve onun yanında da kara, kocaman bir şekil gördü.

“İşte orada,” dedi.

Arkasından gelen iki kadın çamur saça saça öne doğru seğirttiler. Yılan’ın başkahyası ona sallanan ılık bir ışık dairesi getirerek yaklaşırken, şekil parçalara ayrıldı. Işık uzun, bronz bir mızrağın parlamasıydı. Avcı’nın çarpılmış, kanlar içinde ve berbat haldeki cesedi, yarı yarıya çamura gömülmüş bir şekilde, kıpkırmızı bir kan gölünün ortasında sırtüstü yatıyordu ve bacakları yabandomuzuna benzeyen devasa bir yaratığın altında kalmıştı. Gözleri kapalıydı.

Yılan’ın kadınları cesedi Hayvan’ın altından çekerek çıkarıp çamura yatırdılar. Yılan ıslak batakta diz çöktü ve parmağını Avcı’nın soğuk yanağında gezdirdi, kan karası dudaklarına ulaştığında parmağını birkaç dakika onların üstünde tuttu. Ardından ayağa kalkıp, “Mızrağı alın,” dedi.

Kadınlardan biri Avcı’nın cesedini kaldırdı; diğeri mızrağı Hayvan’ın leşinden çıkarıp omzuna dayadı. Sonra dört şekil döndü ve geldikleri yönde ilerlemeye başladılar; dünyanın derinliklerinde sessiz bir kortej. Lamba ışığı, yürüdüğü sırada Yılan’ın harap haldeki yüzünde titreşiyordu, ama o yüzde hiçbir duygu emaresi yoktu, ne mutluluk ne de hüzün.

ON DOKUZ

İlk uyandığında, bir an için kim olduğunu hatırlayamadı. Olağanüstü derecede özgürleştirici bir duyguydu, sanki dilediği şeyi olmakta özgürmüş gibi: Herhangi bir olabilirdi -herhangi bir kimliği üzerinde deneyebilirdi; kadın ya da erkek, sıçan ya da kuş, canavar ya da tanrı olabilirdi. O sırada birisi bir hışırtı çıkarınca tamamen uyandı ve kendisinin Richard Mayhew olduğunu anladı; o da her kimse, her ne anlama geliyorsa. O Richard Mayhew'du ve nerede olduğunu bilmiyordu.

Yüzünde buruşuk bir bez vardı. Her yanı acıyordu, bazı yerleri -örneğin sol elinin serçeparmağı- daha fazla acıyordu.

Yakında birisi vardı. Richard nefes alıp verme sesini ve kendisiyle aynı odada olan kişinin ihtiyatlı olmaya çalışırken çıkardığı tutuk hışırtıları duyabiliyordu. Richard başını kaldırdı ve bunu yaparken, acıyan başka yerlerini de keşfetti. Bazıları çok feci acıyordu. Uzaklarda -bir sürü odanın ötesinde- insanlar şarkı söylüyordu. Şarkı o kadar uzak ve sessizdi ki, gözlerini açarsa onu izini kaybedeceğini biliyordu: boğuk, melodik bir ilahi...

Gözlerini açtı. Oda küçüktü ve loş bir şekilde aydınlatılmıştı. Alçak bir yataktaydı, ve o hışırtıyı, sırtı Richard'a dönük, siyah cübbe giymiş kukuletalı bir şekil çıkarıyordu. Kara şekil odanın tozunu alıyordu, elinde uyumsuz biçimde parlak renkli bir tüylü toz alıcı vardı. “Neredeyim ben?” diye sordu Richard.

Kara şekil az kalsın toz alıcıyı düşürüyordu, sonra döndü ve ortaya çok gergin, ince ve koyu kahverengi bir yüz çıktı. “Su ister misiniz?” diye sordu Kara Keşiş. Sanki, eğer bir hasta uyanırsa, ona su isteyip istemediğinin sorulması gerektiği söylenmişti de, o da unutmamak için son kırk dakikadır bunu defalarca tekrar ediyormuş gibi bir edayla sormuştu soruyu.

“Ben...” dedi Richard ve çok fena susamış olduğunu anladı. Yatakta oturdu. “Evet, isterim. Çok teşekkür ederim.” Keşiş yamulmuş metal bir sürahiden yamulmuş metal bir kupaya su doldurup ona uzattı. Richard suyu, bir dikişte içme dürtüsünü bastırarak ağır ağır yudumladı. Su çok soğuk ve duruydu, elmas ve buz tadındaydı.

Richard kendine baktı. Kıyafetleri gitmişti. Üstünde Kara Keşişler'inkine benzeyen uzun, gri bir cübbe vardı. Kırık parmağı bir tahtayla sabitlenmiş ve düzgünce sarılmıştı. Parmağını kulağına götürdü, o

da sargılıydı ve sargının altında ele dikiş gibi gelen bir sertlik vardı. “Siz Kara Keşişler’densiniz,” dedi Richard.

“Evet, efendim.”

“Buraya nasıl geldim? Arkadaşlarım nerede?”

Keşiş bir şey söylemeden, gergin bir şekilde koridoru gösterdi. Richard yataktan çıktı. Gri cübbesinin altını kontrol etti: Çıplaktı. Kalça ve bacakları çeşit çeşit tonlarda koyu çivit mavisi ve mor çürüklerle kaplıydı ve öksürük şurubu ile tereyağlı ekmek gibi kokan bir tür merhemle ovulmuşa benziyorlardı. Sağ dizi sargılıydı. Kıyafetlerinin nerede olduğunu merak etti. Yatağın yanında sandaletler vardı, Richard onları giyip koridora çıktı. Esmer Biraderin koluna tutunmuş olan Başkeşiş koridorda ona doğru geliyordu, kör gözleri kukuletasının altındaki karanlıkta inci gibi parlıyordu.

“Demek uyandın Richard Mayhew,” dedi başkeşiş. “Kendini nasıl hissediyorsun?”

Richard yüzünü buruşturdu. “Elim...”

“Parmağını düzelttik. Kırılmıştı. Yara ve berelerinle ilgilendik. Ve istirahata ihtiyacın vardı, onu da sağladık.”

“Door nerede? Ya Marquis? Buraya nasıl geldik?”

“Sizi buraya ben getirttim,” dedi başkeşiş. İki keşiş koridorda yürümeye başladı ve Richard da onlarla birlikte yürüdü.

“Avcı,” dedi Richard. “Onun cesedini getirdiniz mi?” Başkeşiş başını iki yana salladı. “Orada hiç kimse yoktu. Yalnızca Hayvan vardı.”

“Ah, ıı... kıyafetlerim...” Richard’ın içinde uyanmış olduğuna benzeyen bir hücrenin kapısına geldiler. Door yatağının kenarında oturmuş -Richard’ın, keşişlerin daha önce sahip olduklarını bilmediklerinden emin olduğu- *Mansfield Parkı*’nı okuyordu. Üstündeki gri keşiş cübbesi, neredeyse komik görünecek kadar büyük gelmişti ona. içeri girdiklerinde başını kaldırıp onlara baktı. “Merhaba,” dedi. “Uzun zamandır uyuyordun. Nasılsın?”

“İyiyim, sanırım. Sen?”

Door gülümsedi. Çok inandırıcı bir gülümseme değildi. “Biraz güçsüzüm,” diye itiraf etti. Koridorda yüksek bir takırtı oldu ve Richard o tarafa dönünce Marquis de Carabas’ın külüstür ve çok eski bir tekerlekli sandalyede onlara doğru getirildiğini gördü. Tekerlekli sandalyeyi iriyarı bir Kara Keşiş itiyordu. Richard Marquis’nin tekerlekli sandalyeyle gezdirilme

işini nasıl olup da romantik ve yiğitçe bir eylemmiş gibi gösterebildiğini merak etti. Marquis onlara kocaman bir gülümseme bahşetti. “İyi akşamlar dostlarım,” dedi.

“Şimdi,” dedi başkeşiş, “madem hepiniz buradasınız, konuşmamız gerekiyor.”

Onları büyük bir odaya götürdü, içeride harlı bir odun ateşi vardı. Bir masanın etrafında durdular. Başkeşiş oturmalarını işaret etti. Kendi sandalyesini el yordamıyla bulup oturdu. Sonra Esmer Birader ile Gölge Birader’i (Marquis’nin tekerlekli sandalyesini iten keşiş) odadan gönderdi.

“Ee,” dedi başkeşiş. “İşimize dönelim. Islington nerede?”

Door omuz silkti. “Elimden geldiğince uzağa gönderdim onu. Mekân ve zamanın diğer yarısına.”

“Anladım,” dedi başkeşiş. “Güzel.”

“Neden bizi ona karşı uyarmadınız?” diye sordu Richard.

“O bizim mesuliyetimiz değildi.”

Richard homurdandı. “Şimdi ne olacak?” diye sordu herkese.

Başkeşiş suskun kaldı.

“Ne mi olacak? Hangi anlamda?” diye sordu Door.

“Eh, sen ailenin intikamını almak istiyordun. Ve aldın. Bu işin içinde olanları hiçliğin uzak bir köşesine gönderdin. Demek istediğim, artık kimse seni öldürmeye çalışmayacak, değil mi?”

“Şu an için değil,” dedi Door ciddiyetle.

“Ya sen?” diye sordu Richard Marquis de Carabas’a. “Sen istediğine kavuştun mu?”

Marquis evet dercesine başını salladı. “Sanırım. Lord Portico’ya olan borcumun tamamını ödedim ve Leydi Door bana ciddi bir iyilik borçlu.”

Richard Door’a baktı. O da başını salladı. “Peki ya ben?” diye sordu Richard.

“Eh,” dedi Door. “Sen olmasaydın bunu başaramazdık.”

“Kastettiğim bu değil. Benim eve dönmem konusu ne olacak?”

Marquis kaşını kaldırdı. “Door’un ne olduğunu sanıyorsun -Oz Büyücüsü mü? Seni eve gönderemeyiz. Evin burası.”

“Sana daha önce de anlatmaya çalıştım Richard,” dedi Door.

“Bir yolu olmalı,” dedi Richard ve bunu vurgulamak için sol elini sertçe masaya vurdu. Parmağı acıdı, ama yüzünü sakin tutmaya çalıştı.

Sonra, “Of,” dedi çok sessizce, sonuçta başından çok daha kötüleri geçmişti.

“Anahtar nerede?” diye sordu başkeşiş.

Richard başını eğip, “Door,” dedi.

Door muzır başını iki yana salladı. “Bende değil,” dedi. “Pazarda cebine geri koymuştum. Körileri getirdiğinde.”

Richard ağzını açtı, sonra kapadı. Sonra yeniden açıp, “Yani, Croup ile Vandemar’a anahtarın bende olduğunu ve isterlerse üstümü arayabileceklerini söylediğimde... üstümde miydi?” dedi. Door başıyla onayladı. Aşağı Cadde’deyken arka cebinde hissettiği sert nesneyi, Door’un gemideyken ona sarılışını hatırladı...

Başkeşiş uzandı. Kırış kırış kahverengi parmakları masanın üstündeki küçük çanı aldı ve onu sallayarak Esmer Birader’i çağırdı. “Bana Savaşçı’nın pantolonunu getir,” dedi. Esmer başını sallayıp gitti.

“Ben savaşçı değilim,” dedi Richard.

Başkeşiş nazikçe gülümsedi. “Hayvan’ı öldürdün,” diye açıkladı neredeyse üzüntüyle. “Sen Savaşçı’sın.”

Richard çileden çıkmış gibi kollarını kavuşturdu. “Yani, tüm bu olanlardan sonra, evime gidemiyorum, ama teselli mükafatı olarak bir tür kadim yeraltı onur listesine giriyorum.”

Marquis soğuk görünüyordu. “Yukarı Londra’ya geri dönemezsin. Çok az insan bir tür yarım hayat yaşamayı başarır -Iliaster ve Lear’ı biliyorsun. Ama en fazla bunu umut edebilirsin, ki bu da güzel bir hayat değildir.”

Door elini uzatıp Richard’ın koluna dokundu. “Üzgünüm,” dedi. “Ama yaptığın iyiliklere baksana. Bizim için anahtarı aldın.”

“Ee,” dedi Richard, “ne işe yaradı ki? Yeni bir anahtar yaptırdın...” Esmer Birader elinde Richard’ın kot pantolonuyla içeri girdi. Pantolon yırtılmış, çamurla kaplanmış, üstü kuru kan lekeleriyle benek benek olmuştu ve berbat kokuyordu. Keşiş onu başkeşişe verdi ve kör adam cepleri aramaya başladı. Door sevimli bir şekilde gülümsedi. “Aslı olmadan onu Demirci’ye yaptırtamazdım,” diye hatırlattı.

Başkeşiş boğazını temizledi. “Hepiniz çok aptalsınız,” dedi cana yakın bir şekilde, “ve hiçbir şeyden de haberiniz yok.” Gümüş anahtarı kaldırdı. Ateşin ışığında parlıyordu. “Richard Anahtar Sınavı’nı geçti. O, bizim himayemize geri dönene dek anahtarın efendisi. Anahtar güce sahiptir.”

“O cennetin anahtarı...” dedi Richard, başkeşişin nereye varmak istediğinden, neyi anlatmaya çalıştığından emin değildi.

Yaşlı adamın sesi tok ve melodikti. “Bu anahtar tüm gerçekliğin anahtarıdır. Eğer Richard Yukarı Londra’ya dönmek istiyorsa, anahtar onu Yukarı Londra’ya geri götürecektir.”

“Bu kadar basit mi?” diye sordu Richard. Yaşlı adam kukuletasının gölgesinde kör başını sallayarak onayladı. “Peki bunu ne zaman yapabiliriz?”

“Hazır olduğunda,” dedi başkeşiş.

Keşişler Richard’ın kıyafetlerini yıkayıp onardıktan sonra ona geri verdiler. Esmer Birader onu, manastırın içindeki bir dizi baş döndürücü merdiven ve basamaktan çıkarak çan kulesine götürdü. Kulenin tepesinde ağır, ahşap bir kapak vardı. Esmer Birader kapıyı açtı. İki adam oradan geçerek dar bir tünele çıktılar, tünel yoğun şekilde örümcek ağlarıyla kaplıydı ve bir duvarın yan tarafına metal basamaklar kakılmıştı. Yüzlerce metre yukarıya gidiyormuş gibi gelen basamakları tırmanıp tozlu bir Metro istasyonu peronuna çıktılar. Duvardaki levhalarda şöyle yazıyordu:

NIGHTINGALE LANE

Esmer Birader Richard’a şans dileyip, burada beklemesini, onu gelip alacaklarını söyledi ve sonra duvarın yanından aşağı inip gözden kayboldu.

Richard peronda yirmi dakika bekledi. Buranın nasıl bir istasyon olduğunu merak etti: Ne Britanya Müzesi gibi terk edilmiş ne de Blackfriars gibi gerçekti; bir hayalet istasyon, hayali bir yer, unutulmuş ve tuhaf. Marquis’nin neden vedalaşmadığını merak ediyordu. Door’a sorduğunda, nedenini bilmediğini, belki de vedaların insanları teselli eden bir şey olduğunu, ki Marquis’nin de bu konuda pek iyi olmadığını söylemişti. Sonra gözünde bir sorun olduğunu söylemiş ve ona üstünde talimatlarının yazılı olduğu bir kâğıt verip gitmişti.

Tünelin karanlığında beyaz bir şey sallandı, bir sopanın ucuna bağlanmış bir mendil “Merhaba?” diye seslendi Richard.

İhtiyar Bailey’nin tüy kaplı toparlak bedeni karanlığın içinden çıktı, sıkılgan ve endişeli görünüyordu. Richard’ın mendilini sallıyor terliyordu. “Küçük bayrağım,” dedi mendili işaret ederek.

“İşine yaradığına sevindim.”

İhtiyar Bailey sıkıntıyla salladı. “Evet. Sadece söylemek istemiştim. Senin için bir şeyim var. Al bakalım.” Elini palto cebine soktu ve uzun, mavi-mor-yeşil parıltılı siyah bir tüy çıkardı; tüyün sert ucunun çevresine kırmızı ip sarılıydı.

“lı. Şey, teşekkür ederim,” dedi Richard, onunla ne yapacağından emin değildi.

“Bu bir tüy,” diye açıkladı İhtiyar Bailey. “İyilerinden. Yadigar. Hatıra. Andaç, Ve bedava. Bir hediye. Benden sana. Küçük bir teşekkür,”

“Evet. Şey. Çok naziksin.”

Richard tüyü cebine koydu. Tünelde ılık bir rüzgar esti: Tren geliyordu. “Bu senin trenin,” dedi İhtiyar Bailey. “Ben trenlere binmem, aman aman. İstediğin zaman bana uğra.” Richard’la tokalaştı ve oradan sıvıştı.

Tren perona girdi, farları kapalıydı ve öndeki makinist bölümünde kimse yoktu. En sonunda durdu: Bütün vagonlar boştu ve kapıların hiçbiri açılmadı. Richard karşısındakinin doğru kapı olduğunu umarak vurdu. Kapı açıldı ve hayali istasyona sıcak, sarı bir ışık doldu. Her birinin elinde birer uzun, bakır rengi borazan olan iki ufak, yaşlıca beyefendi trenden perona çıktı. Richard onları tanıdı: Kont’un Sarayı’ndan Dagvard ile Halvard; ama hangisinin hangisi olduğunu, hattâ daha önce de bunu bilip bilmediğini hatırlayamıyordu. Borazanlarını dudaklarına götürdüler ve karman çorman, ama samimi bir tören müziği çaldılar. Richard trene bindi ve onlar da ardından geldiler.

Kont vagonun sonunda oturmuş, devasa tazıyı okşuyordu. Soytarı -Richard adamın adının Tooley olduğunu düşündü- yanında dikiliyordu. Onlar ve silahşorlar dışında vagonda kimsecikler yoktu. “Kim geldi?” diye sordu Kont.

“O geldi efendim,” dedi soytarı. “Richard Mayhew. Hayvan’ı öldüren.”

“Savaşçı mı?” Kont kızıl-gri sakalını düşünceli bir şekilde kaşıdı. “Buraya getirin.”

Richard Kont’un sandalyesine yürüdü. Kont onu tepeden tırnağa dalgın dalgın inceledi ve daha önce Richard’la tanışmış olduğuna dair hiçbir emare göstermedi. *“Daha uzun* olduğunu sanıyordum,” dedi Kont bir süre sonra.

“Üzgünüm.

“Eh, devam edelim.” Yaşlı adam ayağa kalktı ve boş vagona hitap etti. “İyi akşamlar. Burada genç Mayflower’ı onurlandırmak için toplandık. Ozanın söylediklerini hatırlayalım.” Ve ritmik bir gürlemeyle ezberden okumaya başladı. *“Bedendeki kan kırmızısı kesikler, hızla yıkar düşmanı, gözü pek sadık muhafız, en yüreklisidir delikanlıların...* Ama o artık bir delikanlı değil, değil mi Tooley?”

“Pek sayılmaz Ekselansları.”

Kont elini uzattı. “Kılıcını ver oğlum.”

Richard elini kemerine götürdü ve Avcı’nın kendisine verdiği bıçağı çıkardı. “Bu olur mu?” diye sordu.

“Evet... evet,” dedi yaşlı adam bıçağı alırken.

“Diz çök,” dedi Tooley abartılı bir fısıltıyla, trenin zeminini göstererek. Richard tek dizinin üstüne çöktü; Kont bıçakla omuzlarına hafifçe vurdu. “Kalk,” diye böğürdü. “Sör Richard Maybury. Bu bıçakla sana Aşağıtaraf’ın özgürlüğünü veriyorum. Hiçbir engelle karşılaşmadan, özgürce dolaşmana müsaade edildi... ve benzeri... vesaire... falan feşmekân,” derken sesi yavaş yavaş azaldı.

“Teşekkür ederim,” dedi Richard. “Soyadım Mayhew aslında.” Ama tren durmak üzereydi.

“Burada iniyorsun,” dedi Kont. Richard’a bıçağını -Avcı’nın bıçağını- geri verdi ve bir kez daha sırtına hafifçe vurup kapıyı gösterdi.

Richard’ın trenden indiği yer bir Metro istasyonu değildi. Yerin üstündeydi ve Richard’a biraz St. Pancras Istasyonu’nu hatırlattı -mimarisi benzer şekilde fazla büyüktü ve Gotik tarzın taklidiydi. Ama aynı zamanda, bir şekilde onu Aşağı Londra’ya aitmiş gibi gösteren bir *yanlışlık* da vardı. Işık -dünyanın kasvete gömüldüğü ve renklerle uzaklığın ayırt edilemeyecek hale geldikleri zamanlar olan- güneşin doğuşundan kısa süre önce ve güneşin batışından sonra birkaç dakika boyunca görülen o tuhaf, gergin gri renkteydi.

Ahşap bankta bir adam oturmuş, onu izliyordu. Richard dikkatle ona ilerliyordu, bu alacakaranlıkta adamın kim olduğunu ya da daha önceden tanıştığı biri olup olmadığını seçemiyordu. Avcı’nın bıçağı -kendi bıçağı- hâlâ elindeydi ve şimdi, güvence olsun diye, sapı daha sıkı kavradı. Richard yaklaştığında adam ona baktı ve ayağa fırladı. Perçemini çekiştirdi; Richard daha önce bunun klasik romanların televizyon uyarlamalarında

yapıldığını görmüştü. Adam hem komik hem de itici görünüyordu. Bu, Sıçandilli Bey'di.

"Vay vay. Evet, evet," dedi sıçandilli heyecanla lafa ortadan girerek. "Sadece söylemek istedim, Anaesthesia'yla ilgili. Darılmadık. Sıçanlar hâlâ senin arkadaşın. Sıçandilliler de öyle. Bize gel. Sana yardım ederiz."

"Teşekkürler," dedi Richard. *Onu Anaesthesia götürecek,* diye düşündü. *O gözden çıkarılabilir.*

Sıçandilli Bey bankta bir şeyler arandı ve Richard'a fermuarlı, siyah bir spor çanta gösterdi. Aşırı tanıdıktı. "Hepsi içinde. Her şey. Bir bak." Richard çantayı açtı. Düzgünce katlanmış kot pantolonunun üstünde duran cüzdanı da dahil tüm eşyaları içindeydi. Fermuarı çekip çantayı omzuna attı ve adamın yanından uzaklaştı, ne teşekkür etti ne de geriye dönüp baktı.

Richard istasyondan çıkıp birkaç gri, taş basamaktan indi. Etraf sessizdi. Kimsecikler yoktu. Ölü sonbahar yaprakları açık bir avlu boyunca uçuşuyordu: sarı, toprak rengi ve kahverengi bir telaş, donuk aydınlıkta ani, dilsiz bir renk patlaması. Richard avluyu geçti ve birkaç basamak inerek bir alt-geçide girdi. Yarı karanlıkta bir şey pır pır etti ve Richard ihtiyatlı bir şekilde döndü. Arkasındaki koridorda onlardan bir düzine kadar vardı ve neredeyse sessizce ona doğru geliyorlardı, sadece siyah kadifenin hışırtısı ve ara sıra da gümüş takıların şıkırtısı duyuluyordu. Yaprakların hışırtısı bu soluk kadınlardan daha gürültülüydü. Onu aç gözlerle izliyorlardı.

Richard işte o anda korktu. Bıçağı vardı, evet, ama artık onu kullanamazdı, Thames'ten karşıya atlaması daha olasıydı. Eğer saldırırlarsa onları bıçakla korkutabileceğini umut ediyordu. Hanımeli, inci çiçeği ve misk kokusunu alabiliyordu.

Lamia yavaşça ilerleyerek Kadifeler'in başına geçti ve öne çıktı. Richard gergin bir şekilde bıçağı kaldırdı; onun sarılışındaki serin arzuyu, ne kadar hoş ve soğuk olduğunu hatırladı. Lamia gülümsedi ve başını nazikçe yana eğdi. Sonra parmak uçlarını öptü ve öpücüğü ona üfledi.

Richard titredi. Altgeçidin karanlığında bir şeyler pır pır etti. Tekrar baktığında orada gölgelerden başka bir şey yoktu.

Altgeçidi aştıktan sonra birkaç basamak çıktı ve kendini çim kaplı küçük bir tepede buldu. Tan ağarıyordu ve Richard çevresindeki kırsalın ayrıntılarını zar zor seçebiliyordu: Hemen hemen çıplak meşeler, dişbudaklar ve kayınlar gövdelerinin şekli yüzünden kolaylıkla tanınıyordu. Geniş, berrak bir nehir yeşil kırsalın içinde kıvrılıyordu. Etrafına

bakınınca bir tür adada olduğunu anladı -daha küçük iki nehir büyük olanla birleşerek Richard'ı anakaradan koparıyor ve küçük tepeye hapsediyordu. O anda, nasıl olduğunu bilmeden, ama bundan tamamıyla emin bir şekilde, hâlâ Londra'da olduğunu fark etti. Ancak burası belki üç bin yıl ya da daha fazla bir zaman öncesindeki, ilk insan yerleşiminin ilk taşı konmadan önceki Londra'ydı.

Çantasını açıp bıçağı cüzdanının yanına koydu ve fermuarı kapadı. Gökyüzü aydınlanmaya başlıyordu, ama ışık tuhaftı. Bir şekilde, aşina olduğu gün ışığından *daha gençti* -belki de daha saf. Turuncu-kızıl güneş doğuda, bir gün Docklands'in olacağı yerde yükseldi ve Richard gün doğumunu, Greenwich, Kent ve deniz olarak düşündüğü orman ve bataklıklara üzerinden seyretti.

"Merhaba," dedi Door. Richard onun geldiğini görmemişti. Yıpranmış, kahverengi deri ceketinin altında farklı giysiler vardı: Hâlâ kat kat, yırtık ve yamalıydılar, ama bu seferkiler tafta, dantelli, ipek ve brokar kumaştandı. Kısa, kızıl saçları gün doğarken perdahlı bakır gibi ışıldıyordu.

"Merhaba," dedi Richard. Door yanında durdu ve küçük parmaklarını onun spor çantayı tutmakta olan sağ eline sardı. "Neredeyiz?" diye sordu Richard.

"Harika ve feci Westminster adasındayız," dedi Door. Kulağa sanki bir yerlerden alıntı yapıyormuş gibi geldi, ama Richard bu cümleyi daha önce duyduğunu sanmıyordu. Çiyin erimesiyle ıslak ve beyaz olan uzun çimenlerin arasında yürüdüler. Ayak izleri arkalarındaki çimenlikte, onların nereden gelmiş olduklarını gösteren koyu yeşil bir yol çiziyordu.

"Bak," dedi Door. "Meleğin gidişinin ardından, Aşağıtarafta ayıklanması gerek pek çok şey var. Ve bunu yapacak tek kişi benim. Babam Aşağı Londra'yı birleştirmek istiyordu... Sanırım onun başladığını bitirmeye çalışmalıyım." El ele kuzeye, Thames'ten uzağa yürüyorlardı. Gökyüzünde beyaz martılar bağırarak dönüyorlardı. "Richard, Islington'ın her ihtimale karşı, kız kardeşimi hayatta bıraktığına dair söylediklerini duydun. Ailemden geriye kalan tek kişi ben olmayabilirim. Ve sen benim hayatımı kurtardın. Hem de çok kez." Sustu, sonra aceleyle, "Gerçekten benim için çok iyi bir arkadaş oldun Richard. Hem, senin etrafımda olmandan hoşlanmaya başladım. Lütfen gitme," dedi pat diye.

Richard onun elini nazikçe sıktı. "Eh," dedi, "ben de senin etrafımda olmandan hoşlanmaya başladım. Ama ben bu dünyaya ait değilim. Benim

Londra'mda... eh, dikkat etmen gereken en tehlikeli şey biraz acele eden bir taksidir. Ben de senden hoşlanıyorum. Hem de çok fazla. Ama eve gitmem gerek."

Door yeşil, mavi ve alev rengi gözleriyle ona baktı. "Öyleyse birbirimizi bir daha hiç görmeyeceğiz," dedi.

"Sanırım öyle."

"Yaptığın her şey için teşekkürler," dedi Door ciddiyetle. Sonra kollarını ona sardı ve öyle sıkı sarıldı ki, Richard'ın kaburgalarındaki ezikler acıdı. Karşılık olarak o da Door'a sımsıkı sarıldı, tüm yaraları bu durumu şiddetle şikayet etse de, umursamadı.

"Eh," dedi Richard nihayet. "Seni tanımak güzeldi." Door gözlerini hızla kırpıştırıyordu. Richard onun yine gözünde bir sorun olduğunu söyleyip söylemeyeceğini merak etti. Ancak Door sadece, "Hazır mısın?" dedi.

Richard başını salladı.

"Anahtar yanında mı?"

Spor çantasını yere koydu ve sağlam eliyle arka cebini karıştırdı. Anahtarı çıkarıp ona verdi. Door anahtarı önünde tuttu, sanki hayali bir kapıdaki deliğe sokacaktı onu. "Tamam," dedi. "Sadece yürü. Geriye bakma."

Richard küçük tepeden aşağı, Thames'in mavi sularından uzağa yürümeye başladı. Gri bir martı hızla yanından geçti. Tepenin dibine geldiğinde geriye baktı. Door tepenin üstünde duruyordu, yükselen güneşin önünde bir siluetten ibaretti. Yanakları parlıyordu. Turuncu güneş ışığı anahtarda ışıldıyordu. Door kesin bir hareketle anahtarı çevirdi.

Dünya karardı, binlerce öfkeli hayvanın çılgın homurtusuna benzeyen alçak bir kükreme Richard'ın kafasına doldu.

YİRMİ

Dünya karardı, binlerce öfkeli hayvanın çılgın homurtusuna benzeyen alçak bir kükreme Richard'ın kafasına doldu. Karanlıkta gözlerini kırpıştırdı, çantasını sıkıca tuttu. Bıçağı kaldırmakla aptalca davranıp davranmadığını merak etti. Birkaç insan karanlığın içinde yanından geçti. Richard onlardan hızla kaçtı. Önünde basamaklar vardı; onları tırmandığı sırada dünya çözülmeye, şekillenmeye ve yeniden düzelmeye başladı.

Homurtu, trafiğin kükremesiydi ve Richard Trafalgar Meydanı'ndaki bir altgeçitten dışarı çıkıyordu. Gökyüzü ölü bir kanala ayarlı televizyon ekranının kusursuz ve sakin mavi rengindeydi.

Ilık bir ekim gününde sabah ortalarıydı; Richard elinde çantasıyla, güneş ışığı yüzünden gözlerini kırpıştırarak meydanda dikiliyordu. Siyah taksiler, kırmızı otobüsler ve renk renk arabalar meydanın çevresinde kükreyerek son hız geçip gidiyorlardı. Turistler tombul güvercinlerden oluşan kalabalığa kuşyemi atıyor ve Nelson Anıtı ile ona eşlik eden Landseer aslanlarının fotoğraflarını çekiyorlardı. Richard kendisinin gerçek olup olmadığını merak ederek meydanın içinde yürüyordu. Japon turistler onu görmezden geldi. Güzel, sarışın bir kızla konuşmaya çalıştı, kız gülüp başını iki yana salladı ve Richard'ın İtalyanca olduğunu düşündüğü, ama aslında Fince olan bir şeyler söyledi.

Erkek mi kız mı belli olmayan küçük bir çocuk çikolata yerken güvercinlere bakıyordu. Richard çocuğun yanında çömeldi. "lı, merhaba ufaklık," dedi. Çocuk gofretini dikkatle emdi ve Richard'ı bir başka insan olarak fark ettiğine dair hiçbir belirti göstermedi. "Merhaba," diye tekrarladı, sesinde hafif bir çaresizlik tınısı geziniyordu. "Beni görebiliyor musun? Ufaklık? Merhaba?"

Çikolatayla kaplı bir yüzden iki küçük göz dik dik ona baktı. Sonra altdudağı titremeye başladı ve çocuk oradan kaçıp en yakındaki yetişkin kadının bacaklarına sarılarak, "Anneciğim? Bu adam beni rahatsız ediyor. Beni rahatsız ediyor," diye ağladı.

Çocuğun annesi ürkütücü bir kaş çatışla Richard'a döndü. "Sen ne yaptığını sanıyorsun," dedi, "Leslie'mi rahatsız ederek? Senin gibi insanları tıktıkları yerler var."

Richard'ın yüzünde bir gülümseme belirdi. Kocaman ve mutlu bir gülücüktü. "Ben gerçekten inanılmaz üzgünüm," dedi Cheshire kedisi[14] gibi sırıtarak. Sonra çantasına sarıldı ve yoluna çıkan güvercin sürülerinin hayretle havaya fırlamasına sebep olarak, koşar adım Trafalgar Meydanı'nı geçti.

Cüzdanından banka kartını çıkarıp makineye soktu. Makine dört haneli şifresini tanıdı, onu gizli tutmasını, kimseye göstermemesini öğütledi ve hangi hizmetten yararlanmak istediğini sordu. Richard para çekmek istediğini belirtti ve bunun üzerine makine ona bol bol para verdi. Richard havayı yumrukladı, ama sonra utanarak, taksiye işaret ediyormuş gibi yaptı.

Bir taksi onun için durdu -onun için!.. durdu!- ve Richard taksiye atlayıp arka koltuğa oturdu ve gülümsedi. Şoföre kendisini ofisine götürmesini söyledi. Adam, yürürse oraya daha çabuk varacağını belirttiğinde, Richard daha da kocaman sırıttı. Yola koyulur koyulmaz Richard şoförden Şehiriçi Trafiğin Sorunları, Suçla Başa Çıkmanın En iyi Yolu ve Günün Çetrefilli Siyasi Olayları hakkındaki görüşlerini anlatarak onu, Richard'ı, eğlendirmesini istedi -aslında bunun için yalvardı. Adam Richard'ın kendisiyle gırgır geçtiğini söyleyip, Strand'a kadarki topu topu beş dakika süren yolculuk boyunca surat astı. Richard umursamadı. Yine de adama saçmalık ölçüsünde bir bahşiş verdi. Sonra ofisinin olduğu binaya girdi.

Binaya adım attığında, gülümsemesinin yitmeye başladığını hissetti. Çıktığı her basamakla birlikte endişesi artıyor, kendini daha rahatsız hissediyordu. Ya hâlâ bir işi yoksa? Berbat bir şanssızlık eseri, iş arkadaşları için görünmez olmaya devam ettiği ortaya çıkarsa, çikolata kaplı küçük bir çocuğun ve taksi şoförlerinin onu görmesinin ne yararı olurdu ki?

Güvenlik görevlisi Bay Figgis Sun gazetesinin içinde gizlemiş olduğu *Yaramaz, Seksi Ergen* Kızlardan başını kaldırıp burnunu çekti. "Günaydın Bay Mayhew," dedi, istekli bir şekilde söylenmiş bir 'günaydın' değildi. Daha çok, bunu söyleyenin karşısındakinin yaşayıp yaşamamasını -hattâ, aynı şekilde, sabah olup olmamasını bile- umursamadığını ima eden bir 'günaydın'dı.

"Figgis!" diye bağırdı Richard sevinçle. "Sana da merhaba Bay Figgis, seni olağanüstü güvenlik görevlisi."

Daha önce hiç kimse, hattâ hayal dünyasındaki çıplak hanımlar bile, Bay Figgis'e uzaktan yakından buna benzer bir şey söylememişti. Figgis, asansöre binip gözden kayboluncaya dek Richard'a şüpheyle baktı. Sonra dikkatini yeniden yaramaz, seksi ergen kızlara çevirdi, ki hiçbirinin, ağızlarında lolipop olsa da olmasa da, büyük ihtimalle yirmi dokuz yaşını tekrar görmeyeceğinden kuşkulanmaya başlamıştı. Richard asansörden indi ve koridorda biraz tereddütle yürüdü. Her şey *yoluna girecek*, dedi kendi kendine, *yeter ki masam orada olsun. Eğer masam oradaysa, her şey güzel olacak.* Üç yıl boyunca çalıştığı, küçük bölmelerle dolu büyük odaya girdi. İnsanlar masalarında çalışıyor, telefonla konuşuyor, evrak dolaplarını karıştırıyor, kötü çay ve berbat kahve içiyorlardı. Burası onun ofisiydi. Pencerenin yanında, bir zamanlar masasının olduğu yerde artık evrak dolaplarından oluşan gri bir yığın ve bir avizeağacı vardı. Tam dönüp oradan kaçacakken birisi ona köpük bardakta çay uzattı.

"Hovardanın dönüşü, hı?" dedi Gary. "İşte bu."

"Merhaba Gary," dedi Richard. "Masam nerede?"

"Bu taraftan," dedi Gary. "Mallorca nasıldı?"

"Mallorca mı?"

"Sen sürekli Mallorca'ya gitmez misin?" diye sordu Gary. Dördüncü kata giden arka merdivenden çıkıyorlardı.

"Bu sefer değil," dedi Richard.

"Ben de onu söyleyecektim," dedi Gary. "Pek yanmamışsın."

"Hayır," diye onayladı Richard. "Eh. Bilirsin. Değişikliğe ihtiyacım vardı."

Gary başını salladı. Richard'ın o şirkette çalıştığı sürece, idari dosya ve gereçlerin bulunduğu odanın kapısını gösterdi. "Değişiklik mi? Eh, artık kesinlikle istediğin şeye ulaştın. Seni ilk tebrik eden ben olabilir miyim?" Kapının üstündeki plakada şöyle yazıyordu:

R. O. MAYHEW KÜÇÜK ORTAK

"Seni şanslı piç," dedi Gary sevecen bir şekilde.

Gary'nin yanından ayrılmasıyla birlikte Richard son derece şaşkın bir halde odaya girdi. Burası artık idari dosya ve gereçler odası değildi: Dosya ve gereçler gitmiş, duvarlar gri, beyaz ve siyaha boyanmış ve yerlere halı döşenmişti. Ofisin ortasında geniş bir masa vardı. Onu inceledi: Şüphe götürmez bir biçimde kendi masasıydı. Trolleri çekmecelerden birine düzgünce yerleştirilmişti; Richard onları çıkarıp odanın değişik yerlerine

koydu. Kendi penceresi vardı, çamur rengi nehre ve ötede Thames’in güney kıyısına bakan güzel bir manzaraya sahipti. Hatta, yapay gibi görünse de gerçek olan kocaman, parlak yapraklı büyük bir yeşil bitki bile vardı. Eski, tozlu, krem rengi bilgisayarının yerine çok daha zarif, temiz ve daha az yer kaplayan siyah bir bilgisayar gelmişti.

Pencereye yürüdü ve dışarıdaki pis, kahverengi nehre bakarak çayını yudumladı.

“Bir sorun yok demek?” Richard başını kaldırıp baktı. GM’nin KA’sı, kendine güvenen ve becerikli Sylvia kapının orada dikiliyordu. Richard’ı görünce gülümsedi.

“Iı. Evet. Bak, evde halletmem gereken işler var... günün kalanında izinli olsam sorun çıkmaz...”

“Nasıl istersen. Zaten yarına kadar burada olman beklenmiyordu.”

“Öyle mi?” diye sordu. “Doğru ya.”

Sylvia kaşlarını çattı. “Parmağına ne oldu?”

“Kırdım.”

Sylvia Richard’ın eline endişeyle baktı. “Kavga filan etmedin, değil mi?”

“Ben mi?”

Kadın sırıttı. “Sadece dalga geçiyordum. Muhtemelen kapıya sıkıştırmışsındır. Kız kardeşimin yaptığı gibi.”

“Hayır,” diye itiraf etmeye başladı Richard, “Ben kav...” Sylvia kaşını kaldırdı. “Kapı,” diye bitirdi Richard zayıf bir şekilde.

Taksiye binip, bir zamanlar yaşadığı binaya gitti. Metro’yu kullanacak kadar kendine güvendiğinden emin değildi. Şimdilik. Anahtarı olmadığı için dairesinin kapısına vurdu ve kapı, Richard’ın en son banyoda tanıştığını ya da daha ziyade tanışamadığım hatırladığı kadın tarafından açılınca hayal kırıklığından daha fazlasını hissetti. Kendini bir önceki kiracı olarak tanıttı ve çabucak a) kendisinin, Richard’ın, artık orada yaşamadığını ve b) onun, Bayan Buchanan’ın, Richard’ın kişisel eşyalarına ne olduğunu bilmediğini tespit etti. Richard birkaç not aldıktan sonra nazikçe veda etti ve siyah bir taksiye binerek devetüyü paltolu adamı görmeye gitti.

Devetüyü paltolu, riyakar adamın üstünde paltosu yoktu ve doğrusu, Richard’ın onunla karşılaştığı son sefere göre, çok daha az riyakardı. Onun ofisindeydiler, adam Richard’ın şikayetlerini, sanki yakın zamanda canlı bir

örümceği kazara yutmuş ve az önce onun kıvrandığını hissetmeye başlamış birinin ifadesiyle dinliyordu.

“Şey, evet,” diye kabul etti dosyalara baktıktan sonra. “Dediğiniz gibi, bir sorun olmuşa benziyor. Ama bunun nasıl gerçekleştiğini pek anlamış değilim.”

“Nasıl gerçekleştiğinin bir önemi yok bana kalırsa,” dedi Richard makul bir şekilde. “Önemli olan, ben birkaç haftalığına burada yokken dairemi,” notlarına baktı, “George ve Adele Buchanaria kiralamış olmanız. Ki onların da daireden çıkmaya niyeti yok.”

Adam dosyayı kapadı. “Eh,” dedi. “Yanlışlar olur. İnsan hatası. Korkarım, yapacak bir şey yok.”

Buchananların oturduğu dairede yaşamış olan eski Richard bu noktada ezilip büzülür, sıkıntı verdiği için özür diler ve giderdi. Bunun yerine Richard, “Gerçekten mi? Hiçbir şey yapamazsınız, öyle mi? Sizin şirketiniz aracılığıyla yasal olarak kiraladığım bir mülkü başkasına verdiniz, bu sırada bütün kişisel eşyalarımı kaybettiniz ve bu konuyla ilgili yapabileceğiniz hiçbir şey yok? Bununla ilgili yapabileceğiniz çok fazla şey olduğunu düşünüyorum ve avukatımın da böyle düşüneceğinden eminim,” dedi.

Devetüyü paltosuz adam, örümcek boğazından yukarı çıkmaya başlıyormuş gibi baktı. “Ama o binada sizinkine benzeyen boş dairemiz yok ki,” dedi. “Sadece çatı katı dairesi var.”

“O da,” dedi Richard soğuk bir şekilde, “uygundur...” Adam rahatladı. “... içinde yaşamaya. Şimdi de kaybolan eşyalarımın nasıl telafi edileceğini konuşalım.”

Yeni daire geride bırakmış olduğu daireden çok daha güzeldi. Daha fazla penceresi, balkonu, ferah bir salonu ve fazladan bir yatak odası vardı. Richard hoşnutsuzlukla dairede gezindi. Devetüyü-paltosuz-adam son derece gönülsüz bir şekilde daireye bir yatak, bir koltuk, birkaç sandalye ve bir de televizyon seti koymuştu. Richard Avcı’nın bıçağını şömine rafının üstüne bıraktı. Yeni dairesinin halı kaplı zeminine oturup, yolun karşısındaki Hint lokantasından aldığı köriyi yedi; Kule Köprüsü’nün oraya demirli bir kruvazörün güvertesinde kurulmuş sokak pazarında, gece geç vakitte gerçekten köri yiyip yemediğini merak etti. Şimdi düşününce, bu pek de olası gelmiyordu. Kapı zili çaldı. Richard kalkıp kapıyı açtı. “Eşyalarınızın çoğunu bulduk Bay Mayhew,” dedi devetüyü paltosunu bir

kez daha giymiş olan adam. “Bir depoya konmuş olduğu ortaya çıktı. Evet, eşyaları getirin arkadaşlar.”

İriyarı iki adam, Richard’ın eşyalarıyla dolu birkaç ahşap kutuyu içeri taşıyıp oturma odasının ortasına bıraktı.

“Teşekkürler,” dedi Richard. tik kutuya uzanıp, kâğıda sarılı ilk eşyayı açtı. Bu, Jessica’nın fotoğrafının olduğu bir çerçeveydi. Birkaç dakika baktıktan sonra onu yeniden kutuya koydu. Kıyafetlerinin olduğu kutuyu boşalttı ve onları yatak odasına götürdü. Diğer kutuları oturma odasının ortasında dokunmadan, öylece bıraktı. Günler geçtikçe, onları boşaltmadığı için gittikçe daha suçlu hissetti kendini. Buna rağmen onları boşaltmadı.

Telefonu çaldığı sırada, Richard ofisteki masasında oturmuş dışarıya bakıyordu. “Richard?” dedi Sylvia. “GM, Wandsworth raporunu konuşmak üzere yirmi dakika içinde onun ofisinde olmanı istiyor.”

“Tamam,” dedi Richard. Ardından, sonraki on dakika içinde yapacak bir şeyi olmadığından, turuncu saçlı bir trolü aldı ve biraz daha küçük, yeşil saçlı bir trolü onunla tehdit etti. “Ben Aşağı Londra’nın en büyük savaşçısıyım. Ölmeye hazır ol,” dedi tehlikeli, trolvari bir sesle, bir yandan da turuncu trolü sallıyordu. Sonra yeşil saçlı trolü alıp daha küçük trolvari bir sesle, “Aha! Ama önce bir fincan çay içmelisin...” dedi.

Birisi kapıyı çaldı ve Richard trolleri suçlulukla aşağı indirdi. “Buyrun.” Kapı açıldı ve Jessica içeri girdi. Gergin görünüyordu. Richard onun ne kadar güzel olduğunu unutmuştu. “Merhaba Richard,” dedi Jessica.

“Merhaba Jess,” dedikten sonra, “Pardon... Jessica,” diye düzeltti Richard.

Jessica gülümseyip saçını arkaya attı. “Ah, Jess diyebilirsin,” dedi ve neredeyse içtenmiş gibi göründü. “Jessica... Jess. Yıllardır kimse bana Jess demedi. Özlüyorum aslında.”

“Ee,” dedi Richard, “seni hangi rüzgar attı, bu onura neden nail oldum, ıı?”

“Sadece seni görmek istedim, gerçekten.”

Richard ne söylemesi gerektiğini bilmiyordu. “Güzel,” dedi.

Jessica kapıyı kapayıp ona doğru yürüdü. “Richard. Sana tuhaf bir şey söyleyeyim mi? Nişanı attığımızı hatırlıyorum. Ama niçin tartıştığımızı hiç hatırlamıyorum.”

“Öyle mi?”

“Gerçi önemli de değil. Değil mi?” Ofiste göz gezdirdi. “Terfi mi ettin?”

“Evet.”

“Senin adına mutlu oldum.” Elini paltosunun cebine sokup küçük, kahverengi bir kutu çıkardı. Richard’ın masasına koydu. İçinde ne olduğunu bilmesine rağmen, Richard kutuyu açtı. “Nişan yüzüğümüz. Düşündüm de, şey, belki onu sana verirsem ve sonra, şey, işler yolunda giderse, şey, belki bir gün onu bana geri verirsin.”

Yüzük güneş ışığında parıldıyordu: Şimdiye kadar en çok parayı buna harcamıştı. Kutuyu kapayıp Jessica’ya geri verdi. ”Sen de kalsın Jessica,” dedikten sonra, “Üzgünüm,” diye ekledi.

Jessica altdudağını ısırdı. “Birisiyle mi tanıştın?”

Richard tereddüt etti. Lamia’yı, Avcı’yı, Anaesthesia’yı ve hattâ Door’u aklına getirdi, ama hiçbiri Jessica’nın kastettiği o ‘birisi’ değildi. “Hayır. Hiç kimse yok,” dedikten sonra, “sadece değiştim, o kadar,” diye eklerken bunun doğru olduğunu fark etti.

Telefonu çaldı “Richard? Seni bekliyoruz.” Richard hoparlörün düğmesine basıp, “Hemen geliyorum Sylvia,” dedi.

Jessica’ya baktı. Kadın suskundu. Belki de bir şey söyleyecek kadar güvenmiyordu kendine. Odadan çıktı ve ardından kapıyı kapadı,

Richard İhtiyaç duyabileceği kâğıtları bir eline aldı. Diğerini yüzünde gezdirdi, sanki bir şeyleri siliyormuş gibiydi: belki acıyı ya da gözyaşlarını ya da Jessica’yı.

Evden işe, işten eve giderken yeniden Metro’yu kullanmaya başlamıştı. Çok geçmeden, sabah ve akşam yolculukları sırasında okumak için gazete almayı bıraktığını fark etti. Gazete okumak yerine, trendeki diğer insanların yüzlerini -her tür ve renkten yüzleri- tarıyor ve o insanların hepsinin Yukarı Londra’dan mı olduğunu, gözlerinin ardında neler olup bittiğini merak ediyordu.

Jessica’yla karşılaşmasından birkaç gün sonra, akşam kalabalığında vagonun öteki tarafında Lamia’yı gördüğünü sandı; sırtı ona dönüktü, siyah saçları tepesinde toplanmıştı ve uzun, siyah elbisesi üzerindeydi. Richard’ın kalbi küt küt atmaya başladı. Vagondaki kalabalığı yararak ona doğru

ilerledi. Ona yaklaştığı sırada, tren bir istasyonda durdu, kapılar tıslayarak açıldı ve kadın dışarı çıktı. Ama o Lamia değildi. Gece eğlenmek için dışarı çıkmış, Londralı, gotik bir genç kızdı; Richard bunu fark edince hayal kırıklığına uğradı.

Cumartesi öğleden sonra iri, kahverengi bir sıçan gördü. Newton Konakları'nın arka tarafındaki plastik çöp kutularından birinin üstünde oturmuş, tüm dünyanın sahibi oymuş gibi bir tavırla, bıyıklarını temizliyordu. Richard'ın yaklaşmasıyla birlikte, kaldırıma atlayıp, siyah, boncuk gözleriyle ihtiyatlı bir şekilde ona bakarak, çöp kutularının gölgesinde bekledi.

Richard çömeldi. "Merhaba," dedi nazikçe. "Tanışıyor muyuz?" Sıçan, Richard'ın algılayabileceği türden hiçbir cevap vermedi, ama kaçmadı da. "Benim adım Richard Mayhew," diye devam etti alçak sesle. "Ben aslında sıçandilli değilim, ama, ıı, birkaç sıçan biliyorum, şey, bazılarıyla tanışmıştım. Leydi Door'u tanıyıp tanımadığını merak etmiştim de..."

Arkasında ayak sesleri duydu, geri döndü ve Buchananların kendisine merakla baktıklarım gördü. "Siz... bir şey mi kaybettiniz?" diye sordu Bayan Buchanan. Richard kadının kocasının aksi aksi, "Sadece aklını," diye fısıldadığını duydu, ama umursamadı.

"Hayır," dedi Richard dürüstçe, "ben, ıı, merhaba diyordum bir..." Sıçan hızla oradan uzaklaştı.

"O bir sıçan mıydı?" diye havladı George Buchanan. "Belediyeye şikayette bulunacağım. Rezalet. Ama Londra da böyle işte, öyle değil mi?"

Richard onayladı. Öyleydi. Gerçekten öyleydi.

Richard'ın eşyaları, oturma odasının ortasındaki ahşap kutularda öylece beklemeye devam ediyordu.

Televizyonu hiç açmamıştı. Akşam eve geliyor, yemek yiyor, sonra da, sonbahar alacakaranlığı geceye dönüşüp tüm şehirde ışıklar yanmaya başladığında pencerenin önüne geçiyor ve Londra'ya, arabalara, çatılara, ışıklara bakıyordu. Karanlık dairesinde tek başına dikilerek, şehrin ışıkları sönünceye kadar manzarayı izliyordu. En sonunda, isteksiz bir şekilde kıyafetlerini çıkarıyor ve yatağa gidip uyuyordu.

Sylvia bir cuma günü öğleden sonra onun ofisine geldi. Richard o sırada bıçağını -Avcı'nın bıçağını- mektup açacağı olarak kullanarak zarfları açıyordu. "Richard?" dedi. "Merak ettim de. Bu sıralar dışarı

çıkıyor musun?” Richard başını iki yana salladı. “Şey, bu akşam birkaçınız dışarı çıkacağız. Sen de gelmek ister misin?”

“Iı. Neden olmasın,” dedi. “Evet. Çok hoşuma gider.”

Ama nefret etti.

Sekiz kişiydiler: Sylvia ve klasik arabalarla alakalı bir şey yapan erkek arkadaşı; Müşteri ilişkileri’nden Gary, ki kendisi yakınlarda kız arkadaşından ayrılmıştı, bunun küçük bir yanlış anlama yüzünden olduğunda ısrar ediyordu (kız arkadaşının, Gary’nin onun en yakın arkadaşıyla yatmasını daha anlayışla karşılayacağını sanmış, ama öyle olmamıştı); birkaç hoş insan ve o hoş insanların arkadaşları, bir de Bilgisayar Hizmetleri’ndeki yeni kız.

Önce Leicester Meydanı’ndaki Odeon’da dev ekranda film izlediler. Bir sürü patlamaların olduğu ve etrafta bir şeylerin uçuştuğu filmin sonunda iyi adam kazandı. Sylvia Richard’ın Bilgisayar Hizmetleri’ndeki kızın yanına oturmasına karar verdi, çünkü kız şirkete yeni gelmişti ve pek fazla kişi tanımıyordu.

Hep birlikte, Soho’nun kenarındaki Old Compton Caddesi’nde yürüdüler, burası zevksizlerin ve şıkların birbiri yararına yan yana oturduğu bir mekândı. La Reache’da yemek yediler, kuskus ve düzinelerce harika egzotik yemek tabağı kendi masalarını doldurmakla kalmayıp yakındaki kullanılmayan masaya taştı. Sonra Benvick Caddesi civarındaki, Sylvia’nın sevdiği küçük bir birahaneye gittiler ve içki içip sohbet ettiler.

Akşam boyunca, Bilgisayar Hizmetleri’ndeki yeni kız pek çok kez Richard’a gülümsedi, ama onun kıza söyleyecek bir şeyi yoktu. Richard gruba içki ısmarladı ve içkileri bardan masaya getirirken Bilgisayar Hizmetleri’ndeki kız ona yardım etti. Gary tuvalete gidince, kız onun yerini kapıp Richard’ın yanına oturdu. Richard’ın kafası bardak şıngırtıları, müzik kutusunun bangır bangır sesi; biranın, dökülmüş Bacardi’nin keskin kokusu ve sigara dumanıyla dolmuştu. Masada dönen konuşmaları dinlemeye çalışıyordu, ancak artık insanların dediklerine odaklanamadığım ve, daha da kötüsü, duyabildiği şeylerin de ilgisini çekmediğini fark etti.

O anda, sanki Leicester Meydanı’ndaki Odeon’un dev ekranında izliyormuş gibi, açık ve kesin bir şekilde onu gördü: hayatının geri kalanını. Bu gece Bilgisayar Hizmetlerindeki kızla eve gidecek, sevişeceklerdi; yarın cumartesi olduğu için sabahı yatakta geçireceklerdi. Sonra kalkıp birlikte Richard’ın kutulardaki eşyalarını çıkaracak ve yerleştireceklerdi. Bir yıl, ya

da daha az bir süre içinde, Richard Bilgisayar Hizmetleri'ndeki kızla evlenecek, bir terfi daha alacaktı; biri kız biri oğlan iki çocukları olacak ve banliyöye, Harrow'a ya da Croydon'a ya da Hampstead'e ya da çok, çok uzaktaki Reading'e taşınacaklardı.

Fena bir hayat olmayacaktı. Bunu da biliyordu. Bazen yapabileceğiniz hiçbir şey olmazdı.

Gary tuvaletten geldiğinde şaşkın şaşkın etrafa bakındı. Herkes oradaydı, sadece... "Dick?" diye sordu. "Richard'ı gören oldu mu?"

Bilgisayar Hizmetleri'ndeki kız omzunu silkti.

Gary dışarı, Benvick Caddesi'ne çıktı. Gecenin soğuğu yüzüne su gibi çarptı. Kışın kokusunu alabiliyordu. "Dick? Hey? Richard?" diye seslendi.

"Buradayım."

Richard gölgelerin içinde bir duvara yaslanmıştı. "Biraz temiz hava almaya çıkmıştım."

"Sen iyi misin?" diye sordu Gary.

"Evet," dedi Richard. "Hayır. Bilmiyorum."

"Eh," dedi Gary, "seçeneğin bu kadardı zaten. Konuşmak ister misin?"

Richard ciddi bir şekilde ona baktı. "Bana gülersin."

"Her halükarda güleceğim zaten."

Richard Gary'ye baktı. Gary onun gülümsediğini görünce rahatladı; hâlâ arkadaş olduklarını anladı. Gary birahaneye baktı, sonra ellerini paltosunun ceplerine soktu. "Hadi," dedi. "Yürüyelim. Ağzındaki baklayı çıkarabilirsin. Sana *sonra* gülerim."

"Piç herif," dedi Richard, eski Richard'a son haftalardaki halinden daha çok benzeyerek.

"Arkadaşlar bunun içindir."

Sokak lambalarının altında sallana sahana yürümeye başladılar. "Bak Gary," dedi Richard. "Her şeyin bundan ibaret olup olmadığını merak ettin mi hiç?"

"Ne?"

Richard belli belirsiz bir şekilde eliyle etrafı gösterdi. "İş. Ev. Birahane. Kızlarla tanışmak. Şehirde yaşamak. Hayat. Her şey bundan mı ibaret?"

"Sanırım bu her şeyi özetliyor, evet," dedi Gary.

Richard iç geçirdi. "Şey," dedi, "öncelikle, Mallorca'ya gitmedim. Yani, *gerçekten* gitmedim."

Soho’nun Regent Caddesi ile Charing Cross Yolu arasındaki kalabalık arka sokaklarında yürürlerken Richard konuşuyordu. Kaldırımda yaralı bir kız bulmasını, onu orada öylece bırakamadığı için ona yardım etmeye çalışmasını ve ardından gelen olayları anlattı da anlattı. Hava yürünmeyecek kadar soğuduğunda sabaha kadar açık olan küçük ve ucuz bir kafeye girdiler. Düzgün bir mekândı; her şeyi hayvan yağıyla pişiren, domuz yağıyla parlayan, büyük, kırık, beyaz kupalarda güzel çay servis eden türden bir yerdi. Richard ile Gary bir masaya oturdular. Richard anlatırken Gary dinledi, sonra sahanda yumurta, fırınlanmış fasulye ve kızarmış ekmek ısmarladılar. Yemeklerini yerlerken Richard konuşmayı, Gary de dinlemeyi sürdürdü. Son yumurta sarılarını da ekmekle sıyırdılar. Birkaç kupa daha çay içtiler ve Richard sonunda, “... sonra Door anahtarla bir şey yaptı ve geri döndüm. Yukarı Londra’ya. Şey, gerçek Londra’ya. Eh, ondan sonrasını biliyorsun zaten,” dedi.

Sessizlik oldu. “Hepsi bu,” dedi Richard ve çayını bitirdi.

Gary başını kaşıdı. “Bak,” dedi bir süre sonra. “Bu gerçek mi? Berbat bir şaka filan değil, değil mi? Demek istediğim, birazdan elinde kamera olan biri bir paravanın arkasından fırlayıp, bana kamera şakası yapıldığını falan söylemeyecek, değil mi?”

“İçtenlikle öyle olmayacağını umuyorum,” dedi Richard. “Sen... bana inanıyor musun?”

Gary hesaba baktı ve saydığı bozuklukları masanın üstüne bıraktı; bozukluklar, ağzında eski ketçapın kuruyarak siyah bir topağa dönüştüğü, aşırı büyük bir domates şeklindeki plastik ketçap kabının yanında beklediler. “Eh, sana *bir şeyler* olduğuna inanıyorum, orası kesin... Bak, daha önemli olan şey, sen buna inanıyor musun?”

Richard ona baktı. Gözlerinin altında kara halkalar vardı, “İnanıyor muyum? Artık bilmiyorum. İnanıyordum. Oradaydım. Senin ortaya çıktığın bir an da oldu, anlarsın ya.”

“Daha önce bundan bahsetmedin.”

“Oldukça korkunçtu. Benim delirdiğimi ve Londra’da sadece hayaller görerek dolaşmakta olduğumu söyledin.” Kafeden çıkıp güneye, Piccadilly’ye yürüdüler. “Eh,” dedi Gary, “kabul etmelisin ki, bu, insanların yarıklardan aşağı düşüp gittikleri sihirli Aşağı Londra’ndan daha olası geliyor kulağa. Yarıklardan düşmüş insanların yanından geçtim Richard:

Strand boyunca uzanan dükkanların kapı boşluklarında uyuyorlar. Özel bir Londra’ya gitmiyorlar. Kışın donarak ölüyorlar.”

Richard bir şey söylemedi.

Gary devam etti. “Belki de başına bir darbe aldın. Ya da Jessica seni sepetlediğinde bir tür şok geçirdin. Bir süreliğine kafayı sıyırdın, Sonra iyileştin.”

Richard ürperdi. “Beni ne korkutuyor, biliyor musun? Senin haklı olabileceğin.”

“Hayat heyecanlı değil, öyle mi?” diye devam etti Gary. “Çok güzel. Can sıkıntısı bana yeter. En azından bu gece nerede yemek yiyeceğimi ve uyuyacağımı biliyorum. Pazartesi günü hâlâ bir işim olacak, öyle değil mi?” Dönüp Richard’a baktı. Richard tereddütle başını salladı. “Evet.”

Gary saatine baktı. “Lanet olsun,” diye bağırdı. “Saat ikiyi geçmiş. Umalım da etrafta hâlâ taksi olsun.” Soho’nun Piccadilly’yle biten tarafındaki Brewer Caddesi’nde, striptiz kulüplerinin ışıklarının önünden geçerek yürüdüler. Gary taksiler hakkında konuşuyordu. Yeni ya da ilginç bir şeyler söylemiyordu. Bir Londralı olarak, taksilerden yakınma görevini yerine getiriyordu sadece. “... Tepedeki lambası yanıyordu,” diye anlatıyordu. “Ona nereye gideceğimi söyledim, bana, üzgünüm, ama eve gidiyorum dedi, ben de siz taksiciler nerede yaşıyorsunuz acaba dedim. İçinizden biri de bana yakın oturmuyor mu? Olay, önce taksiye binmek, sonra nehrin güneyinde yaşadığını söylemekmiş, yani, bana ne anlatmaya çalışıyordu ki? Gittiği yer, Battersea lanet olası Katmandu’da da olabilirdi...”

Richard onu dinlemiyordu. Windmill Caddesi’ne vardıklarında Richard karşıya geçip Vintage Magazine Shop’un vitrinine baktı, unutulmuş film yıldızlarının karikatürize hallerini, eski posterleri, çizgi romanları ve dergileri inceledi. Macera ve hayal dünyasına anlık bir bakıştı. Ve gerçek değildi. Richard kendine böyle söyledi.

“Ee, ne düşünüyorsun?” diye sordu Gary.

Richard hızla şimdiki zamana döndü. “Ne hakkında?” Gary Richard’ın, onun söylemiş olduklarını duymadığını anladı. Cümlesini tekrar etti. “Eğer taksi bulamazsak, gece otobüsüne bineriz.”

“Evet,” dedi Richard. “iyi. Tamam.”

Gary yüzünü buruşturdu. “Beni endişelendiriyorsun.”

“Üzgünüm.”

Windmill Caddesi'nden Piccadilly'ye doğru yürüdüler. Richard ellerini ceplerine soktu. Bir an için şaşırmış göründü ve dışarı, sert ucu kırmızı bir iple sarılı, epey eğrilmiş siyah bir karga tüyü çıkardı.

"O ne?" diye sordu Gary.

"Bir..." Durdu. "Sadece bir kuştüyü. Haklısın. Yalnızca saçmalık." Tüyü kaldırım kenarındaki oluğa attı ve geriye bakmadı.

Gary duraksadı. Sonra, sözcükleri dikkatle seçerek, "Birisine görünmeyi düşündün mü?" dedi.

"Görünmek mi? Bak, ben deli değilim Gary."

"Bundan emin misin?" Boş olduğunu gösteren sarı ışığı açık bir taksi onlara doğru geliyordu.

"Hayır," dedi Richard dürüstçe. "Taksi geldi. Sen buna bin. Ben sonrakine bineceğim."

"Sağol." Gary taksiye eliyle işaret etti ve Battersea'ye gitmek istediğini söylemeden önce arka koltuğa bindi. Pencereyi açtı ve taksi hareket ederken, "Richard... bu, gerçeklik. Alış buna. Her şey bundan ibaret. Pazartesi görüşürüz," dedi.

Richard ona el sallayıp taksinin gidişini izledi. Sonra dönüp, Piccadilly'nin ışıklarından yavaş yavaş uzaklaşarak yeniden Brewer Caddesi'ne yürüdü. Kaldırımın kenarında tüy yoktu artık. Richard bir dükkanın kapı boşluğunda ölü gibi uyumakta olan yaşlı bir kadının yanında durdu. Kadın yırtık pırtık, eski bir battaniyeye sarınmıştı ve bir iple birbirine bağlanmış az sayıdaki eşyası -ıvır zıvırla dolu iki küçük karton kutu ve bir zamanlar beyaz olan kirli bir şemsiye- yanında duruyordu. Uyuduğu sırada kimse onları çalamasın diye, ipin bir ucu da bileğine bağlıydı. Başında, belli bir rengi olmayan yün bir şapka vardı.

Richard cüzdanından on pound çıkardı ve katlanmış parayı kadının eline sıkıştırmak için eğildi. Kadının gözleri açıldı ve hızla uyandı. İhtiyar gözlerini kırpıştırarak paraya baktı. "Bu ne?" dedi uykulu bir şekilde, uyandırıldığı için memnun olmayarak. "Al onu," dedi Richard.

Kadın parayı açtı, sonra kolunun içine soktu. "Ne istiyosun?" diye sordu şüpheyle.

"Hiçbir şey," dedi Richard. "Gerçekten hiçbir şey istemiyorum. Hem de hiçbir şey." O anda bunun ne kadar doğru olduğunu ve ne kadar ürkütücü bir şey haline geldiğini fark etti. "Her zaman istediğin bir şeye hiç sahip oldun mu? Ve sonra onun istediğin şey olmadığını anladın mı?"

“Sahip olduğumu söyleyemem,” dedi kadın gözlerinin köşesinden uykuyu silerek.

“Bunu istediğimi sanıyordum,” dedi Richard. “Güzel, normal bir hayat istediğimi sanıyordum. Yani, belki ben deliyim. Yani, belki. Eğer her şey bundan ibaretse, o zaman aklı başında olmak istemiyorum. Anladın mı?” Kadın başını iki yana salladı. Richard iç cebine uzandı. “Bunu görüyor musun?” dedi. Bıçağı kaldırdı. “Avcı ölürken bunu bana verdi.”

“Canımı yakma,” dedi yaşlı hanım. “Ben hiçbişicik yapmadım.”

Richard kendi sesindeki tuhaf gerilimi duydu. “Onun kanını bıçaktan temizledim. Bir avcı silahlarına bakar. Kont beni bununla şövalye ilan etti. Bana Aşağıtarafın özgürlüğünü verdi.”

“Ben hiçbişicikler bilmiyorum,” dedi. “Lütfen. Kaldır onu. Sen iyi bir delikanlısın.”

Richard bıçağı kaldırdı. Sonra kadının uyuduğu kapı boşluğunun yanındaki tuğla duvara doğru hamle yaptı. Üç kez çizik attı; bir kez yatay, iki kez dikey. “Ne yapıyosun?” diye sordu kadın ihtiyatla.

“Kapı yapıyorum,” dedi Richard.

Kadın burnunu çekti. “O şeyi ortadan kaldırmalısın. Eğer polis görürse, seni silah bulundurmaktan içeri atarlar.”

Richard duvara çizdiği kapı çerçevesine baktı. Bıçağını cebine kaldırdı ve yumruklarıyla duvara vurmaya başladı. “Hey! Kimse yok mu? Beni duyabiliyor musunuz? Benim... Richard. Door? Birisi?” Elleri acıyordu, ama vurmaya, tuğlaları dövmeye devam etti.

Sonra delilik onu terk etti ve durdu.

“Pardon,” dedi yaşlı hanıma.

Kadın cevap vermedi. Ya yeniden uyumuştu ya da, daha büyük olasılıkla, uyumuş numarası yapıyordu. Kapı boşluğundan gerçek ya da yalandan bir yaşlı horultusu geliyordu. Richard kaldırıma oturdu ve bir insanın kendi hayatını, kendisinin yaptığı gibi, nasıl böylesine allak bullak edebileceğini düşündü. Sonra dönüp, duvara çizdiği kapıya baktı.

Duvarda kapı şeklinde bir boşluk vardı. Orada kollarını abartılı bir şekilde kavuşturmuş bir adam duruyordu. Richard’ın onu gördüğüne emin olana dek öylece durdu. Sonra kara eliyle ağzını kapayarak kocaman esnedi.

Marquis de Carabas kaşını kaldırdı. “Ee?” dedi sinirli sinirli. “Geliyor musun?”

Richard bir an ona baktı.

Sonra, tek kelime etmeden, başını sallayıp ayağa kalktı. Birlikte duvardaki boşluğun içinden geçip, karanlığa girdiler. Arkalarında hiçbir şey bırakmadılar, bir kapı bile.

TEŞEKKÜRLER

Tavsiye, öneri ve görüşlerini bildirmek için bu kitabın çeşitli müsveddelerini ve versiyonlarını okuyan herkese çok teşekkürler -özellikle Steve Brust, Martha Soukup, Dave Lang-ford, Gene Wolfe, Cindy Wall, Amy Horsting, Lorraine Gar-land ve Kelli Bickman'a; yardım ve destekleri için BBC Bo-oks'tan Doug Young ve Sheila Ableman'a, Avon Books'tan Jennifer Hershey ve Lou Aronica'ya. Ayrıca bu romanın parçaları ne zaman elektronlarına ayrılsa yardımıma koşan herkese ve Norton Utilities'e teşekkür etmek istiyorum.

Neil Gaiman

İÇİNDEKİLER

---

[1] Oxford Sirki, -*çn*

[2] Sırasıyla, Kavşak, Kireçtaşı Çiftliği, Kont'un Sarayı, Mermer Kemer, -*çn*

[3] Mansfield Parkı, Jane Austen'ın altı romanından birisidir; ve Fanny Price'ın pek ilgi gösterilmeyen, içe kapanık bir kızdan, gerçek bir kahramana dönüşmesini ve bu süreç içerisinde kendini Bertram ailesine kabul ettirme mücadelesini anlatır. *–dn.*

[4] Şövalye Köprüsü, -*çn*

[5] Orijinali 'Night's Bridge'. İngilizcede 'night' (gece) ile 'knight' (şövalye) aynı şekilde telaffuz edilir. Yazar bundan yola çıkarak kelime oyunu yapıyor, -*çn*

[6] Çoban Çalılığı, -*çn*

[7] Melek, -*çn*

[8] Şimdi, üzgün olduğunu söylüyorsun, -*çn*

[9] Kont'un Sarayı, -*çn*

[10] Kuzgun'un Sarayı, -*çn*

[11] Ben inançlıyım, denesem de onu bırakamam... -*çn*

[12] Black Friars. -*çn*

[13] Her Majesty’s Ship: Majesteleri’nin Gemisi, *-çn*

[14] Lewis Carroll’ın Alice Harikalar Diyarında adlı eserinde sürekli, kocaman sırıtan bir kedi. *–dn.*